Ayuntamiento de Pamplona | Iruñeko Udala

IRUÑEKO UDALAREN 2020eko MEMORIA

AURKIBIDEA

1.- ANTOLAMENDUA

1.1- Politika- eta administrazio-antolamendua 004
1.2- Biztanleak 010
1.3.- Gobernu-organoen jarduera 015

2.- UDAL-ALORRAK

2.1.- Alkatetza 018
2.1.1- Ekitaldi instituzionalak eta protokoloak 018
2.1.2.- Komunikazio-Zerbitzua 019

2.2.-Gobernu Estrategikoa, Merkataritza eta Turismoa 022
2.2.1.- Gobernu Estrategikoa 022
2.2.2.- Merkataritza 026
2.2.3.- Turismoa 031
2.2.4.- Aholkularitza Juridikoa 038

2.3.- Zerbitzu Orokorrak 041
2.3.1.- Giza Baliabideak 041
2.3.2.- Ogasuna 048

2.4.- Herritarren Segurtasuna 055
2.4.1.- Bide publikoaren kudeaketa 055
2.4.2.- Herritarren Segurtasuna 057
2.4.3.- Bide Segurtasuna 062
2.4.4.- Zirkulazioa eta Mugikortasuna 064

2.5.- Hezkuntza, Herritarren Partaidetza eta Gazteria 066
2.5.1.- Hezkuntza 066
2.5.2.- Herritarren Partaidetza 072
2.5.3.- Herritarren Dako Arreta Zerbitzua 079
2.5.4.- Gazteria 081

2.6.- Kultura eta Berdintasuna 088
2.6.1.- Kultura 088
2.6.2.- Berdintasuna 103

2.7.- Gizarte Zerbitzuak, Komunitate Ekintza eta Kirola 108
2.7.1.- Gizarte Zerbitzuak 108
2.7.2.- Komunitate Ekintza 120
2.7.3.- Kirola 124
2.7.4.- Garapenaren aldeko Nazioarteko Lankidetza 128

2.8.- Hirigintza, Etxebizitza eta Osasuna 131
2.8.1.- Hirigintza eta Etxebizitza 131
2.8.2.- Osasuna 140

2.9.- Proiektu Estrategikoak, Mugikortasuna eta Jasangarritasuna 154
2.9.1.- Proiektu Estrategikoak 154
2.9.2.- Hiri Kontserbazioa 162
2.9.3.- Mugikortasuna 166
2.9.4.- Jasangarritasuna 171

1.

ANTOLAMENDUA

1.1.

POLITIKA- ETA ADMINISTRAZIO-ANTOLAMENDUA

UDALBATZA

ZINEGOTZIAK

Navarra Suma udal-taldea

Enrique Maya Miranda
María Echávarri Miñano
Ana Elizalde Urmeneta
Javier Labairu Elizalde
María García-Barberena Unzu
Carmen Alba Orduna
Fernando Sesma Urzáiz
María Caballero Martínez
Fernando Aranguren Reta
Cristina Martínez Dawe
Juan José Echeverría Iriarte
Fermín Alonso Ibarra
Fernando Villanueva Mesa

EH Bildu Udal Taldea

Joseba Asiron Saez
Maider Beloki Unzu
Joxe Abaurrea San Juan
Marian Aldaia Gaztelu
Eva Aranguren Arsuaga
Endika Alonso Irisarri
Borja Izaguirre Larrañaga

Iruñeko PSN/PSOE Sozialistak udal-taldea

Maite Esporrín Las Heras
Xabier Sagardoy Ortega
Juan Luis García Martín
Silvia Velásquez Manrique
Federico Colmenar Carro

Geroa Bai udal-taldea

Patxi Leuza García
Javier Leoz Sanz

1. ALKATETZA ETA ARDURA-ALORRAK (EKAINAK 15- ABENDUAK 31)

Alkatea

Enrique Maya Miranda

Alkateordeak

Ana Elizalde Urmeneta
María Echávarr Miñano
María Caballero Martínez

Ardura-alorrak

ZINEGOTZI ORDEZKARIAK	ARDURA-ALORRA
Ana Elizalde	Gobernu Estrategikoa, Merkataritza eta Turismoa
María Echávarri	Zerbitzu Orokorrak
María Caballero	Gizarte Zerbitzuak, Komunitate Ekintza eta Kirola
Fernando Sesma	Hezkuntza, Herritarren Partaidetza eta Gazteria
María García-Barberena	Kultura eta Berdintasuna
Juan José Echeverría	Hirigintza, Etxebizitza eta Osasuna
Fermín Alonso	Proiektu Estrategikoak, Mugikortasuna eta Jasangarritasuna
Javier Labairu	Herritarren Segurtasuna

ZINEGOTZI BEREZIAK	ARDURA-ALORRA
Carmen Alba	Turismo
Fernando Aranguren	Gazteria eta Kirola
Cristina Martínez Dawe	Berdintasuna
Fernando Villanueva	Osasuna

Alkatetza Kabinetea, Protokoloa eta Komunikazioa (Alkatetza)

Alkatetza Kabinetea: Juan Echenique
Protokoloa: Marta Urbiola
Komunikazioa: Edurne Elío

Gobernu Estrategikoa, Merkataritza eta Turismoa

• Gobernu Estrategikoa
Alorreko zuzendaria: José María Jiménez Bolea

Idazkari teknikoa: Marian Ardanaz

- **Merkataritza eta Turismoa**
  Alorreko zuzendaria: Silvia Azpilicueta
  Idazkari teknikoa: Marian Ardanaz

Zerbitzu Orokorrak

- **Ogasuna**
  Alorreko zuzendaria: Nuria Larráyoz
  Idazkari teknikoa: Javier Bernabeu

- **Giza Baliabideak**
  Alorreko zuzendaria: Javier Morrás
  Idazkari teknikoa: Beni Soteras

Herritarren Segurtasuna

Udaltzainburua: Javier Goya
Alorreko zuzendaria: Patxi Fernández

Hezkuntza, Herritarren Partaidetza eta Gazteria

Alorreko zuzendaria: José Manuel Santana
Idazkari teknikoa: Pilar Lanuza

Kultura eta Berdintasuna

Alorreko zuzendaria: Jorge Urdánoz
Idazkari teknikoa: Víctor Piñero

Gizarte Zerbitzuak, Komunitate Ekintza eta Kirola

- **Gizarte Zerbitzuak**
  Alorreko zuzendaria: Olivia Elizari
  Idazkari teknikoa: Jesús María Pascal

- **Komunitate Ekintza, Lankidetza eta Kirola**
  Alorreko zuzendaria: Conchi Mateo
  Idazkari teknikoa: Aurora Mendía

Hirigintza eta Osasuna

Alorreko zuzendaria: Fernando Nagore

Proiektu Estrategikoak, Mugikortasuna eta Jasangarritasuna

• **Proiektuak, Obrak, Mugikortasuna eta Jasangarritasuna**
Alorreko zuzendaria: Alejandro Astibia
Idazkari teknikoa: Arancha Carrero

• **Hiri Kontserbazioa**
Alorreko zuzendaria: Oscar Esquíroz
Idazkari teknikoa: Enrique Zapata

Hirigintzako Gerentzia

Zuzendari- Kudeatzailea: Ana García Gómez

Hiria Zaharberritzeko Bulegoa

Zuzendaria: Alberto Calvo Azagra

Haur Eskolen Erakunde Autonomoa

Gerentea: Juan Ramón Rábade

ANIMSA

Gerentea: Joaquin Sagüés Lacasa

Iruña Biziberritzen sozietatea

Gerentea: Alberto Calvo Azagra

Mercairuña

Gerentea: José Ángel Momparler

Comiruña

Ahalordeduna: Silvia Azpilicueta

ZINEGOTZI ORDEZKARIAK	AUZOA
Carmen Alba Orduna	Arrotxapea
Javier Labairu Elizalde	Sanduzelai
Fermín Alonso Ibarra	Txantrea
Ana Elizalde Urmeneta	Erripagaña-Beloso, Mendillorri
Fernando Sesma Urzaiz	Alde Zaharra
Fernando Villanueva Mesa	Donibane, Ermitagaña – Mendebaldea
Juan José Echeverría Iriarte	Milagrosa Arrosadia, Azpilagaña
Fernando Aranguren Reta	Iturrama
María Echávarri Miñano	Buztintxuri
María Caballero Martínez	Lezkairu – Santa María la Real
Cristina Martínez Dawe	Etxabakoitz
María García-Barberena Unzu	Zabalguneak

UDAL-ANTOLAMENDUA

2. TOKIKO GOBERNU BATZARRA

Enrique Maya Miranda
Fermín Alonso Ibarra
María Caballero Martínez
María Echávarri Miñano
Juan José Echeverría Iriarte
María García-Barberena Unzu
Javier Labairu Elizalde
Fernando Sesma Urzaiz
Ana Elizalde Urmeneta

3. BATZORDEAK

IZENA	IZAERA
Lehendakaritza	Arrunta
Herritarren Aferak	Arrunta
Hirigintza	Arrunta
Kontuak	Berezia
Kontratazioak zaintzekoa	Berezia
Iradokizunak eta erreklamazioak	Berezia
COVID Batzordea	Berezia

4. UDAL-ERAKUNDE AUTONOMOAK

- Hirigintzako Gerentzia
- Haur Eskolak

5. ENPRESA PARTAIDETUAK

MENDEKO SOZIETATEAK (Udal-partaidetzakoak)	
Comiruña S.A.	% 100
Iruña Biziberritzen SA.	% 100
Asociación Navarra de Informática Municipal S.A. – ANIMSA	% 78
Mercairuña S.A.	% 51

UDAL-FUNDAZIOAK (estatutu juridiko berezi baten menpekoak)
Gayarre Antzokia Fundazioa
Erruki Etxea

1.2.

BIZTANLERIA

IRUÑEKO BIZTANLERIA OSOA

2020ko abenduaren 31ko datuak.

ADINA	GIZONAK	%	EMAKU-MEAK	%	GUZTIRA	%
0tik 4ra	4.018	4	4.059	4	8.077	4
5etik 9ra	4.751	5	4.581	4	9.332	5
10etik 14ra	5.056	5	4.851	4	9.907	5
15etik 19ra	5.511	6	5.136	5	10.647	5
20tik 24ra	5.692	6	5.972	6	11.664	6
25etik 29ra	5.939	6	5.929	5	11.868	6
30etik 34ra	5.867	6	6.212	6	12.079	6
35etik 39ra	6.670	7	6.983	6	13.653	7
40tik 44ra	7.576	8	7.639	7	15.215	7
45etik 49ra	7.839	8	8.125	7	15.964	8
50etik 54ra	7.519	8	8.060	7	15.579	8
55etik 59ra	6.994	7	7.640	7	14.634	7
60tik 64ra	5.941	6	6.903	6	12.844	6
65etik 69ra	4.965	5	6.167	6	11.132	5
70etik 74ra	4.821	5	6.189	6	11.010	5
75etik 79ra	3.896	4	5.234	5	9.130	4
80tik 84ra	2.533	3	3.849	4	6.382	3
85etik 89ra	1.757	2	3.383	3	5.140	3
85etik 89ra	683	1	1.794	2	2.477	1
95etik 99ra	135	0	560	1	695	0
99 baino gehiago	18	0	70	0	88	0
GUZTIRA	98.181	100	109.336	100	207.517	100

IRUÑEKO PIRAMIDEA 2020

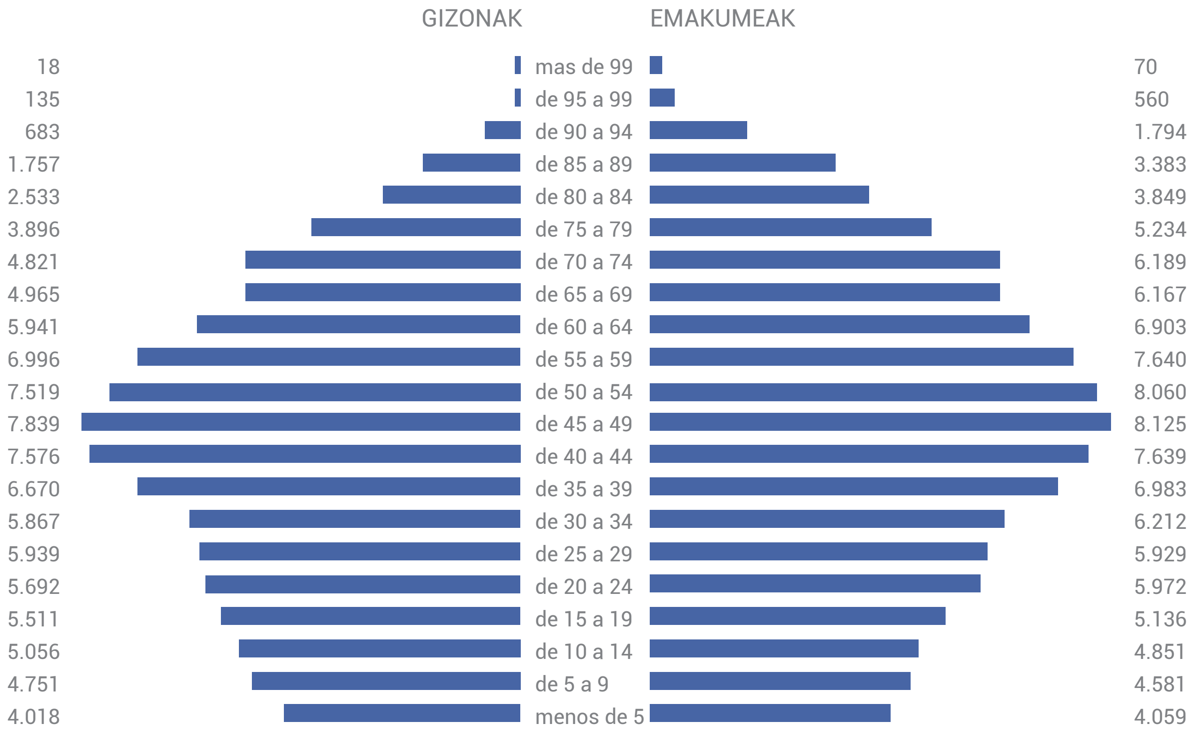

GUZTIRA	208.491
GIZONAK	98.774
EMAKUMEAK	109.717

IRUÑEKO ETORKINAK

2020ko abenduaren 31ko datuak

ADINA	GIZONAK	%	EMAKU-MEAK	%	GUZTIRA	%
0tik 4ra	624	5	647	5	1.271	5
5etik 9ra	619	5	647	5	1.266	5
10etik 14ra	558	4	576	4	1.134	4
15etik 19ra	678	5	605	4	1.283	5
20tik 24ra	1.144	9	1.312	10	2.456	9
25etik 29ra	1.373	10	1.421	10	2.794	10
30etik 34ra	1.623	12	1.734	13	3.357	12
35etik 39ra	1.743	13	1.792	13	3.535	13
40tik 44ra	1.533	11	1.324	10	2.857	11
45etik 49ra	1.201	9	1.056	8	2.257	8
50etik 54ra	861	6	853	6	1.714	6
55etik 59ra	574	4	640	5	1.214	5
60tik 64ra	408	3	524	4	932	3
65etik 69ra	236	2	296	2	532	2
70etik 74ra	111	1	199	1	310	1
75etik 79ra	58	0	90	1	148	1
80tik 84ra	46	0	59	0	105	0
85etik 89ra	16	0	31	0	47	0
85etik 89ra	5	0	8	0	13	0
95etik 99ra	3	0	2	0	5	0
99 baino gehiago	2	0	1	0	3	0
GUZTIRA	13.416	100	13.817	100	27.233	100

IMMIGRANTEEN PIRAMIDEA 2020

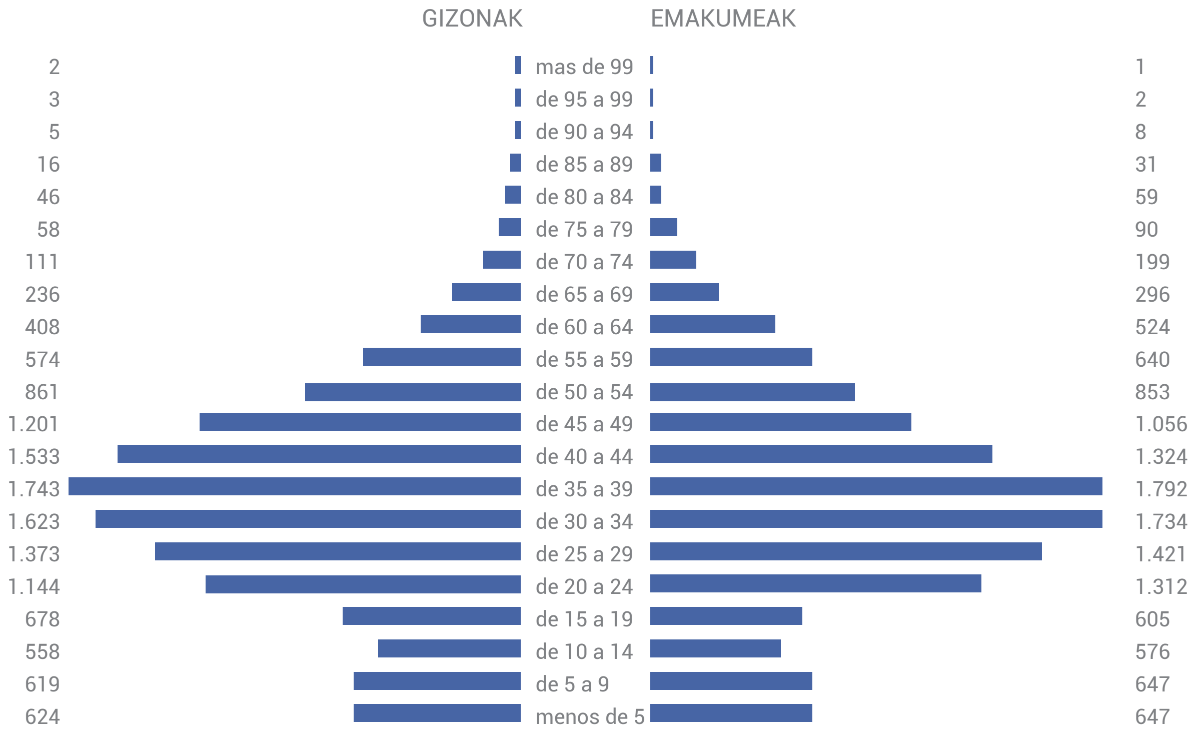

GUZTIRA	27.233
GIZONAK	13.416
EMAKUMEAK	13.817

IRUÑEKO BIZTANLERIA OSOA

2020ko abenduaren 31ko datuak

Biztanleria	Guztira	%
Gizonak	98.181	47
Emakumeak	109.336	53
0-14 urte bitarteko biztanleak	27.316	13
15-64 urte bitarteko biztanleak	134.147	65
65 urte eta gehiagoko biztanleak	46.054	22
Gazteria-tasa*	34.179	17
Mendekotasuna dutenen tasak **		54,7
Zahartze-indizea***		168,6
Atzerritarrak	27.233	13
BIZTANLEAK, GUZTIRA	207.517	

* 15 eta 29 urte bitarteko biztanleen ehunekoa, biztanleria osoan
** Biztanleria >65 urte + biztanleria >0-14 urte / 15-64 urte
*** Biztanleria >65 urte / biztanleria <0-14 urte

IRUÑEKO BIZTANLERIA OSOA, AUZOZ AUZO

(2020ko abenduaren 31ko datuak)

AUZOA	GIZONAK	EMAKU-MEAK	GUZTIRA
Azpilagaña	3.545	3.877	7.422
Buztintxuri - Euntzetxiki	4.383	4.661	9.044
Alde Zaharra	5.515	6.013	11.528
Zabalgunea	11.179	13.275	24.454
Ermitagaña - Mendebaldea	7.871	9.086	16.957
Etxabakoitz	2.594	2.757	5.351
Iturrama	10.554	12.445	22.999
Lezkairu	7	4	11
Mendillorri	6.642	7.080	13.722
Milagrosa - Arrosadia	8.477	9.239	17.716
Arrotxapea	12.928	13.681	26.609
Sanduzelai	6.072	6.178	12.250
Donibane	9.021	10.971	19.992
Txantrea	9.393	10.069	19.462
GUZTIRA	98.181	109.336	207.517

1.3.

GOBERNU-ORGANOEN JARDUERA

Udalaren Osoko Bilkura

Iruñeko Udalaren Osoko Bilkura alkateak eta 26 zinegotzi hautetsiek osatzen dute. Alkatea da bilkura-burua. Udalaren osoko bilkurak hil bakoitzeko lehen ostegunean egiten dira, 16:30ean. Abuztuan ez da osoko bilkurarik egiten. Aurten, ezohiko moduan eta osasun-alarmarekin lotuta, martxoaren 5etik maiatzaren 6ra ez da Osoko Bilkurarik egin (ikusi COVID-19).

Osoko bilkurak jendaurrekoak dira; horrenbestez, nahi duen jende oro joan daiteke bilkuretara. Osoko bilkurak, gainera, Iruñeko Udalaren webgunearen bidez ematen dira, eta aurreko bilkurak kontsultatzeko aukera ere badago. Irailaz geroztik, edozein ordenagailu edo gailu mugikorretatik zuzenean jarraitzen ahal dira Youtube bideo plataformaren bitartez.

BILKURAK	2016	2017	2018	2019	2020
Ohikoak	11	11	10	9	13
Bereziak	4	6	5	14	1
Konstituziogileak	-	-		1	
GUZTIRA	**15**	**17**	**15**	**23**	**14**
Hartutako erabakiak	163	157	123	233	108

2020AN IZAPIDETUTAKO UDAL-ORDENANTZAK
Iruñeko Udalaren eta haren sektore publiko instituzionalaren esparruan euskararen erabilpena eta sustapena arautzen dituen Ordenantza
21. Ordenantza Fiskalaren Aldaketa, i.1 epigrafeko tasak (EPO, ostalaritza-jardueretarako) bertan behera uzteko 2020ko martxoaren 14tik abenduaren 31ra bitarte*
2021eko urtarrilaren 1etik aitzina indarra hartuko duten tributuen eta prezio publikoen erregulazioa. - Aldaketen hasierako onespena*

II.- ALKATETZA

BILKURAK	2016	2017	2018	2019	2020
Ebazpenak	821	748	796	957	722
Dekretuak eta xedapenak	49	37	74	85	32
Bandoak	1	1	1	1	1
GUZTIRA	**871**	**786**	**871**	**1.043**	**755**

III.- TOKIKO GOBERNU BATZARRA

BILKURAK	2016	2017	2018	2019	2020
Ohiko bilkurak	46	42	39	40	39
Bilkura bereziak	-	1	-		20
Presazko bilkura bereziak	30	29	42	51	7
GUZTIRA	**76**	**72**	**81**	**91**	**66**
Hartutako erabakiak	552	594	690	857	686

IV. - EBAZPENAK

Zinegotzi ordezkariak		
RCI	Kultura eta Berdintasuna	652
RSG	Zerbitzu Orokorrak	257
RGC	Gobernu Estrategikoa, Merkataritza eta Turismoa	301
RSC	Herritarren Segurtasuna	8.963
REJ	Hezkuntza, Herritarren Partaidetza eta Gazteria	992
RSD	Gizarte Zerbitzuak, Komunitate Ekintza eta Kirola	822
RUS	Hirigintza eta Osasuna	3.005
RPS	Proiektu Estrategikoak, Mugikortasuna eta Jasangarritasuna	590
GUZTIRA		**15.582**

Alorretako zuzendariak		
SAL	Alkatetza	69
SGE	Gobernu Estrategikoa	105
SHA	Ogasuna	1.777
SHR	Giza Baliabideak	1.390
SAJ	Aholkularitza Juridikoa	32
SUV	Hirigintza, Etxebizitza eta Osasuna	8
SCT	Merkataritza eta Turismoa	112
SEJ	Hezkuntza, Herritarren Partaidetza eta Gazteria	1.219
SCI	Kultura eta Berdintasuna	1
GUZTIRA		**4.712**

2.
UDAL ALORRAK

2.1.1.

ALKATETZA

EKITALDI INSTITUZIONALAK ETA PROTOKOLOA

Protokolo Zerbitzuaren berezko diren ordezkaritza eta topaketa jarduerak oso murriztuta egon dira 2020an (ikus COVID-19).

Aurten Udalbatzak ez du ekitaldi instituzionalik egin, uztailaren 4an ospatu zen Bost Zaurien botoa (San Agustin parrokia) salbu; ohiko datak baino hiru hilabete beranduago egin zen, eta diseinuan aldaketak egin ziren.

BISITA GIDATUAK UDALETXERA

Urtean zehar, 63 taldek bisitatu dute Udaletxea, hori horrela, urte osoan zehar, modu egonkorrean eta doan eskainitako zerbitzu horren bitartez, 1.413 pertsonak bisitatu dituzte udaletxeko aretoak. Udalak kalitatea neurtzeko sistema bat ezarri du, gogobetetzeari buruzko inkesten bidez, bisitaren edukia, erreserba-sistemaren funtzionamendua eta jasotako tratua neurtzeko, besteak beste.

URTEA	2016	2017	2018	2019	2020
Talde kopurua	124	145	147	172	63
Pertsonak, guztira	3.200	3.600	3700	4.547	1.413

HARRERA-EKITALDIAK

2020an, alkatea buru izan duten 15 harrera-ekitaldi egin dira, eta Udalbatzak ere hartu du parte horietan.

URTEA	2016	2017	2018	2019	2020
Harrera-ekitaldi	14	12	26	22	15

BESTELAKO EKITALDIAK

Harrera-ekitaldiez gain, alkatea eta Udalbatzako kide batzuk hainbat edukitako beste 8 ekitalditara ere joan dira (sari-banaketak, jardunaldiak eta abar).

Ekitaldi instituzionaletatik kanpo, irailean Aralarko Aingeruari harrera egin zitzaion, tradizionalki apirilean egin ohi dena. Hilabete horretan, Batasunaren Pribilegioaren egunaren inguruan, Katedralera joan ziren Karlos III.a Prestuari errespontsu bat eta lore eskaintza bat egitera, Udaleko kideekin baina ez hiriaren izenean. Abenduan alkatearen bulegoan egin ohi den jaiotzaren inaugurazio-ekitaldia ere aldatu zen, eta soilik Jaiotzazaleen Elkarteko lehendakariarekin egin zen, gabon kantak interpretatu gabe.

Osasun segurtasuneko arauak malgutu zirenean zinegotzien presentzia duten ekitaldiak berriz abiatu ziren, baina gonbidatu kopurua txikituta, eta, askotan, Udaletxeko harrera-aretoan egin ordez espazio handiagoetan eginez, hala nola, Ziudadelako Arma Aretoan edo Kondestablearen jauregian.

KOMUNIKAZIO-ZERBITZUA

Iruñeko Udaleko Komunikazio Zerbitzuak 1.549 prentsa-ohar igorri zituen 2020an komunikabideetara, aurreko urtean baino % 10 gutxiago (1.705 udal-informazio igorri zituen orduan). Nota gehien bidali diren hilabeteak ekaina (170 baino gehiago) eta urtarrila (150) dira. Martxoan, apirilean eta ekainean, prentsa-oharren batez bestekoa 109 da.

Guztizko zenbaketaren arabera, Kulturako Alorrak pisu gutxiago du aurtengo komunikazioan; izan ere, igorritako prentsa-oharren % 25 dira Alor horretakoak, eta aurreko urteetan, berriz, guztizkoaren herena. 2020an gora egin zuen Herritarren Segurtasuneko Alorrari eta Gizarte Ekintza, Komunitate Garapen eta Kiroleko Alorrari buruzko informazio kopuruak (ikus COVID-19).

Urte honetan, 106 deialdi egin zitzaizkien komunikabideei, besteak beste ekitaldi, inaugurazio, bisita, erakusketa eta prentsaurrekoetarako.

URTEA	2016	2017	2018	2019	2020
Prentsa-oharrak	1.844	1.913	1.891	1.705	**1.549**
Hedabideen deialdiak	281	270	287	189	**106***

* Apirilean eta maiatzean ez zen deialdirik egin, eta ekainean bi baino ez ziren egin.

2020an, uda ondoren, prentsa-oharrak idatzi eta hedabideei bidaltzeko sistema berri bat abiatu zen, testuak estekatuta url helbideen bidez eta denboran lehentasuna emanez prentsa-oharrak Udalaren webgunean agertzeari, eta edukiak aurkezteko modua berregituratuz. Informatzaileei bidali ohi zitzaizkien agiri grafiko erantsiei, irailetik aurrera, bideoalbisteen informazio zerbitzu berri bat gehitu zitzaien, herritarren informazio zuzenerako (udal-webgunea, instituzioaren sare sozialetako profilak eta Iruñeko Udalaren YouTubeko kanala). Ekoizpen horiek ere informatzaileei bidaltzen zaizkie ikus-entzunezko komunikabideei eta digitalei lana errazte aldera.

SEINALE INSTITUZIONALAK

2020an Komunikazio Zerbitzuak ez du ezohiko ekitaldien seinale instituzionalik egin (ikus COVID-19).

2020an zerbitzua Udaletxeko prentsa-aretoan egiten diren prentsaurrekoen streaming bidezko hedapenaren kudeaketa esklusiboa egiten eta horiek online eskuragarri jartzen hasi zen. 2020an 86 izan ziren.

WEBGUNEA

2020ko otsailean Udalaren webgune berriak urtebete egin zuen. Urte horretan zehar Udalaren pamplona.es webgunea 2.206.451 erabiltzailek bisitatu zuten, 2019an erregistratutako datuak baino 200.000 gehiago. Google Analytics webguneak aztertzeko tresnaren datuen arabera, 2,2 milioi internauta sartu ziren 2020an pamplona.es webguneko 3.725.888 orritara 2.680.849 saiotan. Saio bakoitzean erabiltzaileek batez beste orri bat edo bi kontsultatzen dituzte, batez beste, 51 segundoz.

Internauten jatorriari dagokionez, bisitarien % 95 Espainiakoak dira, eta nazioarteko bisitariei dagokienez, kontsulta gehienak Estatu Batuetatik (% 1) eta Frantziatik (% 0,7) datoz. Zein gailutik nabigatzen den kontuan hartuta, % 49 telefono mugikorretik sartzen da, % 47, ordenagailutik eta % 3, tablet batetik.

pamplona.es-eko azala da gehien bisitatzen den orria, sarbide guztien % 11rekin. Jarraian datoz jardueren agenda, Animaliak Hartzeko Zentroari buruzko informazioa, turismoaren atala, informazio instituzionala eta Udalaren albisteak (ikus COVID-19).

SARE SOZIALAK

Iruñeko Udala beste bide digital batzuen bidez komunikatzen da herritarrekin: Udalak sare sozialetan dituen profilak, zeinek 2020an jarraipen maila handia baitute ere. Udalak Facebook, Twitter, Instagram eta YouTuben dituen kontuek 42.000 jarraitzaile baino gehiago dituzte. Horien % 30 erabiltzaile berriak izan dira 2020an. Komunikazio Zerbitzuak urte horretan, guztira, 9.300 post argitaratu zituen (3.800 argitalpen Facebooken, 1.800 Instagramen eta 3.700 txio Twitterren).

Irailaz geroztik Udalak ikus-entzunezko edukiak sortzeko zerbitzu berri baten aldeko apustua egin zuen. Bideo horiekin, udal-prentsaurrekoen zuzeneko emankizunekin eta sareetan partekatutako edukiekin, guztira 458 bideo argitaratu dira Udalaren YouTubeko kanalean. Udalak sare horretan duen kanalak 1.650 harpidedun ditu.

Facebookeko eta Instagrameko argitalpenak guztira 6,5 milioi konturengana heldu dira, eta herritarrek 10.758 aldiz iruzkindu dituzte, hiru sareak batuz gero. Halaber, 144.0000 like jaso dituzte, gutxi gorabehera, eta 400 aldiz partekatu dira.

IRUDI KORPORATIBOA

Zerbitzuaren 2020ko lanaren barruan, instituzioaren irudi korporatiboari dagokionez, urtero bezala, aurreko urteko (2019) udal-memoria egiten da. Memoria hori online nabigagarria da eta PDFn deskarga daiteke. Hala, 2008az geroztik, Komunikazio Zerbitzuak Iruñeko Udaleko alor guztiek urte horretan egindako lana zentralizatu eta laburbiltzen du, herritarrei modu irisgarrian eskainiz erakundearen ikuspegi orokorra.

Irudi korporatiboaren arloan egindako lanaren adibide gisa, sanferminak bertan behera uzteak “Biziko ditugu” komunikazio-kanpaina egitea dakar, nazioartean, nazioan eta tokian-tokian oihartzuna duen ekintza, albisteak “hiriaren markan” duen eragina minimizatzea bilatzen duena (ikus COVID-19). Aurten egindako gainbegiratze korporatiboaren beste adibide batzuk dira ‘BiziZ bizikleta-aparkalekuen sare publikoaren’ irudi grafikoa (sei elementu horien tamainak eta kokapenak inpaktu bisual handia ematen diete) edo hiriko 11 hiri-igogailuren errotuluen kudeaketa.

ZERBITZU FOTOGRAFIKOAK ETA BIDEOGRAFIKOAK

2020ko ekainean, Iruñeko Udalaren argazkigintza-zerbitzuko lehiaketa adjudikatu zen. Kontratu horrek xede du Udalak bere proiektu, jarduketa eta ekitaldiei buruz agindutako argazki-lanak egitea, udal-kanaletan hedatzeko eta komunikabideen eskura jartzeko. Kontratua urtebetekoa da eta beste hiru urtez luzatu daiteke, 39.930 euroko aurrekontua du eta Cristina Núñez Baquedano eta Jesús Garzaron profesionalek osatutako taldeari adjudikatu zaio.

Urte horretako irailean Iruñeko Udalak bideoalbisteen zerbitzu esperimentala abiatu zuen. Hasiera batean, herritarrei zuzenean zuzenduta, udal-webgunearen, sare sozialen eta Iruñeko Udalaren YouTubeko kanalaren bidez, bideoalbisteak komunikabideei ere helarazten zaizkie. Ekoiztu zen lehen ikus-entzunezkoaren edukia da ‘Bisita gidatuak Udaletxean barna Batasunaren Pribilegioaren karietara’. Irailaren 1etik urtea amaitu arte guztira 52 ikus-entzunezko egin ziren, batez beste 14 hilean.

PUBLIZITATE INSTITUZIONALA

2020an, publizitate instituzionalari lotutako bi prozedura lizitatu ziren, herritar guztiei instituzioak egiten dituen jardueren eta eskura jartzen dituen zerbitzuen berri emateko. Lehiaketen helburua da herritarrek informazio horren errentagarritasun sozial handiena lortzea eta Udalarentzako efizientzia hobetzea, proiekzioari, sartzeari eta hedapenari dagokienez.

Horrela, alde batetik, esparru-akordio berri bat lizitatzen da publizitatea eta komunikazio-materialak diseinatzeko, hau da, publizitatearen, kartelen, liburuxken eta abarren sormenarekin zerikusia duen guztia, ahalik eta kalitaterik onena lortzeko prezio lehiakorretan, eta irudi korporatiboaren batasuna lortzeko. Kontratuak publizitate instituzionaleko kanpainak eta ekintzak kontratatzea arautzen du urtebetez, bai eta jardueren eta zerbitzuen irudi, sustapen eta hedapenerako materialak eta euskarriak diseinatzea ere. Lizitazioaren oinarrizko aurrekontua 484.000 eurokoa da. Adjudikazioa 2 lotetan egin zen, lehena 4.000 eurotik gorako lanetarako eta publizitate instituzionala xede duten lan guztietarako (La Llorona-Hasitagori adjudikatu zitzaion), eta bigarrena, zenbateko horretatik beherako lanetarako, non txandaka lan egiten duten 11 enpresa hautatzen baitira.

Bestalde, urtarrilean, tokiko komunikabide pribatuetan publizitate-espazioak erosteko 2020rako esparru-akordioa esleitu zen, eta hedabideak lote desberdinetan multzokatu ziren, tipologiaren arabera. Kontratuak 600.000 euroko gehienezko aurrekontua ezartzen du publizitate-txertatzeetan, 2019ko 800.000 euroko gastua baino % 25 gutxiago. Idatzizko prentsan, Brandok Comunicacion (Diario de Navarra) eta Zeroa Multimedia (Diario de Noticias) egunkariei adjudikatu zitzaien, eta prentsa digitalean, bi enpresen edizio digitalei eta Glocal Influenceri (navarra.com). Halaber, irrati-iragarkiak jarri ziren Sociedad Española de Radiodifusión/SER eta Radio Popular Cadena Cope irratietan. Telebistako iragarkiei dagokienez, Editora Independiente de Medios de Navarra/Navarra Televisión da adjudikazioduna.

2020az geroztik, Komunikazio Zerbitzua batez ere erdiguneko lurrazpiko aparkalekuetan dauden 18 edikuluetako udal-kanpainak koordinatzeaz arduratzen da. 2003az geroztik, funtzio bera betetzen du espazio publikoko 52 mupi estatikoekin. 2020. urtearen amaieran edukiak diseinatu eta ekoizteko eta espazio publikoan komunikazio-elementu berri bat eskuratzeko lanari ekin zitzaion: Gazteluko plazan kokatuko zen mupi digital bat.

BESTE INFORMAZIO-GUNE BATZUK

Iruñeko Udalak, 2020an, 'Zure hiria egunez egun' herritarren informaziorako mikroespazioa birdefinitu eta irratira soilik bideratu zuen. Informazio-zerbitzuko kuña-sistema gisa konfiguratu zen, 2005ean sortu zenetik. ‘Zure hiria egunez egun’ saioa ere denbora labur batez idatzizko prentsan argitaratu zen, eta urte batzuez tokiko telebistetan eman zen. Urte horretan irratiz igorri zen bakarrik, euskaraz eta gaztelaniaz, astelehenetik ostiralera. Mikroespazioa hiriko irratsaio nagusietan txertatzen da.

2.2.1.

GOBERNU ESTRATEGIKOA, MERKATARITZA ETA TURISMOA

PLANGINTZA ESTRATEGIKOA

Plangintza Estrategikoko Alorraren funtzio nagusietako bat Hiri Plan Estrategiko bat (2030 Estrategia – Iruñeko Hiri Agenda) diseinatzea, egitea eta kudeatzea da, epe luzerako hiri-eredua, helburuak, jarduera-ildoak eta proiektu eraldatzaileak definitze aldera. Plangintza Estrategikoak, gainera, beste zeregin batzuk ere baditu: Europako funtsen laguntzen deialdiak identifikatzea eta proiektuak prestatu, aurkeztu eta kudeatzea; zeharkako proiektuak bultzatzea; berrikuntza sustatzea; ikerketa soziologikoa egitea; eta kanpoko lankidetza kudeatzea.

2030 ESTRATEGIA

2020an, Plangintza Estrategikoak 2030erako Estrategia egiteko prozesuarekin jarraitu du. Estrategia horrek nahi den hiri-eredua definitzen du, bai eta hiriko errealitateak eredu horretara eraldatzeko proiektuak ere. Besteak beste, ideiak biltzeko xedez parte hartzeko prozesu bat egin da, Plan Estrategikoa inplementatzen lagunduko duten proiektu estrategikoak egiteko. 164 ideia bildu dira, balizko 57 proiektutarako, hiriko hainbat eragile sozioekonomikoren eta herritarren eskutik.

Paraleloan, hiriko estrategia eta Espainiako Hiri Agenda bateratzeko lana egin da, Espainiako Hiri Agendaren Foru Iraunkorrean parte hartuta.

Abenduan lankidetza-protokoloa sinatu zen Garraio, Mugikortasun eta Hiri Agendako Ministerioarekin, Iruñeko 2030 Estrategia Espainiako Hiri Agendaren proiektu pilotu eta jardunbide egokitzat hartzeko, eta Udaleko Osoko Bilkurak onetsi egin zuen Iruñeak bat egitea Udalerrien eta Probintzien Espainiako Federazioaren (FEMP) 2030 Agendaren aldeko hirien sare berriarekin.

EUROPAKO PROIEKTUAK. IKUSPEGI OROKORRA

2020an, Plangintza Estrategikoa Intelligent Cities Challenges (ICC) deialdiaren Smart City-ei buruzko proiektu berri batean sartu zen. Urte horretan bertan hasi zen eta H2020ren Green Deal deialdiaren proiektu baterako proposamen bat lantzen ari da, 2021eko urtarrilean aurkeztu beharko dena; gainera, Udaleko Alorrei arreta ematen die Europako proiektuen parte-hartzearekin eta kudeaketarekin zerikusia duten gaietan, hala nola LIFE 2020 deialdiaren balorazioan.

2020an amaitutzat jotzen da POCTEFA CREACITY proiektua, eta aurreko urteetan onetsitako 7 proiektuen koordinazioarekin eta kudeaketarekin jarraitzen da: STARDUST, JACOB@CCESS, KINTOAN BARNA, SPAGYRIA, MAKING SPEND MATTER, POTEnT eta CLARA, eta horiez gain ICCrena hasten da.

2020an deialdi gutxi egon dira, Europako programen epe handien arteko trantsizio urte bat delako. Europako proiektuen emaitza eta kudeaketa-adierazle nagusiak honako hauek dira:

• Guztizko egikaritze-gastuak, langileria-gastuak eta proiektu horiei lotutako zeharkako gastuak barne, 611.781 eurokoak izan dira 2020an, eta horiek Europarekin batera finantzatzea espero da 582.929 euroko diru-sarreren bidez, hurrengo hilabete edo urteetan (programa bakoitzaren epeen arabera).

• 2020an, Europako dirulaguntzetatik 839.888 euro jaso dira (eta gehienak aurreko urteetako gastu-aitorpenei dagozkie).

• Aurkeztutako proposamen bakarra onetsi da (% 100): ICC. Horretaz gain, bigarren bat ebaluazio-prozesuan dago. Onartutako proiektuak (ICC) ez du Europako finantzaketarik; aitzitik, Smart City proiektuak egiteko aholkularitza eta gida ematen ditu.

STARDUST

Proiektu honek –H2020 SCC1 Europako programarekin batera finantzatua– barne hartzen du Smart Cities direlakoei buruzko hiru proiektu pilotu egitea Europako hiru hiritan (Iruña, Trento eta Tampere), eta bertan parte hartzen dute, halaber, emaitzak transferi behar zaizkien beste hiri batzuk (follower cities). Iruña da tokiko partzuergoko burua, proiektu pilotua garatzeko.

2020an inplementazio lan gehienak amaitu ziren, energiaren arloan –estalki fotovoltaikoa Iratxeko monasterioan eta sare adimenduna, beroa berreskuratzea datuak prozesatzeko zentroan (DPZ) eta fotolinera–, mugikortasunaren arloan –azken miliako plataforma eta bizikletetarako txandakako aparkalekuak– eta ingurumen-hezkuntzaren arloan (gaming app). Era berean, aurrera egin zen ibilgailu elektrikoak kargatzeko guneetako jarduketetan, teknologian (hiri-plataforma) eta hiri-kontserbazioan (argi adimendunak).

Halaber, barneko eta kanpoko beste lan batzuk egin ziren (bilerak, berrikuspenak, etab.), eta seihilekoko bi jarraipen-txosten eta gastu-justifikazio bat.

CREACITY

2019an amaitu zen egikaritzea, eta 2020an proiektuaren azken ordainketa jaso zen, administratiboki dena itxitzat joaz.

JACOB@ACCESS

Proiektua 2022ko martxora arte luzatu zen (bazkide baten egikaritzean izandako atzerapenen ondorioz). 2020an Entregagaien jarraipena egin zen (Turismok ekarpenak egin zizkien) eta jardueraren urteko txostena egin zen.

KINTOAN BARNA

Proiektuaren ardatza Donibane Garazi-Iruña ardatzaren dinamizazio sozioekonomikoa da, Kintoko oihanaren bidez eta turismoa dinamizatzeko estrategia partekatuak baliatuz. Eugiko Kontzejuak koordinatzen du, eta Yelmo proiektuaren jarraipena da.

Iruñeko Udalak Turismo Bulegoko arduradun gisa parte hartzen du. Aurten komunikazioa landu da produktu turistikoa garatzeko, jardueraren urteko txostena egin da eta gastuak erregistratu dira POCTEFA (SIGEFA) programaren plataforman.

SPAGYRIA

Spagyria proiektua, kosmetiko ekologiko eta osasungarrien negozio-lerro bat garatuta, desgaitasunen bat dutenen enplegua hobetzera bideratuta dago. 2020an Udalak proiektuaren eskura jarri zuen negutegi-lehortegiaren azpiegitura Arantzadiko meandroko lursail ekologiko ziurtatu batean. Instalazioak Elkarkiderekin egindako hitzarmenaren bidez lagatzen dira, gizarteratze eta laneratze enpresa horrek proiektuan hartzen baitu.Orobat, lan-bilerak egin dira hiru hilez behin Koordinazio- eta Kudeaketa-Batzordearekin, bai eta jardueraren urteko txostena eta gastuen aitorpena ere.

MAKING SPEND MATTER

Proiektu hau Ingalaterrako Preston hiriko jardunbide egoki batean dago oinarrituta, eta helburua da gastuaren azterketa erabiltzea kontratazio publiko estrategikoa bultzatzeko tresna gisa, tokiko ekonomia, berdintasun soziala, ingurumena eta bizi-kalitatea hobetzeko. 2020an proiektua sei hilabetez luzatzea adostu zen. Ahalegin gehienak online bileretan parte hartzen duten hirien arteko esperientzia-trukean oinarritu ziren. Urte amaieran urteko gastuaren justifikazioa egin zen.

POTEnT

Proiektu honen helburua da 2023rako aurreikusitakoa baino % 10etik gorako karbono-murrizketa lortzea, eta, horretarako, agintari publikoek energia-zerbitzuak hobeto eskaintzea lortu nahi da.

Energia Agentzia da atal teknikoaren buru. Proiektu honetako jarduera garrantzitsuenetako bat da elkarlana eta bilera trukea. 2020an, hori online egin da. Halaber, bazkide guztien praktika onen Erregistroa antolatu da, etorkizuneko elkartruke baterako prestakizun gisa, eta Tokiko Ekintza Planaren eskemaren lehen zirriborroa egin da. Seihilekoko txostenak prestatu dira, eta agiri horiek Interreg Europe Programak ezarritako kontu-ikuskapenak gainditu dituzte.

CLARA

CLARAren helburu nagusia da tokiko agintarien, udaltzainen eta komunitateen gaitasunak hobetzea, hirietan elkarbizitza baketsua mehatxatzen duten gertaera arrazista zein xenofoboei eta gorroto-diskurtso zein -delituei aurrea hartzeko, horiek identifikatzeko eta horien aurka borrokatzeko. Hori guztia ikas-komunitateen (CLAPS) bidez garatzen da, delitu hauen biktimendako jarraipen- zein babes-eredu batez osatua, Europako toki-esperientzietan ikasitakoa gehitu, eta sorturiko produktu eta emaitzak helarazita. Plangintza Estrategikoak proiektu honetan lan egiten du Udaltzaingoari babesa emanez kudeaketarekin zerikusia duten gaietan (langileen orduen justifikazioa, kudeaketa-bileretara joatea, etab.) eta proiektuaren edukiarekin lotutako beste batzuetan. 2020an lehen funts-eskaera egin zen, eta abenduan jaso zen.

UDALAREN INFORMAZIO GEOGRAFIKOKO SISTEMA

Udalaren Informazio Geografikoko Sistemak (SIG) Iruñeko Udalaren jabetzako informazio asko modu geoerreferentziatuan eta mapa batean integratuta aurkezteko beharrari erantzuten dio. Informazio Geografikoko Sistema datuak prozesatzeko sistema bat da, informazio geografikoa (elementuen kokapen espaziala) eta alfanumerikoa (elementu horien deskribapena) modu integratuan tratatzeko gai dena, eta barne hartzen du datuak atzematea, biltegiratzea, editatzea, aztertzea eta irudikatzea, gardentasuna bultzatuz eta Open Data areagotuz.

2020an Informazio Geografikoko Sistemaren erabileran aurrera egin da, eta laguntza teknikoko kontratua esleitu zaio Trabajos Catastrales S.A. (TRACASA) enpresari emandako zerbitzu publikoen kalitatea hobetzeko, aplikazioak mantendu eta garatzeko, bisoreak aldatzea funtzionalitate berriekin eta egungo eta etorkizuneko datuak mantentzea. Halaber, informazio geruza berriak landu dira, eta ikonografia hobetu da, beste Udal-alor batzuekin elkarlanean. Urte horretan prestakuntza-ikastaroak antolatu dira Udaleko langileak trebatzeko tresnaren erabileran, eta lan egin da Iruñeko kartografia eguneratzeko proiektu baten definizioan Nafarroako Gobernuarekin batera.

SOZIOLOGIA – HIRI-BEHATOKIA

Plangintza Estrategikoaren eginkizunetako bat da izaera soziologikoa duten ikerketak garatzea, bai eta hiriari buruzko informazio garrantzitsua biltzea, aztertzea eta argitaratzea ere, hiri-estrategiaren diagnosiak eta jarraipena egin ahal izateko. 2020an:

- Iruñeko eta auzoetako biztanleria osoaren eta etorkinen piramideak lau hilez behin eguneratzea.
- Udalaren kale-izendegia eguneratzea.
- Udalak, beste instituzio batzuek eta partikularrek biztanleriari buruz egiten dituzten eskaerei erantzutea.
- 010aren gogobetetasun-mailari buruzko inkesta.
- Iruñeko Udaleko oinarrizko gizarte zerbitzuetako lehen mailako arreta-eredua ebaluatzeko landa-lana.
- Nafarroako Gobernuarekin koordinatzea Milagrosako ijitoen diagnostiko soziala egiteko.
- Gizarte Zerbitzuetako, Komunitate Ekintzako eta Kiroleko Alorrari laguntza ematea datuak erregistratzeko eta lankidetza Auzoetako adinekoei buruzko diagnostikoa egiteko.
- Udalaren Haur Eskolekin elkarlanean aritzea. Biztanleria-txostenak egitea.
- Txantreako San Migel koloniaren hiri-zaurgarritasuna aztertzea, Iruña Biziberritzenekin elkarlanean.
- Barne-txostenak egitea Alorrerako.
- Hiri Behatokiaren proiektua garatzea, hiriaren errealitateari buruzko etengabeko azterketa eta diagnostikoa egiteko tresna dena. Baliabide honek bilatzen du eragile sozial, ekonomiko eta instituzionalei, eta herritarrei, oro har, hiri-inguruneari buruzko ikuspegi global eta eguneratua eskaintzea, lagungarri eta orientagarri izateko erabakiak hartzeko orduan eta ekintza estrategikoak abiatzerakoan.

MERKATARITZA

MERKATARITZA

PAMPLONUP BONUAK, KONTSUMOA SUSTATZEKO

Iruñeko Udalak deskontu-bonuak jarri zituen martxan bi fasetan, erosketak sustatzeko hiriko saltokietan, ostalaritzan eta zerbitzu-establezimenduetan, eta, horrela, COVID-19aren pandemiagatik jarduera geldiarazi behar izatearen ondorioz larriki ukituta geratu den sektorearen garapen ekonomikoa bultzatzeko. Bezeroek 14 euroan erosten ahal zituzten bonuak, 20 euroko balio errealarekin, 6 euroren alde hori Udalaren dirulaguntza zelarik. Irailaren 10etik urriaren 31ra bitarte, 44.969 bonu saldu ziren, eta azaroaren 18tik abenduaren 13ra bitarte, 185.364 bonu. Guztira, 660 enpresaren 682 merkataritza-establezimenduk hartu zuten parte. Haietatik, 458 merkataritza sektorekoak ziren (% 67), 122, zerbitzuetakoak (% 18) eta 102, ostalaritzakoak (% 15).

Iruñeko Udalak, guztira, 1,4 milioi euro jarri zituen, eta ekimenak 4,8 milioi euro baino gehiago mugitu zituen hiriko establezimenduetan egindako erosketetan.

MERKATARITZA DINAMIZATZEKO ETA ANIMATZEKO KANPAINAK (ikus COVID-19)

2019-2020ko Eguberriak. Kanpainaren bigarren zatian, animazio- eta dinamizazio-jarduerak egin ziren hiriaren erdigunean eta auzoetan, guztiak ere jendea hiriko merkataritza-ardatz nagusietara joan zedin.

XIV. Stock Azoka (2020). Martxoaren 5, 6 eta 7an egin zen Iruñeko hainbat merkatari- elkarterekin batera, eta bertan 186 saltokik parte hartu zuten. 2020ko edizioan, lehen aldiz, dendetan beraietan egin zen. Udalak sustapen-materiala (kartelak eta alfonbrak) eman zien parte-hartzaileei, eta publizitatea txertatu zuen komunikabideetan.

Liburuaren eta Lorearen Eguna. Onlineko komunikazio-ekintza bat egin zen: Iruñeko liburu-saltzaileen bideoak editatu eta argitaratu ziren, liburuak gomendatuz eta animoak emateko eta irakurketa sustatzeko mezuak helaraziz.

Merkataritzarekin, hiria, hiriago. Merkataritza dinamizatzeko programa hau ekainean trinkotu zen komunikazio-ekintza baten bidez (kartelak MUPItan, irrati-iragarkiak eta sare sozialak).

Hiru Burguen Erdi Aroko Azoka. Batasunaren Pribilegioa ospatzeko ekitaldietako bat da, eta 2020an irailaren 4, 5 eta 6an egin zen. 70 postu jarri ziren Gazteluko plazan eta Sarasate pasealekuan, erakustaldi eta lantegirik gabe.

Tokiko Produktuen V. Astea. 2020ko urriaren 9, 10, 11 eta 12an egin zen, eta tokiko produktuen azoka izan zuen ardatz, lantegirik eta hitzaldirik gabe. Gazteluko plaza izan zuten topagune 28 ekoizlek eta kontsumitzaile, bezero eta herritarrek.

2020-2021eko GABONETAKO KANPAINA 'Iruña oparitu' (ikus COVID-19)

Eguberritako argiak. Hornidura kontratatzeko lehiaketa publikoa egin zen, eta Iluminaciones Ximénez enpresari adjudikatu zitzaion 156.337 euroan (114.393 euro 2020rako, eta 41.944 euro 2021eko kanpaina-egunetarako).

Altuerako argiztapena, lehen aldiz, hiriko merkataritza-gune nagusietan piztu zen, ez bakarrik Alde Zaharrean eta Zabalgunean. Azaroaren 27tik urtarrilaren 6ra arte iraun zuen.

Eguberriko Azoka. Ohiko Eguberriko Azoka Gazteluko plazan egin zen, behin Nafarroako Artisautza Elikagaien Elkarteari adjudikatuta Bide publikoa okupatzeko lehiaketa publikoa. Jai guztietan zehar, 27 artisauk erakutsi eta saldu zituzten beren produktuak, bai elikagaiak, bai bestelakoak.

Eguberrietako apainketa saltokien atarietan. Alde Zaharreko eta Zabalguneko hainbat tokitan zuhaixken eta dekorazio-irudien banaketa handituz joan da urtez urte, eta, horrela, hiriko eremu gehiagotara iritsi da. Hiriko merkatarien elkarteetako kide diren establezimenduei 400 irudi baino gehiago banatu zitzaizkien.

Eguberriko apainduria erakusleihoetan eta kaleko beste dekorazio-elementu batzuk. Kartoizko apaindura bat diseinatu eta ekoiztu zen, Iruñeko hiri-paisaia erreproduzituta. 500 unitate baino gehiago banatu zitzaizkien merkatari-elkarteetako kide diren saltokiei, eta bazkide ez direnei ere aukera eman zitzaien. Dekorazioa osatzeko, 'Iruña oparitu' kanpainaren diseinua zuten poltsa erraldoiak jarri ziren hiriko 10 puntutan, merkataritza-eremuen ardatz nagusietan.

Barneko dekorazioa eta udal-merkatuen 2021eko egutegia. Merkatu bakoitzean, photocall erako gune bat instalatu zen gabonetako apaingarriekin bezeroak erakartzeko eta gabonetako giroa sortzeko. Era berean, hiru merkatuei 11.500 egutegi eman zitzaizkien (8.625 gaztelaniaz eta 2.875 euskaraz), merkatu bakoitzeko postu kopuruaren arabera banatuta.

Sustapen-elementuak eta seinaleak. 'Iruña oparitu' poltsa berrerabilgarriak eta produktuak biltzeko gabonetako inspirazioko paper-bobinak diseinatu eta ekoiztu ziren saltokiek erosketetan bezeroei oparitzeko, lehentasuna emanez bazkidetutako saltokiei (600 inguru). Hiriko beste saltoki batzuei ere eskaini zitzaien aukera hori, soberan zegoen materialarekin. 25.000 poltsa eta 800 paper-bobina ekoiztu eta 600 banderola instalatu ziren kanpainaren diseinuarekin.

SANTO DOMINGOKO, ZABALGUNEKO ETA ERMITAGAÑAKO UDAL-MERKATUAK

Iruñeko Udalak eta Santo Domingo, Zabalgune eta Ermitagañako udal-merkatuek hainbat ekintza egin zituzten urtean zehar udal-merkatuen produktua eta marka sustatzeko, produktu eta elikagai freskoen, hurbilekoen eta kalitatezkoen erreferente gisa. Dinamizazio-jardueren eta lantegien ordez komunikazio-ekintzak egin ziren (ikus COVID-19).

Otsaila: Merkatuen Erruleta. Sustapen-ekintza bat da, bereziki ohiko bezeroei zuzendua, eta 2009az geroztik egiten da. 2020an, San Valentin eguneko jaia baliatuta, otsailaren 14an giropen berezia batu zitzaion produktuen ohiko zozketari.

Martxoa: Haurrendako sukaldaritza-lantegiak

2020an, berrio ere, haurrentzako sukaldaritza-lantegiak programatu ziren Aste Santuko oporretan. Halako trebakuntza-saioetan, Iruñeko eta Nafarroako hainbat sukaldarik sukaldaritzako oinarrizko teknikak irakasten dituzte, merkatuko produktu freskoekin egindako plater errazak, osasungarriak eta osoak prestatuz. Menua egitean, kontuan hartzen da jarduera haurrei zuzendua dela bereziki.

Maiatza: NIFF

Hiru udal-merkatuen eta Navarra International Film Festival jaialdiaren arteko lankidetza adostu zen merkatuak sustatzeko “Merkatuak eta Gazteria” gaia jorratzeko proposamena eginez 2020ko Navarra Film Challenge lehiaketan.parte hartu dute, eta Cerería-Confitería Donezar etxeak ere bai lehen aldiz.

Azaroa: sustapen-kanpaina

Eguberrietako promozio-kanpaina egin zen eguneroko prentsan tartekoak argitaratuz ‘Aurtengo Eguberrietan, aukeratu Udal Merkatuak’ lelopean.

Abendua

Ohikoa den bezala, abenduan, 11.200 egutegi banatu ziren bezeroen artean, hiru udal-merkatuetan. 2021eko egutegiek omenaldia egin nahi izan zieten sukaldariei, eta, oro har, ostalaritzaren sektoreari. Hori dela eta, hilabete bakoitza denboraldiko berezko errezeta batekin ilustratu zen, komunitateko sukaldari ospetsuenek sinatuta.

Gainera, bigarren urtez jarraian, hiru merkatuak modu berezian apaindu ziren Eguberriak zirela eta, Udalak lagatako Gabonetako materialak aprobetxatuz Zabalguneko, San Domingoko eta Ermitagañako merkatuak girotzen laguntzeko.

BABESA EKINTZAILEEI ETA ENPRESEI

Hitzarmena Nafarroako Gobernuarekin eta Nafarroako Enpresen eta Berrikuntzaren Zentroarekin (NEBZ-CEIN). Iruñeko Udalak lankidetza-hitzarmena sinatu zuen entitate horiekin Iruñean ekintzailetza bultzatu eta sustatzeko. NEBZi agindu zitzaion Iruñean duen bulegoan ekintzaileei arreta ematea eta hirian enpresak sortzera eta ETEak garatzera eta prestakuntza sustatzera bideratutako programak eta ekintzak kudeatzea.

-‘Pentsatu eta ekin’. Merkataritzarekin eta enpresa txiki eta ertainekin lotutako online prestakuntza-programa. 34,5 eskola-ordu eman zitzaizkien 502 parte-hartzaileri, 11 ikastaro eta/edo prestakuntza-modulutan askotariko edukiekin.

Ikastaroak	Saioak	Orduak	Parte-hartz.
1. saioa: Instagram nire saltokirako- Juana Ciganda (Ciganda & Koch)	2	3	74
2. saioa: Sortu bideoak zure mugikorrarekin sare sozialetarako. Ana López	2	3	61
3. saioa: Apaindu zure low cost erakuslehioa buelta-rako. Cristina Navarlaz	2	3	48
4. saioa: Saltokiendako Facebooka koronabirusaren garaian. Juana Ciganda (Ciganda & Koch)	2	3	68
5. saioa: Bezeroetan aditu. Nerea Urcola	3	6	40
6. saioa: Handitu zure salmentak Amazon bidez. Aitor Grandes eta Nacho Quintero (Dendary)	2	3	40
7. saioa: Nire saltokirako Whatsappa koronabirusa-ren garaian. Juana Ciganda (Ciganda & Koch)	2	3	55
Seihilekoko azken saioa: Laino artean gidatzen... Celestino Martínez eta Pilar Zorrilla	1	1,5	45
I. modulua: Ezinbesteko 8 digitalak zure negoziorako	2	3	33
II. modulua: Nola egokitu dezakegu gure negozioa egungo garai latzetan?	2	3	19
III. modulua: Aztertu zure negozioa. Prest al gaude?	2	3	19
Diruzaintzako tutoretzak	30		
Tutoretza digitalak	13		
Guztira: 11 ikastaro eta/edo prestakuntza-modulu	22 saio 43 tutoretza	34,5 ordu.	502 par-te-hartz.

‘Iruña, ekintzaile’:

Negozio-ideiak sortzen eta abian jartzen trebatzeko eta laguntzeko programa da. 2020an mota guztietako ideia eta jarduera-sektoreetara zabaldu zen, eta aurkezpen-jardunaldiaren ordez, adituekin onlineko hiru saio egin ziren. Grabatu eta eskuragarri utzi ziren webgunean kontsultatzeko, eta 1.079 bistaratze izan zituzten.

Masterclassak argitaratu ondoren, 179 hautagairen artean hogei bat pertsona hautatu ziren prestakuntza-prozesuan eta tutoretza- eta mentorizazio-saioetan parte hartzeko, zeinak online edo saio hibridoetan egin baitziren. Abenduan, negozio-ideia zehaztuta edo abian jarrita zuten 18 proiektu ekintzaileak aurkeztu ziren.

Ekintzaileentzako arreta eta bestelako kontsultak

Ekintzak	2016	Saioak	Orduak	Bertaratuak
Negozio-ereduaren ibilbidea (Qs)	3	18	36	37
Egin zure zenbakiak	3	3	6	27
Enpresa sortzeko urrat-sak	3	3	6	28
Kontsultak	5			6
Guztira		24	48	98

GELTOKI ESPAZIOA

Eutsi egin zitzaion koordinazioari Geltokiren kudeaketaren arduradunekin, autobus-geltoki zaharraren barruan.

AUTOBUS-GELTOKI ZAHARREKO NASEN ERABILERA-LAGAPENAK

Autobus-geltoki zaharreko nasak erabiltzeko baimenak kudeatu ziren. 2020an, 19 aldiz lagatu ziren: 11 alditan, CPAEN-NNPEKen EKOMERKATUA egiteko; 7 alditan, Nafarroako V. Azoka Ekologikoa egiteko CPAEN-NNPEKen eskutik (irailaren 15etik 21era), eta azaroan, Modako pasabidea egiteko, Geltoki gizarte ekimeneko mikrokooperatibaren eskutik.

IRUÑEKO MERKATARITZAREN MAHAI TEKNIKOA

Merkataritzaren Mahai Teknikoa hiriko merkatarien elkarteetako eta Udaleko Merkataritzako Alorreko teknikariek osatua. Aholku-emailea da, eta Alorreko jardueren garapenari buruzko informazioa emateko, iradokizunak jasotzeko eta kontsultak ebazteko sortu zen.

Hilean behin egiten da (urtean 8 hilabetean). 2020ko martxotik, astean behin egin zen deialdia, modu telematikoan, sektorearen egoera zela eta, pandemiaren ondorioz.

TURISMOA

JARDUKETA NAGUSIAK

Sektore turistikoak bereziki jasan ditu COVID-19ak eragindako osasun-krisia eta arau-aldaketa. Horrek guztiak, kaltetu ditu bai turismo zerbitzuaren jarduna bai haren udal-zerbitzuak: Turismo Bulegoa eta Ultreia, Donejakue Bidearen Interpretazio Zentroa. 2020an, Turismo Zerbitzuaren jardueraren parte bat sektorerako proposamenak diruz laguntzera bideratu da deskontu-bonuen bidez eta lokalak egokitzeko merkataritza- eta ostalaritza-establezimenduei emandako laguntzen bidez (ikus COVID-19).

Memoria honetan, garatutako turismo-jarduera aurkezten da, Iruñeko 2017-2019ko Turismoko Plan Estrategikoan zehaztutako ardatz eta jarduketen arabera.

GOBERNANTZA

Programa honen helburua hiriko turismo-politika kudeatzeko sistema hobetzea da. Jarduketak:

Turismo-sektoreko elkarteentzako laguntzak, 32.700 euroko gastu baimenduarekin

Laguntza-deialdi honen helburua da laguntza ematea programan jasotako turismo-produktuak garatzeko xedez turismoa dinamizatu eta sustatzeko ekintzak garatzen dituzten turismo-elkarteei. Deialdiak bi jarduketa-ildo ezartzen ditu: 3.2.- Sustapen- eta publizitate-kanpainak, Iruña turismo-helmuga gisara nabarmenduta. 7 entitatek 25 ekintza aurkeztu dituzte, turismoa dinamizatzeko 6 eta turismoa sustatzeko 19. Guztira, 31.810 euro banatu ziren:

HELMUGA EGITURATZEA

Programa honen helburua da Iruña helmuga gisa sendotzeko garatu beharreko alderdiak lantzea, hala nola helmugaren irudia hobetzea, fluxuen kudeaketa adimenduna, turismoaren ezagutza lantzea, turismoa teknifikatzea, inbertsio publikoaren eraginkortasuna eta jarduera turistikoaren inpaktu negatiboak identifikatzea eta kudeatzea (masifikazioa, zikinkeria, ordutegiak, alokairu turistikoak, zarata...). Ekintza hauek egin dira:

Tokiko herritarrak sentsibilizatzeko jarduerak

‘Iruña Quiz’ animazio turistiko birtualeko lehiaketa. Webgunean eta aplikazioaren bidez egindako galdera/erantzun sistema bat, familiarendako aisialdia eta entretenimendua eskaintzen dituena, turista potentzialei hiriko kultura- eta turismo-erakargarriei buruzko informazioa ematen diena, webgunea eta lotutako aplikazioa zabaltzen dituena, eta aplikazioaren deskargen kopurua eta tresna horren erabiltzaileen kopurua handitzea bilatzen duena.

SEINALEZTAPEN TURISTIKOA.
Iruña berdea da programaren barruan sartutako lorategi historikoetan seinaleztapen berria jarri da. 5 totem turistikotan mantentze-lanak eta aldaketak egin dira.

ULTREIA DONEJAKUE BIDEAREN INTERPRETAZIO ZENTROA ETA TURISMO BULEGOA.
2020an, horien kudeaketa 2020ko ekainaren 30era arte luzatu zen (bigarren luzapena), eta Iruñeko Turismo Bulegoan eta Ultreia zentroan bisitariei arreta emateko zerbitzuaren lizitazio berri bat lantzen hasi ziren. Ondoren, kontratazio-prozedurak eten ziren (ikus COVID-19), eta beste luzapen bat egin zen uztailetik azarora eta azken bat, azarotik 2021eko urtarrilera.

2020an bidaiari kopuruak behera egin duenez, zerbitzuari atxikitako langileek barneko hainbat lan-ekintza egin izan ditzakete, kontratuan jasotakoak: argazkien eta bideoen sailkapena, Batto plataformaren mantentze-lanak (Pamplona-Iruña appa) eta webgunea hobetzeko lanetan laguntzea.

SAN BARTOLOME GOTORLEKUA, IRUÑEKO GOTORLEKUEN INTERPRETAZIO ZENTROA.
2020an San Bartolome gotorlekua konpontzeko eta hobetzeko lanak egin ziren, irisgarritasunari buruzko Ilunionen txostenetik eratorriak: bainugela irisgarritasun-arauari egokitzea, erakusketan islak kentzea eta zirkulazio-sistema egonkor bat garatzea. Gainera, saneamendu-sistema garbitu eta ponpaketa egiaztatu zen, kanpoko ateko pintura konpondu zen, 5. kasernako grafitia berreskuratu zen eta itoginak eta hezetasunak konpondu ziren. Elementu teknologikoei eragiten dieten konponketak egin ziren, begizta magnetiko bat instalatu zen, balizak erosi ziren eta zaintza-kamerak eta izuaren aurkako sistema instalatu ziren. Altzariak ere berritu ziren, irisgarritasun-araudira egokitzeko eta turismo-materiala gordetzea errazteko. Gortinak berritu eta seinale irisgarriak jarri ziren. Azkenik, Pamplona-Iruña aplikazioan hobekuntzak aplikatu ziren irisgarritasuna hobetzeko.

Obrak 2020ko uztailaren erdialdean amaitu ziren, 84.446 euroan. Gotorlekua abuztuaren 1etik urriaren 12ra egon zen zabalik, astelehenetik larunbatera 11:00etatik 14:00etara eta 16:00etatik 19:00etara, eta igandeetan, 11:00etatik 14:00etara. Jendaurreko harrera eta eguneroko garbiketa zerbitzua SEDENAri eta ASPACEri adjudikatu zitzaizkien, hurrenez hurren, honako aurrekontu hauekin: 6.270 euro + BEZ eta 1.750 euro + BEZ.

BERTZE HELMUGA BATZUEKIKO SINERGIAK INDARTZEA.
Donejakue Bideko Udalerrien Elkartea: Turismo Zerbitzuak mahai teknikoan parte hartu zuen (Garesen, otsailaren 28an), eta denbora errealean aterpeetan beteta dauden tokien berri ematen duen sistema baten abiaraztean (Albergues LoT proiektua).

HELMUGA-ADIMENA

Programa honen helburua da Iruña helmuga adimendun bihurtzea, helmuga turistiko berritzaile gisa ulertuta, etengabeko eguneratze teknologikoko ezarpen egokiarekin, zeina, guztientzat eskuragarri izateaz gainera, iraunkorra izanen baita denboran.

TURISMOAREN BEHATOKIA

Honako puntu hauetan bildutako datuak aurkeztu dira:

1. Turismo Bulegoa.
2. Ultreia, Donejakue Bidearen Interpretazio Zentroa.
3. Jesus eta Maria erromes-aterpetxea.
4. Paderborne erromes-aterpetxea.
5. Autokarabanendako eremua.

TURISMO-BULEGOA

2020an 18.605 bisitari izan ziren guztira, eta 2019an, berriz, 129.808; hau da, -% 85,67ko beherakada egon da. Guztira, 14.503 bisitari nazional izan dira, eta nazioarteko 4.102. Abuztuan bisitari nazional gehien (2.927) izan ziren; nazioarteko bisitarien kasuan, berriz, uztailean (923), nahiz eta Sanferminak bertan behera utzi. Nabarmentzekoa da martxoko eta apirileko ohiko bisitarien beherakada, erromes faltagatik eta udaberrian eta urrian programatutako bidaiengatik. Otsailean igaro dira erromes eta turista ez-erromes gehien (hirian ostatu hartutakoak) Turismo Bulegotik (ikus COVID-19).

Hona hemen bisitari gehien jasotzen dituzten hiru autonomia-erkidegoak: Katalunia 3.117 pertsona (bisitarien % 21,49), Nafarroa: 2.456 pertsona (% 16,93) eta Madril: 2.094 pertsona (% 14,44). Nazioartekoei dagokienez: Frantzia: 2.423 pertsona (% 59,07), Erresuma Batua: 243 pertsona (% 5,92) eta Alemania: 168 pertsona (% 4,10).

ULTREIA, DONEJAKUE BIDEAREN INTERPRETAZIO ZENTROA

2020an 2.220 bisitari izan ziren guztira; 2019an, berriz, 6.266. Bisitari nazionalak, guztira, 1.551 izan ziren, eta nazioartekoak, 669.

2020. urtean, otsaila izan da Ultreiara bisitari gehien joan diren hilabetea, 547 pertsonarekin, seguruenik osasun-murrizketen aurreko azken hilabetea izan zelako. Ultreiako erabiltzaile gehienak tokikoak dira (% 32,31), eta, ondoren, hirian ostatu hartu zutenak, hau da, turista ez-erromesak (bisitarien % 28,94). Bisitari erromesen gailurra irailean jaso zen. Tokiko bisitarien gehieneko kopurua abenduan eman zen.

Jatorriaren arabera, bisitari gehienak autonomia-erkidego hauetakoak izan dira: Nafarroa, 718 pertsona (% 48,77); Katalunia, 183 pertsona (% 12,43), eta Madril: 138 pertsona (% 9,37). Ultreiara etortzen diren bisitari gehienak herrialde hauetakoak dira: Frantzia, 393 pertsona (% 60,09); Alemania, 51 pertsona (% 7,79), eta Italia, 37 pertsona (% 5,65).

JESUS ETA MARIA ERROMES-ATERPETXEA

Uztailaren 1ean, aterpetxe turistikoa ireki zen, Donejakue bidea egiten duten guztientzako laguntza-puntu gisa (ikus COVID 19), eta urriaren 23ra arte egon zen zabalik. Ireki zen hilabeteetan 4.567 pertsonak hartu zuten ostatu, eta horietatik 2.020 atzerritarrak izan ziren. 2019an 20.564 pertsona hartu zituen aterpetxeak.

Paderborn erromes-aterpetxea (ikus COVID-19)

Autokarabanetarako eremu

Autokarabanetarako eremuak beherakada handia izan du, 2019an jasotako datuekin alderatuta, eta 7.374 eragiketatik 2.820 eragiketara igaro da 2020an.

EUROPAKO PROIEKTUAK

2020an, hiru proiektu zeuden indarrean: Jacob@ccess eta Kintoan Barna.

- **Jacob@ccess (Donejakue bidea)**
  Iruñeko Udalak Jacob@ccess proiektuaren bazkide gisa parte hartzen du. Proiektu hori Espainia-Frantzia-Andorra Mugaz Gaindiko Lankidetza Programak (POCTEFA 2014-2020) finantzatzen du, EEGF funtsen bidez. Jacob@ccess proiektuaren parte diren herri guztietan (Iruña, Jaka eta Ostabat-Izura) DoneJakue bideari buruzko interpretazio-zentro bat garatzea da helburua, pertsona guztientzat eta, bereziki, desgaitasunen bat dutenentzat irisgarria izanen dena. Gainera, Martilluén (Huesca) aterpetxe egokitu bat jarriko dute martxan.
  Proiektu horren esparruan, Udalak jardunbide egokien eta baliabide erabilgarrien inbentarioan laguntzen du, eta, gainerako bazkideekin batera, azpiegituretan landu beharreko gai eta elementu partekatuen hautaketan parte hartzen du.
- **Kintoan Barna (natura eta kultura)**
  proiektu honen helburua Kintoko inguruaren erakargarritasuna areagotzea da, dinamizazio eta errebalorizazio ekonomikoko ekintzak garatuz bertako biztanleen, eragile sozialen eta bisitarien mesedetan. Iruñeko Udalak turismo-produktuaren komunikazio-jardueretan eta garapenean parte hartzen du. 2020an, Emotion tourisme enpresak egindako "produktu turistikoa" azterlanaren proposamenaren balorazioa egin da. Gainera, hiriko produktu turistikoa eta Kintoko lurraldearekin duen lotura garatu eta hobetzeko asmoz, "Iruñearen blokeoa" izeneko ihes-jokoa garatu da.

PRODUKTU TURISTIKOAK

MICE mahaia: Elkarteen Merkatuko Sustapen Nazionaleko Jardunaldia hartzeko hautagaitza prestatzen da –azkenean Malagan egiten bada ere–: marka-izena, logotipoa eta sare sozialetako kontuak sortzen dira, eta bileretan, topaketetan eta webinarretan parte hartzen da, besteak beste, MICE Foroaren III. Topaketa Birtualean (ekaina) eta Spain Convention Bureau delakoaren onlineko Biltzar Nagusian (uztaila). MICE mahaiari dagokionez, martxoan bildu zen kongresu eta bileretara joaten diren pertsonek helmugan egiten duten gastuaren profila jakinarazteko, eta ekainean, berriz, Iruñeko eta Espainiako MICE segmentuaren testuingurua eta joerak aztertzeko, bai eta MICE 2020ko Plan Operatiboa ere; MICE Sektoreari Laguntzeko Plana Udalaren aldetik, eta MICE segmentua, Nafarroako marketin-plan berrian. Zerbitzuak IBTM Bartzelona birtualean ere parte hartu zuen: Bidaia-agentzia handizkariak/Agentziak hautatzeko azterketa eta balorazioa (abendua) online hitzorduak hitzartzeko.

Osasun turismoa. Osasun-klusterrean parte hartzea (ikus COVID-19)

Donejakue bidea: 2020an, hiru lan-fasetako estrategia bat zehaztu zen Iruñeko Donejakue bidea produktua garatzeko eta Ultreia Zentroa hobetzeko: Ultreia Zentroa abian jartzea (egina), erromesen harreraren kontzeptua eta Frantziako Donejakue bideari buruzko informazioa garatzea (2021) eta Bideari lotutako turismo-enpresen merkaturatzea hobetzea 2022an.

Gastronomia

Saborea España sarea

2020an, Iruña Saborea España sarean sartu zen. Onlineko bi sustapen-kanpainatan parte hartu zuen: 'Quédate en casa' (ikus COVID-19) eta 'Contigo sabe mejor'. Azken horretan, leku bakoitzak bidali zituen azalpen-testu bat gastronomiaren ikuspegitik, argazkiak, bideoa, errezetak eta produktu gastronomiko bereizgarriak. Mikroklip bat ere egin zen. Entzierroko, Bideko eta Ibilbide Berdeko ibilbide gastronomikoak ere prestatu ziren, denak ala denak webgunerako, etorkizunean aurrez aurreko ekitaldi promozioa egiteko asmoz.

Helmuga Gastronomikoen Espainiako Elkartea

Udalak bilera, foro eta batzar birtualetan eta/edo aurrez aurrekoetan parte hartu zuen: 4, ekainean; 1, urrian eta 2, azaroan.

Gastronomia dinamizatzeko jarduera: 'Dastaketa freskoak'

Ardo onarekin, artisau garagardoarekin, apardunekin eta haien uztarketekin lotutako usaimen- eta dastamen-esperientziak dira. Pamplona Foody enpresaren eskutik egin ziren, abuztuko lau larunbatetan, San Bartolome gotorlekuan.

IRUÑA BERDEA DA

Ingurumen Hezkuntzako Zerbitzuak eta Udaleko Kulturako eta Turismoko Alorrek elkarrekin egindako lanari esker, 2020ko iraila eta azaroa bitartean, jarduera-programa bat prestatu zen hiriko berdegune esanguratsuetan, hala nola Arantzadin, Ziudadelan eta Taconeran. Helburua da natura-ondarea herritarrengana hurbiltzea, naturaz gozatzea eta ingurune seguruetan harremanetan jartzeko eta ongizate fisikoa, psikologikoa eta soziala berreskuratzeko gizarte-premiari erantzutea.

Proposamenak hiriko alderdi esanguratsuei buruzko erronkak sustatzea barne hartzen du, ingurumenaren, kulturaren eta turismoaren ikuspegitik garrantzitsuak izan daitezkeenak.

Produktuen dinamizazioa

Bisita gidatua: 'Iruña ezinbestekoa' (Iruña harresiak dira)

Iruñeari buruzko bisita orokor bat eskaintzen da, gaztelaniaz, gutxi gorabehera 90 minutukoa, oinez egitekoa eta mugikortasun urriko pertsonendako irisgarria. 'Iruña ezinbestekoa' bisitak gai batzuk hurbiltzen dizkie bisitariei: hiriko historia, sanferminak, Donejakue bidearen garrantzia, parke eta lorategiena eta baita gastronomiarena ere.

Bisita doakoa da Iruñera 'Jan ezazu Iruña' kanpainarekin iristen diren turistentzat, eta ordaindu beharrekoa, gainerako turistentzat. Egunero eskaini zen, 11:30ean, uztailean eta abuztuan. PIC txartelari atxikitako kultura-jardueretako enpresa guztiek parte hartzen dute.

Harresietako zaindaria (Iruña harresiak dira - familiak)

Iruñeko harresiari bizia eman zioten pertsonaiak irudikatzen dituen antzerki erako bisita, aktore eta gidari batekin, non Iruñeko gotorlekuen historia ezagutzen baita. Jorge Próspero de Verboom ingeniaria, infanteriako soldadu bat eta harresiko portaleetako bateko zaindaria bisitarien zain daude hainbat puntutan, euren egunerokotasuna umorez eta zorroztasun historikoz kontatzeko.

Uztaileko eta abuztuko zazpi egunetan egin zen familiarteko bisita.

Ihes-jokoa: Taconerako sekretuak (Iruña harresiak dira – berdea da. Familiak)

Logika eta talde-lana emozioarekin eta dibertimenduarekin uztartzen dituen jokoa da, erronka edo misio bati irtenbidea emateko. Mapa bat eta osagarri fisiko jakin batzuk (kutxak giltzarrapoekin, etab.) banatuko zaizkie talde parte-hartzaileei, eta haietaz baliaturik Taconera parkeko tarte batean barna ibiliko dira igarkizunak, asmakizunak eta hieroglifikoak argitzen. Gutxienez telefono mugikor bat eraman beharko dute igarkizun bat edo batzuk argitu ahal izateko.

Jokoak 10 igarkizun ditu. Joko bakoitzeko 5 lagun bitarte parte-hartu dezakete. Zazpi saio egin ziren uztailean eta abuztuan, saio bakoitzeko 50 leku bitarte eskainita.

Bisita gidatuak parkeetara (Iruña berdea da - familia)

Bisita gidatuak eskaini dira Iruñeko parkeetan barna: Yamaguchi, Taconera, Media Luna eta Ziudadela. Familia osoari zuzendutako jarduera da, parke horien paisaia-, natura-, kultura- eta historia-aberastasunaz sentsibilizatu eta gozatu nahi duena. Uztailean eta abuztuan zazpi irteera egin ziren.

	Saldutakoak	Eskainitakoak	Programatutako saio kopurua
Ihes-jokoa - Taconerako sekretuak	342	350	7
Bisita gidatua parke eta lorategietara	20	168	7
Harresien zaindaria	144	144	6
Dastaketa freskoak	120	120	4

MARKETINA ETA PUBLIZITATEA.

IRUÑEKO TURISMO-WEBGUNE OFIZIALA: Iruñeko Turismoko webgune ofiziala

2020an Turismoko webgunea bultzatu zen, edukiak berrikusi ziren, eta euskara, ingeles eta frantsesera itzuli zen.

Sare sozialak

Hiru sare sozialekin egin zen lan: Twitter, Facebook eta Instagram. Urtearen hasieran, lehen hiru hilabeteetan, adierazleek goranzko joera erakutsi zuten. Apiriletik aurrera argitalpen kopurua eta maiztasuna handitu ziren (ikus COVID-19). Instagram izan zen urteko lehen hilabeteetan gehien hazi zen sare soziala eta elkarrekintza gehien izan zituena. Abenduaren 24tik aurrera etengabe hazi zen edukien txertatzea, 'Iruña Quiz' zela eta. Egunero egun horri zegozkion galderak argitaratu ziren euskaraz eta gaztelaniaz, eta 26tik aurrera, kultura-jardueretako enpresek grabatutako bideoak, galderen erantzunekin. Dinamika horretan, Facebookeko elkarrekintzak eta 'atsegin dut'-ak nabarmen hazi ziren. Guztira 221.577 ikustaldi egon ziren eta 222 jarraitzaile gehitu ziren sare horretan. Zerbitzuak 1.040 euro inbertitu zituen publizitatean Facebooken eta Instagramen ekimen honekin.

Newsletterra eta agenda turistikoa

Hamabostean behin egiten den newsletterra agenda turistikoarekin batera dago 2020ko bigarren hiruhilekora arte. Une horretatik aurrera, eta egoeraren ezegonkortasuna dela eta, agenda argitaratzeari utzi zitzaion. Newsletterrak hiriko jardueren agenda zabaltzeko betekizuna hartzen du, martxotik ekainera bitarte bere jarduera eteten duen arren. Uztailetik aurrera berraktibatzen da, asteroko maiztasunarekin, eta azaroan, berriz, hamabostekora itzultzen da.

Publizitatea

Jan ezazu Iruña

Iruñeko Hotelen Elkarteak, Iruñeko Udalaren babesarekin kanpainaren babesle gisa, Nafarroako Ostalaritza eta Turismo Elkartearen lankidetzarekin (jatetxeen atxikimenduarekin) eta Nafarroako Gobernuko Turismo Departamentuaren laguntzarekin, "Cómete Pamplona" kanpaina abiarazi zuen, 2020ko uztailaren 1etik abuztuaren 31ra. Ekimen turistiko honen helburua da Iruña helmuga gisa sustatzea nazioko eta nazioarteko (Frantziako hegoaldea) turisten aurrean, gastronomian (39 jatetxe), ostatuan (26 hotel) eta bisita gidatuetan –aktibo osagarri gisa– oinarritutako balio-proposamen baten bidez.Udala arduratu zen Atrápalo bidaien webgunean eta El Heraldo de Aragón, el Correo, el Diario de Burgos eta Sud Ouest egunkarietan egin zen publizitate-kanpaina digitala diseinatu, gauzatu eta kostuak bere gain hartzeaz. Gainera, Instagramen eta Facebooken publizitatea txertatu zen eta Sisters in the City eta Viajeros 3.0 influencerrek parte hartu zuten. Kanpainaren kostua 20.000 eurokoa da.

Tourmagazine

Gipuzkoako eta Bizkaiko Tourmagazine aldizkarian publizitatea kontratatu zen, udaberri, uda eta udazkeneko aleetan. 3.800 euro + BEZ urteko (1.900 euro banatutako izenburu bakoitzeko. Pandemiaren ondorioz, enpresak erabaki zuen udako eta udaberriko paperezko bertsioak ez argitaratzea, eta aldizkariaren banaketa digitala egin zuen hoteletan).

Azokak. FITUR

Urtarrilaren 22an, Iruñeko Udalak City break delakoa sustatzeko lan-ildoa eta 2020. urterako hiriko jaialdi nagusien zorroa aurkeztu zituen Madrilen. Gainera, azoka egin bitartean, hainbat lan-bilera egin ziren sektoreko eragile eta enpresekin.

AHOLKULARITZA JURIDIKOA

Iruñeko Udaleko Aholkularitza Juridikoa Alkatetzari, Tokiko Gobernu Batzarrari eta zuzendaritza-organoei aholkularitza juridikoa emateaz arduratzen den administrazio-organoa da. Eginkizun hauek ditu esleiturik: aholkularitza juridikoa ematea, bai eta Iruñeko Udala eta haren erakunde autonomoak epaiketetan defendatu eta ordezkatzea ere.

2020. urtean, honako langile hauek izan zituen: 2 administrari, zeinak lanean aritu baitziren dela Osoko Bilkuraren Idazkaritzarako dela Gobernu Estrategikoko Alorrerako –kasu horretan informazio publikoa eskuratzeko aurkeztutako eskabideen tramitazioan–, 8 lizentziadun Zuzenbidean eta 10 legelari, eta horiez gain, Tokiko Gobernu Batzarrari Laguntzeko Organoaren titularra, Alorreko zinegotzi ordezkaria eta Aholkularitza Juridikoko zuzendaria –bi organo horiek beharrezkoak baitira Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legearen 130.1.B.d) artikuluaren arabera–. Hirigintza Gerentziaren aholkularitza juridikoak, gainera, 3 legelari eta Zuzenbideko lizentziadun bat ditu, baita zuzendaria ere.

Epaiketetako ordezkaritza laguntza teknikoko kontratuaren prokuradore esleipendunak egiten du, gehienbat.

Aholkularitza juridikoak zeregin nagusi hauek izan ditu 2020an:

- Iruñeko Udalak eta haren organismo autonomoek esleitutako kontratuei buruzko nahitaezko legezkotasun-txostenak egitea; kontratuen ezaugarriak idaztea; parte hartzea, idazkari-lanak eginez, prozedura negoziatuetako kasuan kasuko kontratazio-mahaietan eta negoziazio-batzordeetan.

- Iruñeko Udalaren besterentzeak, administrazio-emakidak, erabilera-lizentziak eta ondasunen errentamenduak arautu zituzten baldintza-plegu eta kontratuak prestatzea eta txosten juridikoak egitea, eta, gainera, kontratazio-mahaietan parte hartzea idazkaritza-eginkizunetan.

- Dirulaguntzetarako deialdien oinarriak idazteko lanetan parte hartzea, dirulaguntzetarako deialdien gaineko legezkotasun-txostenak prestatzea eta balorazio-batzorde batzuetan parte hartzea dirulaguntzak emateko proposamenak egiteko.

- Lankidetza-hitzarmenen prestaketan parte hartzea, eta Iruñeko Udalak onetsi zituen hitzarmenen gaineko legezkotasun-txostenak egitea.

- Herritarrendako lege-aholkularitzaz arduratzea Emakumeendako Udal Arreta Zerbit.

- Hirigintza-lizentzien espedienteetan txosten juridikoak egitea, hirigintza-legezkotasuna babestea eta arlo horretako zehapen-espedienteak egitea.

- Iruñeko Udaleko Hiria Birgaitzeko Bulegoak kudeatu zituen birgaitzeko laguntzen espedienteetan aholkularitza juridikoa ematea.

- Herritarrei aholku ematea eraikinak zaharberritzearekin lotutako alderdi juridikoen gainean, jabeen erkidegoen akordioek eraikinak zaharberritzeari dagokionez izan behar duten edukiaren gainean, bai eta akordio horiek baliozkoak izateko izan behar dituzten betebehar juridikoen gainean ere. Bestalde, Hiria Birgaitzeko Bulegoan bertan egindako jabeen erkidegoen batzarretan ere parte hartzen du.

- Txosten juridikoak egitea, plangintza- zein birpartzelazio-dokumentuak eta urbanizazio-proiektuak onesteko, bai eta Iruñeko Udalak onetsitako hirigintza-plangintzako eta -kudeaketako hitzarmenetan ere.

- Txosten juridikoak egitea zirkulazioko, ingurumeneko, hiri-ekologiako eta osasuneko zehapen-espedienteetan.

- Txosten juridikoak egitea langileekin zerikusia duten gaietan, eta langileak hautatzeko prozeduretan parte hartzea.

- Txosten juridikoak egitea ondarezko erantzukizuneko espedienteetan eta udal-ondasunei egindako kalteak erreklamatzeko espedienteetan.

- Teknikariekin elkarlanean ordenantzak idaztea, eta horiei buruzko legezkotasun-txostenak egitea.

- Aholkularitza juridikoa ematea erroldatze, udal-erregistro, ezkontza zibil eta izatezko bikoteen gaineko espedienteekin lotuta.

- Udal Alorretako idazkaritza teknikoen eta Osoko Bilkuren Idazkaritzaren ordezkapen-lana egitea, haiek oporretan, baimen-egoeretan eta aldi baterako lanerako ezintasun-egoeretan daudenean.

- Aholkularitza juridikoa eta idazkaritza-eginkizunak egitea Haur Eskolen erakunde autonomoarentzat, Gayarre Antzokia udal-fundazioan eta Emakumearen Kontseiluan.

- Laguntza ematea, idazkari- eta mahaikide-eginkizunak betez, honako merkataritza-sozietate hauetako akziodunen batzarretan eta administrazio-kontseiluetan: Iruña Biziberritzen SA (PCH), ASIMEC SA, Comiruña SA, Mercairuña SA eta Asociación Navarra de Informática Municipal SA (ANIMSA).

- Zinegotzigoek, alorretako zuzendaritzek, idazkaritza teknikoek eta Iruñeko Udaleko langileek hitzez egindako hainbat kontsultari erantzun zitzaien.

- Iruñeko Udala defendatzea jurisdikzio-ordena guztietako epaitegi eta auzitegietan.

ERREKURTSOAK ADMINISTRAZIO-FASEAN

Gorako jotzeko errekurtsoak. 218 errekurtso berri izapidetu dira, eta guztira 165 ebatzi.

Ebatzitako errekurtsoen emaitzei dagokienez: 14 ez dira onartu (% 8,48), 14 artxibatu egin dira (% 8,48), 1ek atzera egin du (% 1,53) eta 95 ezetsi egin dira (% 57,57). Baietsitako 61 horietatik 39 (% 23,63) osorik baietsi dira, eta 22 (% 23,02), partzialki.

Ebazteko: 52.

LEGELARI-DEFENTSA

2020an, zerbitzu juridikoak administrazio-fasean honako errekurtso hauek defendatzeaz arduratu ziren:

Berraztertze-errekurtsoak. 1.086 errekurtso izapidetu dira, eta 1.078 ebatzi.

Ebatzitako errekurtsoen emaitzei dagokienez: 43 ez dira onartu (% 3,98), 1ek atzera egin du (% 0,09), 662 gaitzetsi dira (% 61,41), 355 baietsi dira (% 32,93), 11 partzialki baietsi dira (% 1,02) eta 1 artxibatu da(% 0,09).

Ebazteko: 8.

Gora jotzeko errekurtsoak. 823 errekurtso berri izapidetu dira, eta guztira 372 ebatzi.

Ebatzitako errekurtsoen emaitzei dagokienez: 32 ez dira onartu (% 8,60), 16 artxibatu dira (% 4,3), 2k atzera egin dute (% 0,06), 215 gaitzetsi dira (% 57,79), 100 baietsi dira (% 26,88), 33 partzialki baietsi dira (% 8,87) eta 28tan nahiak onartu dira (% 7,52).

Ebazteko: 524.

2020an, zerbitzu juridikoak Iruñeko Udala eta haren erakunde autonomoak defendatzeaz arduratu ziren administrazioarekiko auzien ordenako, ordena zibileko, merkataritza-ordenako, zigor-ordenako eta lan-ordenako epaitegi eta auzitegietan jarraitutako 269 prozeduratan (184 auto nagusi eta 85 intzidental zenbatu dira).

Prozedura motaren arabera, auto nagusi eta intzidentaletako defentsa egin zen administrazioarekiko 193 auzitan, ordena zibileko 41etan, zigor-ordenako 33tan eta lan arloko 71tan. Gainera, legelari-laguntza ere eman du udal-langileek zigor-prozeduretan ikertu gisa emandako deklarazioetan.

Defendatutako administrazioarekiko auzien prozeduretatik, prozedura zibiletatik eta zigor-prozeduretatik 192k zenbateko zehaztugabea zuten. Beste 77 prozedurek zenbateko zehaztua zuten; orotara, 12.399.972,75 euro.

2020an, administrazioarekiko auzien arloan, arlo zibilean eta zigor-arloan 133 prozedura amaitu dira (administrazioarekiko auzietako 86 prozedura, 20 prozedura zibil, 14 zigor-prozedura eta lan arloko 10 prozedura), eta horietatik 64 prozedura nagusiak izan dira. Amaitutako prozeduretatik, 87 (% 65,4) udal-interesen aldekoak izan dira, 45 (% 3,8) aurkakoak eta bat hein batean baietsita.

2.3.1.

ZERBITZU OROKORRAK

GIZA BALIABIDEAK

UDAL-PLANTILLA

BILAKAERA

	2016	2017	2018	2019	2020
IRUÑEKO UDALA					
Funtzionarioak	890	877	887	863	818
Kontratu administratiboa duten langileak	369	411	361	378	373
Langile kontratudunak			180	182	180
GUZTIRA	1259	1288	1428	1423	1.371
HAUR-ESKOLAK ERAKUNDE AUTONOMOA					
Funtzionarioak	54	49	43	36	34
Kontratu administratiboa duten langileak			79	81	93
Langile kontratudunak			71	70	75
GUZTIRA	182	¿?	193	187	202
HIRIGINTZAKO GERENTZIA					
Funtzionarioak	15	14	14	18	20
Kontratu administratiboa duten langileak	9	9	11	8	6
GUZTIRA	24	23	25	26	26

Urte honetan 1.364 kontratu sinatu dira.

34 langilek erretiroa hartu dute, 1ek partzialki, eta abian dira ezintasun iraunkorreko 6 prozes

2020ko hautaketa-prozesuei dagokienez, honako hauek nabarmendu behar dira:

- Arkitekto teknikoa. Aldi baterako kontratazio-zerrendak Nafar Lansarerekin.
- Musika Eskolako irakaslea, oboeko espezialitatean. Aldi baterako kontratazio-zerrendak.
- Musika Eskolako irakaslea, ikastaro monografikoetako espezialitatean. Aldi baterako kontratazio-zerrendak.
- 1. mailako Ofiziala Soldaduran. Aldi baterako kontratazio-zerrendak Nafar Lansarerekin.
- Industri Ingeniari Teknikoa. Aldi baterako kontratazio-zerrendak.
- Ziudadelako Zerbitzuburua. Kategoriaz igotzeko lehiaketa.
- Laneko Arriskuen Prebentzioko teknikaria. Aldi baterako kontratazio-zerrendak.
- Gizarteratzeko teknikaria. Aldi baterako kontratazio-zerrendak Nafar Lansarerekin.
- Kirol Zerbitzuko burua. Kategoriaz igotzeko lehiaketa.

Beste deialdi hauek 2020an edo lehenago abiatu eta 2021etik aurrera amaituko dira:

- Musika Eskolako irakaslea, Musika-hizkuntzako espezialitatean. Aldi baterako kontratazio-zerrendak.
- Udaltzaingoko Agente Lehena Kategoriaz igotzeko lehiaketa.
- Laneko Erizaina. Aldi baterako kontratazio-zerrendak.
- Lan medikuntzako mediku espezialista. Aldi baterako kontratazio-zerrendak.
- Gizarte-langilea. Oposizioa Udalean sartzeko.

LAN-ESKAINTZA PUBLIKOA

Udalak eta haren erakunde autonomoek 2020. urterako lan-eskaintza publikoa onetsi dute, Estatuko aurrekontu-araudiarekin bat etorriz, horren barruan honako lanpostu hauek sartuta:

Iruñeko Udala. Lanpostuak berritzea.

- Goi mailako Kultur Teknikari tituludun 1.
- 2 Arkitekto Tekniko.
- Desinfekzio eta Mantentze-lanetako Ofizial Profesional 1.
- Erdi-mailako tituludun 1, bateraezintasunarekin.
- Hilerriko Administratzaile 1.
- Mugikortasuneko Ikuskatzaile Laguntzaile 1.
- Musika Eskolako Piano irakasle 1.
- 4 Gizarte-langile.
- 25 Udaltzaingoko agente.
- Lan Erizaintzako Teknikari 1.
- Osasun Publikoko Goi-mailako Teknikari 1.
- Gizarte-hezitzaile 1.

Iruñeko Udala. Lanpostuak egonkortzea.

- Kontu-hartzaile Ordezkari 1.
- 2 Arkitekto Tekniko.
- Kimika-ingeniari Tekniko 1.
- 2 Tributu-ikuskatzaile.
- Mugikortasuneko Ikuskatzaile Laguntzaile 1.
- Hiri Kontserbazioko Mantentze-lanetako 9 Laguntzaile.
- 52 Funtzionamendu-laguntzaile.
- Lorategietako Zerbitzuburu 1.
- Proiektuetako Zerbitzuburu 1.
- Aparkalekuetako Zerbitzuburu 1.
- Desinfekzio eta Mantentze-lanetako Arduradun 1.
- Administrazio Kudeaketarako Unitateko Arduradun 1.
- Ibilgailu Parkeko Arduradun 1.
- Ikuskatzaile Laguntzaile 1.
- 3 Gizarte-hezitzaile.
- Udaletxeko Mantentze-lanetako Arduradun 1

Haur Eskolak.

- 3 hezitzaile. 112., 404. eta 407. plazak, funtzionario-izaerakoak eta C mailakoak, izan diren erretiroetan % 100eko berritze-tasa aplikatzearen ondorioz.

Hirigintzako Gerentzia.

- Psikologo 1. 119. plaza, funtzionario-izaerakoa eta A mailakoa.
- Nutrizionista 1. 122. plaza, lanaldi partzialeko lan-araubidekoa eta B mailakoa.
- Lantegigile 1. 120. plaza, funtzionario-izaerakoa eta C mailakoa.
- 4 hezitzaile. Funtzionario-izaerako plazak, C mailakoak, gauzatu gabeko 2016ko LEPetik datozenak.

PRESTAKUNTZA

Jarduera mota hauek dezente murriztu dituen pandemia gora-behera, Iruñeko Udalak Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioaren Plan Taldekatuan jarraitu du 2020. urte honetan, eta, beraz, Iruñeko Udaleko eta haren erakunde autonomoetako langileek plan horretako prestakuntza-ekintzetan parte hartu ahal izan dute.

Plan horren bidez, Iruñeko Udaleko eta haren erakunde autonomoetako langileek 25 prestakuntza-ekintzatan parte hartu dute, 68 espezialitaterekin.

Udaleko eta erakunde autonomoetako 226 langilek jaso dute prestakuntza, eta guztira 296 aldi ezberdinetan bertaratu dira prestakuntza-jarduereetara. Guztira: 3.980 ordu.

2020. urtean zehar, Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioarekin elkarlanean, guztira 10 ikastaro edo prestakuntza-jarduera antolatu eta eman dira, non 91 langilek (65 emakume eta 26 gizon) parte hartu duten, eta beste bat, Prebentzioko Zerbitzuak antolatua, non 3 langilek parte hartu duten.

Gaien edukia Arriskuen Ebaluazioetan deskribatutako arriskuen arabera zedarritu zen:

- "Kudeaketa emozionalerako tresnak: Mindfulness", bi ekintza, bata udaltzaingorako bereziki antolatua, eta bestea, gainerako udal-langileentzat.
- "Lantaldeak motibatzea: Mindfulness", Udaleko langileen artean erdi-mailako aginpideko karguak betetzen dituztenentzat, ekintza bat.
- “Laneko ongizatearen kudeaketa” izenburuko bi ekintza, bata berariaz auzo-unitateetako langileei zuzendua, eta bestea, gainerako udal-langileei.
- “Indarkeriarik gabeko Komunikazioa” izenburuko bi ekintza, bata berariaz auzo-unitateetako langileei zuzendua, eta bestea, gainerako udal-langileei.
- “Biktimen arreta psikologikoa” izenburuko ekintza 1, udaltzainentzat.
- “Plataforma altxagarrien erabilera” izenburuko bi ekintza, zuhaitzetako brigadek prestakuntza berritu dezaten.
- “Plataforma altxagarrien erabilera” izenburuko ekintza bat, Prebentzioko Zerbitzuak antolatua, ibilgailu-parkeko eta lorategietako langileentzat.

LANEKO ARRISKUEN PREBENTZIOA

2005eko urtarrilaren 1az geroztik, Prebentzioko departamentua langile kontratatu berri guztiei honako hauen berri emateaz arduratzen da: beren eginkizunek dakartzaten berariazko arriskuak, hartu beharreko prebentzio-neurriak, Udalak prebentzioari buruz onetsitako prozedurak, udal-lokaletako larrialdi plana, informazioa lan-istripuen kasuan jarduteko moduaz eta Prebentzioko Zerbitzuaren gaineko informazio orokorra. 2020an, 328 pertsonari eman zitzaien informazio hori, Udalarekin kontratu bat lehen aldiz sinatutakoan.

Istripuen ikerketa.

2020an, Iruñeko Udalean baja medikoa eragin duten 82 lan-istripu gertatu dira, eta beste 53 lan-istripu, non laguntza medikoa behar izanda ere, ez duten baja medikorik eragin. Baja eragin duten istripuetatik % 56,1 gizonek eduki dute, eta % 43,9, emakumeek. Ehuneko horretan dagoen aldearen azalpena zera da: istripuen % 77 Udaltzaingoari dagokio eta zerbitzu horretan batez ere gizonak ari dira. Bajarik gabeko istripuetan, % 66 gizonak dira, eta % 34, emakumeak. Istripu horietan, baja eragiten dutenetan bezala, gehienak udaltzainek jasaten dituzte.

OSASUN-AZTERKETAK

2020an, osasun-azterketa egiteko 545 hitzordu egin zitzaizkien udal-langileei, eta 445 langile joan ziren; hau da, deitutakoen % 81,7.

Eraikuntzen azterlanak eta autobabeserako planak.

Autobabeseko 5 plan gaurkotu dira, Alorren berregituraketaren ondorioz arduradun berriak izendatu diren edo bestelako aldaketak gertatu diren eraikinetan. Eraikin guztiek dituzte ebakuazio-neurriak idatzita.

ANTOLAKETA ETA GIZA BALIABIDEAK

Halaber, Giza Baliabideetako Alorrak erantzuna ematen die hainbat udal-zerbitzuk edo -langilek egindako eskaera guztiei, zalantzak argitzeko edo sortutako gatazka-egoerak konpontzeko, lan-baldintza hobeak lortze aldera. Enplegu publikorako deialdien arloan herritarrek egindako eskakizunei ere erantzuten zaie, eta kasu honetan eskaera nabarmen handitu da.

Era berean, informazio- eta prozedura-euskarria ematen zaie Udaleko erakunde autonomoek egindako kontsultei.

Udal-zerbitzuak aztertzeko eta berrantolatzeko 2017an hasitako antolaketa-azterketen dinamikari dagokionez, Zoonosi eta Elikagaien Ikuskapen Zerbitzuaren antolaketa-azterlana amaitutzat jotzen du Giza Baliabideetako Alorrak. 2018ko abenduan hasi zen, eta, etenaldi baten ondoren, azaroan berriro ekin zion. Hura ezartzeko faseak jorratzen ari dira gaur egun. Halaber, laguntza eman dio Coworkids programa berriari, zerbitzuaren egutegia diseinatzeko eta langileak kontratatzeko.

2020an zehar, Iruñeko Udalaren Lan Eskaintza Publikoa (LEP) jorratu du, eta, halaber, Plantilla organikoa prestatu. Era berean, departamentuaren barne-prozesuak hobetzearen alde lan egin du, arinago erantzuteko.

Bestalde, barne-prozesuak gauzatu dituzte langileen mugimendua errazteko eta luzaroko bitartekotasun-egoerak konpontzeko. Hori horrela, burutzak betetzeko deialdiak burutu dira, hala Kultura Zerbitzuan nola Kirolekoan. Orobat, urtea oraindik amaitu gabe, deialdiak garatu dira Laneko Arriskuen Prebentzioko Zerbitzuko lanpostu guztietan, langileak ordezteko, erretiro asko gertatu baitira.

Funtsezko proiektu gisara, aurten Alorraren Digitalizazio planari ekin zaio, azken hiruhilekoan kontratuen sinadura telematikoa abiatuta, halako moduz non kontratuak mugikorrean edo antzeko gailuetan sinatu baitaitezke, Alorrak egiten duen une berean, bai eta kontratuen kopiak aldi berean eskura eduki ere.

Lan-harremanei dagokienez, 34 bilera ofizial egin dira langileen ordezkariekin, eta haietan hitzarmen asko lortu dira, hala nola:

1. Udaltzaingoan lansariak homologatzeko kontzeptuen aplikazioa aldatzea.
2. Udaltzaingoarendako baldintza ekonomikoak sanferminetan 2020an.
3. Udalaren Etxez Etxeko Arreta Lantaldeko familia-langileen baldintza berrien negoziazioa, komunikazio-tresnak ezartzeari eta lan-baldintzak hobetzeari dagokienez.

ERREGISTROAK

Udal erregistroek jasotzen dituzte herritarrek eskura ematen dituzten idazki eta agiriak zein posta bidez heltzen direnak, eta haien sarrera balioesten dute (interesdunari eskabideen kopia baliozkotua ematen zaio, edo, behar denean, horren baliokide den jaso izanaren agiria). Horretaz gain, agiri pribatuen kopiak autentifikatu, eta agiri publikoak konpultsatzen dituzte, baldin eta kopia horiek eraginkor izan behar badute Iruñeko Udalean edo haren erakunde autonomoetan tramitatzen diren prozeduretan edo beste administrazio publiko batzuetara bidaltzekoetan.

Iruñeko Udalak aurrez aurreko sei erregistro eta telematiko bat kudeatzen ditu. Aurrez aurrekoak dira Kondestablearen Jauregiko Erregistro Orokorra (Kale nagusia, 2) eta honako helbide hauetan dauden osagarriak: Iratxeko monasterioaren k., 2; Armadaren etorbidea, 2; Zapateria, 40; Descalzos, 72; eta Eslava, 1. Halaber, herritarrek www.pamplona.es webgunean erregistro digitala dute erabilgarri urteko egun guztietan

ERREGISTROAK	2020	2019	2018	2017
Aurrez aurr	41.411	48.003	38.839	40.935
Postala	5.380	7.208	7.994	8.849
Elektronikoa	32.726	14.390	9.096	6.413
GUZTIRA	79.517	69.601	55.929	56.197

2.3.2.
ZERBITZU OROKORRAK

OGASUNA

2020KO AURREKONTUA

Iruñeko Udalak 2019ko abenduaren 30ean onetsi zuen 2020ko ekitaldirako aurrekontu luzatua. Hona hemen Udalaren eta haren erakunde autonomoen aurrekontuak:

ERAKUNDEA	GASTUAK / DIRU-SARRERAK (EUROS)
Iruñeko Udalaren aurrekontua	187.986.681
Hirigintzako Gerentziaren erakunde autonomoaren aurrekontua	5.734.800
Udaleko haur-eskolen erakunde autonomoaren aurrekontua	8.740.912

GASTUAK

KAPITULUA ETA IZENA	ZENBATEKOA (EUROS)		
	UDALA	HIRIGINTZAKO GERENTZIA	HAUR-ESKOLAK
A) ERAGIKETA ARRUNTAK			
1- Langileen gastuak	87.185.750,59	1.338.000	7.497.258
2- Ondasun arrunt eta zerbitzuetako gastuak	70.950.002,41	418.600	1.238.654
3- Finantza-gastuak	750.000	25.000	
4- Transferentzia arruntak	21.529.728	9.000	
B) 5.- KONTINGENTZIA-FUNTSA	0		
C) KAPITAL-ERAGIKETAK			
6- Inbertsio errealak	145.000	2.244.200	5.000
7- Kapital-transferentziak	35.000	0	
8- Aktibo finantzarioak	277.200		
9- Pasibo finantzarioak	7.114.000	1.700.000	
GASTUEN AURREKONTUA, GUZTIRA	**187.986.681**	**5.734.800**	**8.740.912**

DIRU-SARRERAK

KAPITULUA ETA IZENA	ZENBATEKOA (EUROS)		
	UDALA	HIRIGINTZAKO GERENTZIA	HAUR-ESKOLAK
A) ERAGIKETA ARRUNTAK			
1- Zuzeneko zergak	53.836.000		
2- Zeharkako zergak	6.073.573		
3- Tasak, prezio publikoak eta bestelako diru-sarrerak	27.005.000	153.600	1.634.000
4- Transferentzia arruntak	97.765.408	3.336.000	7.101.912
5- Ondare-sarrerak	2.929.500	1.000	
B) KAPITAL-ERAGIKETAK			
6- Inbertsio errealak besterentzea	0		
7- Kapital-transferentziak		2.244.200	5.000
8- Aktibo finantzarioak	377.200		
9- Pasibo finantzarioak	0		
DIRU-SARREREN AURREKONTUA, GUZTIRA	187.986.681	5.734.800	8.740.912

LUZAPENAREN INBERTSIOAK

PARTIDA	KONTZEPTUA	PARTIDA
INFORMATIKA ETA PROZESU-EKIPAMENDU BERRIAK		10.000
ONDAREA ETA EROSKETAK. ETXEBIZITZA BIRJAR. INB.		15.000
TRANSFERENTZIA HIRIGINTZA GERENTZIARI		5.000
HILERRIA-BESTE ERAIKIN BATZUK BIRJAR. INB.		5.000
ZOONOSI UNITATEKO OSASUN ERAIKINAK		5.000
BIDE PUBLIKOA. AZPIEGITURA BIRJAR. INB.		10.000
ERAIKIN OROKORRAK. ERAIK. BIRJARTZEKO INB.		5.000
MUGIKORTASUNA. AZPIEG. BIRJAR. INB.		10.000
BERDINTASUNA. FUNTS BIBLIOGRAFIKOAK		5.000
KULTUR AZPIEGITUREN INB. MAK. ZERB. BIRJAR.		10.000
HAUR ESKOLAK. KAPITAL-TRANSFERENTZIA		5.000
ZIRKULAZIOA ETA SEINALEAK. SEMAFORO INSTALAZIOAK		20.000
TRANSFERENTZIAK GARABIDEAN DIREN HERRIALDEETARA		25.000
ESKOLA-LANTEGIA. MAKINERIA ETA TRESNAK		15.000
GIZARTE-ENPLEGU BABESTUA. MAKINERIA ETA TRESNAK		15.000
PRESTAKUNTZA ETA SUSTAPENA. MAKINERIA ETA TRESNAK		5.000
IKASTETXE PUBLIKOAK. IKASTETXEETAKO ERAIKINAK MOLD. INB.		10.000
HERRITARREN PARTAIDETZA. FUNTS BIBLIOGRAFIKOAK.		5.000

Urtean barna, zenbait aurrekontu-aldaketa onetsi ziren, Udalaren aurtengo aurrekontuko partidak igotzea eragin zutenak. Iruñeko Udalaren Osoko Bilkurak 22,26 milioi euroren aldaketak onartu ditu; hori horrela, 2019ko behin betiko aurrekontua 210,25 milioi eurokoa izan da.

BEHIN BETIKO AURREKONTUAREN BILAKAERA

2016	2017	2018	2019	2020
205,6	220,7	213,5	210,2	**226,2**

2019KO KONTU OROKORRA ETA AURREKONTUAREN LIKIDAZIOA

2020an, 2019ko aurrekontu-likidazioa eta ekitaldi horretako kontu orokorra onetsi dira. Iruñeko Udalaren tokiko sektore publikoak (Udala, Hirigintza Gerentzia, Haur Eskolak, Iruña Biziberritzen, ANIMSA eta Gayarre Antzokia fundazioa) 13,16 milioi euroko aurrekontu-superabit edo finantzaketa-gaitasunarekin itxi zuen 2019. urtea, kontabilitate nazionalaren balioen arabera. 2019. urtearen amaieran diruzaintzako gastu orokorretarako geldikin kontsolidatua 21,9 milioi eurokoa zen, 6,6 milioi euro inguru gehiago 2018an baino (15,3 milioi).

Udalak, 2019an, 26 eguneko epean ordaindu zien hornitzaileei batez beste, bost egunetan murriztuz 2018ko epea (31 egun).

HIRUHILEKOA	HORNITZAILEEI ORDAINTZEKO BATEZ BESTEKO EPEA
Lehenengoa	26,93
Bigarrena (*)	25,79
Hirugarrena	27,20
Laugarrena	25,18

GASTUAK, BIZTANLEKO

KONTZEPTUA	AG	AURREIKUSPENA BEHIN BETIKOA	OBLIGAZIO AITORTUAK	ZENBATEKOA BIZTANLEKO
Zor publikoa	0	9.539.000,00	9.365.875,29	46,45
Oinarrizko zerbitzu publikoak	1	84.084.507,89	73.525.297,95	364,61
Gizarte-babeseko eta -sustapeneko jarduerak	2	49.415.912,37	48.234.134,40	239,19
Ondasun prod. lehenetsiak	3	46.679.283,10	44.110.116,22	218,74
Jarduera ekonomikoak	4	4.495.561,00	4.281.673,60	21,23
Jarduera orokorrak	9	26.820.363,00	24.811.792,41	123,04
GASTUAK, GUZTIRA		**221.034.627,36**	**204.328.889,87**	**1013,27**

DIRU-SARRERAK, BIZTANLEKO

KONTZEPTUA	AG	AURREIKUSPENA BEHIN BETIKOA	ESKUBIDE AITORTUAK	ZENBATEKOA BIZTANLEKO
Zuzeneko zergak	1	53.836.000,00	57.822.254,02	286,74
Zeharkako zergak	2	6.073.573,00	9.392.786,25	46,58
Tasak eta bestelako diru-sarrerak	3	28.877.600,00	33.488.036,33	166,07
Transferentzia arruntak	4	99.926.908,00	104.198.593,00	516,72
Ondare-sarrerak	5	2.930.500,00	2.971.534,80	14,74
Inbertsio errealak besterentzea	6	1.001.772,00	1.876.724,57	9,31
Kapital-transferentziak	7	5.687.566,78	5.978.529,79	29,65
Aktibo finantzarioak	8	13.887.048,26	152.413,33	0,76
Pasibo finantzarioak	9	8.813.659,32	0,00	-
DIRU-SARRERAK, GUZTIRA		**221.034.627,36**	**215.880.872,09**	**1.070,56**

ORDENANTZA FISKALAK ETA PREZIO PUBLIKOAK

Iruñeko Udaleko Osoko Bilkurak, 2020ko urriaren 1ean, hasiera batez onetsi zituen Ordenantza Fiskalen eta Prezio Publikoak erregulatzen dituzten Arauen artikuluen eta tarifa-eranskinen aldaketak, zeinak behar bezala argitaratu eta legezko epeak alegaziorik gabe iragan eta gero, 2021eko urtarrilaren 1ean sartu baitziren indarrean.

Honako hauek dira Ordenantza Fiskaletan eta Prezio Publikoak erregulatzen dituzten Arauetan aldatu diren artikuluak eta tarifa-eranskinak, 2021eko urtarrilaren 1ean indarra hartuko dutenak:

1. ordenantza	Hiri-unitateen karga-tasa aldatu da.
2. ordenantza I	V. puntu berri bat erantsi da.
8. ordenantza	I. epigrafearen 2) atala aldatu da, tarifa-eranskinean kontzeptu berri bat erantsita.
21. ordenantza	2020/06/17ko Osoko Bilkurak hasiera batean 2020rako onetsitako indarreko xedapen iragankorra aldatu da, ezabapenaren ondorioak 2021/12/31ra arte luzatzeko.
23. ordenantza	2. artikulua, zerga-egitatea, aldatu da, eta paragrafo berri bat erantsi da.
1. araua.	2. artikulua berridatzi da eta 5. artikuluan 3. atala gehitu da.
2. araua.	2. artikulua berridatzi da eta 3. artikuluan 3. atala gehitu da.
7. araua.	3. eta 4. artikuluak, eta 5. artikuluaren 3. atala berridatzi dira.

Ordenantza Fiskalen eta Prezio Publikoak erregulatzen dituzten Arau guztien testu osoa eta eguneratua hemen kontsultatu daiteke:www.pamplona.es

INBENTARIOAREN BALIOA, GUZTIRA

GUZTIEN BALIOA

2015. urtea	809.318.719,81€
2016. urtea	814.241.335,51€
2017. urtea	820.921.246,90€
2018. urtea	808.202.331,85€
Korporazio-aldaketa: (2019/06/14)	812.427.328,98€
2019. urtea	829.719.852,45€
2020. urtea	835.551.657,90 €

UDAL-ERAIKIN ETA -LOKAL GUZTIEN BALIOA

	2015/12/31	2016/12/31	2017/12/31	2018/12/31	2019/06/14	2019/12/31	2020/12/31
Bulego-eraikina	13.441.411,47	13.475.863,56	13.517.667,26	13.621.922,76	13.621.922,76	13.627.773,36	**13.629.110,13**
Merkataritza-eraikina	6.772.371,57	6.772.371,57	6.772.371,57	6.772.371,57	6.772.371,57	6.772.371,57	**6.772.371,57**
Kultura- eta/edo gizarte-instalazioa	53.087.764,89	53.151.693,54	53.781.940,17	56.423.940,89	56.423.940,89	57.366.006,60	**57.687.136,54**
Irakaskuntza-eraikinak	90.663.074,92	91.342.158,64	91.635.341,20	92.524.181,60	92.666.886,68	97.978.949,73	**98.464.780,73**
Kirol-instalazioak	42.511.497,02	42.631.056,95	42.648.963,93	42.970545,44	43.065.345,27	43.443.707,77	**43.947.812,06**
Osasun-eraikinak	11.124.822,30	11.369.458,65	11.480.195,07	11.542.723,00	11.542.723,00	11.655.393,40	**11.721.539,00**
Bertze zerbitzu batzuk	19.775.723,17	19.889.291,83	20.627.240,92	20.687.862,24	20.699.115,24	21.269.714,85	**21.302.411,83**
Zerbitzuen galeria	14.602.340,36	14.602.340,36	14.602.340,36	14.602.340,36	14.602.340,36	14.602.340,36	**14.602.340,36**
Etxebizitza	31.610.600,93	32.052.096,73	32.592.007,09	33.736.782,29	33.742.281,90	34.459.708,91	**33.884.110,16**
Lokala	19.077.911,56	19.873.946,15	19.758.978,19	21.326.426,65	21.326.426,65	21.778.909,42	**21.866.303,48**
Trastelekuak	383.507,35	383.507,35	383.507,35	383.507,35	383.507,35	383.507,35	**383.507,35**
Garajeak	2.207.868,77	2.207.868,77	2.207.868,77	2.207.868,77	2.207.868,77	2.207.868,77	**2.207.868,77**
Kioskoak	21.629,37	21.629,37	21.629,37	21.629,37	21.629,37	21.629,37	**20.727,85**
Bertze eraikin batzuk	6.251.711,48	6.356.499,51	6.367.994,51	6.375.836.54	6.375.836.54	6.375.836.54	**6.474.360,09**
ERAIKUNTZAK, GUZTIRA	**311.532.235,16**	**314.129.782,98**	**316.398.045,76**	**323.197.938,83**	**323.452.196,35**	**331.943.718,00**	**332.964.379,92**

2.4.1.

HERRITARREN SEGURTASUNA

EREMU PUBLIKOAREN KUDEAKETA

JARDUERAK BIDE PUBLIKOAN

BAIMENDUTAKO JARDUERAK	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kirol-jarduerak	61	68	68	66	71	25
Eskeko mahaiak eta mahai informatiboak	67	59	68	81	91	24
Kultura-jarduerak	15	12	27	17	27	13
Erakusketak eta publizitate-kanpainak	43	39	47	51	8	0
Informazio- eta publizitate-autobusak	33	17	11	7	11	2
Merkataritza-jarduerak	38	31	25	17	69	42
Festa-ekitaldiak	254	271	201	186	179	36
Desfileak	90	68	83	88	112	32
Filmaketak	19	24	24	19	32	17
Auzoetako festak	12	11	12	12	27	0
Askotariko baimenak	30	28	53	86	152	122
Terrazak	174	168	110	104	139	818
GUZTIRA	907	840	818	817	1.028	1.131

TERRAZAK ETA ELEMENTUAK BIDE PUBLIKOAN

2020ko amaieran, 746 lizentzia emanda zeuden bide publikoan terrazak jartzeko, eta 80 lizentzia beste era batzuetako okupazioetarako (loreontzi-euskarriak, erakustokiak, etab.).

MANIFESTAZIOAK ETA ELKARRETARATZEAK

Bilera Eskubidea arautzen duen eta apirilaren 21eko 9/1999 Lege Organikoak aldatu zuen uztailaren 15eko 9/1983 Lege Organikoa betez, txostena eman da Gobernu Ordezkaritzak Iruñean baimendutako elkarretaratze eta manifestazio guztiei buruz, eta, gero, zirkulazioa kontrolatu du haietan, normaltasunez egin ahal izateko. Guztira, 693 ekitaldi egin ziren; 548 elkarretaratze eta 145 manifestazio.

OBJEKTU GALDUAK

Herritarrek entregatzen dituzten objektu guztiak erregistratu egiten dira datu-base bakar batean. Gehienak, polizia-zerbitzuek, posta-bulegoek, eskualdeko hiri-garraioaren enpresa esleipendunak eta merkataritzako beste entitate batzuek –hipermerkatuek, kasu– entregatzen dituzte. Objektuak udal-egoitzetan gelditzen dira gordailuan, eta bertako langileak jabeak aurkitzen saiatzen dira. 2020an, guztira, 5.364 objektu erregistratu ziren; 2019an, berriz, 9.865. Titularrei 2.956 itzuli zitzaizkien (5.301, 2019an).

BERTZE ZENBAIT JARDUKETA

LANDABENGO AZOKA

Guztira 133 salmenta-postu esleitu zitzaizkien beste horrenbeste titularri. Haietatik 59 produktu jangarrien eremukoak dira, eta 74 salmenta-postuk jangarriak ez diren produktuak saltzen dituzte. Ostalaritza-jarduerak ez daude baimenduak. Urteko igande guztietan dago zabalik, uztail eta abuztukoetan izan ezik, 09:00etatik 14:30era (ikusi COVID-19ari buruzko informazioa).

HERRITARREN SEGURTASUNA

POLIZIA JUDIZIALAREN JARDUKETAK

IRUÑEAN EGINDAKO DELITUAK

(Iruñeko Udaltzaingoak, Foru Poliziak eta Polizia Kidego Nazionalak emaniko datu bateratuak).

	2016	2017	2018	2019	2020
DELITUAK, GUZTIRA	11.826	11.669	12.372	13.330	9.569
Delinkuentzia-tasa (mila biztanleko)	62,24	61,41	65,11	69,65	50,19

ZAINTZAPEAN IZANDAKO ATXILOTUAK

DELITU MOTA	2016	2017	2018	2019	2020
Pertsonen aurkako delituak	1.114	1.115	1.209	1.138	978
Tratu txarrak eta sexu-askatasunaren aurkako delituak	516	571	595	558	493
Indarkeria edo larderia bidezko lapurreta-delituak	289	285	187	203	154
Indarrez eginiko lapurreta-delituak	1.081	920	1.028	936	660
Ondarearen aurkako delituak	7.585	7.876	8.472	9.381	6968
Gainerako delituak (estupefazienteen trafikoa barne)	1.240	902	881	1.114	975
DELITUAK, GUZTIRA	11.826	11.669	12.372	13.330	9.569

DELITU MOTA	2016	2017	2018	2019	2020
Tratu txarrak familian		148	160	168	136
Edari alkoholdunen eraginpean gidatzea		136	23		1
Gizona					613
Emakumea					90

NAZIONALITATEA	2016	2017	2018	2019	2020
Espainia	342	287	236	239	220
Hego Amerika	188	203	177	144	129
Europako Erkidegoa	90	116	65	69	29
Erdialdeko Amerika	65	35	51	60	55
Afrika	58	65	86	75	127
Bertze batzuk		18	27	23	12

SUBSTANTZIA ESTUPEFAZIENTEEN ATZITZEAK

DELITU MOTA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Anfetamina	10	2	3	7	54	26
Kokaina	52	60	40	71	140	109
Kokaina eta anfetamina	2	0	0	0	1	0
Pilulak	1	1	2	0	21	28
Estasia (MDMA)	5	1	10	9	13	15
Haxixa	47	55	57	112	237	154
Heroina	6	5	1	21	8	9
Ketamina	2	1	1	0	10	7
LSDa	0	0	0	0	1	1
Marihuana	233	309	234	260	350	503
Baliogabeak	1	0	1	0	5	1
Bertze batzuk	16	13	3	3	12	57
Speeda	28	35	43	55	37	53
GUZTIRA		477	395	538	889	963

OBJEKTU-KONFISKATZEAK

NAZIONALITATEA	2016	2017	2018	2019	2020
Arma zuriak	61	62	88	39	115
Tresnak	45	67	84	15	26
Drogei lotutako tresnak	9	8	5	5	48
Su-armak		3	2	3	1
Bestze objektu batzuk		203	130	70	101
GUZTIRA	285	343	309	132	291

UDAL-ORDENANTZAK URRATZEA

SALAKETEN BILAKAERA

2015	2016	2017	2018	2019	2020
1206	1.390	1477	1515	1820	9.601

UDAL-ORDENANTZEN ARAU-HAUSTE NAGUSIAK, HERRITARREN SEGURTASUNARI BURUZKO LEGEA, ETAB.

DELITU MOTA	2017	2018	2019	2020
Txiza egitea eremu publikoan	450	514	461	274
Estupefazienteak edukitzea	205	148	479	21
Kaleko salmenta	95 (40, elika-gaiak)	67	61	6
Autoritatearen aginduak ez betetzea	78	97	97	7
Zaborra, paperak, beirakiak... botatzea	52	52	13	27
Auzokideen atsedena eragozten duten zaratak egitea	35	46	38	235
Zerbitzu publikoen jarduna trabatzea	6		2	20
Pintaketak egitea bide publikoan	31	26	30	22
Bide publikoan desordenak eragitea	128	112	112	114
Ordena nahastea	18	17	4	6
Polizia-agenteen kontrako errespetu falta	153	156	248	270
Agenteen aginduak ez betetzea	78	97	97	115
Agenteen ikuskatzeko funtzioari uko egitea		14	5	2
Ondasunak hondatzea espazio publikoetan		21	9	17
Identifikatzeari uko egitea		30	33	46

ZIRKULAZIO-SALAKETAK

TRAFIKOKO SALAKETAK

TIPOLOGIA	2016	2017	2018	2019	2020
Aparkatzeak	38.078	39.380	39.899	41.975	**34.533**
Abiadura	3.228	8.292	4.407	6.874	**10.765**
Seinaleak	1.604	1472	3.955	11.089	
Alkohola	772	839	884	942	**423**
Mugikorra	456	745	715	557	**439**
Ausarkeriaz gidatzea	25	30	38	35	**23**
Arduragabekeriaz gidatzea	114	119	106	130	**100**
Bestelakoak	639	936	1066	1.405	**2.208**
GUZTIRA	**44.916**	**51.813**	**51.070**	**63.007**	**79.426**

DGTRA IGORRITAKO SALAKETAK, HAREN ESKUMENEKOAK IZATEAGATIK

TIPOLOGIA	2016	2017	2018	2019	2020
Asegururik ez izatea	615	754	909	861	**730**
Zirkulazio-baimenik ez izatea	15	23	25	18	**19**
Gidabaimenik ez izatea	16	31	71	12	**20**
IAT	599	910	1244	973	**743**
Pneumatikoek marrazkirik ez izatea	58	74	39	32	**33**
Homologazio-baldintza teknikoak ez betetzea	49	49	41	26	**26**
Gidabaimena iraungita gidatzea	76	114	132	92	**47**
Beste batzuk	119	142	221	207	**146**
GUZTIRA	**1.547**	**2.097**	**2.682**	**2.221**	**1.910**

OSTALARITZAKO ARAU-HAUSTEAK

ESTABLEZIMENDUAK	2016	2017	2018	2019	
Lizentziarik gabeko jarduerak	3	-	1	4	
Erreklamazio-orririk ez edukitzea	1	10	-		
Musika 11:00ak baino lehen jartzea/jotzea (etxabeak)		1	1	1	
Edukiera gainditzea	20	17	10	19	10
Baimen-baldintzak ez betetzea (etxabeak)		8	1	2	
Etxabeen ordutegia ez betetzea		55	17		
Ixteko ordutegia ez betetzea (tabernak)	37	54	51	52	20
Jarduera ateak zabalik daudela egitea		23	7	1	
Bozgorailuak kanpoaldean baimenik gabe jartzea	4	-	1	4	
Adingabeei alkohola saltzea debekatzen duen kartelik ez edukitzea		17	2	4	
Zuzeneko emanaldiak baimenik gabe eskaintzea	5	3	2	7	
Adingabeei edariak kontsumitzen uztea		1	13	17	3
Edariak lokaletik kanpora ateratzea		57	14		
Soinu-muga gainditzea			1		
Jarduera bat lizentziarik gabe egitea			4		
Autoritateari sarrera oztopatzea					7
Estupefazienteak kontsumitzen uztea					2
Terrazak					
Terraza baimenik gabe ezartzea	7		7	7	11
Terraza ezartzeko baldintzak ez betetzea	7		9	11	8
Baimendutako elementuak baino gehiago jartzea	2	2	2	1	12
Terraza-jarduera ordutegitik kanpo egitea	19	14	1	5	9
Baimendu gabeko elementuak paratzea	1	11	5	4	8
Terraza ez garbitzea	17	1	-		2
Edariak terrazagunetik kanpora ateratzen uztea	2		-		

BIDE SEGURTASUNA

BIDE-SEGURTASUNA

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GUZTIRA	2.257	2.554	2.722	2753	2847	2.224
Istripuak	142	145	164	154	150	90

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hildakoak	2	3	5	5	1	0
Zauritu larriak	31	45	43	40	46	90

BERTZE DATU BATZUK

ETILOMETRIAK	2018	2019	2020
Proba kop.	23.090	27.271	5.340
Positibo administratiboak	490	504	79
Positibo judizialak	80	101	22
Positiboak (%)	% 2,47	% 2,22	% 1,89

ETILOMETRIAK	2016	2017	2018	2019	2020
Abiadura	3	1	2	1	0
Etilometria judizialak	179	205	232	227	205
Gai estupefazienteen eraginpean gidatzea	1	1	2	2	4
Ausarkeriaz gidatzea	5	4	4	1	3
Alkoholemia-proba egiteari uko egitea	8	11	11	4	12
Baimena: ez edukitzea, epaileak kendu izana, iraungia	67	76	77	92	62
Zuhurtziagabekeriak eragindako lesioak	15	15	14	17	5
Zuhurtziagabekeriak eragindako homizidioa	4	5	5	1	0
Guztira	282	318	347	345	291

DROGA-PROBAK	2018	2019	2020
Proba kop.	165	147	80
Positibo administratiboak	51	55	22
Positibo judizialak	0	0	4
Positiboak (%)	% 30,91	% 37,41	% 27,50

ARAU-HAUSTEAK	2018				2019			
	TELEFONOA	GERRI-KOA-HAU-RRAK LOTZE-KO SISTEMA (HLS)	OINEZKOEN PASABIDEAK	BIZIKLETAK	TELEFONOA	GERRI-KOA-HAU-RRAK LOTZE-KO SISTEMA (HLS)	OINEZKOEN PASABIDEAK	BIZIKLETAK
Kontrol kop.	133	133	66	187	133	133	66	181
Ordu kopurua	160	160	74	187	155	155	72	181
Salaketak	297	72	136	104	185	30	160	207
Kontrolaturiko ibilgailuak	40465	40465	21122	1800	31174	31174	19747	2458
salatuak (%)	% 0,73	% 0,18	% 0,64	% 5,78	% 0,59	% 0,10	% 0,81	% 8,42

ARAU-HAUSTEAK	2020			
	TELEFONOA	GERRI-KOA-HAU-RRAK LOTZE-KO SISTEMA (HLS)	OINEZKOEN PASABIDEAK	BIZIKLETAK
Kontrol kop.	168	120	148	263
Ordu kopurua	120	120	100	163
Salaketak	121	19	140	624
Kontrolaturiko ibilgailuak	2.1103	2.1103	9.560	5.206
salatuak (%)	% 0,60	% 0,10	% 1,50	% 12

ESKOLA-GARRAIOA	2018	2019	2020
Kontrolaturiko ibilgailuen kop.	58	52	45
Salaketa kopurua	13	19	7
salatuak (%)	% 22,41	% 36,54	%15

BIDE-DIZIPLINAREN ADIERAZLEA	2019				2020			
	ARAU-HAUS-TEAK	DOKUMENT.	ETILOMETRIA DROGAK	GUZTIRA	ARAU-HAUS-TEAK	DOKUMENT.	ETILOMETRIA DROGAK	GUZTIRA
Kontrolaturiko ibilgailuen kop.	53.379	5.514	27.418	86.311	56.972	5.730	5.420	68.167
Salaketa kopurua	582	335	660	1.577	904	258	123	1.292
salatuak (%)	% 1,09	% 6,08	% 2,41	% 1,83	% 1,60	% 4,50	% 2,30	% 1,90

ZIRKULAZIOA ETA MUGIKORTASUNA

SEMAFORO-INSTALAZIOA ETA CCTV KAMERAK

2020an, 500 semaforo konpondu dira istripuen eta instalazioetako matxuren ondorioz (semaforoak, CCTV kamerak, zutoin pneumatikoak, zinemometroak eta neurgailuak).

Jarduketa nagusiak, besteak beste:

- Era guztietako 700 led-ak aldatzea.
- 17 ohargailu akustiko aldatzea eta itsuendako 17 kontrolagailu banatzea.
- 44 espira-detektagailu aldatzea.
- Semaforoak instalatzea Aita Moret kalearen eta Parlamentuaren arteko oinezkoen pasabidean.
- Semaforoak instalatzea Arcadio María Larraona kalearen eta Navarro Villoslada institutuaren arteko oinezkoen pasabidean.
- Oinezkoen pasabide berri osoa Nafarroa etorbidearen eta Félix Huarte plazaren artean.
- Oinezkoen pasabide berri osoa Sarrigurengo etorbidearen eta Arnalt Larrasoañakoaren kalearen artean.
- 1.000 metro elikatze-kable baino gehiago berritu dira.
- 181 bidegurutzetatik 41 Hemes sistemak kontrolatzetik Óptimus sistemara igaro dira.

SEINALE HORIZONTAL ETA BERTIKALAK GALTZADAN.

Seinaleztapenean egindako lan nagusiak honako hauek dira: hiriko bide nagusiak birmargotzea zein autobus-erreiak egitea, hiri-ingurune guztian 230 oinezkoen pasabideen eta gelditze-lerroen saneamendua egiteaz gain.

Halaber, duela 10 urte baino gehiago paratutako 600 seinale berritu eta 939 garbitu dira; seinaleztapen berria (610) instalatu da eskasa zen edo halakorik ez zegoen puntuetan, eta 207 seinaleztapen-zutoinen bertikaltasuna berrezarri da. Bidenabar, seinaleztapenaren egoera ikuskatu eta INCA aplikazioaren inbentarioa eguneratu da.

2020an, 250 oinezkoen pasabide egokitu dira Udal Ordenantza berrira. Gainera, 9 kuxin berlindar eta abiadura moteltzeko zerrenda paratu dira puntu zehatzetan, eta mutiloiak desmuntatu eta berriz muntatu dira, bidegorrien 632 mugarri paratuta.

APARKATZE ARAUTUKO TXARTELAK ETA TAO TOKIAK

TAOk araututako aparkatze-tokien kopurua: 24.412 leku. Horietatik, 9.757 urdinak dira; 270, gorriak; 931, berdeak; eta 13.454, laranjak.

2020an, 28.475 bizilagun-txartel eta 721 jarduera-txartel egin ziren.

SEKTOREA	BIZILAGUN-TXARTELAK	JARDUERA-TXARTELAK
1 (Alde Zaharra)	2.618	7
2 (Zabalgunea)	5.154	54
3 (Arrosadia-Azpilagaña)	4.036	41
4 (Iturrama)	6.666	266
5 (Mendebaldea-Erripagaña-Etxabakoitz Iparraldea)	5.219	176
6 Donibane	4.842	179
8 Arrotxapea	4.046	131
GUZTIRA	32.581	854

2.5.1.

HEZKUNTZA, HERRITARREN PARTAIDETZA ETA GAZTERIA

HEZKUNTZA

UDAL-IKASTETXEAK

	2020/21ko ikasturteko
Udalaren haur-eskolak	846
Joaquín Maya musika-eskola	948
Catalina de Oscáriz Udaleko Arte eta Lanbide Eskola	298

HAUR-ESKOLETAKO MATRIKULA (2020/2021 IKASTURTEA)

Printzearen Harresi haur-eskola	90 haur
Donibane haur-eskola	102 haur
Hello Egunsenti haur-eskola	36 haur
Izartegi haur-eskola	67 haur
Mendebaldea haur-eskola	80 haur
Haurtzaro haur-eskola	82 haur
Mendillorri haur-eskola	94 haur
Goiz Eder haur-eskola (egonaldi osoa)	79 haur
Hello Azpilagaña haur-eskola (egonaldi osoa)	82 haur
Hello Azpilagaña haur-eskola (egonaldi murriztua)	24 haur
José María Huarte haur-eskola (egonaldi murriztua)	28 haur
Hello Buztintxuri haur-eskola	82 haur

0-3 urte bitarteko 11 udal-eskoletan, 929 haur daude guztira matrikulatuta.

UDALAREN LAN-ILDOAK

ZIENTZIA- ETA INFORMATIKA-GAITASUNA HOBETZEKO PROGRAMAK

MALETA PERIODIKOA ZURE IKASTETXEAN BISITAN. 2020an hasi zen, zientzia, zehazki kimika, modu atsegin eta bisualean hurbildu eta metodo zientifikoa esperimentatzeko Lehen Hezkuntzako 5. eta 6. mailetako ikasleekin. Ordubeteko saio batean, doktoretza egiten ari diren bi ikaslek 12 esperimentutatik 3 edo 4 aukeratu eta kimikako hainbat kontzeptu lantzen dituzte. Ikasleek talde txikietan egiten dituzte esperimentuak, metodo zientifikoa jarraituz.

Parte-hartzea: 2020-2021eko ikasturteko lehen hiruhilekoan (iraila-abendua) Lehen Hezkuntzako 4 ikastetxetako 120 ikaslek parte hartu duteilekoan (iraila-abendua) Lehen Hezkuntzako 4 ikastetxetako 120 ikaslek parte hartu dute

IRUÑA EZAGUTU. Ikasleek gure hiria ezagutzea bultzatzen du, Iruñearen historia eta hiri-bilakaera aztertuz. Ikastetxe publikoetako eta itunduetako Lehen Hezkuntzako 5. mailako ikasleei zuzenduta dago.

Parte-hartzea: 12 ikastetxetako 649 ikaslek parte hartu dute, 26 taldetan banaturik.

Bisita gidatu irekiak: programaren osagarri, beste talde batzuei irekita dauden bisita gidatuak egiten dira. 2020an, 93 lagunek parte hartu dute 4 taldetan banatuta. Taldeek Alde Zaharreko hiru ibilbide historikoren artean aukeratzen dute: harresietan barnako ibilaldiak; Donejakue bidea Iruñean; entzierroaren ibilbidea, ibilbide historiko eta urbanistiko bat

ARTE-JARDUERAK SUSTATZEKO ETA IRAKURMENA HOBETZEKO PROGRAMAK

ANTZERKI-LANTEGIAK. Haurrek dituzten adierazpen- eta antzezpen-baliabideak aberasteko programa. Hartara, teknikak ere irakasten zaizkie, bertzeekiko komunikazioa eta harremana errazteko, eta, era berean, bertze curriculum-arlo batzuekin zerikusia duten ikaskuntza-prozesuak finkatzeko. Programa hau Lehen Hezkuntzako 1. mailako ikasleentzat da, dramatizazioa eta jolas dramatikoa landu ditzaten; halaber, Lehen Hezkuntzako 5. mailakoentzat ere bada, txotxongiloen bidezko dramatizazioa landu dezaten.

Parte-hartzea: 2018/19ko ikasturteko bigarren eta hirugarren hiruhilekoan (2019ko urtarriletik ekainera) **103** taldek parte hartu zuten; 2019/20ko lehen hiruhilekoan (2019ko irailetik abendura, biak barne), berriz, **28** ikastetxetako **99** taldek.

Gaur egun, NAFARROAKO ANTZERKI ESKOLAK ematen du programa.

IRAKUR DEZAGUN. Irakurtzea bultzatzeko animazio-programa, hiriko ikastetxe publiko eta itunpekoek topaketak egitea idazleekin eta ahozko narrazioei buruzko programak txertatzea, baita aholkuak ematea ere ikastetxeetako irakasleei.

Parte-hartzea: 2020an, 204 jarduera egin ziren. Guztira, 6.183 parte-hartzaile izan ziren, Haur eta Lehen Hezkuntzako 37 ikastetxetakoak, Bigarren Hezkuntzako 19 ikastetxetakoak, Hezkuntza Bereziko 2 ikastetxetakoak eta Helduen Hezkuntzako 2 ikastetxetakoak. Programan hiru jarduera-mota garatzen dira: irakasleendako mintegiak, oso egokiak liburuei buruzko aipamen eguneratuak emateko (72 orientazio-bilera egin ziren); ahozko narrazio-saioak, hau da, munduko hainbat herrialdetako herri-ipuinak kontatzen dira (118 narrazio), eta topaketak haur-literaturako idazleekin, eta horren baitan, egile horien kontakizunak irakurtzen dira ikastetxera bisitan joan aurretik (14 topaketa).

«EN MUDANZA-IBILTARI». Programa honek arte garaikidea Iruñeko ikastetxeetara eramaten du, hau da, ikasleen bizi- eta ikas-lekura, beraientzat pentsatutako arte- eta hezkuntza-proposamen baten bidez. Era horretan, ikasleei arte garaikiderako zuzeneko hurbilketa, sentsoriala zein intelektuala, eskaintzen zaie; haien adierazpen-, dialektika- eta sormen-gaitasunak estimulatzen dira; eta diziplina anitzeko ikuspegitik lantzen ahal diren edukiak proposatzen zaizkie irakasleei (arte plastikoak, hizkuntza, zientziak...).

Ekimen honen bidez diziplina anitzeko erakusketa txiki eta kolektiboak egiten dira, Iruñeko Udalaren Arte Garaikideko bildumaren jatorrizko lanak erabiliz; erakusketa horiek ikastetxez ikastetxe doaz ikasturtean zehar; zehazki, bi aste egiten dute ikastetxe bakoitzean. 2019-2020ko ikasturtean, “Altxa, ez da ezer gertatzen!” erakusketa ibiltaria ikusi dute Lehen Hezkuntzako, Bigarren Hezkuntzako eta Batxilergoko 9 ikastetxetako ikasleek.Programak 5.580 euroko gastua du, ikastetxe horietako ikasle eta irakasleekin egindako lantegiak direla eta.

LEHIAKETAK

XXX Literatur Lehiaketa, Lehen Hezkuntzako eta DBHko lehen eta bigarren mailako ikasleentzat. ‘Ipuina’ modalitatea, Lehen Hezkuntzako 1. mailatik DBHko bigarren mailara bitarteko ikasleentzat, lau kategoriatan banaturik, ikasmailen arabera; eta, ‘Komikia’ modalitatea, Lehen Hezkuntzako 5. mailatik DBHko bigarren mailara bitarteko ikasleendako, bi kategoriatan banaturik adinen arabera. 2020an, guztira 433 lan aurkeztu dira.

IKASKUNTZA ETA ZERBITZUKO PROIEKTU DIDAKTIKOEN SARIETARAKO DEIALDIA. Iruñeko ikastetxe publikoetan eta itunpekoetan ikaskuntza eta zerbitzuko hezkuntza-proiektuak egin eta ezartzeko, eta hiri osoan ikastetxeen konpromiso solidario eta zibikoa ikusarazteko, Iruñeko unibertsitatez kanpoko irakaskuntza publiko eta itunpeko ikastetxeentzako ikaskuntza-zerbitzuko proiektuetarako lehiaketaren hirugarren deialdia egin zuen Alorrak.

Hezkuntza-etapa guztietan curriculum-eskakizun berak ez daudenez, eta proiektuak curriculuma ikastea eta elkartasunezko zerbitzua lotu behar dituela kontuan harturik, parte hartzeko kategoria hauek ezarri dira euskaraz edo gaztelaniaz egin eta ezarritako proiektuetarako, ikastetxearen hizkuntza-ereduaren arabera:

1. KATEGORIA: Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetako proiektuak
2. KATEGORIA: DBH eta Batxilergoko ikastetxeetako proiektuak
3. KATEGORIA: Lanbide Heziketako ikastetxeetako proiektuak

Lehiaketako kategoria bakoitzerako, bi sari ezarri dira (1.500 eta 1.000 euro), proiektua hirian inplementatzea ahalbidetzeko.

2020ko edizioan 6 proiektu aurkeztu dira.

DIRULAGUNTZETARAKO DEIALDIAK

Eskola-liburutegiak eta ikasmaterial suntsikorraren gastuak. Hiriko Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetarako laguntzen urteko deialdia, liburutegien funtsa handitzeko eta ikastetxeek egoera ekonomiko txarrean dauden ikasleei familiek eman ezin dieten materiala eman ahal izateko. Ikastetxe publikoetan guztira 9.530 ikasle egon ziren matrikulatuta 2019-2020ko ikasturtean, eta Iribarren Helduen Oinarrizko Hezkuntzarako Ikastetxeko 1.204 lagun; banaturiko dirulaguntzen zenbatekoa 110.330 eurokoa izan zen guztira: 38.175 euro, eskola-liburutegietarako, eta 72.155 euro, ikasmaterialerako.

Lehen Hezkuntzako ikastetxe publiko eta itunduetako eskolaz kanpoko jarduera eta jarduera osagarrietarako dirulaguntzak, eskola-eskaintzaren kalitatea hobetzen laguntze aldera. 2020an, eskolaz kanpoko jarduerengatik, 151.393 euro eman ziren dirulaguntzetan, eta Iruñeko 44 ikastetxeren artean banatu ziren, zeinek guztira, Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 19.556 ikasle dituzten.

Gurasoen Elkarteetarako dirulaguntzak, gurasoek Haur eta Lehen Hezkuntzan antolatutako programa eta jarduerak gara daitezen errazteko. 2019-20ko ikasturteko deialdira 31 entitate aurkeztu ziren (27 elkarte eta 4 federazio), eta hasierako 80.000 euroetatik 64.629,33 euro eman zitzaizkien guztira.

CATALINA DE OSCÁRIZ ARTE ETA LANBIDEETAKO UDAL ESKOLA

Udaleko Arte Eskolak José Vila Marqués ikastetxe ohian dauka egoitza eta marrazketa zein pinturako ikasketa klasikoak garatzen ditu. Marrazketako (2) eta Pinturako (2) ikastaro monografikoak ematen ditu, bakoitzean 350 eskola-ordu eskainita, eta Marrazketa zein Pinturako lantegiak, hiruhilekokoak, ikastaro monografikoetan landutako alderdi hauetako bakoitzean sakontzeko: erretratua, giza irudia, tintak, landa eta hiri paisaiak, pintura azkarra, akuarela eta abar.

2019/2020ko ikasturtean, guztira 66 lagun matrikulatu dira ikastaroetan. Honako lantegi hauek eskaini dira: Anatomia artistikoa eta Giza irudia, Estilo artistikoak eta Teknika piktorikoak, Akuarelaz esperimentatu, Erretratu pintatua, Marrazketa eta pintura azkarrak, Hiri paisaia eta Landa paisaia eta Norberaren proposamen artistikoen lantegia. Guztira 255 lagunek parte hartu dute. Marrazketako irakasle batek, Pinturako irakasle batek eta Lantegietako irakasle batek osatzen dute Eskolako irakasle multzoa.

JOAQUÍN MAYA MUSIKA ESKOLA BEREZIA

Eskolak ikasle berrien matrikulazio maila altua izan du 2020/2021eko ikasturtean, hastapen-mailan: 228 haur, guztiz urrunetik egindako kanpaina batean (ikusi COVID). Guztira, 948 ikasle matrikulatu ziren.

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Ikasleak, guztira	1.305	1.280	1.170	948
Ikasle ofizialak (Ikaste-txe-plana jarraitzen dutenak)	1.057	1.044	984	895
Ikastaro Monografikoetako ikasleak	61	66	86	53

Eskolak 22 instrumentu eskaini ditu. Instrumentua ikasten duten ikasleetatik, 159k pianoa hautatu dute, eta instrumentu horretatik urrun, klarinetea, akordeoia, gitarra eta biolina daude, instrumentuko 60 ikasle inguru dutelarik. Instrumentuaz gain, honako irakasgai hauek ematen dira: Musika-hizkuntza, Korua, Harmonia, ikastaro monografikoak eta instrumentu-taldeak, bigarren zikloan (77 parte-hartzaile).

2020. urteko erdialdean, Eskolak 24 ikasle aurkeztu zituen Pablo Sarasate Kontserbatorio Profesionalean sartzeko probetara; haietatik 16k ikaspostua lortuta gainditu zuten proba, eta 2k, ikasposturik gabe

HAUR ESKOLAK

Iruñeko Udaleko Haur Eskolak 11 ikastetxek osatzen dituzte, hiriko auzoen artean banaturik daude eta 900 ikaspostutik gora eskaintzen dituzte, gaztelaniaz eta euskaraz, eta beste batzuk ingelesezko jarduerekin. Iruñeko Udaleko Haur Eskolen Erakunde Autonomoak kudeatzen ditu modu integralean eta deszentralizaturik.

964 ikaspostu eskaintzen ditu 0 eta 3 urte arteko haurrentzat; horietako 848 egonaldi osokoak dira, eta 116, egonaldi erdikoak.

Haurtzaro, Mendebaldea eta Mendillorri eskolek osatzen dute udal-eskolen eskaintza gaztelaniaz. Euskarazko eta gaztelaniazko eskaintza Donibane, Printzearen Harresi eta Goiz Eder eskolek osatzen dute; izan ere, bi hizkuntza-ereduak elkarrekin bizi izan dira bertan 2020-2021eko ikasturtean. Izartegin euskarazko hizkuntza-eredua eskaini da. Hello Buztintxuri, Hello Azpilagaña, Hello Egunsenti eta Jose María Huarte eskolek, azken horrek bakarrik egonaldi erdian, eskaintzen dute gaztelaniazko eredua ingelesezko jarduerekin.

Printzearen Harresi Haur Eskola	9 unitate / 90 ikasle
Donibane Haur Eskola	10 unitate / 102 ikasle
Hello Egunsenti Haur Eskola	3 unitate / 36 ikasle
Izartegi Haur Eskola	6 unitate / 67 ikasle
Mendebaldea Haur Eskola	8 unitate / 80 ikasle
Haurtzaro Haur Eskola	8 unitate / 82 ikasle
Mendillorri Haur Eskola	9 unitate / 94 ikasle
Goiz Eder Haur Eskola	7 unitate / 79 ikasle
Hello Azpilagaña Haur Eskola (egonaldi osoa)	8 unitate / 82 ikasle
Hello Azpilagaña Haur Eskola (egonaldi murriztua)	2 unitate / 24 ikasle
José María Huarte Haur Eskola (egonaldi murriztua)	2 unitate / 28 ikasle
Hello Buztintxuri Haur Eskola	8 unitate / 82 ikasle
GUZTIRA	80 unitate / 846 ikasle

Erakunde Autonomoan (Gizarte Lan eta Nutrizioko alorretan), lehenbiziko aldiz sortu dira unibertsitateekin elkarlanean praktikak egiteko programak, Nafarroako Unibertsitate Publikoarekin eta Euskal Herriko Unibertsitatearekin kasu. Azpimarratzekoa da Gizarte Unitateko mintegi bat sortu dela bi gizarte-langilez hornituta, eta hura lankidetza estuan aritu dela beste udal-zerbitzu batzuekin eta Nafarroako Foru Komunitatekoekin, gizarte-arazoei arreta emateko xedez; izan ere, gizarte- eta portaera-zailtasunak prebenitzea gizarte lanaren kezka nagusietako bat da hezkuntza-sistemaren barruan, eta berebiziko garrantzia dauka 0 eta 3 urte bitartekoen zikloan, esku-hartze prebentiboari eta laguntzakoari dagokienez, honako errealitate hauei aurre egiterakoan: etorkinen eta gizatalde kaltetuen gizarteratzea, tratu txarren eta sexu-abusuen atzematea eta elkarbizitza-giroa hobetzea.

2020an, zuzkidurak berritzeko ahaleginak honako hauek hartu ditu xede: Goiz Eder eskolaren egokitze-lanak, non lehenbiziko fasea gauzatu baita, eta Lezkairu Haur Eskola eraikitzeko hasierako lanak; horrela, bada, osatuko da Iruñeko hezkuntza-eskaintza, eta eskoletan 1.000 ikaspostutik gora eskainiko dira. Lezkairu eskola, aurreikuspenen arabera, 2022-2023ko ikasturtean hasiko da jardunean. Halaber, amaitu egin da Mendebaldea Haur Eskola osorik egokitzeko proiektuaren idazketa.

HERRITARREN PARTAIDETZA

HERRITARREN PARTAIDETZARAKO ERREGELAMENDUA

Udalaren Osoko Bilkurak 2019ko azaroaren 14an onetsitako Erregelamendua 2019ko abenduaren 24ko NAOn argitaratu zen, eta 2020ko urtarrilean indarrean sartu. Zenbait alderdi garatu ditu, hala nola hainbat organoren funtzionamendu-araudiaren egokitzapena, Emakumearen Kontseiluarena eta Gazteriaren Mahaiarena, kasu. Partaidetzarako Erregelamenduaren gida bat editatu da gaztelaniaz eta euskaraz, eta herritar aktiboen erregistroa abiatu da.

AUZO-EZTABAIDAGUNEAK

2020an, bost auzo-eztabaidagune egin ziren: Santa María la Real- Lezkairu, Txantrea, Buztintxuri, Alde Zahar eta Iturramakoak. Lehenengo laurak urtarriletik martxora bitarte egin ziren. (Ikusi COVID-19a)

Administrazioaren eta auzoetako gizarte-erakunde eta herritarren arteko solasaldirako gune gisa planteatzen dira auzo-eztabaidaguneak. 2020an, helburua zen auzo-eztabaidaguneak lurraldeko partaidetza-organo gisa eratzea, eta, aurreikusitakoarekin bat, horiek tokia izatea Hiriko Gizarte Kontseiluan, partaidetza-organo gorenean.

Auzo-eztabaidagune guztiak streaming bidez ematen dira, eta emanaldi osoak nahiz laburpenak ikusgai daude Partaidetzako Alorraren «Participa Pamplona» Youtubeko kanalean.

KULTURA-ANIZTASUNA

Onlineko jarduerak egin ziren.

- Kultur aniztasunaren topa-ekintza, maiatzaren 21ean argitara emana.
- Harrera instituzionala FAIN elkarteari urriaren 12an.
- Aniztasunaren podcast-a..

PARTAIDETZARAKO TREBAKUNTZA-ESKOLA

Partaidetzarako prestakuntza informazio, topaketa eta gogoetarako esparruak sortzeko beharraren ondorioz sortu zen, herritarrak parte hartzeko ahalduntzea helburu. Herritarrei eta elkarteei zuzenduta dago. Prestakuntza-ikastaroen hiru hileko programazioak bost ardatzen inguruan antolatzen dira: Gizarte-trebetasunak, partaidetza-tresnak, gizarteratzea, elkarteen kudeaketa eta teknologia-trebetasunak.

Hiruhilekoko hiru programazio egin dira, eta izena emandakoen ia % 79 emakumeak izan dira: urtarrila - martxoa (11 ikastaro / 340 eskaera); apirila - ekaina (12 ikastaro / 216 eskaera), eta urria - abendua (12 ikastaro / 348 eskaera).

Bigarren hiruhilekoan (apirila-ekaina) “Hezitzaileentzako coaching-a” euskarazko ikastaroa eman gabe geratu zen.

DIRULAGUNTZAK

Herritarren partaidetzaren esparruko herritarren entitate eta kolektiboei zuzendutako deialdia

2020an, 98 elkartek aurkeztutako 105 proiektuk 336.579,6 euro jaso zituzten deialdi horren bidez. Deialdian, dirulaguntzak bost epigrafetan bereizten dira, eta zenbatekoak ere aldatzen dira horietako bakoitzean:

• A epigrafea: 38.000 euro. 13 proiektu lagundu dira diruz. Auzo-elkarteek, kultur elkarteek, jai-batzordeek, kultur koordinakundeek eta abarrek aurkeztutako proiektuak auzoetako festak, herri-jaiak zein izaera komunitarioko gizarte- eta kultura-ekitaldiak antolatzeko.

• B epigrafea: 227.000 euro. 54 proiektu lagundu dira diruz. Herritarrei oro har zabalik dauden eta honako hauek sustatzen dituzten proiektuak: gizarte-partaidetza, herritartasun aktiboa eta boluntario-lana; gizarte-ehunaren koordinazioa eta sare-lana; lurraldeko auzotar, talde eta elkarteen arteko informazioa eta komunikazioa. Horretarako, ekintza berritzaileak abian jarri dituzte, teknologia-garapena aplikatuz eta gizarte-aldaketa ehun sozialetik aldatzeko praktika onak erabiliz.

• C epigrafea: 21.779,72 euro. 14 proiektu lagundu dira diruz. Kultura herrikoia sustatzeko, sortzeko eta hedatzeko proiektu eta jarduerak, hiriko kultur aniztasunaren ordezkari diren entitateek aurkeztuak, hori dena topaketa kulturala eta elkarbizitza lortzeko, aisialdiaren alorrean (gizarte eta kultur, gizarte eta hezkuntza eta gizarte eta komunitatean), lurraldeko gizarte-ehunaren parte-hartzetik abiatuta eta herritar guztiei irekia. Partaidetza, harrera, sentsibilizazio, sustapen, sormen eta hedapen proiektu eta jarduerak, kultura- eta jatorri-aniztasuna sustatzekoak, elkarrizketa, elkarbizitza eta ezberdintasunaren errespeturako estrategia gisa, jatorri ezberdinetako pertsonen eta kolektiboen parte hartzea eta ahalduntzea bultzatuz udalerriaren bizitzan.

• D epigrafea: 61.400 euro. 23 proiektu lagundu dira diruz. Aisialdiaren alorrean (gizarte, kultura, hezkuntza eta komunitatearen esparruetan) adinekoen bizi-kalitatea eta ongizatea sustatzearen alde lan egiten duten irabazi asmorik gabeko entitate edo elkarteek aurkeztutako proiektuak eta jarduerak.

• E epigrafea: 1.000 euro. Proiektu 1 aurkeztu da. Irabazi-asmorik gabeko elkarte edo entitateek aurkeztutako prestakuntza-proiektuak, hezkuntza ez formaleko esparrukoak, eta norbera, taldeak, erakundeak, gizartea eta komunitatea ahalduntzera bideratuak.

ZENTROA

ARRETARI ETA ZERBITZUEI BURUZKO DATUAK

«Zentro. Elkarlaneko gunea» partaidetzako zentroak, Kondestablearen jauregiko bigarren solairuan kokatuta, elkarteei eta herritarrei oro har informazioa, baliabideak eta prestakuntza eman nahi dizkie, hirian banakako eta taldeko partaidetza garatzearren. Espazioak honako hau eskaintzen du:

- **Partaidetzako informazio- eta baliabide-zerbitzuak:** Zerbitzuaren xedea da Udalak eskaintzen dituen baliabide, deialdi, prozesu eta abarrei buruzko informazioa eskaintzea halakorik eskatzen duen herritar zein elkarte orori. Partaidetzarako Informazio eta Baliabide Zerbitzuak (PIBZ) elkarteei haien jardunean lagunduko dien banakako laguntza eskaintzen die, haien eguneroko errealitatearekin zerikusia duten gai guztietan. Partaidetzarako Informazio eta Baliabide Zerbitzuaren (PIBZ) ordutegia honako hau izan da: astelehenetik ostiralera, 10:00etatik 14:00etara, eta 17:00etatik 21:00etara. Uztailean eta abuztuan, berriz, hau izan zen ordutegia: astelehenetik ostiralera, 08:30etik 14:30era. 2020an, honako hauek egin ziren:
  - 4.338 arreta elkarteei (2019an 8.493 izan ziren)
  - 69 baliabide-mailegu (3 proiektagailu eta 8 ordenagailu eramangarri)
  - Baliabideak erabiltzeko alta eman duten elkarteak: 220 elkarte erabiltzaile
  - 4. eta 5. aretoen lagapena: 213 lagapen
  - Erreprografia- eta gillotina-zerbitzua elkarteentzat. Guztira, 20.207 fotokopia egin ziren, eta 1.049 erabilera.
  - Partaidetzarako prestakuntza-ikastaroen koordinazioa. Arreta kopurua: 984 dei
  - Parte hartzeko prozesuetarako prestakuntza teknikoa. 7 partaidetza-prozesu, 5 auzo-eztabaidagune, Kultur Aniztasunaren Foro bat eta bi informazio-saio.

- **Liburutegia eta dokumentazio-zentroa:**
  Nafarroako Liburutegi Publikoen Sareko liburutegia da
  Liburutegiaren funtsa 2.842 agiri da (iaz baino 500 gehiago) 797 mailegu.

- **Aholkularitza Juridiko:**
  Aholkularitza Juridikoak 756 kontsulta artatu zituen aurrez aurre, telefonoz eta posta elektronikoaz, eta 9 ikastaro eman ditu honako gai hauen inguruan: datuen babesa elkarteetarako, elkarteen kudeaketa, kontabilitatea, elkarteetarako udal-tresnak, nola abiatu proiektu bat, eta finantzaketa bilatzea.

KOMUNIKAZIOA

Alorrak erabaki.pamplona.es parte hartzeko online plataforma ere kudeatzen du, gaztelaniaz eta euskaraz.

Informazio hori Alorraren sare sozialen bitartez jakinarazten da.

Horretarako, sare sozialetako honako profil hauek sortu dira:

- **Twitter**: @Participa_pna; @Edusi_pna
- **Facebook**: @Participa_pna
- **Youtube**: Participa Pamplona
- **Flickr**: Participa Pamplona

Webgunea: erabaki.pamplona.es

- **Erabaki.pamplona.es webguneetako bisitak**: 24.057 bisita
- **Twitterreko jarraitzaileak gaztelaniaz**: 1.635 jarraitzaile
- **Twitterreko jarraitzaileak euskaraz**: 135 jarraitzaile
- **Facebookeko jarraitzaileak gaztelaniaz**: 523 jarraitzaile
- **Facebookeko jarraitzaileak euskaraz**: 31 jarraitzaile
- **Youtubeko harpidedunak**: 193 harpidedun
- **Youtubeko erreprodukzioak**: 6.325 erreprodukzio 2019an / /284 bideo, 14 2020an
- **Flickerreko bisitak**: 27.004 bisita / 31 album

Webgunea 2017ko ekainean ireki zen erabiltzaileendako, eta atalak gehitzen doaz zen pixkanaka-pixkanaka. Webgunean gehien bisitatutako atalak Partaidetzarako Trebakuntza Eskolarekin loturikoak dira.

IRUÑEKO UDALEKO ELKARTEEN WEBGUNEA

Asociaciones.pamplona.es plataformak aukera ematen dio Iruñeko Elkarteen Erregistroan izena emanda daukan edozein elkarteri bere webgunea edukitzeko, doan. Plataforma Udalaren zerbitzarietan dago kokatuta, baina elkarteak berak kudeatzen du. Horrela, espazio zentral bat dago, non hiriko elkarte eta kolektiboei buruzko informazio zehatza aurkitu dezakegun.

2020an, 95 bat elkartek zuten hor ostataturik beren webgunea (iaz baino 25 gehiagok).

Parte hartzeko plataforma digitala: ERABAKI PAMPLONA

https://erabaki.pamplona.es/

Erabaki.pamplona Iruñeko Udalaren plataforma digitala da, parte hartzeko plataforma bat, hiri demokratikoagoa eraikitzeari begira sortua. 2017ko maiatzean hasi zen funtzionatzen. Hiri ireki, garden eta kolaboratibo bat sortzeko erreferentziazko gunea da, non hiriko bizilagunak baitira protagonista. Erabaki.pamplona parte hartzeko plataforma bat da. Kode irekikoa da, eta, hortaz, edozeinek ikus dezake plataforma nola sortu den, eta plataforma berrerabil edo hobetu dezake.

Erabaki.pamplona Iruñeko Udalaren plataforma digitala da, parte hartzeko plataforma bat, hiri demokratikoagoa eraikitzeari begira sortua. 2017ko maiatzean hasi zen funtzionatzen. Erabaki.pamplona parte hartzeko plataforma bat da. Kode irekikoa da, eta, hortaz, edozeinek ikus dezake plataforma nola sortu den, eta plataforma berrerabil edo hobetu dezake. Honako hauek dira plataforma arautzen duten printzipioak: gardentasuna, trazabilitatea eta osotasuna; kalitate demokratikoaren bermea; multigeruza: presentziala eta digitala, eta pribatutasuna.

Erabaki.pamplona plataforma herritar guztientzat dago zabalik. Hackerren, herritarren, elkarteen eta era guztietako erakundeen komunitate ireki eta kolaboratiboa sortzeko tresna bat da.

2020ko abenduaren 31n:

Parte hartzeko 11 prozesu ireki dira plataforman.

- Parte hartzeko beste 2 prozesu ireki dira plataforman
- 3 prozesu, partaidetza-organoen barruan
- 5 prozesu, lurraldeko partaidetza-organoen barruan (Auzo-eztabaidaguneak)
- 2.096 erabiltzaile zeuden alta emanda
- 682 proposamen zeuden aurkeztuta
- Proposamenei 1.634 babes agertu zitzaien

HERRITARREN PARTE-HARTZEA DINAMIZATZEKO ZERBITZUA

Herritarren Partaidetzarako Dinamizazio Komunitarioko Zerbitzuaren helburua da herritarren parte-hartzea sustatzea, Udalaren partaidetza-zerbitzu, -organo, -prozesu, -mekanismo eta -kanalen bidez, betiere Iruñeko Udaleko Partaidetzako Alorraren jarraibideen arabera.

HPDZk laguntza teknikoa eman du diagnostikoak, organoak eta informazio-foroak gauzatzeko eta abian jartzeko, bertzeak bertze. Gainera, hainbat motatako udal-zerbitzuek ere eskatu zioten laguntza, hala nola Auzoko Unitateek, Liburutegi Publikoen Sareak, Civivox Sareak, Polizia Komunitarioak eta gizarte ekimenetarako zentro komunitarioek.

2020an orotara 4.544 esku-hartze eta/edo informazio egin ziren, Udaleko alorrekin lankidetzan.

Organoak	562
Prozesuak eta mekanismoak	44
Zerbitzuak eta baliabideak	2.818
Planak eta proiektuak	1.053
Udalaz gaindikoa	67

Udal Alorra	GUZTIRA
Gobernu Estrategiko, Merkataritza eta Turismoko Alorra	23
Herritarren Segurtasuneko Alorra	2
Hezkuntza, Herritarren Partaidetza eta Gazteriako Alorra	575
Kultura eta Berdintasuneko Alorra	21
Gizarte Zerbitzuetako, Komunitate Ekintzako eta Kiroleko Alorra	87
Hirigintza, Etxebizitza eta Osasuneko Alorra	2
Proiektu Estrategikoetako, Mugikortasuneko eta Jasangarritasuneko Alorra	15
Guztira	725

Honako hauek dira komunitate ekintzako babesik garrantzitsuenetakoak: Haurraren Mundu Eguna, adinekoei egindako inkesta, Adinekoak sarean, Sanferminetako Mahaia, kulturako lan taldeak COVID-19a dela eta, Liburu partekatuen programa eta abar. 18 prozesu edo topaketa mota ezberdinetan esku hartzen du (aurrez aurrekoak zein online), guztira 606 esku-hartze: Aniztasunaren Eguna, Kultur Aniztasunaren Foroa, Auzo-eztabaidaguneak, eta topaketa Eskualde Etxeekin. Ekonomia- eta gizarte-ehunari laguntzeko zereginean, 30 entitateri eman zaio laguntza, guztira 170 esku-hartze eginez (telefono-deiak, aurrez aurreko bilerak, udaleko beste alor batzuekin harremanetan jartzea eta abar).

LOKALEN LAGAPENAK

Aretoa	Lagapenak 2020an
Calderería 11ko aretoa	29
Descalzos 56ko aretoa	52
Zapateria 40ko aretoa	80
“IPES” aretoa	2
Geltoki Zaharreko aretoa	24
	280

UDAL EGUTEGIA

Lankidetzan jardun zen Kultura Alorrarekin, 2021eko udal-egutegia egin eta banatzeko. 16.500 ale argitaratu dira: 12.375 gaztelaniaz eta 4.125 euskaraz.

UNEAN UNEKO BABESAK BERTZE ALOR BATZUEI

Bai herritarrek parte hartzeko teknikariek, bai Zentroko taldeek, 2019an laguntza ematen diete udal-arlo askori, hainbat alderditan. Zenbait adibide:

- Hirigintzako prozesu puntualak: Ibai Plangintzako Eredua
- Joko- eta apustu-etxeak: Apustu-etxeak eta joko-lokalak arautzeko eta ludopatia prebenitzeko neurrien gaineko ordenantza idazteko ekintzak.
- Kulturako lan taldea COVID-19a dela eta
- Haurrendako Plana eta Coworkids
- Ekintza komunitarioa zentro komunitarioekin
- Iruña 2030

Hartara, herritarren parte-hartzea zeharkakoa da hainbat eremutan, hiri-esparrutik hasi, eta erkidego- eta sektore-esparrura bitarte.

HERRITARREN ERAKUNDEEN UDAL-ERROLDA

Errolda gaur egun Herritarren Partaidetzarako Erregelamenduan araututa dago, 101-105. artikuluetan. Bertan, izena eman duten elkarteak aitortzen dira eta aukera ematen die udalerriari eta Udalari entitateen daturik garrantzitsuenak ezagutzeko, hala nola zenbakia, ordezkaritza, interes-maila, eta abar.

Errolda horretan erregistratuta egoteko baldintzak honako hauek dira, besteak beste: irabazi-asmorik gabeko entitateak izatea, legearekin bat eratuta egotea, helbide soziala Iruñean edukitzea edo jarduerak bertan egitea, bere funtsezko xedea izatea, estatutuekin eta jarduketekin bat, Udalerriko herritarren interes orokorrak eta sektorialak ordezkatu, defendatu, sustatu eta hobetzea, eta haien bizi-kalitatea hobera egitea eta herritarren onurako programak eta jarduerak egitea.

2020an beste 32 elkartek eman dute izena. 2020. urtearen amaieran 696 elkarte zeuden erroldan izena emanda.

HERRITARRENDAKO ARRETA ZERBITZUA

HERRITARRENDAKO ARRETA BULEGOA

ARRETA JASO DUTEN HERRITARRAK (ikusi COVID)	2016	2017	2018	2019	2020
Errolda	53.270	46.205	43.425	43.859	25.114
Erregistroa	4.218	3.848	3.608	2.457	2.637
Bertze batzuk	512	-	-	-	27.751

Erroldarekin zerikusia duten izapide nagusiak, Herritarrendako Arreta Bulegoak kudeatuta. Arreta bakarrean izapide horietako batzuk egin daitezke.

ITXAROTE-DENBORA	2018	2019	2020
Batez besteko itxarote-denbora minututan	5' 24''	7' 38''	4' 34''
10'-an baino gutxiagoan artatutako herritarrak	% 81,9	% 70,7	% 86,1

ERROLDAKO IZAPIDEAK	2018	2019	2020
Erroldako altak	13.014	13.369	11.069
Helbide aldaketak	11.273	11.359	9.522
Atzerritarren berritzea/berrespena	1.940	2.257	2.735
Ibilgailuen helbide-aldaketa eskaerak	2.337	2.651	1.903
Emandako Agiriak/Ziurtagiriak	67.397	72.245	48.893

EZKONTZA ZIBILAK

2020an 124 ezkontza zibil egin ziren. Ezkondu gabeko bikote egonkorren erregistroan izena emanda dauden bikoteek behera egin dute, Nafarroako Gobernuak izena emateko baldintzetan txertatutako aldaketaren ondoren. Aldaketa horren barruan sartzen da bikote egonkorraren eraketaren notario-eskritura publikoa aurkezteko beharra.

ERROLDAKO IZAPIDEAK		2018	2019	2020
Ezkontza zibilak		200	210	124
Bikote egonkorren erregistroa	Altak	693	799	322
	Bajak	332	388	269

GAZTERIA

IRUÑEKO GAZTEDIAREN ETXEA

ZERBITZUAK, GUZTIRA	2019	2020	Aldakuntza	
			Erabiltzaileak	Ehunekoa
	102.764	48.037	-54.727	-% 53

ZENBAT ERABILTZAILE GUZTIRA

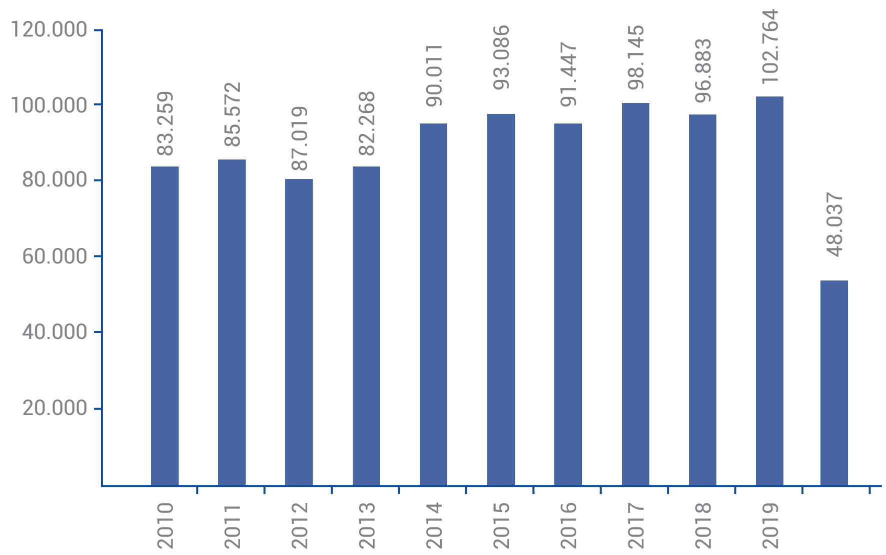

JARDUERAK

JARDUERA MOTA	KOPURUA		
	2019	2020	Aldakuntza
Aisialdiko eta denbora libreko ikastaroak	116	115	-% 1
Doako informatika-lantegiak	35	40	+% 14
Programazio Zerbitzuaren ekitaldiak	34	55	+% 62
Erakusketak	9	7	-% 22
Aisia-larunbatak	10	6	-% 40
Gazte-elkarteen ekintzak: «Antolatu zure ekitaldia»	49	29	-% 41
Kafehartzen	66	67	+% 2
Bertze jarduera batzuk	31	43	+% 39
Jarduerak, guztira	**350**	**362**	**+% 3**

JARDUERA-MOTA

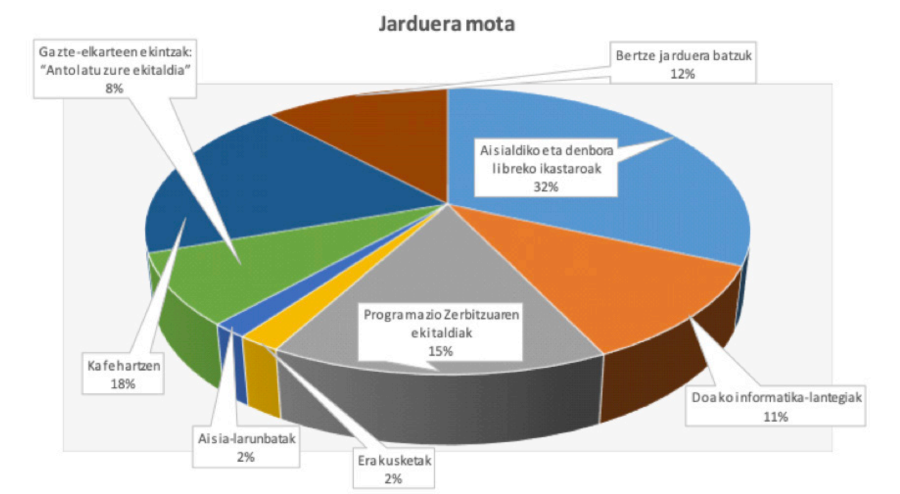

INFORMAZIO-ZERBITZUAK

	ERABILTZAILEAK		
	2019	2020	Aldakuntza
Gazteendako Informazio Bulegoa	8.673	5.355	-% 38
Aholkularitza Juridikoa	475	565	+% 19
Gazte Elkartegintzari buruzko aholkularitza	227	264	+% 16
Gazte-ekintzailetza, aholkularitza	35	75	+% 114
Aholkularitza Psikologikoa	140	85	-% 39
Ikasketa-aholkularitza	190	184	-% 3
Bidaiategia	88	34	-% 61
Boluntarioendako Argibide Bulegoa	737	347	-% 53
Bisita gidatuak	275	107	-% 61
GUZTIRA	10.840	7.016	-% 35

ARETOEN LAGAPENAK

	ERABILTZAILEAK		
	2019	2020	Aldakuntza
Lagapen iraunkorretarako eskaerak	50.789	21.294	-% 58
Lagapen puntualetarako eskaerak	12.983	6.170	-% 52
Ikasketa-gela	3.143	3.135	±% 0
GUZTIRA	**66.915**	**30.599**	**-% 54**

PRESTAKUNTZA-PROGRAMAZIOA

	ERABILTZAILEAK		
	2019	2020	Aldakuntza
Ikastaroetako parte-hartzaileak	1.635	938	-% 43
Informatika-lantegi irekiak	324	149	-% 54
GUZTIRA	**1.959**	**1.087**	**-% 45**

GIZARTE- ETA KULTURA-EKITALDIAK

	ERABILTZAILEAK		
	2019	2020	Aldakuntza
Kultura-jarduerak	2.381	1.249	-% 48
Erakusketak	1.585	572	-% 64
Aisia-larunbatak	1.273	667	-% 48
Gazte-taldeen jarduerak: «Antolatu zure ekitaldia»	3.152	1.201	-% 62
Kafehartzen	836	544	-% 35
Bertze jarduera batzuk	540	281	-% 48
GUZTIRA	**9.767**	**4.514**	**-% 54**

ZIBERGELA

	ERABILTZAILEAK		
	2019	2020	Aldakuntza
Zibergela	12.480	4.329	-% 65
Iruña Gaztemaker Space	803	492	-% 39
GUZTIRA	13.283	4.821	-% 64

GAZTEDIAREN ETXEKO ZERBITZUEN ERABILTZAILEAK

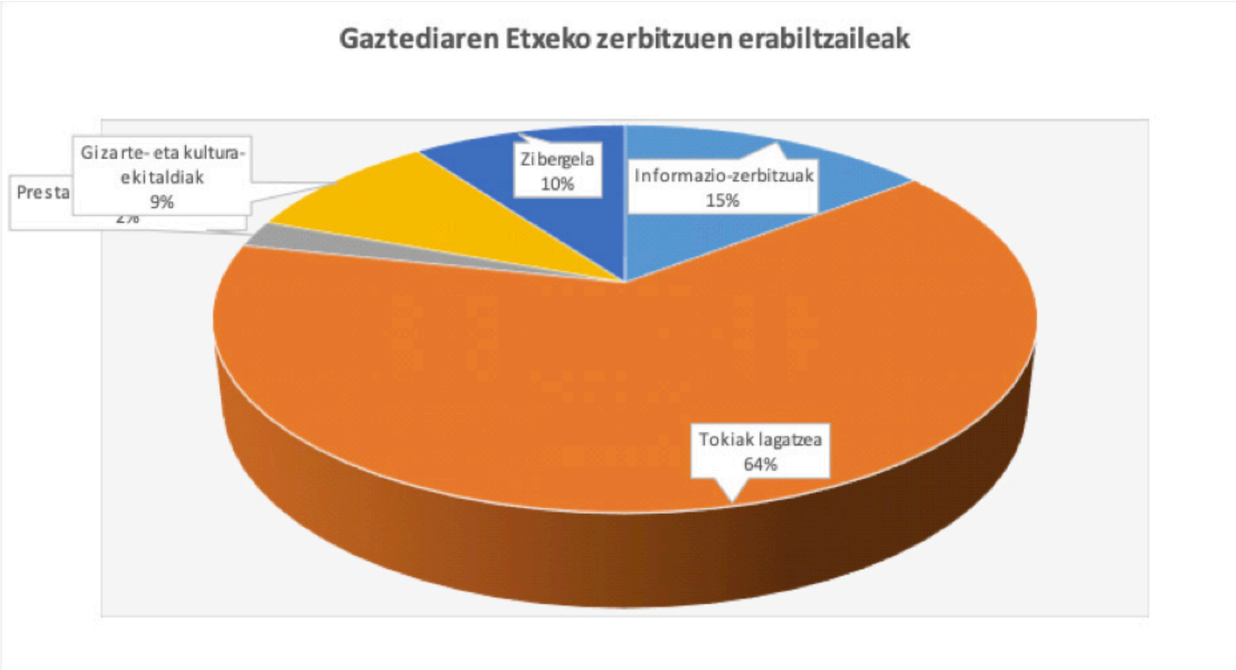

GAZTEENDAKO DIRULAGUNTZAK ETA LAGUNTZAK

EKINTZAILE GAZTEENDAKO DIRULAGUNTZAK

Dirulaguntza hau 50.000 euroko zuzkidurarekin deitu da. 33 eskaera aurkeztu dira, hau da, % 8 gutxiago aurreko urtearekin alderatuta; horietatik 30ek jaso dituzte laguntzak, 47.452 euro guztira. 2020an banakako gehieneko kopuruak handitu dira: 1.500 eurotik 2.000 eurora pertsona fisikoendako, eta 2.500 eurotik 3.000 eurora, pertsona juridikoendako.

Ekintzaileen profilari dagokionez, 31-35 urte bitartekoak dira gazte ekintzaileen % 28; 25-30 urte bitartekoak, % 50, eta 18-24 urte bitartekoak, % 22. Sexuari dagokionez, % 61 emakumeak dira, gehienak autonomoak. 36 lanpostu sortu dira.

DIRULAGUNTZAK, GAZTEENTZAKO JARDUERAK EGITEKO

Deialdia 60.000 euroz hornitua dago, aurreko urteetan aldiz, 51.000 euroz (% 17,6 gehiago). Oinarriak berrikusi eta aldaketak sartu dira, hala nola entitateen ibilbidearen eta sare-lanaren balorazioa eta beste aldaketa bat, dirulaguntzen xede diren gastuetan. Urteko programazioak indartu dira konpromiso etengabea laguntzeko modu gisa eta aurreko deialdietako bi modalitateak deuseztatu dira, eta entitate eskatzaile bakoitzak urtean programa bakarra egiteko dirulaguntza lortu du.

Azkenean, zortzi proiektu diruz lagundu eta horien artean, guztira, 38.316 euro banatu dira.

Hauek dira dirulaguntza jaso duten entitateak: Jóvenes para Cristo elkartea, Albatros kluba, Nafarroako Eskaut Katolikoak Elkarteen Federazioa, Scouts de Navarra Movimiento Scout Católico, Garaiz gazte-elkartea, Xirimiri Lab gazte-elkartea, Grupo Scout Dendari Izar Eskaut Taldea gazte-elkartea eta Hazialdea elkartea.

UDALAREN PROGRAMAK

Literatura-lehiaketa

Udalak gazteendako antolatzen duen literatura-lehiaketara 120 lan aurkeztu dira, 2019an baino % 10 gutxiago. Horietatik 50 poesian (40 gaztelaniaz eta 10 euskaraz): 27, 14 eta 16 urte bitarteko kategorian, eta 23, 17 eta 18 urte bitarteko kategorian; narrazioari dagokionez, 70 lan aurkeztu dira (59 gaztelaniaz eta 11 euskaraz); horietatik 42, 14 eta 16 urte bitarteko kategorian, eta 28, 17 eta 18 urte bitartekoan.

Saritutako lanak honako webgune hauetan argitaratu dira:www.letrajoven.com eta www.letragaztea.com.

Gazteei informazioa helarazteko korrespontsaliak

Gaztediaren Etxeko Gazteendako Informazio Bulegoaren mendeko Korrespontsalien Programa 1996/1997ko ikasturtetik aurrera egin da etenik gabe. Gaztediaren Etxeak eta Gazteria Unitateak abian jarri dute elkarrekin, ikasturte hasieran beti egiten duten bezala, gazte-informazioa sustatzeko programa hau ikastetxeetan, ikastetxe nagusietan, eta gazteendako, gazte-elkarteendako eta beste gaztegune batzuendako profesionaltasun-ziurtagiriak eskaintzen dituzten erakundeetan.

2019/2020ko ikasturtean izandako parte-hartzeari dagokionez, aurreko aldian bezala, 43 ikastetxek parte hartu dute, eta guztira 86 berriemaile hautatu dira.

Entsegu-bonoak

Mantendu da musika talde berriei laguntzeko programa hau, bi entsegu-aretoekin, eta baita entsegu-bonuen kopurua ere, 60 euro bitarte. Taldeek aukera dute entsegu-aretoak hilean alokatzeko edo nahiago badute, ordukako alokairuari eusteko.

Programaren barruan, Iruñeko Udalak 464 entsegu-bonu eman ditu aurten, 334 areto batean eta 130 bertzean. Guztira 67 taldek eskatu dute zerbitzua, 2019an baino % 39,58 gehiagok.

Musika martxan

Programa honen barruan sartzen da musika-talde hasiberrien poltsa, zeina martxoan eta apirilean eguneratu den; gaur egun 11 talde daude izena emanda.

Abuztuaren bukaeran, eta Kulturak Ziudadelan jarritako agertokiaren azpiegitura aprobetxatuz, ‘Musika Martxan’ jaialdia egin da: gune bat zerrendan izena emanda duten taldeek agertokian aukera bat izan dezaten. Jardunaldi horiek Bilboko eta Bordeleko bi talde ere barne hartu dituzte, hurrenez hurren, NUPekin elkarlanean Unimusic Festivalen bidez (2019ko Akitania Berria-Euskadi-Nafarroa euroeskualdearen proiektu-deialdiaren barruan).

Musika-taldeak sustatzea

Santas Pascuas elkartearekin lankidetza, 2020ko Gabonetako jaialdian taldeen poltsako talde baten parte-hartzearekin.

Musika-ekintzailetzako ikastaroaren lehen edizioa egin da, talde gazteak prestatu eta sustatzeko. 12 lagunek hartu dute parte, astean bi orduko saioetan, 20 eskola-ordutan.

Sexu-hezkuntza eta horri lotutako arriskuen prebentzioa

2018az geroztik, Gazteria Unitateak lan-ildo bat du sexualitatearen gaia gazteekin eta gazteentzat lantzeko. 2020an udako hilabeteetan egin da (ikusi COVID).

“Txankletak” udako programa

Kirol-jarduerak programatu dira, hala nola urpekaritza, Saltinga, Abentura parkea, eta piraguismoa; eta baita kultur jarduerak, zinema-sarrerak kasu. Aurtengo berritasuna: ibilbideak zaldi gainean. Hasiera batean, 125 toki eskaini dira kirol-jarduera bakoitzerako, eta 1.000 sarrera zinemarako. Piraguismo eta ibilbideak zaldi gainean jardueretan eskaintza handitu zen: 50 bonu gehiago, eskaria dela eta.

- A bentura-parke handia: 111 (gizonak % 40,54 eta emakumeak % 59,46)
- Urpekaritza-bataioa: 74 (gizonak % 56,76 eta emakumeak % 43,24)
- Saltinga: 125 (gizonak % 53,60 eta emakumeak % 46,40)
- Piraguismoa: 175 (gizonak % 40,57 eta emakumeak % 59,43)
- Ibilbideak zaldi gainean: 175 (gizonak % 31,43 eta emakumeak % 68,57)
- Zinema: 1.000 (ezin da gizon-emakumeen arabera banakatu, pertsona bakar batek 5 sarrera har baititzake, eta ez dira zertan beretzat izan)

Txankletak programaren barruan, gainera, “Egunero plan bat Gazteriaren Etxean” programatzen da, eta uztailean eta abuztuan guztira 35 jarduera antolatu dira haren barruan. Berritasun gisa, aurten uztailaren lehen hamabostaldian ere egin zen. 2020ko programazioan 281 gaztek hartu zuten parte, horietatik 73 mutilak dira (% 26) eta 208, neskak (% 74).

Zinemarako txartelak

Urtean zehar zinemara joateko hiru txartel-kanpaina egiten dira: urteko lehen hiruhilekoan, zinemarako txartelak JBGAn (2.001 sarrera), beste bat Txankletak programaren barruan (1.000 sarrera) eta azkena, Gabonetako jaiekin bat (1.200 sarrera).

BESTE LAN-ILDO BATZUK

Gazteriaren Mahaia

Deitu gabe hainbat urte eman ondoren, 2020an abiatu dira sektoreko partaidetza-organoaren bilerak, irailean. Heldu zaio Mahaiaren funtzionamendu-araudia Udalaren parte hartzeko Ordenantza berrira egokitzeko lanari. Helburu horretarako, lan talde bat osatu da eta Mahaiaren beste saio baterako deia egin da, abenduan, non erregelamenduaren proiektuari oniritzia eman baitzaio.

BABESA GAZTEEI ZUZENDUTAKO EKIMENEI

Ikaslearen Aretoa

2020an Udalak Ikaslearen Aretoan parte hartu du.

Pirinioetako zeharkaldia

SCDR Anaitasuna elkarteak urtero antolatzen du jarduera hau; Gazteria Unitateak, bere aldetik, 16-30 urteko gazteei dirulaguntza ematen die: ekimen horretan izena emateko kostuaren % 40. 2020an dirulaguntza hau 18 eta 30 urte bitarteko bi gazteri eman zaie.

"Latitudes" irakurketa-kluba

Hezkuntza, Herritarren Partaidetza eta Gazteriako Alorraren eta Gizarte Zerbitzuetako Alorraren arteko akordio baten babesean, 2018-2019ko ikasturtean abian jarri zen Gazteriako teknikari batek koordinatutako irakurketa-kluba San Frantziskoko liburutegian, herritartasun globaleko kontzeptua interesgune gisa hartuta.

2019-2020ko ikasturtean klub honetako bi talde daude, eta guztira 40 lagunek eman dute izena.

Rubiken Kuboaren Lehiaketa Nazionala

Rubiken Kuboaren Lehiaketa Nazionala lagundu da, martxoan Gaztediaren Etxean. 2020an 50 lehiakidek parte hartu zuten araututa dauden 18 modalitateetatik 12tan. Guztira, 308 lagun bertaratu ziren ekitaldira.

Zurrumurruen aurkako Gazte topaketa

Goi-bilera hauek 2016. urteaz geroztik egiten dira, eta helburua da gogoeta egitea, eztabaidatzea eta estereotiporik gabeko eta aurreiritzirik gabeko gizartea bultzatzeko estrategiak bilatzea. 2020an (COVID ikusi) lantegi bat dinamizatu zen online uztailean Zurrumurruen aurkako Estrategiari buruz, eta bertan hainbat lurraldetako 19 pertsonak parte hartu zuten.

2.6.1.

KULTURA ETA BERDINTASUNA

KULTURA

CIVIVOX SAREA

ERABILTZAILEAK

**Beste espazio batzuetako erabiltzaileak adierazi dira, ez udako programa guztikoak*

	2020	2019	2018	2017	2016
Kondestablearen jauregia	154.502	206.521	214.786	225.866	152.936
Zabalgunea	14.855	42.343	45.213	39.645	41.844
Iturrama	64.590	186.958	198.020	218.988	221.051
Juslarrotxa	55.686	120.017	116.537	107.597	86.875
Mendillorri	16.480	43.281	48.826	62.538	66.006
Arrosadia	9.668	33.525	40.760	35.604	35.045
Sanduzelai	30.917	62.102	100.293	61.002	65.976
Atari zabalean	3.533	56.842	28.317	31.262	28.603
GUZTIRA	**350.321**	**751.589**	**792.752**	**782.502**	**699.762**

CIVIVOX SAREAN 2020KO URTARRILETIK ABENDURA BITARTEAN PROGRAMATUTAKO UDAL-JARDUERAK

Civivox zentroa	Ikastaroak + bisitak	Solasaldiak/ hitzaldiak	Jaiak/ Ikuskizunak	Lehiaketak	Erakus.	Zinema	Beste batzuk	GUZTIRA
Kondestablea-ren jauregia	77	9	38	1	18	40	5	**318**
Zabalgunea	83	4	8		1	0	2	**107**
Iturrama	106	10	34		1	15	8	**101**
Juslarrotxa	60	5	8		4	0	7	**124**
Mendillorri	38	2	10		2	5	13	**137**
Arrosadia	35	5	7		1	0	9	**67**
Sanduzelai	72	3	17		5	8	3	**130**
Atari zabalean/ bestelakoak			16			19	8	**102**
GUZTIRA	**471**	**38**	**173**	**1**	**32**	**87**	**55**	**1.086**

	Ikastaroak + izena emandakoen bisitak	Ikastaroak + bisita parte-hartzaileak	Solas./hitz.	Jaiak/ikusk.	Lehiaketak	Erakus.	Zinema	Ikasgela irekia/lante	Bainu./Ikasg.	Guztira
Kondestablea	1139	3204	226	2204	41	39395	1435	124		**46.629**
Zabalgunea	915	4152	37	169	42	431	0	15		**4.804**
Iturrama	2723	12444	542	2364	41	725	1465	64	2955	**20.559**
Juslarrocha	1169	5265	244	841	41	747	0	66		**7.163**
Mendillorri	883	4087	31	744	41	1390	90	121		**6.463**
Milagrosa	744	658	75	200	41	2046	0	210		**3.189**
Sanduzelai	990	4266	551	1757	41	4276	672	42		**11.605**
Kanpoko aldea	0	0		2095	0	0	1330	108		**3.533**
Guztira	**8.563**	**34.076**	**1.706**	**10.374**	**82**	**49.010**	**4.992**	**750**	**2.955**	**103.945**

*Urtarriletik irailera bitarte ikastaro eta bisitetan parte hartu dutenen datuak.

LAGAPENEN BILAKAERA

**2018an eta 2019an, ez dira bereizi udal-lagapenak eta lagapen puntualak.*

	2020	2019	2018	2017	2016
Lagapen iraunkorrak	**98.667**	210.658	205.438	215.293	200.962
Lagapen puntualak	**70.368**	153.705	169.443	85.899	85.433
Udal-lagapenak	*--	*--	*--	52.148	40.928
PARTE-HARTZAILEAK, GUZTIRA	169.035	**364.363**	**374.881**	**353.340**	**327.323**
Entitate eskatzaileak	634	**917**	**729**	**836**	**811**

ERABILERA-ORDUEN BILAKAERA

		2019	2018	2017	2016
Kondestablearen jauregia	**4.035,5**	7.308	6.267	7.433	6.398
Zabalgunea	**776,81**	2.483,32	1.786	1.424	888
Iturrama	**3.016,24**	8.311,50	7.089	8.894	6.823
Juslarrotxa	**5.500,14**	10.121,77	8.845	10.246	6.132
Mendillorri	**1.414,85**	2.540	2.034	3.954	3.193
Arrosadia	**1.050,75**	1.818,25	1.756	1.603	1.122
Sanduzelai	**2.835**	5.133,75	5.340	5.539	4.107
GUZTIRA	19.977,54	**37.717,00**	**33.117**	**39.092,50**	**28.661,30**
Erabilerak	7.55	**15.778**	**15.150**	**17.626**	**13.118**

ERAKUSKETAK

Ziudadelako aretoa Arma Aretoa Mistoen Eraikina Bolborategia Labea	 3 12 6 6	27
Ziudadela-Bertze esku-hartze batzuk		6
Kondestablearen jauregia Ekoizpen propioa Lagatzeak	 8 1	9
Bertze gune batzuk		2
ERAKUSKETAK, GUZTIRA		**44**

ZIUDADELA ERAKUSKETAK

Erakusketa	Aretoa	Datak	Bisitak
Afrika behar-beharrezkoa	Mistoen E. - 1. sol.	Azaroak 8 – urtarrilak 12.	4.207
Amaia Gracia	Bolborategia	Azaroak 15 – urtarrilak 5.	1.419
Paul Alexandre	Mistoen E. - B	Azaroak 28 – urtarrilak 19.	3.139
Hiru, Hari, Hori	Labea	Abenduak 20 – otsailak 16.	3.964
Antón Hurtado	Bolborategia	Urtarrilak 17 – martxoak 8	1.494
Punto de Catástrofe kolektiboa: Limiferia	Mistoen E. - 1. sol.	Urtarrilak 24 – martxoak 12	2.500
Juan Sukilbide	Mistoen E. - B	Urtarrilak 24 – martxoak 12	3.517
Juan Gorriti	Labea	Otsailak 21 – martxoak 12	
Bakarrik dago inork behatzen dion hori...	Arma Aretoa - -1. sol.	Martxoak 6-12/ekainak 2-irailak 6	2.826
Aretoen itxiera – COVID 19			
Juan Gorriti	Labea	Ekainak 2 - 21	3.146
Imanol Bengoetxea	Mistoen E. - 1. sol.	Ekainak 2 - uztailak 19	1.610
Mayte Vélaz	Mistoen E. - B	Ekainak 2 - uztailak 19	1.506
Javier Mina	Bolborategia	Ekainak 2 - uztailak 26	1.192
Yves Chaudouet	Labea	Ekainak 25 - abuztuak 30	3.213
Artea eta natura	Mistoen E. B / 1. sol.	Uztailak 30 – irailak 13	6.500
Ignacio Uriarte	Bolborategia	Uztailak 31 – irailak 20	2.106

Erakusketa	Aretoa	Datak	Bisitak
XIV. Mapamunditarrak	Mistoen E. - 1. sol.		
Kolektiboa 26 = 26	Mistoen E. - B	Irailak 24 - azaroak 15	2.926
Diana Iniesta	Bolborategia	Irailak 25 - azaroak 15	2.016
Manuel Sagastume	Labea	Urriak 31 – abenduak 13	2.431
Afrika behar-beharrezkoa	Mistoen E. - 1. sol.	Azaroak 3 – urtarrilak 10	3.700
Iker Serrano	Mistoen E. - B	Azaroak 20 – urtarrilak 10	3.493
Teresa Sabaté – Virginia Santos	Bolborategia	Azaroak 20 – urtarrilak 10	3.648
Estitxu Arroyo	Labea	Abenduak 18 – otsailak 7	1.594
80ko urteetako arte espainiarra	Arma Aretoa - -1. sol.	Abenduak 18 – apirilak 25	4.730
Eguberrietako lantegiak	Arma Aretoa – B	Abenduak 28 – urtarrilak 8	300

ZIUDADELA - BESTE ESKU-HARTZE BATZUK

Erakusketa	Aretoa	Datak
Mikel Belascoain	Kanpoaldea	Abenduak 20 – maiatzak 20
Juan Gorriti	Kanpoaldea	Otsailak 21 – ekainak 21
Sergio Díez	Kanpoaldea	Irailak 4 - urriak 18
Fernando Molina	Kanpoaldea	Abenduak 18 – urtarrilak 10
Bestelako argiak	Kanpoaldea	Abenduak 18 – urtarrilak 10
Bestelako argiak	Poterna eta tunela	Abenduak 18 – urtarrilak 10

KONDESTABLEAREN JAUREGIA
*2020an, 1. eta 2. aretoak baino ez ditu zuzenean kudeatu Kulturako Alorrak, bai eta Ezkaratza eta beheko solairuaren patioa ere Sanferminetan

KONDESTABLEAREN JAUREGIA

Erakusketa	Aretoa	Datak
Xabier Morrás	1. eta 2. aretoak	Abenduak 13 – urtarrilak 19
José Alfaro	Ezkaratza eta B patioa	Urtarrilak 23 – otsailak 23
Alfredo Sada elkartea	1. aretoa	Urtarrilak 24 – martxoak 1
Woman – Human. Malofiej	1. eta 2. aretoak	Martxoak 9 – 12 *
Artea Oinez 2020	1. eta 2. aretoak	Uztailak 24 - abuztuak 31
Komikiaren XI. Azoka - Topor	1. eta 2. aretoak	Irailak 4 - urriak 4
Itsas Modelismoko XI. erakusketa	1. eta 2. aretoak	Urriak 16 – azaroak 29
Antonio Laita	1. eta 2. aretoak	Abenduak 11 – urtarrilak 10

*2020an, 1. eta 2. aretoak baino ez ditu zuzenean kudeatu Kulturako Alorrak, bai eta Ezkaratza eta beheko solairuaren patioa ere Sanferminetan

LIBURUTEGIAK

FUNTSAK

Liburutegia	Liburuak	Aldizkariak Izenburuak	Soinuduak, CDa, diskoak	DVDak Bideogintza	Elektronikoak, CD/DVD-ROM	Gainerakoak	GUZTIRA
Txantrea	33.138	186	1.902	4.920	475	9	**40.630**
Etxabakoitz	18.588	9	445	2.420	552	86	**22.100**
Iturrama	17.677	58	2.141	3.887	165	7	**23.935**
Mendillorri	18.753	2	1.212	2.740	143	3	**22.853**
Arrosadia	30.791	179	1.256	3.478	194	7	**35.905**
San Frantzisko	18.686	130	626	2.881	42	14	**22.379**
Sanduzelai	25.378	100	966	3.295	81	10	**29.830**
San Pedro	31.304	160	1.323	3.272	226	29	**36.314**
Yamaguchi	31.258	168	1.818	5.103	92	179	**38.618**
Guztira	**225.573**	**992**	**11.689**	**31.996**	**1.970**	**344**	272.564

MAILEGU-ZERBITZUA

Liburutegia	Liburuak	Aldizka-riak	Soinudunak	DVDak Bideogintza	Elektroni-koak, CD/ DVD-ROM	Gaine-rakoak	GUZTIRA
Txantrea	11.668	144	240	2.968	24	--	**15.044**
Etxabakoitz	1.279	--	1	173	1	2	**1.456**
Iturrama	8.628	191	409	2.935	8	2	**12.173**
Mendillorri	9.267	105	46	1.872	6	9	**11.305**
Arrosadia	7.112	90	77	1.611	3	--	**8.893**
San Frantzisko	13.833	271	201	4.891	33	14	**19.243**
Sanduzelai	6.816	124	53	1.196	8	9	**8.206**
San Pedro	10.416	81	192	2.228	16	10	**12.943**
Yamaguchi	12.914	86	209	3.812	1	191	**17.213**
GUZTIRA	**81.933**	**1.092**	**1.428**	**21.686**	**100**	**237**	**106.476**

JARDUERAK

Liburutegia	Bisitariak Zenbates-pena	Erabiltzaile berrien alta 2019an			Izena emandako erabiltzaileak, guztira			
		Haurrak	Helduak	GUZTIRA	Haurrak	Helduak	GUZTIRA	Inter-net-era-biltzaileak
Txantrea	29.736	89	136	225	1.865	7218	9.083	2.389
Etxabakoitz	2.337	10	13	23	151	637	788	149
Iturrama	30.104	37	113	150	1.147	5.504	6.651	1.571
Mendillorri	39.999	74	89	163	1.477	5.015	6.492	871
Arrosadia	29.990	66	95	161	1.336	6.838	8.174	1.541
San Frantzisko	73.645	96	393	489	1.253	3.476	4.729	6.777
Sanduzelai	25.552	73	81	154	1.555	4.445	6.000	1.602
San Pedro	26.466	81	84	165	2.309	6.035	8.344	1.535
Yamaguchi	28.454	50	104	154	1.008	12.976	13.984	1.160
GUZTIRA	**286.283**	**576**	**1.108**	**1.684**	**12.101**	**52.144**	**64.245**	**17.595**

MAILEGU-ZERBITZUA

Liburutegia	Mantent-ze-lanak	Funtsen erosketa	Jarduerak	Laguntzaileak	Guztira (€)
Txantrea	28.571	12.777	2.054		43.402
Etxabakoitz	15.162	10.454	--		25.616
Iturrama	32.490	13.438	1.943		47.871
Mendillorri	19.804	13.857	1.421		35.082
Arrosadia	20.423	12.310	4.977		37.710
San Frantzisko	25.375	13.156	407	78.373	117.311
Sanduzelai	15.472	13.428	1.275		30.175
San Pedro	21.611	13.254	3.434		38.299
Yamaguchi	16.710	13.292	2.210		32.212
GUZTIRA	**195.618**	**115.966**	**17.721**	**78.373**	**407.678**

UDALAREN PROGRAMAK

Programak	Ekitaldi kopurua	Parte-hartzaileak
Yamaguchi Torii	18	1.700
Pim Pam Ville jaialdia	2	973
La Pamplonesa banda	9	4.310
Eguberri Garaia	93	7.420
Sokadantza, Duguna	1	300
GUZTIRA	123	14.703

1.- Yamaguchi Torii hiru egunetan gauzatu zen eta zenbait jarduera barne hartu zituen: lantegiak, dastaketak, hitzaldiak, proiekzioak, erakustaldiak eta abar.

2.- Pim Pam Ville jaialdia Ziudadelan egin zen, bi egunez, arratsaldez, eta 8 taldek hartu zuten parte.

3.- La Pamplonesaren kontzertuei dagokienez, hemen bakarrik jasotzen dira ziklo batean sarturik ez daudenak (ekainean Ziudadelan egindakoak eta zaharren etxeetakoak zein ospitaleetakoak).

4.- Hona hemen sartutakoak: 13 kontzertu gune itxietan (elizak), 6 bakarrizketa Anaim Comedyren barruan, bi erakusketa auzoetako erraldoien konpartsak erakusteko eta 72 emanaldi kalean talde artistiko ez-profesionalen katalogoko taldeen eskutik.

5.- San Blas egunaren karietara dantzatutako sokadantza ere aipatu beharra dago.

DIRULAGUNTZAK ETA LANKIDETZA-PROGRAMAK

SDIRULAGUNTZA IZENDUNAK

Erakundea	Dirulaguntza
La Pamplonesa	1.029.406
Udal-gaiteroak	44.435
Udal-txistulariak	53.682
Duguna	21.850
Errege Magoen Kabalgata Elkartea	50.000
Iruñeko Orfeoia	100.000

2020. URTEAN PROIEKTU ARTISTIKOAK EGITEKO LAGUNTZEN DEIALDIA

Erakundea	Dirulaguntza
Iruñeko Ganbera Abesbatza	35.401
Gayarre Operaren Adiskideen Elkartea	35.401
Nafarroako Ganbera Opera Elkartea	27.340
Santas Pascuas elkartea	34.042
Nafar Ateneoa	22.458
Nafarroako Ganbera Abesbatza	27.188
El Colectivo - Nafarroako Antzerki Eskola	18.881
Nafarroako Abesbatzen Federazioa	18.695
Atena fundazioa	13.594
Nafarroako Kultur, Kirol eta Aisialdirako Azpiegiturak	**8.955**
Nafarroako Unibertsitate Publikoa	16.045
GUZTIRA	258.000

2020. URTEAN KULTURA- ETA ARTE-JARDUERAK EGITEKO LAGUNTZEN DEIALDIA

Erakundea	Dirulaguntza
Nafarroako Argazki eta Zinema Elkartea	2.922
Nafarroako Moda Sortzaileen Elkartea	10.865
Garaikideak Musika Garaikideko elkartea	6.520
E_7.2 Elkartea	11.370
Trapezistaren Zorabioa elkartea	3.702
Gautxoriak Soul Club elkartea	470
Kontalariak elkartea	13.853
Artearen Adiskideak musika-elkartea	2.607
Nueva Babel elkartea	6.450
Nafarroako Kazetarien elkartea	2.838
Nafarroa Retina elkartea	1.400
Tiza elkartea	11.638
El trastero creativo	10.000
Nabarralde fundazioa	4.500
Jaunaren Nekaldiaren Ermandadea	6.092
Karrikiri elkartea	4.119
Ortzadar Euskal Folklore taldea	1.453
Espainiako iparreko elkarte hispano-alemana	818
Nafarroako Unibertsitatea	15.000
Brandok comunicación SL	1.358
Difusora cultural cinematográfica SA	1.670
Meliton SL estudioak	5.000
Ignacio Beloqui Arrondo	3.384
Irufest producciones SL	5.000
Oria Rubio Blanca eta Zapater Lopez Juan (Artyco)	4.250
GUZTIRA	137.278

LANKIDETZA-PROGRAMAK

Honako programa hauetan aritu da elkarlanean:

- Fabaren Erregea
- Re-classics Iruña Nazioarteko jaialdia
- Operaren eguna. Opera balkoietan
- Flamenco on Fire

Azkenik, talde artistiko ez-profesionalen katalogotik 37 emanaldi laga zitzaizkien hainbat elkarte, kolektibo eta hiri-erakunderi, beren programazioa egin zezaten.

Udako jardueren programa bat egin zen, sanferminetako ekitaldien ordez (ikusi COVID-19).

SORMEN ARTISTIKOKO PROIEKTUEN LEHIAKETA 2019

Autor	Proyecto	Premio
SAGARDOY LEUZA, IÑAKI RAZQUIN SATOSTEGUI, AITOR IRURE MUÑOZ, MIKEL	*SUBERVIOLA*	3.000 €
SANTIAGO DIEZ, ANDREA	*GEOGRAFÍA DE UNAS NANAS*	3.000 €
LEOZ MUNILLA, MARGARITA	*LO QUE PERMANECE*	3.000 €
DE PAZ ASÍN, ESTEFANÍA	*LA REINA DEL ARGA / ARGAKO ERREGINA*	3.000 €
ALFORJA SAGONE, JOAQUÍN IGNACIO	*LIBÉLULAS / MARIBURRUNTZIAK*	3.000 €
MANCHOLA GUTIERREZ, MARÍA LUISA	*ESPEJISMOS*	3.000 €
CABALLERO LOREA, JON MIKEL	*EL FUERTE*	3.000 €
AZPARREN GURPEGUI, MAITANE	*DUOBLA KREATA*	3.000 €
IRISARRI OSES, UDANE JONE	*STAYING ALIVE*	3.000 €
PEREZ VILLANUEVA, DAVID	*MARTY´S*	3.000 €
ITURBE HUALDA, BEÑAT	GUZTIRA	**30.000 €**

EUSKARA

2020an, euskarazko programazioak 2.050 ikusle bildu zituen guztira antolatutako 29 jardueraren batean. Jarduera horien udal-gastua 75.993 euro izan zen.

HELDUEN ETA GAZTEEN KULTURA-PROGRAMAZIOA

URTEA	EKITALDI KOPURUA	IKUS-ENTZULEAK	GASTUA
2014	28	3.009	53.855,08
2015	30	3.718	66.255,99
2016	40	5.628	85.206,84
2017	45	5.584	115.431,70
2018	44	4.293	113.258,94
2019	39	4.684	78.387,10
2020	29	2.050	75.993

PROGRAMA NAGUSIAK

PROGRAMA	EMANALDIAK	IKUS-ENTZULEAK
Antzerki Aroa	3	188
Antzerkiaz Areago	0	0
Kantu eta Hitza	4	532
Bertsoaroa	7	490
Garaikide	6	270
Conferencias y recitales (Ateneo Navarro)	6	310
Irriziklo	3	260

LITERATUR LEHIAKETAK

Lau literatur lehiaketa deitu, garatu eta ebatzi dira, eta haietan guztira 729 lagunek hartu dute parte. Gastuak, guztira, 21.911 euro jo du.

PROGRAMA	PARTE-HARTZAILEAK	GASTUA
Iruña Hiria Nazioarteko Poesia Saria	475 (18 euskaraz)	4.316
Haurrendako Antzerki Testuen Lehiaketa	207 (13 euskaraz)	2.740
Bertsopaperak lehiaketa	24	5.455
Egile Berriak lehiaketa	23	9.400

BERTZE EKIMEN BATZUK

JARDUERA	Parte-hartzaile kop.	Gastua (eurotan)
Bikoteka (ilustrazio- eta narrazio-lantegia, liburu irudiztatu bat sortzeko)	16	5.800
Irakurri, Gozatu eta Oparitu (euskarazko irakurketa sustatzeko programa)	245	7.200
Antzerki-ikastaroak (ENT)	98	2.285
Egile berriak (2019)	250	2.919
Ze Berri?	6 zenbaki urtean (23.000 ale zk. bakoitzeko)	23.980
2019ko antzerki testuen lehiaketa	378	19.872
Bertsolaritza irakaskuntzan (bertsolaritza irakaskuntzan sartzeko programa)	700	40.000

GAIARRE ANTZOKIA

IKUS-ENTZULE KOPURUA

Mes	Progra-mazioa	Alokai-ruak	Udalaren jarduerak	Jarduera osaga-rriak	Ikaste-txeak	Interprete handiak	Ant-zerkia, fami-liartean	Udako umorea	Platea	GUZTIRA
URTARRILA	1.876	2.996	672	3.070	1.056	0	2.414	0	0	**12.084**
OTSAILA	3.561	1.991	817	1.373	0	403	0	0	0	**8.145**
MARTXOA	427	0	819	90	1.127	369	0	0	0	**2.832**
ABUZTUA	0	394	0	0	0	0	470	0	0	**864**
IRAILA	0	337	0	0	0	0	0	2.290	0	**2.627**
URRIA	1.530	2.419	472	0	0	0	0	0	100	**4.521**
AZAROA	886	100	142	115	0	0	0	0	300	**1.543**
ABENDUA	1.309	1.474	196	154	0	0	777	0	492	**4.402**
GUZTIRA	**9.589**	**9.711**	**3.118**	**4.802**	**2.183**	**772**	**3.661**	**2.290**	**892**	**37.018**

EMANALDI KOPURUA

HILABETEA	Progra-mazioa	Alokai-ruak	Udalaren jarduerak	Jarduera osaga-rriak	Ikaste-txeak	Interprete handiak	Ant-zerkia, fami-liartean	Udako umorea	Platea	GUZTIRA
Urtarrila	3	5	1	16	2	0	4	0	0	**31**
Otsaila	6	4	1	19	0	1	0	0	0	**31**
Martxoa	6	0	1	3	2	1	0	0	0	**13**
Abuztua	0	1	0	0	0	0	3	0	0	**4**
Iraila	0	1	0	0	0	0	0	11	0	**12**
Urria	9	6	3	0	0	0	0	0	1	**19**
Azaroa	9	2	1	5	0	0	0	0	3	**20**
Abendua	15	9	1	2	0	0	4	0	2	**33**
GUZTIRA	48	28	8	45	4	2	11	11	6	163

OKUPAZIO-EHUNEKOA

HILABETEA	Progra-mazioa	Alokai-ruak	Udalaren jarduerak	Jarduera osaga-rriak	Ikaste-txeak	Interprete handiak	Ant-zerkia, fami-liartean	Udako umorea	Platea	GUZTIRA
Urtarrila	% 73	% 83	% 100	% 78	-	% 83	% 102	-	-	**% 100**
Otsaila	% 91	% 69	% 100	-	% 60	-	% 104	-	-	**% 85**
Martxoa	% 90	-	% 92	% 79	% 55	-	-	-	-	**% 76**
Abuztua	-	% 99	-	-	-	% 93	-	-	-	**-**
Iraila	-	% 96	-	-	-	-	-	#¡REF!	-	**% 93**
Urria	% 81	% 91	-	-	-	-	-	-	% 100	**% 88**
Azaroa	% 95	% 100	% 95	-	-	-	-	-	% 100	**% 96**
Abendua	% 82	% 82	% 98	-	-	% 122	-	-	-	**% 87**
GUZTIRA	% 86	% 103	% 95	% 78	% 57	% 100	% 103	#¡REF!	% 67	% 89

EUSKARA ZERBITZUA, 2020

EUSKARA SUSTATZEKO JARDUERAK ETA PROGRAMAK EGITEKO DIRULAGUNTZAK

DIRULAGUNTZA JASO DUTEN ERAKUNDEAK ETA HERRITARREN EKIMENAK	ZENBATEKOA
Euskaldunon Biltoki elkartea	2.146
Hizkuntz Eskubideen Behatokia	2.297
Dindaia fundazioa	23.007
Geltoki	3.257
Karrikiri elkartea	12.905
Udako Euskal Unibertsitatea elkartea	7.877
Euskaraz Koop. elkartea	2.579
Nafarroako Bertsozale elkartea	3.408
NAFARROAKO KAZETARIEN ELKARTEA	1.458
Nafarroa Retina elkartea	2.262
Sortzen	8.447
Jaso ikastola	1.397
Osasuna Fundazioa	960
GUZTIRA	72.000

HELDUEK EUSKARA IKASTEKO LAGUNTZAK

Herritarrek euskara ikasteko ikastaroak egiteko bekak (16 urtetik gorakoendako): 198 onuradun	28.503

HITZARMENA EUSKALTZAINDIAREKIN

Dirulaguntza izenduna	12.000 €

BERTZE EKIMEN BATZUK

JARDUERA	ZENBATEKOA (€)
Erreferenteak programa (euskararekiko motibazioa nerabezaroan, erreferentziazko pertsonen bidez)	17.454
Euskararen Nazioarteko Eguna: Kutsidazu bidea Ixabel musikala, Gayarre antzokian (2020ko abenduaren 10a)	11.998
Parte hartzea euskarazko kultura-produktuen katalogoa argitaratzeko	696
Laguntza, helduek euskara ikasteko matrikulazio-kanpainan	1.254
Euskara Zerbitzuen Sarean (ERA) parte hartzea	9.209
Hitzaldi informatiboak, online, Euskarabidearekin elkarlanean, D ereduko gurasoentzat (Gurasoen eskola). Hitzaldiak eta bideo-edizioa.	3.892
Juan José Martinenaren liburuaren euskarazko bertsioa Cosas de la vieja Iruña (traducción al euskera y corrección de pruebas de imprenta, trabajos de diseño y maquetación e impresión de una tirada de 700 ejemplares).	13.975
Etxepare sarian parte hartzea	157
Udal-langileek euskara ikasteko plana	Kanpoko kosturik gabe
Langile elebidunentzako prestakuntza berezia: Hizkuntza inklusiboko ikastaroa (2.200) Interpretazio-ikastaroa itzultzaileentzat (3.125)	5.325
Itzulpenak, interpretazioa, transkripzioa eta zuzenketa: - Itzulpen idatziak (2020: 3.315 dokumentu) - Interpretazioak osoko bilkura eta batzordeetan - Osoko bilkura eta batzordeetan euskaraz eginiko saioei dagozkien aktak transkribatzea, zuzentzea eta itzultzea. - Udal-material elebiduna eta testuak zuzentzea - Hizkuntza-aholkularitza udal-alor eta -zerbitzuetarako	Kanpoko kosturik gabe
- Euskaltzaindiak helarazitako materiala liburutegi publikoetara banatzea	Kanpoko kosturik gabe

BERDINTASUNA

BERDINTASUNA

2020an berrikuntza batzuk abiatu dira, bai eta udal-alorrek lehengo programazioen esparruan egin ohi dituzten ekintzak mantendu ere. Gauzatutako aurrekontua 566.847 euro izan da.
Jardueren kudeaketa: 196.882 euro
Dirulaguntzak: 163.814 euro
Hainbat gastu: 7.198 euro
Publizitatea: 35.230 euro
Ikerketa eta lan teknikoen kontratazioa: 137.532 euro
Kalte-ordainak: 26.189 euro

GOBERNANTZA ETA KONPROMISO POLITIKOA
2020ko irailean, laguntza teknikoa lizitatu zen, 2020. urteko Plan Operatiboaren jarraipena eta balorazioa egiteko eta Iruñeko III. Berdintasun Planaren 2021eko Plan Operatiboa diseinatzeko. ENRED Consultoría enpresari adjudikatu zitzaion, azaroaren 5ean.
Azaroaren 25ean onlineko saio bat egin zen Berdintasuneko Batzorde Teknikoa aurkezteko, eta epe-proposamen baten berri eman zen 2021eko Programa Operatiboa eratzeko, bai eta zereginak eta epeak ezarri ere 2020ko Jarraipen Txostena egiteko. Bertaratuei saioa jarraitzeko tresna eta erabilera-gida zein jarraipenak igorri zitzaizkien, eta ekintzen 113 jarraipen-fitxa jaso ziren. Abenduan, zenbait bilera ere egin ziren, online.
Berdintasuneko teknikariek parte hartu dute Nafarroako Toki Erakundeetako Teknikarien Sarearen jarduteretan (azaroaren 25eko kanpaina eta zaintza-lanen gaineko balorazio-kanpaina).
Iruñeko Udalaren protokoloak eguneratu dira, hala sexu-jazarpenekoa nola sexuarengatik sortutakoa, arau-markoari doitzeko eta prozedurak hobetzeko. Zerbitzua elkarlanean aritu da Laneko Arriskuen Prebentzioko Zerbitzuarekin eta Kultura eta Berdintasuneko Alorrarekin, Lan Segurtasun eta Osasuneko Batzordearen parte-hartzearekin. Laneko Arriskuen Prebentzioko Zerbitzuak Protokoloaren hedapena egiten segitu du, liburuxken bidez eta Udalaren Intraneten. Arreta berezia jarri zaie kontratazio berriko langileei.
Gaitasun- eta aholkularitza-ekintzak
1. Genero-ikuspegia txertatu da dirulaguntzen deialdietan (12 emakume eta 5 gizon).
2. Jarraibideak eratu dira genero-inpaktuaren gaineko txostenak egiteko. Banakako aholkularitza-zerbitzua martxan jarri da, zeinak honako hauek egiten parte hartu duen: Animaliak Edukitzeari buruzko Ordenantza, Merkataritzari buruzko Ordenantza, Energia Trantsiziorako eta Klima Aldaketarako Estrategia, 2021eko aurrekontuak eta Emakumeen Udal Kontseiluaren Erregelamendu berriak eragindako genero-inpaktuaren gaineko txostena. Halaber, lehenbiziko prestakuntza-taldea sortu da eremu honetan (13 emakume eta gizon 1):
3. “Gogoetak eta kontzeptuak berdintasunaren inguruan”. Prestakuntza-saioa Civivox sareko langileei eman zitzaien, genero-ikuspegia txertatu dezaten jendeari harrera egiterakoan.
4. Prestakuntza UPASei (Iruñeko Udaltzaingoko Gizarte Babeseko eta Arretako Brigada). Prestakuntza eman da (Foruzaingoak antolatutako ikastaro batean) genero-indarkeriaren gainean eta sexu-erasoen biktimei arreta psikologikoa emateko, eta Genero-indarkeriari buruzko III. Jardunaldiak antolatu dira, online, Gobernuaren Nafarroako Ordezkaritzaren bidez. UPASek eta Komunitate Poliziak parte hartu dute "Iruñeko Udalaren haurtzaro eta nerabezaroko diziplina arteko mahaian".

EMAKUMEAK AHALDUNTZEA, ETA BALIO-ALDAKETA
Emakumeen Etxea finkatuta dago hala gogoetagune nola gizarte berdinzalea lortzeko banakako eta taldekako ahalduntze gune gisara. 2020an, 5 jarraipen-batzorde eta koordinazio-taldearen 8 bilera egin ziren.

Irailetik, saio eta ikastaroetan aurrez aurre eta online aritzearekin batera, proposamen batzuk gauzatu dira, hala nola bideo-sorkuntzako lantegi bat, bizikleta-mekanikakoa, komunikaziokoa, antsietatea kudetzekoa eta irakurketa-klub feminista bat. Feminismoen Eskolan, halaber, bi prestakuntza-maila eman dira.

EMATIC, emakume eta teknologia berriei buruzko Udalaren zentroa, 1.400 ordutik gora egon da zabalik 2020an, 294 erabiltzaileri eman die prestakuntza, eta bidea eman die 1.644 emakumeri zentroko baliabideak erabiltzeko, bere kabuz edo espezialisten laguntzaz. Bideo bat editatu da, zentroak 18 urte baino gehiagotan egin duen lana ezagutzera emateko. IKTen esparruan ere, Udalak otsailaren 11 ospatu du, Emakume eta Neska Zientzialarien Nazioarteko Eguna, emakume beterano digitalen topaketa batez eta ziberfeminismoari buruzko hitzaldi batez.

2020ko abenduan, Emakumeen Dokumentazio Zentroa-Liburutegia berriz ere zabaldu ditu ateak Emakumeen Etxean, non 15.650 erregistro bibliografikotik gora egin baitira kontsulta eta mailegurako. Zentroa Ipes elkartearen eta Udalaren arteko hitzarmen batek arautzen du.
Emakumeen Udal Kontseilua urte osoan zehar aritu da jardunean eta funtzionamendu-araudi berria onetsi du.

Dirulaguntzetarako deia egin da Iruñeko emakumeen elkarteei, kolektibo feministei eta irabazi-asmorik gabeko bestelako entitateei zuzenduta, proiektuak finantzatze aldera hala bizitzaren esparru guztietan emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna eta emakumeen eta neskatoen ahalduntzea bultzatzeko sentsibilizazioa eta jarreren aldaketa progresiboa sustatzeari begira nola hori bultzatuko duten azterlanen eta dokumentazioaren ezagumendua, ikerketa eta zabalkundea babesteari begira. Deialdiak 19 entitateren proiektuak finantzatu ditu, 81.206 eurorekin.

Bizitza-pilulak. Saio honek emakumeen biografiak eta haien ekarpenak Iruñeko historiari bildu eta hedatzen ditu. 2020an, mikrodokumental bat gehitu zitzaion Jacoba Sanmiguel merkatari iruindarraren biografiari buruz, zeina oso ezaguna izan bitzen pasa den mendeko erdialdean.
Elkarlana beste udal-alorrekin

Kulturaren esparruan, “Zinemako emakume heroiak” zikloa Civivoxen egiten jarraitu da (otsailetik maiatzera eta urritik abendura bitarteko aldietan). Filmak Iturramako Civivoxean eta Sanduzelaiko Civivoxean eman dituzte. “Zinema eta sailetako emakume menderagaitzak eta arriskutsuak. Alde guztietara joan ziren neska gaiztoak” saioaren beste edizio bat egin da, bai eta “Jazza emakume izenaz” hitzaldia eta emakume artisten erakusketa batzuk edo emakumeen errealitate ezberdinak munduan islatzen dutenak ere ("Gu gara", "Sumangali, zapaldutako emakume indiarren drama" eta "Meraki, emakume-begiradak").

Kirolari dagokionez, Areto Futboleko Udal Eskola Ligaren Erregelamendua, 2019-2020rako, eratzeko lanean aritu da, eta talde mistoak sustatzeko jarduketa-protokolo bat gehitu da jakiteko nola jokatu behar den sexu-bazterketarik, sexu-erasorik edo desgaitasunik gertatzen bada.
Enplegagarritasuna sustatzeko neurriei dagokienez, emakume prestatzaileen kontratazioa sustatu da eta emakumeak gehiengoa dira "Iruña ekintzaile" programan (19 emakume eta 3 gizon) eta "Pentsatu eta ekin" proiektuaren saioetan.

Hezkuntzako Alorrak neurri batzuk hartu ditu genero-berdintasuna bultzatzeko "Irakur dezagun" irakurtzera animatzeko programan; Guraso Elkarteei zuzendutako jardueretan, genero-ikuspegia txertatu da gurasotasun positiboko taldeetan eta eskolaz kanpo jarduerak antolatzeko eta egiteko gastuen % 85era bitarte estali da, familia eta laneko bizitza bateragarriak egiteko.
Euskara Zerbitzuan, emakume euskaldunen lana ikusgai jarri da, DBHko 1. mailako ikasleen eta arte munduan erreferente diren euskaldunen arteko topaketetan, eta Lehen Hezkuntzako 2. mailan egiten diren ipuin-kontalaritzako saioak aprobetxatu dira istorioen bidez estereotipoak hausteko edota maskulinitate eta feminitate berdinzaleak eta era askotakoak eraikitzeko.

ZAINKETA-LANAK ETA ERANTZUNKIDETASUNA FUNTSEZKO ELEMENTUTZAT AITORTZEA
"Elkarrekin ibilita kideak egin" ikus-entzunezko kanpaina garatu da abenduaren 1ean ospatzen den GIB-HIESaren kontrako borrokaren Mundu Egunaren karietara. Kanpainak emakume-taldeen zaintza-lanak eta ahalduntzea balioesten ditu eta aitortza egiten die GIBak kutsatu eta erasotako pertsonen ibilbideari eta aktibismoari.
Zerbitzua "Hirigintza-gida, Iruñean ardurakidetzaz eta jasangarritasunez jokatzeko" agiria egiten hasi da beste batzuekin elkarlanean, ikuspegi feminista hiriko hirigintza-antolamenduan txertatzeko.

EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIARIK GABEKO BIZITZA HIRI SEGURUAN
- Martxoak 8, Emakumeen Nazioarteko Eguna. Iruñeko Udalak bat egin zuen egunarekin "Izan zirelako izanen gara!" lelopeko kanpaina baten bidez. Hura koordinazioan gauzatu zen Nafarroako toki-entitateekin, eta berezko kultura- eta sentsibilizazio-programazioa bultzatu zuen: antzerki-saioak (horietako bat dramatizaturik), lantegi bat, film laburren saio bat eta politika publikoei buruzko mahai-inguru bat.

Ekitaldi instituzional batek omenaldia egin zien bost emakumeri: Ekaterina Bukareva enpresaria, Celia Pinedo GKEen Koordinakundeko lehendakaria, Palmira Salinero ONCEko kidea, Eugenia Echarren bere izena daraman kantu-eskolako zuzendari eta kantaria eta Maider Irisarri Osasunako jokalaria.

Bezperan, morez argiztatu zen Udaletxeko fatxada. Kanpaina udal-mupien bidez hedatu zen. Hilabete honetan, zabalik dago, Kondestablearen Jauregian, "Titiak. Bidaia bat jazarpenera"erakusketa. Bertan, pintura, ilustrazio eta Street Art eremuetako 29 emakume sortzailek beren ikuspegia helarazten dute emakumearen gorputzaren errespetuaz.

- Festaguneak. Sanferminak Berdintasunean lan-taldeak "Ez festekin, ez festarik gabe" kanpaina abiatu du emakumeen kontrako indarkeria prebenitzeko eta emakumeek gune libre segurutzat bizi dezaten hiria. Halaber, 2020an segitu izan da ezartzen Festaguneetan eta gaueko aisialdi pribatuko guneetan indarkeria sexistari aurrea hartzeko eta hari erantzuteko Protokoloa, gau-aisialdiko lokaletako langileei emandako prestakuntza bidez Ostalaritza Elkarteen eskutik. Zentral, El Terminal, La Antigua Farmacia, Herriko Taberna eta Nicolette atxiki zaizkio protokoloari.

- Azaroak 25, Emakumeen kontrako Indarkeriaren aurkako Eguna. Tokiko entitateekin koordinazioan, "Haiengatik, guztiongatik" sentsibilizazio-kanpaina diseinatu da eta genero-indarkeriaren biktimak ekarri dira gogora Udaletxe plazan minutu bateko isiluneaz. Kanpaina udal-mupien bidez hedatu zen. 76.000 txartel-ale editatu dira 6 hizkuntzatan (gaztelania, euskara, ingelesa, frantsesa, arabiera eta errusiera), non informazioa ematen baita emakumeen kontrako indarkeriari aurre egiteko baliabideei buruz.
Bestalde, Gaztediaren Etxeak musika- eta poesia-lantegi bat antolatu zuen genero-indarkeriaren kontra, bai eta zineforum bat ere "Jusqu'à la garde" film frantziarraren bidez.

- "Aske, ni beti aske. Indarkeriarik gabe bizitzeko eskubidearen alde" lelopean, informazio orokorra zabaldu da indarkeria-arazoetan zerbitzu publikoetara sartzeko doako sarbideaz. Informazioa etxez etxe banatu da postontzietan, bai eta EUAZen eta auzo-unitateetan zein beste udal-zentro batzuetan ere, hala nola, Emakumeen Etxean eta Gaztediaren Etxean.

- Adingabeak. 2020ko genero-indarkeriaren kontrako Estatuko Itunaren markoan, jarduketa batzuk egin dira genero-indarkeriazko testuinguruetan adingabeen egoerari heltzeko Iruñean. Alde batetik, ikerkuntza bultzatu da beren amek jasandako indarkeriarengatik arriskuan dauden adingabeei buruz eta proposamen batzuk abiatu dira profesionalen eta erakundeen aldetik arazoari hobeki heltzeko, eta, bestalde,"Adingabeak genero-indarkeriazko testuinguruetan" jardunaldiak antolatu dira irailean, Baluarten. Ekitaldi horretan, 'Beldurrean hazi' marrazkien erakusketa ibiltaria bisitatu zen: bere amen kontra erabilitako indarkeriaren eraginpean dauden haurrek egindako 60 jatorrizko marrazkiren erakusketa bat.

Testuinguru horretan, talde pilotu bat sortu da Udaleko Gizarte Ekintzako, Herritarren Segurtasuneko eta Berdintasuneko alorretako profesionalekin, genero-indarkeriako testuinguruetan dauden adingabeen errealitateak eta beharrak atzemateko, arazoa detektatzeko eta esku hartzeko koordinazioa hobetze aldera.

LGTBI

Udalak LGTBI kolektiboendako dirulaguntzetarako deialdiak egin ditu, herritarrei eta/edo LGTBI populazioari zuzendutako proiektuak egite aldera, haien parte-hartzea eta ahalduntzea sustatzeko eta gizarte-eskubideak lortzearen alde aritzeko. Hiru entitatek jaso dute laguntza, guztira 20.000 euro.

Harrotuk, Sexu- eta genero-aniztasunari buruzko informazioa eta arta emateko Iruñeko Udalaren zerbitzu publikoak, jardunean jarraitu zuen hala informazioa eta aholkularitza juridikoa eta sexologikoa emateko LGTBI gaietan nola urteko programazioa gauzatzeko -LGTBI populazioaren ahalduntze pertsonala eta kolektiboa lortze aldera- eta herritarrei zuzendutako sentsibilizazio-jarduerak egiteko.

2.7.1.

GIZARTE ZERBITZUAK, KOMUNITATE EKINTZA ETA KIROLA

GIZARTE ZERBITZUAK

LEHEN MAILAKO ARRETA / AUZO-UNITATEAK

ERABILTZAILEAK

2020an, Iruñeko auzo-unitateek 46.075 artatze egin dituzte.

	2016	2017	2018	2019	2020
Artatze kopurua	42.494	43.703	43.811	43.113	**46.075**

ERANTZUNDAKO HITZORDUAK, AUZO-UNITATEEN ARABERA ETA AUZO BAKOITZAK IRUÑEKO GUZTIZKOAN ADIERAZTEN DUENAREN ARABERA

	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%
Buztintxuri	1.524	3,66	2.687	6.31	2.971	6.83	**2.623**	**5,69**
Alde Zaharra	3.202	7,70	3.564	8.13	3.474	8.05	**3.932**	**8,53**
Txantrea	4.761	11,43	5.743	13.11	5.446	12.63	**5.310**	**11,52**
Etxabakoitz	1.886	4,53	2.702	6.17	2.861	6.63	**2.226**	**4,83**
Zabalgunea	3.721	8,94	3.641	8.31	3.384	7.84	**3.395**	**7,37**
Ermitagaña	1.732	4,16	1.910	4.36	2.173	5.04	**2.099**	**4,56**
Iturrama	2.686	6,46	1.983	4.53	2.081	4.82	**2.644**	**5,74**
Lezkairu							**1.379**	**2,99**
Mendillorri	2.048	4,92	2.110	4.82	2.131	4.94	**1.947**	**4,23**
Milagrosa	6.438	15,47	5.675	12.95	5.188	12.03	**4.947**	**10,74**
Arrotxapea	7.151	17,19	6.845	15.62	6.322	14.66	**7.623**	**16,54**
Sanduzelai	**3.610**	**8,68**	**3.696**	**8.44**	**3.823**	**8.86**	4.131	8,97
Donibane	2.849	6,85	3.255	7.43	3.259	7.55	3.819	8,29
GUZTIRA	41.608	100	43.811	100	43.113	100	46.075	100

AUZO-

UNITATEAK. PROGRAMAK

Auzo-unitateei esker, herritarrek oinarrizko laguntzako lau programa eskuratzen dituzte, baita Nafarroako Gobernuaren titulartasuneko prestazioak ere:

1. HARRERA ETA GIZARTE-ORIENTAZIOKO PROGRAMA.
   Herritar guztiei zuzenduta, haien eskariak jasotzea du xede. Herritarren arazoei lehen erantzuna eskaintzen die, gizarte-babeserako sistemetako prestazioak eskuratzeko bide emanez eta, behar izanez gero, oinarrizko laguntzako edo laguntza espezializatuko gainerako programetarako sarbidea emanez.

2. NORBERAREN AUTONOMIA SUSTATZEKO ETA MENDEKOTASUN-EGOERAN DAUDEN PERTSONEI ARTA EMATEKO PROGRAMA.
   Udalak hainbat baliabide eskaintzen ditu, helburu hauek gogoan hartuta: norberaren autonomia sustatzea, mendekotasunezko egoerei aurrea hartzea, eta laguntza ematea bere kabuz moldatzeko arazoak dituzten pertsonei eta mendekotasunean daudenei edo egoteko arriskua dutenei, betiere beren ohiko ingurunean. Behar izanez gero, gainera, etxetik kanpoko baliabide ordezkoak eskuratzeko aukera ematen du, banakako, taldekako eta izaera komunitarioko artaren bidez. Programa honetako langileek Pertsonen Autonomiarako eta Garapenerako Nafarroako Agentzia (PAGNA) eta Etxez Etxeko Laguntzako Udal Zerbitzuaren (EELZ) prestazioak kudeatzen dituzte.

AUZO-UNITATEAK	MENDEKOTASUNA												
	Mendekotasunaren balorazioa				API (arreta plan indibidualizatua)				Zainketak eta familia-ingurunea				POA (pertsonarengan oinarritutako arreta)
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2020
Buztintxuri	16	17	12	5	20	16	21	**18**	3	6	5	**9**	2
Txantrea	87	120	118	152	79	110	97	**259**	31	44	26	**58**	31
Alde Zaharra	212	251	262	57	220	248	311	**74**	70	77	58	**16**	7
Etxabakoitz	34	50	46	32	32	55	45	**38**	12	22	10	**10**	0
Zabalgunea	306	337	319	158	290	307	411	**220**	96	86	71	**36**	37
Ermitagaña	234	208	208	115	173	201	180	**198**	55	74	34	**34**	36
Iturrama	270	278	288	126	205	273	372	**263**	68	79	82	**47**	26
Mendillorri				17				**30**				**4**	1
Arrosadia	62	61	79	39	58	69	84	**55**	20	16	21	**19**	5
Arrotxapea	260	305	239	102	209	250	237	**146**	60	74	53	**37**	11
Sanduzelai	292	293	285	182	241	274	309	**263**	52	64	66	**56**	17
Donibane	111	115	124	77	84	107	107	**108**	34	33	31	**27**	10
Iruña	**237**	**256**	**319**	231	**224**	**280**	**329**	327	**67**	**91**	**69**	**58**	**44**

Etxez etxeko laguntza-zerbitzuak (EELZ) zuzeneko arta etxean bertan eskaintzen die zerbitzuaren hartzaileei, gehienez bi orduz egunero. 2020an, zerbitzu horretako prestazioren bat erabiltzen duten pertsonen 1.127 espedienterekin lan egin da. Guztira zuzeneko arreta pertsonaleko 121.927,24 ordu eskaini zaizkie 845 erabiltzaileri. Gainera, 118.557 bazkari eta 41.378 afari ere eman zaizkie 650 pertsonari, beren beharretara egokitutako menuekin. Azkenik, 739 garbitegi-zerbitzu egin dira 22 etxetan.
Adinekoentzako udal-apartamentuei dagokienez, 2020an auzo-unitateek udal-apartamentuen 30 espediente eskatu eta baloratu dituzte (19 emakume eta 11 gizon). Hala, 2020an, banakako 140 apartamentu eta 4 apartamentu bikoitz daude okupatuta. Bertan 153 pertsona daude: 129 bakarrik bizi dira eta 24, berriz, bikotekidearekin. 153 egoiliarretatik 97 emakumeak dira, eta 56, gizonak. Adinari dagokionez, egoiliarren batez bertzeko adina 76 urtekoa da. Udal-apartamentuetan, batez besteko egonaldia 6,80 urtekoa da.
Aurten, Udalak birgaitutako 17 apartamentu ditu, eta horietan hobekuntzak egin dira moldagarritasunari eta instalazioak eguneratzeari dagokionez.

3. HAURREI ETA FAMILIEI LAGUNTZEKO PROGRAMA.

Haurren eskubideak bermatzea du xedetzat programa honek, eta haien garapen pertsonala ahalbidetzen duen ingurunea bermatzea; horretarako, prebentzio, sustapen, babes, laguntza pertsonal, familiar eta sozialeko neurriak erabiltzen ditu, eta, babesgabetasun-egoerak daudenean, baita familiako esku-hartzea ere, baina adingabeen instituzionalizazioa saihesten da betiere.

	2016	2017	2018	2019	2020
Artatutako familiak	792	992	975	1.253	**1.379**
Artatutako adingabeak	1.558	1.493	1.787	1.924	**2.306**

Programan 510 adingabe (291 mutil eta 219 neska) artatu ziren lehendabizikoz 2020an. Aurten, 561 adingaberekin amaitu da esku-hartzea (323 mutil eta 238 neska). Familien arreta areagotu egin da: 126 lagun gehiago artatu dira 2019. urtearekin alderatuta.

- Familietan Esku Hartzeko Zerbitzua (FEHZ).

Haurren Programan berariazko baliabide hau dago; lehiaketa publiko bidez kudeatzen da, eta, babesgabetasun-faktoreak daudenean, adingabearen etxean bertan esku hartzean datza. 2020an, 88 familiari / 165 adingaberi eman zitzaien zerbitzua.

	2016	2017	2018	2019	2020
Familia kopurua	148	89	84	95	**88**

4. GIZARTERATZE-PROGRAMA

Helburua da bazterturik gelditzeko arriskuan edo bazterturik dauden pertsonen gizarteratze-bidea sustatzea; hartara, banakako gizarteratze-ibilbideak diseinatzen dira, eta pertsona horiek gizarte- eta hezkuntza-laguntza jasotzen dute. Kasu horretan, gizarte-laneko eta gizarteratze-teknikariek esku hartzen dute, eta, zenbait kasutan, psikologoek ere bai.

GIZARTERATZE-PROGRAMA	FAMILIA-UNITATEAK				ERABILTZAILEAK			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Buztintxuri	51	72	119	244	71	100	161	248
Alde Zaharra	70	79	105	152	83	93	124	153
Etxabakoitz	77	89	118	164	96	115	146	166
Zabalgunea	73	75	102	149	83	84	127	154
Ermitagaña	62	65	79	114	74	77	103	118
Iturrama	23	23	50	118	25	26	59	119
Lezkairu				147				152
Mendillorri	44	49	64	90	56	66	76	93
Milagrosa	129	193	403	640	173	274	569	664
Arrotxapea	114	114	225	370	132	135	275	379
Sanduzelai	96	101	118	210	136	137	172	211
Donibane	34	38	70	133	38	44	71	134
Txantrea	149	179	251	430	179	210	300	440
GUZTIRA	922	1.077	1.704	2.961	1.146	1.361	2.183	3.031

GIZARTERATZE-PROGRAMA	GIZARTE- ZEIN HEZKUNTZA-LAGUNTZA DUTEN FAMILIA-UNITATEAK				ESKU-HARTZE PSIKOLOGIKOA DUTEN PERTSONAK			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Buztintxuri	68	68	82	131	9	6	7	7
Alde Zaharra	37	48	61	84	17	7	5	5
Etxabakoitz	58	71	91	100	4	3	6	6
Zabalgunea	29	42	55	77	3	3	2	1
Ermitagaña	44	43	60	96	7	6	3	4
Iturrama	28	23	43	76	4	1	1	5
Mendillorri	35	38	48	69	3	4	2	5
Arrosadia	50	69	94	150	7	12	7	9
Arrotxapea	90	93	145	188	6	6	3	2
Sanduzelai	61	69	82	143	5	7	4	3
Donibane	34	35	46	72	4	9	5	3
Txantrea	77	73	67	90	10	8	8	4

NAFARROAKO GOBERNUAREN TITULARTASUNEKO PRESTAZIOAK ESKURATZEA: kotizaziopekoa ez den

Kotizaziopekoa ez den erretiro-pentsioa. 2019an, 65 urtetik gorako 954 pertsonak jaso zituzten pentsio horiek Iruñean, horietatik 131 aurten ari dira izapidetzen.

- **Kotizaziopekoa ez den erretiro-pentsioa. 2020an, 65 urtetik gorako 654 pertsonak jaso dituzte pentsio horiek Iruñean.**
- **Kotizaziopekoa ez den baliaezintasun-pentsioa. 2020an, 478 lagunek daukate aitortuta prestazio hori hirian.**
- **Errenta bermatua. 2020an, Errenta Bermatuaren 8.733 eskaera gauzatu dira hirian.**
- **Ezohiko dirulaguntzak. 2020an, 419 ezohiko laguntza eman dira.**
- **Desgaituendako dirulaguntzak. 2020an, 44 hartzaile zeuden Iruñean.**
- **Mendekotasuna duten pertsonak familia-esparruan zaintzeko dirulaguntza. 2020an dirulaguntza horien 3.264 onuradun zeuden, eta urtean zehar, 431 izapidetu ziren.**
- **Mendekotasuna duten pertsonendako zaintzaile profesionala kontratatzeko prestazio ekonomikoak. 2020an 215 eskabide izapidetu ziren, eta 707 onuradunek jaso zituzten.**

ZERBITZU ESPEZIALIZATUAK

GIZARTERATZE ETA LANERATZEKO IBILBIDEETAKO ENPLEGU-PROGRAMAK

1. GIZARTE-ENPLEGU BABESTUA

Programak 184 pertsonako taldea du 2019an, kontratatutako peoien eta programan laguntzeko teknikarien artean: obra-lekuetako arduradunak eta ofizialak eta talde teknikoa. Talde horrek bederatzi lantaldetan lan egiten du: obrak, soldadura, pintura, garbiketa eta atezaintza, ibaiak eta mintegia mantentzeko lanak, joskintza eta jantzigintza, tapizgintza, udal-jantokia eta koadernaketa eta serigrafia. Programak udal-arloetarako eta bertze administrazio publiko batzuetarako lan egiten du, eta, zehazkiago, irabazi-asmorik gabeko erakunde/elkarteetarako.

Programa udal-dinamikan finkaturik dago, bai gizarte-bazterketa egoeran dauden hiriko pertsonak kontratatzeari dagokionez, bai eskatutako zeregin eta lanei dagokienez. 2020. urtean zehar, programa honen bidez, Udaleko gizarte-zerbitzuetatik datozen 152 pertsonak lan-kontratua lortu dute.

Egindako zenbait lan

2020an, etxebizitzak birgaitzeko obrak eta lanak udal-titulartasuneko hainbat solairutan egin ziren, etxebizitza sozial gisa erabiltzeko.
2020an, pinturako lantaldeak, bertzeak bertze, eremu horretako hainbat lokaletan (UB Donibane, Haurtzarorako eta Nerabezarorako Arreta Taldeak, gizarte ekimenetarako zentro komunitarioak) eta adinekoentzako zenbait udal-apartamentu tutelatutan lan egin du.
Koadernaketa eta serigrafiko lantaldea Udal Artxiboan aritu da(aktak eta prentsa), laneko arropa eta bertze elementu batzuk inprimatu eta serigrafiatzen, eta, horretaz gainera, txartelak, liburuxkak, triptikoak eta kartelak maketatzen, inprimatzen eta tolesten, baita urteko agendak ere.
2020an, tapizgintzako lanetan, aulkiak eta besaulkiak tapizatu, besaulkietarako zorroak egin, kuxinak egin eta ibilgailuen eserlekuak tapizatu dira.
2020an, On Egin udal-jantokiko taldeak 19.774 gosari, 20.695 bazkari eta 19.840 afari banatu ditu.

2. LANGABEAK INTERES OROKORREKO ETA SOZIALEKO OBRETARAKO KONTRATATZEKO DEIALDIA.
Laneratze-ibilbideetako enplegu-programetako ekintzen barruan, Udalak langabetuak kontratatzeko deialdian parte hartu du, interes orokorreko eta sozialeko obrak egiteko, Nafar Lansare – Nafarroako Enplegu Zerbitzuak bultzatuta. Langabezian dauden pertsonak lehentasunezko kolektibo gisa definitutako taldeetatik kontratatzen dira 4/6 hilabetez. 2020an, bi proiektu aurkeztu dira deialdira:

- **Buruko patologia larria dutenak kontratatzeko programa.** Programa hori Elkarkide erakundearekin lankidetzan egin da, eta 4 hilabetez 8 pertsona kontratatu dira, % 33tik gorako minusbaliotasun-aitorpena dutenak osasun mentaleko patologiagatik, nekazaritza-jarduerak egiteko eta hiri-altzarien mantentze-lanak egiteko eta pintatzeko. Proiektu horren barruan emakume bat ere kontratatu da parte-hartzaileei hezkuntza-laguntza emateko..
- **Langabeak kontratatzeko programa, Donibane AU eraberritzeko eta handitzeko.** Horren bidez 4 pertsona kontratatu dira (igeltserotzako 2 ofizial eta 2 peoi).

EMAKUMEENDAKO UDALEKO LAGUNTZA-ZERBITZUA

2020an, Emakumearen Arretarako Udal Zerbitzuak (EUAZ) 549 espediente zituen aktibo; horietatik 260k aurten lehen aldiz jo dute zerbitzura, eta 289k aurreko urteetako espedientea zeukaten. Horiei dagokienez, banakako 1.985 artatze egin dira, eta horietatik 23 larrialdikoak izan dira.

ZERBITZURA ZER ARRAZOIGATIK JOTZEN DUTEN

- **Eman Aukera Zeure Buruari programa (EAZB).** 2020an, Emakumearen Arretarako Udal Zerbitzuak (EUAZ) 549 espediente zituen aktibo; horietatik 260k aurten lehen aldiz jo dute zerbitzura, eta 289k aurreko urteetako espedientea zeukaten. Horiei dagokienez, banakako 1.985 artatze egin dira, eta horietatik 23 larrialdikoak izan dira.

Tipologia	Emakumeak
Genero-indarkeria	160
Aholkularitza biktimen familiari eta inguruneari	6
Amek pairatutako indarkeriak ukitutako seme-alabak	20
Maitasun-harremanetako desorekak	8
Hauste-prozesuetako zailtasunak	41
Zailtasunak guraso-ahala eta zaintza gauzatzeko orduan	26
Prostituzioa uztea	11
Gizarte-zailtasuneko egoera	19
Salerosketaren biktima izateko susmoa	10
Guztira	24
Daturik Gabe	2
Diagnostikoak, guztira	**300**
Espedienteak, guztira	**260**

HAUR ETA NERABEENDAKO LAGUNTZA-TALDEAK

Talde profesional honen helburua da ikertzea, balioestea eta esku hartzea babesgabetasun-arriskua duten adingabeak dituzten familietan, betiere babesgabetasun horrek ez badu eskatzen familiatik bereiztea. 2020an 159 esku-hartze egin ziren familiekin eta 310 adingabeekin (168 mutil eta 142 neska).

Familietan Esku Hartzeko Zerbitzua (FEHZ). Lehiaketa publiko bidez kudeatzen den berariazko baliabidea da, eta babesgabetasun-faktoreak daudenean, adingabearen etxean bertan esku hartzen du. 2020an 88 esku-hartze egin ziren familiekin eta 165 adingabeekin (100 mutil eta 65 neska).

ENPLEGURAKO PRESTAKUNTZA

2020an, 737 pertsonak parte hartu dute Iruñeko Udaleko lanerako prestakuntza-programan. Ekintzen ardatz nagusia hau da: Iruñean zailtasun erantsiren bat duten pertsonen lanerako irispidea sustatzea, pertsona horiek gizarteratu eta lanera daitezen lortzeko, lan-merkatuan baloratzen diren gaitasun profesionalak, pertsonalak eta sozialak garatuz, eta lanbide-kualifikazioa erdiets dezaten.

Programa	Parte-hartzaile kop.
Biltegirako eta harria lantzeko jarduera osagarrietako lantegi-eskola	15
Birgaitze energetikorako lantegi-eskola: igeltserotza-lanak	15
Altzariak muntatzeko eta zura eraldatzeko lantegi-eskola	15
Zerbitzu anitzeko mantentze-laneko lantegi-eskola	15
Baratzezaintza eta lorezaintzako lantegi-eskola	20
Soldadurako lantegi-eskola	20
GLT-GLBZ	429
Interes orokorreko eta gizarte-intereseko lanak	13
Langabeendako ikastaroak (finantzaketa propioa eta SNE-NLk diruz lagunduak)	82
Espetxeko prestakuntza-ekintzak	113
GUZTIRA	737

	2016	2017	2018	2019	2020
Lantegi-eskolak eta PEPIak	75	65	145	100	**100**
Guk finantzatutako prestakuntza-programak	57	87	18	62	**22**
Gizarteratze eta Laneratze Taldea (GLT) – Gizarte eta Lan Arloko Bitartekaritza Zerbitzua (GLBZ)	968	683	535	405	**429**
SNE-NLk finantzaturiko prestakuntza-ikastaroak eta espetxeetako lantegiak	90	144	86	222	**173**
Interes Orokorreko eta Gizarte Intereseko lanak	17	19	19	20	**13**
Onuradunak, guztira	**1.207**	**998**	**803**	**809**	**737**

LANTEGI-ESKOLAK, ENPLEGURAKO PRESTAKUNTZAKO PROGRAMA INTEGRATUAK ETA GUK FINANTZATUTAKO ENPLEGURAKO PRESTAKUNTZA-PROGRAMAK

Lantegi-eskolak programa mistoak dira, prestakuntzakoak eta enplegukoak. Nafarroako Enplegu Zerbitzuak finantzatzen ditu, eta Iruñeko Udalak eta Enplegu eta Gizarte Segurantzako Ministerioak sustatzen dituzte, finantzaketan laguntzeaz gain. Ikasleek, prestakuntza-kontratu baten bidez, prestakuntza teoriko-praktikoa jasotzen dute, eta zeharkako arlo batzuetan trebatzen dira, hala nola funtsezko gaitasunetan, gizarte-prestakuntzan eta prestakuntza pertsonalean, enplegua modu aktiboan bilatzean eta abarretan.

IZENA	ESPEZIALITATEAK	PROFILA	LEKU KOPURUA
Landaben Prestakuntza Zentroa	Biltegirako eta harria lantzeko jarduera osagarrietako lantegi-eskola	16 eta 30 urte bitarteko gazteak	15
	Birgaitze energetikorako lantegi-eskola: igeltserotza-lanak	16 eta 30 urte bitarteko gazteak	15
	Altzariak muntatzeko eta zura eraldatzeko lantegi-eskola	16 eta 30 urte bitarteko gazteak	15
	Zerbitzu anitzeko mantentze-laneko lantegi-eskola	16 eta 30 urte bitarteko gazteak	15
	Igeltsu-plaka ijeztuko eta pinturako oinarrizko ikastaroa	Gizarte Zerbitzuetatik bideratutako pertsonak	15
Arantzadi Prestakuntza Zentroa	LANTEGI-ESKOLA, Baratzezaintza eta lorezaintza, 2019ko urritik 2021eko ekainera	16 eta 30 urte bitarteko gazteak	20
	LANTEGI-ESKOLA, Soldadura, 2019ko azarotik 2021eko urrira	16 eta 30 urte bitarteko gazteak	20
	Lorezaintzako ikastaro autofinantzatua – 2018ko abendutik 2019ko apirilera	Gizarte Zerbitzuetatik bideratutako pertsonak	18
Errotazar Prestakuntza Zentroa	Mendekotasuneko prestakuntza-programa	Gizarte Zerbitzuetatik bideratutako pertsonak	15

2. GIZARTERATZE- ETA LANERATZE-TALDEA (GLT)

2020. urtean Gizarteratze eta Laneratze Taldeak 487 espediente aktiborekin lan egin zuen, eta horietatik 107 alta berriei dagozkie. Horietatik 301 (% 61,81) emakumeak dira, eta 186 (% 38,19) gizonak (urte guztietako konparazioan, emakumeen kopurua gizonena baino handiagoa izaten jarraitzen du). Eta 335, artatutakoen % 68,79, migratzaileak dira, eta 152, berriz, nazionalak, % 31,21.

Urtean zehar prestakuntza ematen da taldeak artatutako pertsonen gaitasun pertsonalak eta enplegagarritasuna hobetzeko. Emakumeentzako bakarrik honako hauek daude: "Mentoringa eta coachinga emakumeak laneratzeko", AMEDNA/ Nafarroako Emakume Enpresarien elkartearekin lankidetzan (11 parte-hartzaile); "Dementziak jotako pertsonak etxean artatzea", AFAN/Nafarroako Alzheimer Gaixoen Senideen elkartearekin lankidetzan (14 parte-hartzaile; "Fruta-/ogi-dendako saltzailea", Eroskirekin batera (9 parte-hartzaile) eta "Harategiko/arrandegiko saltzailea / kutxazaina eta apal-hornitzailea", Eroskirekin (12 parte-hartzaile).

Gizonentzako edo gizon zein emakumeentzako prestakuntza ikastaroak: "Fatxada aireztatua jartzea", Eraikuntzaren Lan Fundazioak Shaken SL Servicios enpresarekin batera emana (12 gizon); Enpleguaren Bilaketa Aktiboa (EBA) eta teknologia berriak (IKT) mugikorraren bidez (8 parte-hartzaile. 5 emakume eta 3 gizon); "Oinarrizko gaitasun digitalei" buruzko hiru ikastaro (22 pertsona. 13 emakume eta 9 gizon) eta "Gaitasun digital aurreratuak" (6 pertsona. 3 emakume eta 3 gizon).

Talde horren barruan Gizarte eta Lan Arloko Bitartekaritza Zerbitzua ere (GLBZ) badago; hautatze-prozesuak egiten ditu, urtean zehar eta zenbait postutarako, GLTren erabiltzaileak kontratatzeko. Guztira, 143 lan-eskaintza jaso ditu zuzenean 174 plazatarako. Eskaintza horien ondorioz 102 laneratze izan dira, eta eskainitako lanpostuen % 51 estali dira, batez beste.

3. LANGABEENDAKO PRESTAKUNTZA-IKASTAROAK

Enplegurako Prestakuntza Zerbitzuak lanerako prestakuntza-jarduerak egiten ditu, langabeak lehenetsita, pertsona horien laneratzea lortu nahian. 2020an, 60 pertsonak parte hartu dute lau ikastarotan, 810 prestakuntza-ordurekin, profesionaltasun-ziurtagiriak lortzeko.

IKASTAROA	Ordu kopurua	Hasiera- eta/edo amaiera-data	PZ Maila	Emakumeak	Gizonak
Mendetasuna duten pertsonen arreta soziosanitarioa erakunde sozialetan	130	2020/01/08 - 2020/02/21	2	15	0
Oinarrizko sukaldaritza-lanak	270	2020/02/12 - 2020/06/12	1	9	6
Sukaldaritza-produktuak	170	2020/07/22 - 2020/09/07	2	11	4
Oinarrizko sukaldaritza-lanak	270	2020/09/14 - 2020/11/27	1	10	5
				45	**15**
ORDUAK, GUZTIRA	**810**		**PARTE-HARTZAILEAK, GUZTIRA**	**60**	

4. LANTEGIAK ESPETXEAN

2020an 10 prestakuntza-lantegi egin ziren, 344 prestakuntza-ordu guztira, eta 113 parte-hartzaile (horietakoren bat lantegi batera baino gehiagotara joan ahal izan da aldi berean). 1. moduluko (emakumeak) eta 3. eta 4. moduluetako (gizonak) presoentzat ematen dira.

ESPEZIALITATEA	Egunak	Ordu kopurua	Hasiera-data Bukaera-data	Parte-hartzaileak
I. Moda eta jantzigintzako lantegia. 1. seihilekoa	10	20	02/5 – 03/12	11
II. Moda eta jantzigintzako lantegia. 2. seihilekoa	34	68	07/29 – 12/17	18
I. Arte plastikoetako lantegia. M1. 1. seihilekoa	7	14	02/18 – 03/10	11
II. Arte plastikoetako lantegia. M1. 2. seihilekoa	30	60	09/1 – 12/22	12
I. Arte plastikoetako lantegia. M3. 1. seihilekoa	7	14	02/18 – 03/10	13
II. Arte plastikoetako lantegia. M3. 2. seihilekoa	30	60	09/1 – 12/22	15
I. Musika lantegia. M1, M3, M4. 1. seihilekoa	8	12	02/17 – 03/11	6
I. Musika lantegia. M1, M3, M4. 2. seihilekoa	28	42	02/9 – 12/23	7
I. Musikako hastapen-lantegia. M1, M3, M4. 1. seihilekoa	8	12	02/17 – 03/11	7
II. Musikako hastapen-lantegia. M1, M3, M4. 2. seihilekoa	28	42	02/9 – 12/23	13
GUZTIRA		344		113

Lantegia moduluen eraikinetan egiten denean, parte-hartzaileak modulu horretakoak baino ezin dira izan (Moda eta jantzigintzarekin eta Arte plastikoekin gertatzen da hori), eta Musika eta Musikako hastapen-lantegiak espetxeko Zentro Soziokulturalean egiten dira, eta hiru moduluetako pertsonek eman dezakete izena.

BAZTERKETA LARRIA PAIRATZEN DUTEN PERTSONAK ARTATZEKO PROGRAMAK

1. ETXERIK GABEKOAK ARTATZEKO ZENTROA

2020an 1.320 pertsona ezberdini eman zitzaien arreta zentroan. Horietatik 210 emakumeak ziren (% 15,9), eta 1.110, gizonak (% 84,1).

Pobrezia eta Gizarte Kohesioa Programa	2016	2017	2018	2019	2020
Ibiltariak	1.359	1.478	1.508	1.689	**802**
Erroldatutakoak	65	72	51	48	**60**
Arreta, kalean	137	176	182	200	**138**
Hotz-bolada	275	250	293	422	**320**
GUZTIRA	**1.834**	**1.976**	**2.034**	**2.159**	**1.320**
Autobus-txartelak	**977**	**872**	**720**	**848**	**678**

2. «ON EGIN» UDAL-JANTOKIA

Iruñeko Udalaren udal-jantokiak (Carmen kalea, 25) 62.578 zerbitzu eskaini zituen 2020an. Egunero, batez beste, 171,45. Zerbitzu horietatik 21.152 bazkariak dira, 20.763 afariak eta 20.663 gosariak. Ekainean banatu zen zerbitzu gutxien, eta urrian gehien.

UDALEKO BESTE DEIALDI BATZUK

- Gizarte Ekintza. Iruñeko Udalak gizarte-ekintzako jarduerak garatzen dituzten 52 proiektu lagundu ditu: 31 proiektu (desgaitasuna eta mendekotasuna) eta 21 (gizarteratzea). Deialdiak, guztira, 290.000 euroko aurrekontua du. HITZARMENAK ETA KONTRATUAK

- Nafarroako Elikagai Bankua fundazioa. Haren jarduna finantzatu zen, zehazki laguntza emanez elikagaiak doan bildu, gorde eta banatzeko egoera sozio-ekonomiko larrian edo gizarte-bazterketa zein pobreziako egoeran dauden Iruñeko herritarren artean. 40.000 euroz hornitua dago.

- CERMIN – Nafarroako Elbarrituen Ordezkarien Batzordea. 15.000 euroko dirulaguntza jaso zuten desgaitasunaren gaineko informazio, aholkularitza, prestakuntza, sentsibilizazio eta koordinazioko programak eta desgaituen eta haien familien elkarte-mugimenduaren jarduerak eta zerbitzuak jakinarazteko proiektuak.

- Secretariado Gitano fundazioa. 30.000 euroko dirulaguntza jaso zuen ijito familiekin egin beharreko esku-hartze proiektu batek, familia-nukleo batzuek duten gizarte- eta familia-arazo larria modu globalean geldiarazteko, eta bizikidetza eta gizarteratzeko zailtasunak eta haien adingabeen defizit sozialeko egoerak arintzen saiatzeko

BANAKAKO ETA LEHIAKETA BIDEZKO UDAL-DIRULAGUNTZAK

Prestazioak	2016	2017	2018	2019	2020
Gizarte-larrialdiko egoeran dauden familiak	652.179	586.221	684.953	699.888,40	**1.195.903**
Eskola-jantokiak	567.977	778.138	529.242,88	649.434,83	**473.767**
Familia ugarien eskola-jantokiak					
Alokairuak Etxebizitzaren aldeko programa	366.554	379.348	344.214	314.935,49	**405.954**
Tratamenduak errehabilitazio-etxeetan	58.608	55.149	50.795,36		
Adingabeen arreta (0-12)	4.017	9.264	7.829,31	20.831,27	**10.695**
Gizarte-ekintzako erakundeetarako dirulaguntzak, haur eta gazteendako aisia eta denbora librea barne, 2015era bitarte	290.000	290.000	290.000	290.000	290.000
Haur eta nerabeen prebentzioa eta sustapena, aisialdi eta denbora libreko jardueren bitartez	45.000	45.000	45.000	45.000	
Taxi-bonua	141.621	144.872	123.190,34	184.368,76	107.514
GUZTIRA	2.125.956	2.287.992	2.075.224,98	2.204.458,75	2.077.881

KOMUNITATE EKINTZA

PREBENTZIO-EKINTZA KOMUNITARIOKO ZERBITZUAK (PEKZ)

Iruñeko Udalak, hiriko hamar auzotan dauden Prebentzio Ekintza Komunitarioko Zerbitzuen (PEKZ) bidez, xede du adingabeek beren garapen pertsonala ahalbidetuko duen ingurunea izatea sustatzea, beren komunitatearen eremuko jarduketen bidez. Babesgabetasun-egoerak prebenitzea da asmoa, komunitate-proiektuak, -sareak eta -jarduerak sustatzea bultzatuz, auzoko eragileekin koordinatuta: gizarte-ehuna, hezkuntza- eta osasun-arloak, beste zerbitzu publiko batzuk eta, jakina, Udaleko Gizarte Zerbitzuen Auzoko Unitateak.

Alorrak egiten duen lana da kontratuen eta administrazio-lanen jarraipena egitea eta behar informatikoak kudeatzea.

2020an koordinazio-bilerak egin ziren banaka PEKZ bakoitzarekin eta zerbitzu guztiekin. Martxoan, Udalak Prebentzio Ekintza Komunitarioko Zerbitzuen 8 kudeaketa-kontratuen aldaketa egin zuen 2020ko ekainaren 9ra arte, eta horrela kontratua eta adskribatutako langileak Udalaren oinarrizko zerbitzuak indartzera pasatu ziren (ikusi COVID). Ekainean bigarren aldaketa bat egin zen, oraingoan udarako jardueren proiektuaren edukiari eta hura gauzatzeko tokiari buruzkoa. Bigarren horri helegitea jarri zioten, eta ez zen aplikatu. Azaroaren 5ean Osoko Bilkurak erabaki zuen PEKZen kontratuak ez luzatzea, eta COworkids programa berria aurkeztu zuen.

BIZIKIDETZA

• Zurrumurruen Aurkako Estrategia. 2017tik Udalak Zurrumurruen Aurkako Estrategia garatzen du, Zaska, Nafarroako Zurrumurruen aurkako sareren bidez, eta 2020an Zurrumurruen aurkako V. Gazte topaketaren antolaketan parte hartu zuen, Tenerifen sustatu eta online egin zena.

• Gainera, Laguntzarik Gabeko Adingabe Atzerritarrak gizarteratzeko lan egin zen, ACOMPAÑANDO-T gizarteratze- eta laneratze-proiektuaren bidez –Laguntzarik Gabeko Adingabe Atzerritarrak helduarora igarotzeko programa, Koine-Aequalitas Fundazioak garatua.

• Milagrosako haurtzaroko sarean parte hartu zen talde eragile komunitarioko parte gisa, eta “Milagrosa-Arrosadía auzoko kulturarteko esku-hartze komunitarioko proiektuan: Sare komunitarioa: hazi eta elkarrekin bizi”. Azken hori Nafarroako Gobernuko dirulaguntzara aurkeztu eta Munduko Medikuak-ekin dagoen hitzarmenaren bidez garatu zen. Auzoko baliabideen gida bat egin zen familientzat, eta zurrumurruen aurkako prestakuntzan eta sarea bera dinamizatzen lan egin zen (ikusi COVID).

• Udako kanpaldia. Hegoalde, Cardenal Ilundáin eta Iturrama ikastetxeetan 6 eta 12 urte bitarteko haurrei zuzendutako kanpaldia antolatu zen, “Ezinbestekoen uda” lelopean. 373 parte-hartzaile izan ziren, 8 txandatan, uztailaren 6tik abuztuaren 28ra bitarte.

ESKATUTAKO DIRULAGUNTZAK

• Droga-menpekotasunen kontrako Foru Planaren dirulaguntza. Prebentzio Ekintza Komunitarioko Programarako eskatzen da (8 PEKZ). Emandako eta justifikatutako zenbatekoa: 97.368 euro (12.171 euro, PEKZ bakoitzeko)

• Drogei buruzko Plan Nazionalaren dirulaguntza. Droga-menpekotasuna prebenitzeko programa bat da, legez kontrako droga-trafikoan eta horrekin loturiko beste delituetan atzemandako ondasunen funtsaren kargura: Prebentzio Ekintza Komunitarioko Programarako eskatzen da. 2019ko urtarrilaren 1etik 2020ko abenduaren 31ra arteko aldirako emandako laguntza: 678.897 euro; 2020ko azaroaren 1etik 2021eko abenduaren 31ra arteko aldirako emandako laguntza: 451.116 euro.

• Migrazio-politiketako dirulaguntza. Kulturen arteko bizikidetza sustatu eta arrazakeriaren eta xenofobiaren aurka borrokatzeko proiektuetara bideratua, Milagrosa-Arrosadía auzoko kulturarteko esku-hartze komunitarioko proiekturako eskatu zen –Sare komunitarioa: hazi eta elkarrekin bizi–. Emandako eta justifikatutako zenbatekoa: 14.999 euro.

• 2019ko La Caixaren dirulaguntza kulturartekotasunerako. 'Zure auzoa, zure etxea. Kulturarteko esku-hartze komunitarioa Milagrosan' proiektua. Emandako eta justifikatutako zenbatekoa: 32.190 euro.

• Adinekoen esparruan autonomia sustatzeko eta menpekotasuna prebenitzeko jardueretarako dirulaguntza, Nafarroako Gobernuak emana, 'Martxan' programako langileentzat. 5.589 euro eman ziren.

DEITUTAKO DIRULAGUNTZAK

Entitateentzako dirulaguntzak, komunitate arloko prebentzio- eta sustapen-proiektuetarako, haurren eta gazteen aisialdiaren eta denbora librearen esparruan.Dirulaguntzaren gehieneko zenbatekoa 36.000 euro da. 3 entitate aurkeztu ziren, baina horietako batek atzera egin zuen.

ESPEZIALITATEA	Egunak	Ordu kopurua	Hasiera-data Bukaera-data	Parte-hartzaileak
Hazialdea elkartea	Gizarte- eta hezkuntza-proiektua Ermitagaña eta Mendebaldea auzoetan	18.500	12.218	10.385
San Juan Xar elkartea	San Juan Xar Txiki hezkuntza-proiektua	11.273	9.019	7.801

ZENTRO KOMUNITARIOAK (GEZK)

Udalak auzotarrentzat zabalik dauden lokalak ipintzen ditu auzoen eskura. Elkarte-bizitza eta herritarren parte-hartze aktiboa bultzatzera bideraturik daude. Garatzen diren jarduerak irekiak dira, irabazi-asmorik gabeak, eta belaunaldien eta kulturen artekoak, eta genero-ikuspegia eta ikuspegi inklusiboa sustatzen dute. Auzotarrentzat dira, eta eremuko kolektiboen arteko harremanak, aisia eta kirola sustatzea dute xede.

Urriaz geroztik zabalik, Udalak sartzeko sistema berria ezarri zuen, erreserbak eta egutegiak eta mantentze-lanetako gorabeherak kudeatu zituen, eta haien funtzionamendua Udaleko beste alor batzuekin koordinatu zuen, hala nola Hiri Kontserbazioarekin, Gizarte Enpleguarekin, Herritarren Partaidetzarekin eta Gizarte Ekintzarekin.

Azaroan entitate erabiltzaile egonkor gisa erabilera-lizentzia eskaerak aurkezteko epea ireki zen. 70 proposamen jaso eta 62 entitate onartu ziren.

Zentro Komunitarioetako espazioak erabiltzeko eskaeren kudeaketa ikasturteka egiten da, hortaz, ondoko taulan 2020ko ekainetik 2021eko ekainera egindako eskaerei dagozkien datuak erakusten dira. Entitate/kolektiboek Zentro Komunitarioak erabiltzeko egindako eskaerak zenbatu dira, hala unean unekoak nola erabilera egonkorrekoak. COworkids udal-programari dagozkion erabilerak ere zenbatu dira, 2021eko urtarrilaz geroztik.

Espazioen erabilera

	Eskaera kopurua	Parte-hartzaile kop
Egonkorrak	208	3.346
Unean unekoak	56	1.435
Baimenduak	254	
Baimendu gabeak	10	

Jardueren % 33 prestakuntza- eta kultura-arlokoak dira, % 20 auzo-topaketak, % 4 dantza-jarduerak, % 25 aisialdiko eta denbora libreko jarduerak, eta % 18 kirol-jarduerak.

EKINTZA ZEHATZAK

• Jolas-pistak Buztintxurin. Horiek diseinatzeko prozesuan parte hartzea.

• Tic Tac programa. 2020ko azken hiruhilekoan Udalaren ‘TIC TAC’ programa abiatu zen, La Caixa fundazioarekin eta Caixabankekin batera bultzatuta. Horren bidez zaurgarritasun egoeran dauden adingabeak dituzten berrogeita hamar familiak chromebook-ak zituzten maileguan, ikasi eta etxeko lanak egin zitzaten (ikus COVID).

• Jatorri errumaniarreko Milagrosako ijito familiak. Nafarroako Gobernuarekin sinatutako lankidetza-hitzarmen baten bidez ezarri zen, eta hainbat arlotan (etxebizitza, prestakuntza, enplegua, osasuna, etab.) defizitak direla-eta bazterkeria-egoera handian dauden familiei intentsitate handiko laguntza ematera bideratzen da. Abian jartzeko aurrekontua 90.000 eurokoa da: 85.000,00 euro proiekturako eta 5.000 euro NUPeko Soziologia eta Gizarte Lan Saileko irakasle eta ikertzaile eta Red Romá sareko kide den Javier Arza Porrasentzako, proiektua monitorizatu, sistematizatu eta ebaluatu dezan.

• Elikagai Bankua (ikusi COVID). Elikagai Bankuaren banaketa-lana eta auzo-unitateen eskaerak babestu ziren, eta lau banaketa-puntu ezarri ziren Arrotxapea, Ermitagaña, Milagrosa eta Sanduzelaiko zentro komunitarioetan, auzoetako zaintza-sareekin koordinatuta, banaketa-egunetan boluntarioak izan ahal izateko. Maiatzean eta ekainean, 2.548 eta 1.857 pertsona baino gehiago artatu ziren, hurrenez hurren, eta kopuru bakoitzean bi urtetik beherako 80 pertsona baino gehiago zeuden. Uztailean, abuztuan eta irailean eta apirilean mila pertsona inguruk jasotzen zuten arreta.

ADINEKOAK

• Adinekoen Udal Kontseilua. 2020ko otsailaren 7an, legegintzaldiko Adinekoen lehen Udal Kontseilua deitu zen. Kontseilu horretan, Irubide Erretiratuen Klubeko Asun Apesteguía aukeratu zen presidenteorde, eta adinekoekin ekintza komunitarioan esku hartzeko ildo nagusien eta aztertzen ari diren programen berri eman zen. Irailean bigarren bilera bat egin zen (ikusi COVID).

• Sareko lana Iruñeko auzoetan. Donibaneko Adinekoen Itunean lan aktiboa egiten jarraitu zen, eta Iturraman eta Santa María la Realen antzeko sareak eratzeko lanari ekin zitzaion.

• Beti norbaitekin: Bakardadeari buruzko programa. La Caixa Fundazioarekin hitzarmen bidez sinatu zen 2020ko ekainean, Donibaneko Adinekoen Itunaren esparruan. Programa Paumak kudeatzen du, Alaiz kolektiboarekin batera.

• ‘Martxan’ programa: jarduera fisikoak eta memoria-jarduerak. Iruñeko lau auzotan abiatu zen: Milagrosa, Iturrama, Arrotxapea eta Alde Zaharra, eta 118 lagunek parte hartu zuten 2020an. Jarduera fisikoa eta estimulazio kognitiboko jarduerak eskaintzen ditu, bi kasuetan astean bitan, eta egun batean ibilaldi-solasaldi bat egiten da.

• Ideiak biltzen inkesta. 65 urtetik gorakoei egin zitzaizkien galderak, azaroan, adin-tarte horretarako jarduerak programatze aldera. 147 inkesta bildu ziren (% 70, emakumeenak). Erantzuten duten lagunen batezbesteko adina 70 urte da.

• Iruñeko auzoen diagnostikoa. 12 auzotako diagnostikoak eguneratu dira (Donibanekoa egina zegoen dagoeneko), eta argitaratzeko prestatu dira.

• Harremana adinekoen elkarteekin. Adinekoen entitateen esanetara egoten jarraitzen du, haien intereseko gaien berri emateko eta zalantzak argitu eta beharrak asetzeko.

KIROLA

KUDEAKETA

Aurrekontuetan, kirol-unitateak bi azpiprograma ditu, guztira 5.239.367 eurokoak: 1.505.000 euro programa eta dirulaguntzetarako, eta 3.734.367 euro Udalaren kirol-instalazioetarako. Lan guztiak egiteko teknikari koordinatzaile bat, kirol-instalazioen zerbitzuko buru bat, administrari laguntzaile bat eta udal-kiroldegiei atxikitako 25 funtzionamendu-laguntzaile ditu.

Arantzadi zein Sanduzelaiko (Aquavox) udal-kiroldegien eta Mendillorriko Trinketearen funtzionamenduaren kudeaketa sektoreko hainbat enpresarekin egindako zerbitzu-kontratuen bidez egiten da. Zehazki, Arantzadi eta Mendillorriko instalazioak Ferrovial Servicios enpresak kudeatzen ditu, eta Sanduzelaikoak, Sedena SL-k. Arantzadi eta Sanduzelaiko (Aquavox) udal-kiroldegien taberna-jatetxeak zerbitzu-emakiden bidez kudeatzen ditu Alegre Vásquez Mayaly Pagola andreak eta Riquelme Araneda Fernando SL-k.

Labrit pilotalekuaren funtzionamendua Nafarroako Pilota Federazioaren esku dago, zerbitzuak emateko kontratu erreserbatu baten bidez. Azkenik, Piraguismoko Udal Zentroa eta bertako taberna administrazio-emakida baten bidez kudeatzen dira, Iruñeko Piraguismo Klubari esleitua.

Udalaren kirol-programa batzuk —mantentze-gimnastika eta aerobica eta 50 urtetik gorakoendako yoga— eta Eskolako areto-futbolaren liga ere Gesport Gestión Deportiva SL enpresaren bidez kudeatzen dira.

PROGRAMAK

Udalak kirolaren esparruan dituen jarduera-ildoetako bi dira, batetik, kirola sustatzea, eta, bertzetik, biztanleria-sektore guztietan jarduera fisikoa bultzatzen duten proiektuak abian jartzea.

- HELDUENDAKO MANTENTZE-GIMNASTIKA ETA AEROBIKA. 2019/2020ko denboraldian 1.052 pertsonak parte hartu zuten, eta hiriko hainbat kiroldegi eta ikastetxetan egin zen.
- YOGA 50 URTETIK GORAKOENTZAT. 2019/2020ko denboraldian 1.012 pertsonak eman zuten izena eskola horietan.
- ARETO-FUTBOLEKO HAURREN LIGA. 2019/2020ko denboraldian 123 taldek eman zuten izena, eta guztira 1.400 parte-hartzaile izan ziren.

LAGUNTZAK ETA DIRULAGUNTZAK

Udalak kirolerako udal-dirulaguntzen sei deialdi egin zituen 2020an, horietako bat berria (ikus COVID), eta guztira 1.056.800 euro banatu zituen.

Elite-kirola (377.800 euro). Iruñeko taldeek eta kirolariek nazioko elite-lehiaketa ofizial ez-profesionaletan, maila absolutuan, parte har dezaten laguntzeko laguntzak. Iruñeko hainbat kirol-klub eta -elkartetako 37 kirol-taldek jaso zuten diru-laguntza.

Kirol afizionatua (112.000 euro). Federazio-lehiaketa jakin batzuen esparruan Iruñeko kirol-entitateek

ematen dituzten prestakuntza eta sustapeneko jarduerei laguntza emateko laguntzak, kirol ofizialak praktikatzea bultzatzen badute, 6 urtetik aurrera. Dirulaguntza eman zitzaien 28 kirol-klub eta -elkarteri.

Kirol Eskolak (158.200 euro). Oinarrizko Kirol Eskolak antolatzen laguntzeko laguntzak, 6 eta 14 urte bitarteko kirolarientzat. Dirulaguntza eman zitzaien 10 kirol-federaziori eta hiru kirol-kluben talde bati.

Kirol-ekitaldiak (25.000 euro). Iruñean egiten diren kirol-ekitaldiak antolatzen laguntzeko laguntzak. 7 kirol-ekitaldi lagundu ziren diruz.

Kirol-jarduera iraunkorrak (303.800 euro). 2019-2020ko ikasturtean, Iruñean antolatuta, kirol-jarduera iraunkor jakin batzuk egiteko laguntzak, batez ere aisialdikoak. Kirol-jarduera iraunkorreko zortzi programa lagundu ziren diruz.

KIROL-INSTALAZIOAK

UDAL-KIROLDEGIAK

Udalak bederatzi udal-kiroldegi ditu, eta denboraldian zehar % 81eko okupazioa izan dute batez bertze. Udal-kiroldegiek astean irekita ematen dituzten 761 orduetatik 670 erreserbatuta egoten dira klub, ikastetxe edo kirol-programentzat, erabil ditzaten. Udal-instalazioak honako hauek dira: Arantzadiko kirol anitzeko pista estalia, Arrosadia, Azpilagaña, Ermitagaña, Ezkaba, José María Iribarren, Arrotxapea, Mendillorri eta Sanduzelai.

Klub, ikastetxe edo kirol-programen erreserbei dagokienez, okupazio handiena duten kiroldegiak Ermitagañakoa (erreserbatuak dituen 83 orduen % 95), Azpilagañakoa (erreserbatuak dituen orduen % 90) eta Mendillorrikoa (79 ordu ditu okupatuak, erabilgarri dituen 88 orduen % 90) dira, hain zuzen. Sanduzelaiko kiroldegian eskura dauden orduen % 85 zeuden okupatuak; Ezkabakoan, % 65; Arrotxapekoan, % 75; Arrosadikoan, % 85 eta José María Iribarrenen, % 65. Arantzadiko kiroldegi estaliko okupazioa ez da % 45era iristen; zehazki, % 41 da. Zortzi kiroldegiak astelehenetik ostiralera egoten dira irekita, 08:30etik 22:30era, eta larunbatetan, 08:30etik 21:30era. Hala ere, Arantzadiko kiroldegia da ordutegi desberdina duen pista bakarra, egokiagoa kirolguneko instalazioetarako. Astelehenetik larunbatera egoten da zabalik, 09:00etatik 21:00etara. Igandean Arrosadia, Ezkaba, Arrotxapea, Sanduzelai eta Mendillorri baino ez dira egoten irekita, 08:30etik 14:00etara.

Erreserben esleipendunak honako hauek dira: ikastetxeak, Gorputz Hezkuntzako irakasgaiaren curriculuma lantzeko eta eskolaz kanpoko kirol-jarduerak egiteko; Nafarroako Kirolaren eta Gazteriaren Institutua, Nafarroako Kirol Jokoak egiteko; kirol-taldeak, beren entrenamendu eta partida ofizialetarako; eta elkarteak, kirol-jarduerak egiteko. Normala denez, erabileraren ehuneko handiena duten kiroldegiek hartzen dituzte, goizez, ikastetxeetako gorputz-hezkuntzako eskolak.

ARANTZADIKO ETA SANDUZELAIKO KIROLGUNEAK

Arantzadiko kirolguneak eta Sanduzelaiko kirol-hiriak 40.575 sarrera eman zituzten 2020an. Urteko abonamenduei dagokienez, herritarrek 1.339 eskuratu zituzten. Udarako abonamenduak 1.122 izan ziren. Neguko 14 abonamendu ere saldu ziren; horien iraupena urtarrilaren 1etik ekainaren 15era eta irailaren 16tik abenduaren 31ra bitartekoa da. Azkenik, hiru hileko 286 abonamendu eta hilabeteko 932 abonamendu eman ziren.

	Arantzadi	Sanduzelai
SARRERAK	24.220 (-% 49)	16.355 (-% 54,5)
Abonamenduak	Aranzadi	Sanduzelai
Urtekoak	617	722
Negukoak	10	4
Udakoak	779	343
180 egunekoak	228	209
90 egunekoak	123	163
30 egunekoak	500	432

LABRIT PILOTALEKUA

Nafarroako Euskal Pilota Federazioak udal-jabetzako Labrit pilotalekua kontratu baten bidez kudeatu eta ustiatu zuen; kontratu horren barruan ondasunak, makinak eta instalazioak garbitu, mantendu, kontserbatu eta zaintzeko lanak ere badaude jasota. Kontratuaren zenbatekoa 158.418 eurokoa da.

BERTZE GUNE BATZUK

- CAPARROSOKO ERROTA. Nafarroako Piraguismo Federazioak, Iruñea Piraguismo Klubarekin batera, Caparrosoko Errota izeneko udal-lokala kudeatu eta ustiatu zuen piraguismorako gune eta jatetxe-taberna gisa. Udalak 52.816 euro ordaindu zituen zerbitzu horrengatik. Aisialdiko eta entrenamenduko eta kirol-errendimenduko jarduerak egin ziren. 90 eta 100 pertsona inguruk erabili ohi dute instalazioa, eta 1.269k jarduera edo alokairuren baten bidez erabiltzen dute (ikus COVID).

- BELAR ARTIFIZIALEKO UDAL FUTBOL-ZELAIAK. Halaber, Sanduzelai, Lezkairu eta Arrotxapea auzoetako belar sintetikoko futbol-zelaiak ere kudeatu ziren. Oinarrizko kiroleko futbol-taldeen entrenamenduak eta partidak egiteko erabili ziren batez ere; ordutegi hauetan okupatu ziren: astelehenetik ostiralera, 16:00etatik 21:30era bitartean; larunbatetan, 09:30etik 14:30era eta 14:00etatik 21:30era bitartean, eta igande eta jaiegunetan, 09:30etik 14:00etara.

Denboraldi honetan zehar, 2.500 jokalari inguru dituzten 150 taldek erregulartasunez erabili dituzte hiru futbol zelaiak, astelehenetik ostiralera (partidak eta lehiaketak kontuan hartu gabe).

INBERTSIOAK KIROL-EKITALDIAK

Iruñeko Udalak 586.710 euro inbertitu zituen 2020an kirol instalazioetan: hobekuntza edo mantentze lanetatik hasi eta altzari hornidura edo seinaleztapeneraino. Adibide gisa, Arantzadiko kirolguneko padel pistetako belarra ordeztea, estalkiaren iragazgaiztasuna edo Sanduzelaiko Aquavoxeko aldagelak konpontzea; Ermitagañako kiroldegiko kirol pistan berokuntza-sistema instalatzea; Arrotxapeko eta Sanduzelaiko futbol zelaietako belarraren argiztapena erabat berritzea eta Trinitariosko Skate eta Pum track pistetan informazio-seinaleak jartzea.

Kirolguneak	225.761
Mendillorriko Trinketea	3.636
Kiroldegiak	81.053
Futbol-zelaiak	258.678
Bestelakoak	17.581
Guztira	**586.710**

KIROL-EKITALDIETARAKO BABES-KONTRATUAK

Salbuespen gisa, zenbait motatako laguntzak eman zaizkie hirian egindako hainbat ekitaldiri, babes-kontratuen bidez.

KIROL-EKITALDIETARAKO LAGUNTZAK 2020AN	
Alde Zaharreko VI. Erremonte Txapelketa	2.500 euro
Espainiako Txirrindularitza Itzuliaren 2. etaparen irteera	40.000 euro

GARAPENAREN ALDEKO NAZIOARTEKO LANKIDETZAKO UDAL-PROGRAMA

Urtero, Udalak diru-partida bat bideratzen du programa horretara, eta 2020an, 1.554.772 eurokoa izan zen, hau da, aurrekontu guztiaren % 0,78. Horrek esan nahi du lortu egin dela Nazio Batuen Erakundeak garapenaren aldeko nazioarteko lankidetzara bideratzea gomendatzen duen gutxieneko ehunekoa. Horrenbestez, hiriko biztanle bakoitzeko 7,42 euroko ekarpena egin da urtean.

DIRULAGUNTZAK ETA LANKIDETZA-HITZARMENAK

Programa horren barruan, dirulaguntzetarako bost deialdi izan ziren 2020an, Iruñean kokatuta dauden eta jarduerak bertan egiten dituzten Garapenerako Gobernuz Kanpoko Erakundeei (GGKE) laguntza emateko. Bi deialdi Iruñean garapenerako sentsibilizazio- eta hezkuntza-proiektuak egiteko dira; beste bi, beste herrialde batzuetan garapenaren aldeko nazioarteko lankidetza-proiektuak egiteko, eta bosgarrena, berriz, giza larrialdietarako jarduketetara bideraturik dago. Lankidetza-hitzarmen bat ere garatu da Nafarroako GGKEen Koordinakundearekin, arlo horretako Informazio eta Koordinazio Bulegoa sortzeko, eta gure erkidegoko beste toki-entitate batzuekin batera parte hartzen dugu Nafarroako Udalerri eta Kontzejuen Federazioak (NUKF) kudeatzen duen Lankidetzarako Tokiko Funtsean.

LAN-ILDOA	Kop.	Betetze-maila 2020
Garapenaren aldeko sentsibilizazioa / hezkuntza		
- Unean uneko sentsibilizazio-jarduketetarako dirulaguntzak	5	6.000
- Garapenaren aldeko Sentsibilizazio- eta Hezkuntza-proiektuetarako dirulaguntzak	10	66.209
- Garapen eta lankidetzarako hezkuntza-proiektuetarako dirulaguntzak	2	60.000
- Lankidetza-hitzarmena NGGKEen Koordinakundearekin	1	36.000
- Garapenaren aldeko Nazioarteko Lankidetzarako Udal Programaren (GNLUP) berezko jarduketak: -"Latitudes" irakurketa-kluba	1	810
Guztizko partziala	19	169.019
Giza garapena		
- Dirulaguntzak: Garapenaren aldeko nazioarteko lankidetza-proiektuak	34	848.068
- Munduko Medikuak, 2019ko deialdia	1	30.275
- Dirulaguntzak toki-garapeneko proiektuetarako hegoaldeko toki-erakundeekin	3	180.00
- Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioaren Lankidetzako Toki Funtsean parte hartzea	8	44.000
Guztizko partziala	46	1.102.343
Larrialdi humanitarioak		
- Dirulaguntzak giza larrialdietako ekimenetan laguntzeko	9	134.978
Guztizko partziala	9	134.978
- GNLUPen 2019ko memoria eta 2020ko Urteko Plan Operatiboa	2	
- Garapenaren aldeko Nazioarteko Lankidetzaren Plan Zuzentzaileen urteko segimendua (2019)	1	
- Zerbitzuen karta: Eguneratzea eta segimendua	1	
Guztizko partziala	4	
Guztira	78	1.406.340,00

FINANTZAZIOA, GEOGRAFIA-ESPARRUAREN ARABERA

Geografia-esparrua	€	%	Geografia-esparrua	€	%
Hego Amerika	**366.871,83**	**% 26,1**	**Afrika**	**504.821,91**	**%35,9**
Bolivia	170.388,51		Burkina Faso	6.138,41	
Brasil	21.409,68		Burundi	25.900,00	
Kolombia	65.205,70		Txad	25.900,00	
Ekuador	25.367,94		Guinea Bissau	6.138,41	
Peru	84.500,00		Mali	27.650,00	
Erdialdeko Amerika, Mexiko eta Karibe	**281.149,26**	**%20,0**	Mozambike	25.900,00	
			Niger	52.221,86	
El Salvador	18.950,00		Nigeria	33.470,40	
Guatemala	25.899,26		Errefuxiatu saharararrak	56.538,41	
Mexiko	25.900,00		Kongoko ED	59.473,01	
Nikaragua	110.400,00		Ruanda	57.938,41	
			Senegal	83.550,00	
Ekialde Hurbila	**54.500,00**	**%3,9**	Togo	27.650,00	
Lurralde okupatuak	39.500,00		Uganda	16.353,00	
Hego Sudan	15.000,00				
Asia	**29.978,00**	**%2,1**			
India	14.978,00				
Nepal	15.000,00				
Europa	**169.019,00**	**%12**			
Iruña	169.019,00				
Guztira: 1.406.340 euro					

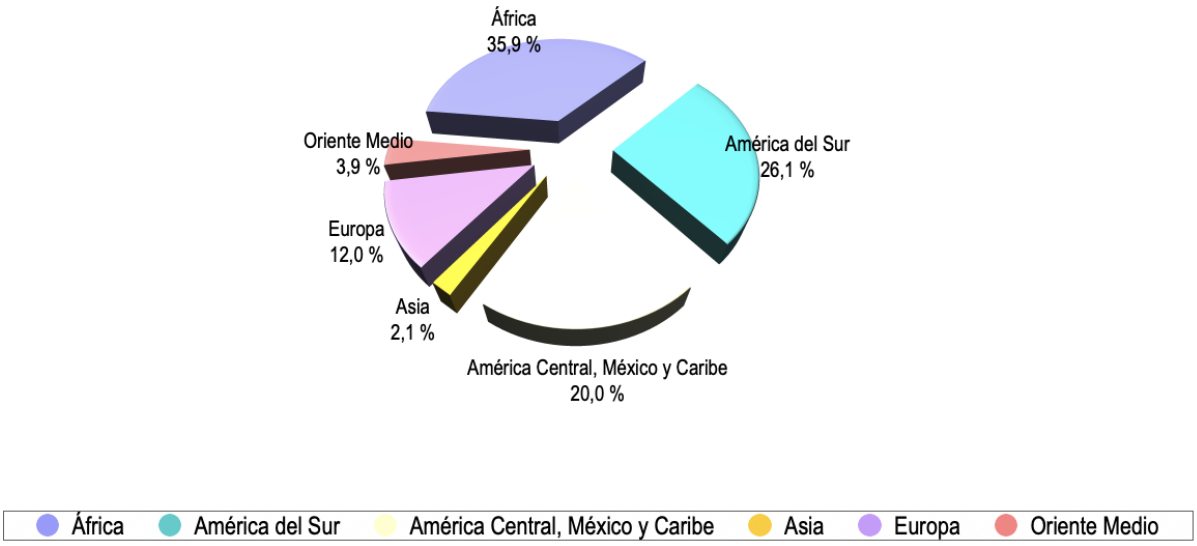

GARAPENAREN ALDEKO NAZIOARTEKO LANKIDETZAREN PLAN ZUZENTZAILEA 2018-2021

2018an onetsitako Garapenaren aldeko Nazioarteko Lankidetzaren lehendabiziko Plan Zuzentzailearen barruan, eutsi egin zaio herritartasun globalerako Latitudes – Lecturas para la Ciudadanía Global Irakurketa Kluba ekimenari, zeinak CONGDNren laguntza baitu, eta Nafarroako irakurketa-kluben sarean sartuta baitago. 2020an 5 jarduera egin ziren eta, guztira, 40 parte-hartzaile aritu ziren. Bi liburu sorta ere erosi ziren, eta 2021eko programazioaren zerrendari erantsiko zaizkio.

2.8.1.

HIRIGINTZA, ETXEBIZITZA ETA OSASUNEKO ALORRA

Hirigintza, Etxebizitza eta Osasuneko Alorraren helburua da hiria sortzea lurraldean: horretarako, hiri-antolamendua planifikatu eta kudeatzen du, etxebizitza duin bat eduki ahal izatea errazten du, naturaguneak hobetzen ditu, historia-ondarea zaintzen du eta ahalegina egiten du hiri- eta gizarte-ingurua osasungarria izan dadin, osasun-, higiene- eta ikuskaritza-baliabideen bitartez.

Halaber, laguntza eskaintzen du herritar orok etxebizitza duin eta egokia eduki dezan.

LIZENTZIAK

OBRA-LIZENTZIAK

OBRA-LIZENTZIAK
Ikusten da pixka bat jaitsi dela (% 1) arlo honetan izapidetutako obra-espediente guztien kopurua. Hala ere, gora egin du izapidetutako obra-lizentzien kopuruak (% 8,24), eta behera egin du erantzukizunpeko adierazpen bidez izapidetutako lizentzia laburtuen kopuruak (–% 9,24), aurreko ekitaldiarekin alderatuta.

Izapidetutako etxebizitzen kopuruari dagokionez, 2020an 771 etxebizitza eraikitzeko lizentziak eman dira; horietatik 432 Arrosadia-Lezkairun daude; 93, Erripagañan; 92, Bigarren Zabalgunean; 79, Hego Txantrean; 51, Ipar Etxabakoitzen, eta 24, Buztintxurin. 189 etxebizitza babes ofizialekoak dira, eta 582, libreak.

Guztira, 2020an 2.322 lizentzia eman ziren, 2019an baino % 9 gutxiago.

MOTAK	2016	2017	2018	2019	2020
Obrak	387	406	437	473	518(+%10)
Laburtuak	765	781	709	649	560(+%14)
Komunikatuak	805	762	914	918	779(-%15)
Obrak EEZB	197	237	244	256	258(=)
Laburtuak EEZB	30	73	56	58	39(-%32)
Komunikatuak EEZB	76	210	210	186	168(-%10)
GUZTIRA	2.084	2.260	2.469	2.570	2.540

IREKITZEKO LIZENTZIAK
2020an 964 espediente izapidetu dira irekiera-lizentzietarako, 2019an baino % 16 gehiago. Haietatik gehienak erantzukizunpeko adierazpen gisa izapidetu dira, eraikinen lehenbiziko erabilerak eta erabilera-aldaketak izan ezik. Emandako lizentzia guztietatik, lehen erabileretarako lizentzien kopurua (86) nabarmentzen da. Hori gertatu da merkataritza-lokalen erabilera etxebizitzetara aldatzeko lizentzien izapidetzea nabarmen igo delako.

ETXEBIZITZAREN ALORREAN EGINDAKO ESKU-HARTZEAK

ETXEBIZITZA-BULEGOA
Etxebizitza Bulegoa 2016ko apirilean hasi zen martxan, Aterpe Larrialdietarako Ordenantza aplikatzeko asmoz. Ordenantza hori, besteak beste, hipoteka-exekuzioen ondorioz etxebizitzak aldi baterako eskuratzeko arazoak konpontzen saiatzen da. Bulegoak eskuragarri dauden etxebizitzak esleitzen ditu, gizarte-larrialdiko egoeran dauden pertsonek edo familia-unitateek alokatzeko izan daitezkeenak. Halaber, beharrezko neurriak hartu dira bizigarritasun-gabeziak dituzten udal-etxebizitzak eraberritzeko, etxebizitzen inbentarioan sar daitezen.

Gaur egun, guztira 150 etxebizitza bildu dira bulegoan, horietatik 40, 2020an. Erabiltzaileen profila 3 edo 4 kideko familia-unitatea da, adingabeak dituzte beren ardurapean, eta diru-sarrera prekarioak.

HIPOTEKA-BITARTEKARITZAKO BULEGOA
Hipoteka Bitartekaritzako Bulegoak laguntza eman nahi die etxegabetzeko arriskuan dauden pertsonei, informazio pertsonalizatua emanez ordaintzeko dituzten zailtasunei aurre egiteko moduari buruz eta banku-erakundeen aurrean bitartekaritza-lanak eginez, betearazpena saihesteko edo, nolanahi ere, ondorioak gutxitzeko.

2020an, zerbitzuak 35 espediente izapidetu ditu; horietatik 22 amaituta daude eta 13, oraindik irekita abenduaren 31n. Urtean zehar amaitutako espedienteetatik, 5ek bitartekaritzarekin eta akordioarekin egin zuten, 14k aholkularitza juridikoarekin eta 3k bitartekaritzarekin, baina akordiorik gabe. Auzoz auzo azterturik, Arrotxapea (8), Txantrea (6), Donibane (4) eta Buztintxurin (3) daude kasu gehienak. Kasu gutxien (1), berriz, Milagrosan, II. Zabalgunean, Ermitagañan eta Mendillorrin

HIRIA BIRGAITZEKO BULEGOA (EEZB)
Iruñeko Udaleko Etxebizitzak Birgaitzeko Bulegoak bere gain hartzen du hiriko erdigune historikorako Udal Plan Orokorraren hirigintza-garapenaren kudeaketa, eta 1986tik Nafarroako Gobernuak foru-lurraldean ezartzen dituen Eraikinak eta Etxebizitzak Birgaitzeko Bulegoetako bat da. Plan Berezietako kontsultekin, aholkularitzarekin eta aldaketekin zerikusia duen edozein lan egiteaz arduratzen da Hiria Birgaitzeko Bulegoa.

Lehentasunezko birgaitze-eremuetako hirigintza-araudiari dagokionez, 2020. urtean 4 hirigintza-kontsulta izapidetu dira Alde Zaharrean indarrean dagoen araudia aplikatzeari buruz. Halaber, izapidetu eta sarbidea eman zaie Hiria Birgaitzeko Bulegoko 122 espedienteri, hainbat ikerketa, txosten, analisi eta kontsulta egiteko. Gainera, obretarako 455 hirigintza-lizentzia eta obra-amaierako 231 espediente izapidetu dira (obra-amaierako berrikuspenak eta lehen erabilera).

Eraikinak kontserbatzeari, obrak gauzatzeko aginduei eta Eraikinak Ebaluatzeko Txostenak (EEI) aurkezteari dagokienez, Udalaren Hiria Birgaitzeko Bulegoak bere gain hartzen ditu txosten horien aurkezpena jasotzeko, erregistratzeko eta kontrolatzeko lanak. 2020an, obrak betearazteko agindu bat izapidetu zuen, hiriko Alde Zaharrean eraikuntza pribatua kontserbatzeko betebeharra bermatzeko, eta eraikinak ebaluatzeko 211 txosten jaso eta erregistratu zituen.

Irisgarritasun Plan Bereziei dagokienez, Hiria Birgaitzeko Bulegoak bere gain hartzen du plan horien tramitazioa partikularrek eskatuta, zeinen bidez etorkizunean desjabetzeak ahalbidetuko baitira eraikinetan oztopo arkitektonikoak kendu ahal izateko. 2020an, eraikinetako hiru Irisgarritasun-plan bereziren hasierako onespena egin zen, bai eta hiru desjabetze-espedientek eragindako titularren eta ondasunen zerrenda hasiera batez onestea ere.

Nafarroako Gobernuak eraikinak birgaitzeko ematen dituen laguntzen kudeaketa. 2020an, berdin jarraitu du izapidetzeko aurkezturiko espedienteen kopuru orokorrak, 2019ko zenbakiekin alderatuta. Eta berdin jarraitu du, era berean, jabekideen erkidegoek eta banakako etxebizitzen jabeek sustatutako espediente-kopuruaren arteko erlazioak ere.

Nafarroako Gobernuak Iruñeari 2020an hitzemandako laguntzak

- 2.900 etxebizitzak jaso dituzte Nafarroako Gobernuaren laguntzak.
- % 16 gutxitu da, 2019arekin alderatuta.
- Sustatzaileen inbertsio pribatua: 36.852.490 euro
- % 16 igo da, 2019arekin alderatuta.
- 12.606.667 euro dirulaguntzatan, Nafarroako Gobernuak emanik
- % 23 igo da, 2019arekin alderatuta.

Aipatzekoa da, halaber, Alde Zaharreko birgaitze-jarduketei laguntzeko neurri gisa, Hiria Birgaitzeko Bulegoak txostena egiten duela inguruko etxebizitzetan bizigarritasun-baldintzak betetzearen gainean. Etxebizitzen jabeek egindako aurrez aurreko kontsultei erantzuteaz gainera, Nafarroako Gobernuak eskatuta, 118 txosten egin ditu, bizigarritasun-zedulen eskaerei loturik.

Bizitegi-multzoetan energia-eraginkortasuneko birgaitze-jarduketak sustatzeko laguntzetan, 2020. urtean, Hiria Birgaitzeko Bulegoko zerbitzu teknikoek partaidetza-prozesuan esku hartu zuten, eta aldeko txostena eman zuten 2.202 etxebizitzari eragiten dieten bizitegi-multzoetako esku-hartze orokorreko 15 proiektutarako. Esku-hartze orokorreko plan horietatik 5, Nafarroako Gobernuak onetsi ditu Foru Agindu bidez.

2020an, agerian geratu ziren Iruñeko Udalak eta Nasuvinsak Txantrean eraikina birgaitzeko prest dauden jabekide-erkidegoei laguntza emateko (Efidistrict proiektua) sinatutako hitzarmenaren ondorioak.

Lehentasunez birgaitu beharreko hiriko eremuak (Alde Zaharra eta Zabalguneak) edo hiriko gainerako 50 urtetik gorako eraikinak birgaitzeko udal-laguntzei dagokienez, 2020an, aurrez aurre emandako etengabeko informazioaz gainera, Birgaitze Babestuari buruzko 24 txosten egin dira Lehentasunez Birgaitu beharreko Eremuetako eraikin eta etxebizitzetarako (Alde Zaharra eta Zabalguneak).

Aldi horretan, bistan geratu zen behera egin zutela alde horietako birgaitze-jarduketek; hori horrela, Alde Zaharreko 21 eraikin eta Zabalgunetako 171 etxebizitza birgaitzeko proiektuak kalifikatu ziren hasiera batez, 2.589.245 euroko inbertsio partikularraz. Udalak 1.110.716 euroko dirulaguntza eman du jarduera horietarako.

Udalak babestutako birgaitze-jarduketen ondorioz, halaber, aldamioak laga dira Lehentasunez Birgaitu beharreko Eremuetako eta Auzo Kalteberetako fatxadetan eta estalkietan esku hartzeko. 2020an, 16 eraikinek jaso dute laguntza, 72.911 euro guztira.

HIRIA BERRONERATZEKO JARDUKETAK – EREMU KALTEBERAK

2012. urteaz geroztik, hiriko eremu hondatuenetako hiri-kalteberatasunari buruz aurrez egindako azterlanetatik abiatuta, Hiria Berroneratzeko jarduerak garatzen eta ezartzen ari dira eremu kalteberetan, Esku-hartze Orokorreko proiektuen erredakzioa Esparru Hitzarmenen onespenari lotuz. Hala, hitzarmen horiei esker, eragindako eremuetan informazio- eta kudeaketa-laguntzak eta -neurriak ezartzen ahal dira.

2020an, buru eman zieten Lezkairuko Zalduko eraikinen (2015ean onetsitako esparru-hitzarmena) birgaitze-lanari, hitzarmenak izapidetzeari eta laguntzak ordaintzeari; 2017an onetsitako Agur Maria zeharkaleko (Arrotxapea) eraikinekin esparru-hitzarmenari lotutako jarduketek jarraitu zuten; eta hasiera eman zitzaion Sanduzelaiko eremu kalteberari (2018an onetsitako esparru-hitzarmena), 16 etxebizitza-multzoari (2018an onetsitako esparru-hitzarmena) eta Gridillas Etxeetako uharte-etxeari lotutako birgaitze-jarduketak izapidetzeari. Halaber, Arrotxapeko Oscoz etxe-multzoan (2019an onetsitako esparru-hitzarmena) eta Txantreako San Migel Kolonian (2020an onetsitako esparru-hitzarmena), hiru hitzarmen sinatu dira aipatu eremu kalteberetako jabekide-erkidegoekin.

Ekintza horiek 2020an garatzeak berekin ekarri du eremu kalteberetako 8 erkidegori laguntzak ordaintzea, guztira, 398.926 euroan. Gainera, hasierako kalifikazioa eman zen eremu horietan eraikinak birgaitzeko 4 proiektutarako.

HIRIGINTZAKO GERENTZIA

JARDUERA NAGUSIAK

HILTEGI ZAHARREKO PARKEA

Proiektua: Iruñeko Udal Planeko ARS-3ko S.O-1 unitatea urbanizatzeko proiektua. Likidazio-aurrekontua: 885.999,79 euro (BEZa kanpo).

Urtarrilean eta otsailean zuhaitzak eta zuhaixka-espezieak landatzeko lanak —bere unean geroratuak— egin dira, eta jarduketa itxitzat jo da. Gunea eraldaturik dago, eta 13.300 m2-ko parke handi bat, jarduera ekonomikoko gune bat eta zuzkidura-lursail bat hartuko ditu.

Iruñetik hurbilen dagoen aldean sortua da, trataturiko mendi-hegal batean; lehengoratu egin da inguruaren orografia, eta espezie autoktonoen zuhaitzek eta zuhaixka-masek zipriztindutako belardi bat eratu da, tantakako ureztatze-sistemaz hornituta. Parkearen goiko aldean begiratoki bat dago eserlekuekin, eta hegoaldean, berriz, egonaldiko espazio txiki bat, piknikak egiteko, eta haurrentzako jolasak, altzariekin. Proiektuak barne hartzen du errepidetik gertuen dagoen eremua urbanizatzea aparkalekuekin, espaloi berri batekin eta bidegorriarekin, Iruña-Orkoien ibilbidean mugikortasuna eta oinezkoen lotura errazteko. Urbanizazio berriak jarduera ekonomikoetarako lurzati bat sortuko du errepidetik eta Orkoiengo mugatik hurbilen dagoen zatian, bai eta zuzkidura-lurzati bat ere parkearen ondoan.

IRUÑA-ORKOIEN OINEZKOENDAKO LOTURA EGITEKO LANAK (PA30)

Proiektua: Iruña-Orkoien oinezkoendako lotura egiteko proiektua (PA-30). Likidazio-aurrekontua: 439.838,16 euro (BEZa kanpo). Bi udalerrien eta Nafarroako Gobernuaren arteko hitzarmenaren bidez.

Iruña eta Orkoienen artean, PA-30 errepidearen gainean oinezkoen pasabidea egiteko proiektua da, bide-segurtasunari lotutako azpiegitura, oinezkoak eta bizikletak igarotzea ahalbidetzen duena. 751.193 euroko aurrekontuak (BEZa barne) barne hartzen ditu desjabetzea, lanak eta horien zuzendaritza (% 59,8, Nafarroako Gobernuak jarria; % 22,6, Iruñeko Udalak, eta % 17,6, Orkoiengoak). Uztailean lanak APEZETXEA ANAIAK SL enpresari esleitu zaizkio.

Pasabidea, 32,5 metro luze eta 2 metro zabal, PA-30 errepidearen 20,8 kilometroan dago, hiltegi zaharretik gertu. Argiteriako instalazioak led-motako luminariak ditu. Lanen barruan, 430 metro luze eta 3 metro zabal den oinezkoendako bidexka bat egin da, bi aldeetako espaloiekin lotura duena. Halaber, hiru eskailera-tarte sortu dira, oinezkoendako bidexkan egin beharreko ibilbidea murrizteko.

TRENBIDEKO KALEAREN 2. ZENBAKIKO ERAIKINAREN ERAISKETA ETA C-2 UNITATEAREN BERRURBANIZAZIOA

Proiektua: Trenbideko kalearen 2. zenbakian dagoen eraikina eraistea eta C-2 unitatea berrurbanizatzea. Likidazio-aurrekontua: 165.910,09 euro (BEZa kanpo).

Trenbideko kalearen 2ko eraikina eraisteko lanei esker, ingurunea berrurbanizatu eta espaloiak eta bidegorria handitu dira eremuan. Jarduketak C-2 unitatearen 7. industrialdeko 960. katastro-lurzatia hartu du jomuga, Buztintxuri – Euntzetxiki – Dona Grazia auzoan, eta 278 m2-ko azalera du. Lanak Construcciones y Excavaciones Erri Berri SL enpresak egin ditu eta 148.898,42 euroan adjudikatu dira (BEZa kanpo). % 15,31 aldatu da adjudikazio-aurrekontua, babespeko hegaztiek egindako habiak bildu behar izateagatik eta eraistean segurtasuna bilatu behar izan delako.

Eraitsitako eraikina 1950eko hamarkadakoa zen, antolamenduz kanpo zegoen eta espaloia estutzen zuen, bidegorrirako tokia besterik ez utzita. Eraispenaz gain, kontratua betetzeak berekin dakartza kale horretako 4. atariko mehelinaren itxiera berria, euri-uren sareak hobetzea eta eremuaren berrurbanizatzeari buru ematea. Desagertutako eraikinaren ordez tamaina txikiagoko bloke bat eraikiko da (8 etxebizitza eta merkataritza-lokalak). Ondoko atariak Udalaren dirulaguntzekin birgaitu dira eta egoera onean daude.

MAGDALENAKO ARS-1 URBANIZATZEKO 1. FASEA (1. LOTEA- S1 UNITATEA)
Proiektua: Magdalenako ARS-1 urbanizatzeko 1. fasea (1. lotea- S-1 unitatea). Likidazio-aurrekontua: likidatzeke 2021ean. Adjudikazio-aurrekontua: 6.935.385 euro (BEZa kanpo).

Proiektuak V/S-1 izeneko lurzoru urbanizagarriaren sektorea urbanizatzea proposatzen du, V/GSA-2 Sistema Orokor atxikia sartu gabe (ARS-1 Banaketa-gunea).

Lanen lehen fase honek lurzati guztiak berrurbanizatzea proposatzen du, instalazio-harguneei eta ibilgailuen zein oinezkoen sarbideei dagokienez. Esku-hartzeak barne-hartzen ditu hala Torralba del Río kalea nola Mendigorria, Torralba del Rio eta San Kristobal kaleak lotzen dituen egungo plazatxoa biribilgune bihurtzea; Burlatarekin mugakide den eremu baten urbanizazioa ere zedarritzen du, Irabia ikastetxetik gertu, Ezkaba kaleko autoendako sekzio osoa eta oinezkoen zein txirrindularien zati bat osatzeko, Magdalena kaleraino jarraitutasuna emanez (Irubide institutuaren ondoan).

MAGDALENAKO ARS-1 URBANIZATZEKO 1. FASEA (2. LOTEA - PARKEA)
Proiektua: Magdalenako ARS-1 urbanizatzeko 1. fasea (2. lotea - PARKEA) Likidazio-aurrekontua: likidatzeke 2021ean. Adjudikazio-aurrekontua: 1.811.867,87 euro (BEZa kanpo)

Proiektu honek U.I. V-Txantreako GSA-2 sistema orokor atxikiaren urbanizazioa garatzen du (Txantrea hegoaldeko parkearen ARS-1 eta ARS-3 banaketa-eremuak).

Arga ibaiak, Donejakue Bideak, Burlatako mugak eta Txantrearen hegoko ertzak zedarritzen dute eta 101.628 m2-ko azalera dauka.

Parkearen iparraldeko muga honako hau izanen da: ARS-1 Banaketa-eremuaren barruan V/S-1 sektoreak zedarritzen duen eremua urbanizatzeko proiektuan hegoaldeko muga zehazten duen kalea. Parke berriaren bidez, proiektuak proposatzen du trantsizioak ebaztea, konektatzea eta artikulatzea ertzeetan dauden paisaia ezberdinen artean: luzeran, hiriko erdigunearen eta naturalizatutako paisaiaren artean, Burlatako mugan ubidea leheneratuz, eta zeharkakoan, Txantreako hiri-paisaiaren eta Magdalenako landa-paisaiaren artean.

Parkearen lehen fase honen esparrua honako hau da: Magdalenako zubiarekiko zein Arga ibaiarekiko lotura sarbide-plaza txiki baten bidez sortzea Magdalenako zubitik, halako moduz non fisikoki eta bisualki lotzen baita Txantrea Iruñeko goi-lautadarekin eta Josefina seroren komentuko baratze zaharra Irubide parkearekin, komentuaren hesiaren parte bat eraitsita eta lehengo bide nagusia egonleku bihurtuta.

ITURRAMA BERRIKO A LURZATIKO GARAJE TAPA URBANIZATZEA
Proiektua: Iturrama Berriko A lurzatiko garaje tapa urbanizatzea. Likidazio-aurrekontua: 34.034,33 euro (BEZa kanpo). Hitzarmenaren bidez eginda.

PROIEKTUAK IDAZTEA

ARGA, ELORZ ETA SADAR IBAIEN IBAI-PLANGINTZAREN EREDUA

Proiektuaren idazketa 2019an adjudikatu zen TENADA, PROYECTOS Y OBRAS DE INGENIERÍA DEL SUELO Y MEDIOAMBIENTAL, SLUri (hemendik aurrera, TENADA, SLU), 37.500 euroan (BEZa kanpo).

Lan-esparrua Arga ibaiari eta Elorz eta Sadar ibaiadarrei dagokien ibai-eremua da, bai eta horrek hiri-espazioarekin dituen loturagune guztiak ere. Ereduak jarraitu beharreko estrategia jasotzen du: lan-fase batzuk ezarri dira ibai-, gizarte-, ekologia- eta hiri-lehentasunen arabera, eta egutegi bat osatu da faseak gauzatzeko, haien aurrekontuarekin eta jotako gauzatze-aldiarekin bat hierarkizaturik. Jarduketa-programa osoaren lehentasunezko helburua da hiriko ibai-inguruneak hiriaren egituran integratzea, bertako balio natural eta hirigintzakoak mantenduz eta sustatuz, dauden inpaktuak zuzenduz eta funtzionamendu hidraulikoa hobetuz.

2020ko ekainean onetsi zen agiri-aurrerakina, honako hauek barne hartuta: ibaien eta haien inguruneen azterketa, indarreko lege-esparrua, arazo zein beharren identifikazioa eta lokalizazioa, zonifikazioa eta proposamenak. Horrela amaitu da aurreikusitako hiru faseetako lehenengoa.

ZNO-1 (GRIDILLA) EREMUAREN INGURUKO LAN-PROIEKTUAREN IDAZKETA

Indarrean den Iruñeko Udal planak "Gridilla Etxeak" eraistea jasotzen du eta osatu gabe dagoen etxe-uhartea osatzea behe solairu eta lau solairu altxatuko bizitegi-eraikin kolektibo batekin, zeinaren hondoa, lerrokadurak eta gailur-altuera ondoko eraikinen berberak izanen baitira. Jarduketa garatzeko beharrezkoa da Xehetasun-azterlan bat egitea, dagoeneko izapidetu eta behin betiko onetsita dagoena. Planeamenduak, halaber, bidea ematen du gunea inguruko kaleekin lotzeko, hau da, Salva doktorearen, Sanduzelai eta Labayen doktorearen kaleekin, oinezkoendako eta autoendako lotura hobetuz auzoko alde honetan. Jarduketa hau "Erdigune Sanduzelai" partaidetzako prozesuan eztabaidatu zen.

Urbanizazio-proiektua idazteko kontratua eta obren zuzendaritza teknikoa CIMA INGENIEROS SLUk (% 80) eta Sergio Murillo Saldíasek (% 20) osatutako lantaldeari adjudikatu zitzaizkion, 2018an, 56.000 euroan (BEZa kanpo). Enkarguak bi proiektu ezberdinen idazketa barne hartzen du: patinodromoaren ingurukoa eta Gridillas Etxeena, eta horietako bakoitza, bestalde, hiru gauzatze-fasetan banatuta dago.

MAGDALENAKO PROIEKTUA EGUNERATZEA

2019ko maiatzean, «Magdalenako ARS-1eko S-1 unitatea urbanizatzeko proiektua eguneratzeko, 1. faseko (S-1) separata idazteko eta, hala badagokio, 1. fase honetako (S-1 eta Parkea) obrak zuzentzeko» kontratua adjudikatu zitzaion Sergio Murillok eta Cima Ingenieros etxeak osatutako lantaldeari, 134.800 euroan (BEZa kanpo). Proiektuaren berrikuspena 2019ko abenduan onetsi zen, eta gaurkotze-lanak egiteari dagozkion ordainsariak 2020ko urtarrilean ordaindu ziren.

Proiektuak 2012an onetsitako dokumentua eguneratu zuen: aplikatu beharreko araudi berrietara egokitu zuen, prezioak eguneratu zituen, eta partaidetza-prozesu batean auzotarrek egindako ekarpenak, 'Begibistan' lantaldearen irizpideetan garatuak, gehitu zituen proiektura. Auzotarren honako proposamen hauek jaso dira: plangintzan jasotako biribilgunearen ordez semaforoz araututako bidegurutze bat jartzea (Irubideko eremua); kale berria auzoaren eta etxebizitza-eremu berriaren zerbitzu gisara ulertzea, Alde Zaharraren eta Burlataren arteko lotura azkar bat izatea eragotziz; zirkulazioa baretzeko elementuak sartzea, oinezkoen eta bizikleten zirkulazioari lehentasuna emanez, eta bidegorriak parkearen periferiatik

diseinatzea, barruko bideak oinezkoentzat utzita.

Proiektuak eremuko kale mugakideekiko loturak jasotzen ditu, eta, bereziki, Torralba kalearen birmoldaketa, eta Mendigorria, Torralba del Rio eta San Kristobal kaleak lotzen dituen egungo plazatxoa biribilgune bihurtzea. Burlatarekin mugakide den eremu baten urbanizazioa ere zedarritzen du, Irabia ikastetxetik gertu, Ezkaba kaleko autoendako sekzio osoa eta oinezkoen zein txirrindularien zati bat osatzeko, Magdalena kaleraino jarraitutasuna emanez.

TRINITARIOS PARKEKO PASEALEKUA ETA IGOGAILUA

2019ko ekainean, «Trinitarios parkeko urbanizazioa (D fasea)» proiektua onetsi zen. Idazketa-proiektua 61.382,79 euroan adjudikatu zen.

Agirian aurreikusita dagoenaren arabera, mendiko hegala handituko da eta oinezkoen ibilbideak harmonikoki txertatuko dira, bai eta 20 metroko desnibela gainditu ere, Corten altzairuko metalezko egitura —L itxurakoa, beirazko gorputz bertikal batekin— daukan igogailu bat instalaturik, Trinitariosen eta gainerako hiri-aldeen arteko komunikazioak artikulatzeko, bereziki hiriko lautadarekin. Igogailuak López Sanz doktorearen kalearekin lotuko du parkea. Behealdean Plazaola pasealekuarekiko paraleloa den oinezkoen pasealeku berriko plazan egonen da. Bigarren fase batean, goiko aldea urbanizatzea aurreikusten du proiektuak: López Sanz doktorearen kalea berrantolatzea eta Larraina kaletik jarraitzea, bai eta Larraina kalearen eta Iratxeko Monasterioaren kalearen arteko bidegurutzean oinezkoendako pasabideak berriro banatzea ere.

2020ko maiatzean agiriaren aldaketa bat onetsi zen, igogailuaren oinarri-aldean dagoen saneamendu-hoditeriaren afekzioak kontuan hartzeko.

PLANEAMENDUA

UDALAREN EKIMENEZ

Jada eraikita dagoen hiria berritzeko planeamendu-lanei dagokienez, 2020an jarraitu zen Hiri Jarduketarako Plan Bereziak (HJBPB) egiten Lehen Zabalgunean, Bigarren Zabalgunean eta XIX. UIn (Milagrosa eta Santa María la Real auzoak). Halaber, Udal Planaren aldaketa egituratzaile bat erredaktatu da, ARS4, XIX. Ui-ren 2. Sektorerako (Milagrosa).

PARTIKULARREN EDO BESTE ADMINISTRAZIOEN EKIMENEZ

Lehendik abiatu diren eta izapidetzea 2020an amaitu duten espedienteen zerrenda:

- Hiri Jarduketarako Plan Berezia, Buztintxuri-Euntzetxiki-Dona Graziako Plan Partzialaren 23C eta 24C etxe-uharteetan.

- Aldaketa Xehatua XXIII. UIko (NUP-Sadar) ZNO-1aren UM-3an.

- Xehetasun Azterlana, Iruñeko Udal Planaren XIX. UIko Z3 eta GZ4 unitateetan (Oberena elkartea).

- Xehetasun Azterlana, Iruñeko katastroko 7. industrialdearen 1.378 lurzatian, X. UI - Landaben unitatearen barruan.

- Irunlarreko ospitaleetako Plan Berezia aldatzea (UI: XVII/Z-1).

- Alde Zaharraren Babes eta Barne Berrikuntzarako Plan Bereziaren (BBBPB) aldaketa puntuala, 1. poligonoaren 80. katastro-lurzatiarentzat, Maiatzaren biaren kaleko 3an.

- Iruñeko Udal Planaren aldaketa egituratzailea, 292. Oinarrizko unitatean, XV.UIren (Santa María la Real-Maristas ikastetxea) ZOR-1aren barruan.

2020an izapidetutako espedienteen zerrenda:

- ARS-3 banaketa eremuaren plan partziala aldatzea erabilera tertziarioko lurzatietan.

- Buztintxuri-Euntzetxiki-Dona Graziako Plan Partzialaren aldaketa puntuala E2 oinarrizko unitatean (osasun-zentroa).

- Sarrigurengo errepidearen Plan Berezia aldatzea (1etik 10era).

- Aldaketa, S1 sektoreko Plan Partzialean eta Iruñeko Udal Planaren V. UIko ARS-1 banaketa eremuarena den GSA-2 sistema orokor atxikian.

- Aldaketa Puntual Xehekatua Udal Planaren V. UIren Z-6an (San Migel Kolonia - 199. lurzatia, 6. poligonoa).

2020an izapidetzen hasitako espedienteen zerrenda

- Xehetasun Azterlana, ARS-3 Banaketa Eremuaren (Arrosadia-Lezkairu) Plan Partzialeko L-22 oinarrizko unitatean.

- Plan Berezia, Marcelo Celayeta etorbideko 144ko atzealdean (Errotazar kalea) irisgarritsuna hobetzeko.

- Xehetasun Azterlana, Lezkairuko Plan Partzialeko (Arrosadia-Lezkairu) L-6 oinarrizko unitatean.

- Plan Berezia, igogailuak instalatu eta oztopo arkitektonikoak ezabatzeko Txantrea plazako 1, 2, 4, 8, 10 eta 11n.

- Xehetsun Azterlana, XIV. UIren Z-1ean (Larraina kirol zelaia).

- Hiri Jarduketarako Plan Berezia, katastroko 2. poligonoaren 551. eta 541. lurzatietan.

- Buztintxuri – Euntzetxikiu – Dona Graziako sektorearen birpartzelazio-proiektuaren aldaketa, 30 A.E. lurzatian.

OSASUNA

ELIKAGAI-IKUSKARITZA

2020ko urtarrilaren 1ean, honako hauek zeuden jasota establezimenduen erroldan Iruñean: ostalaritzako 1.024 establezimendu, 135 jangela kolektibo, 86 industria/lantegi/biltegizain eta 1.059 elikagai-establezimendu, jarduera ez-iraunkorre gain. Establezimendu horietan 1.334 ikuskapen-bisita egin dira guztira.

Martxoaren 12an eta 13an, kanpaina bat abiatu zen pintxoen erakusketa eta tabernetako komunen eta barraren higiene-elementuak kontrolatzeko, eta 148 ostalaritza-establezimendu zein kafe-makina duten okindegi-gozotegi bisitatu ziren. 2020an, osasun-kontrola egin zen Mercairuñako arrain, fruta eta barazkien handizkako merkatuan eta hiriko hornidura-azokan, bai eta Landabengo azokan ere.

2020an, alerta sanitarioko 31 egoeratan esku hartu du, Nafarroako Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutuak jakinarazita; egoera horiek elikadura-establezimenduetan edo farmazietan banatutako elikagaiei eragiten zieten. Kontrolatu dira edo aholkua eman da ostalaritzako eta elikadurako 30 jarduera ez-iraunkorretan, eta 25 postu ikuskatu dira hainbat jaiegunetan edo ospakizunetan. Hirigintza eta Etxebizitzako zerbitzuekin batera, kontrol-zereginak egin dira Erantzukizunpeko adierazpenaren/Irekitzeko lizentziaren baldintzak aldatu edo bete ez dituzten establezimenduetan. Gainera, 27 ziurtagiri egin dira Iruñean dauden elikagaien esportaziorako enpresetatik.

2020an 346 espediente ireki dira ofizioz, Elikagaien Ikuskaritzari lotuta. Horietako 96tan zehapen-espedientea hastea proposatu da, eta 306 errekerimendu-txosten izapidetu dira gabeziak zuzentzeko. Irekitako beste 60 espediente zerbitzuak kudeatutako hainbat gairi zegozkien (salaketak, alertak eta antzekoak).

Instalazioa	2016	2017	2018	2019	2020
Errekerimenduak	540	428	486	306	**346**
Zehatzaileak	106	113	87	204	**96**

Elikagaien Ikuskaritzak elikadurari lotutako 26 salaketa bideratu ditu, partikularrek eta poliziak esku-hartzeetan eginak, edo beste erakunde publiko batzuek abiatutakoak.

Zerbitzuak, 2020an, guztira elikagaien 52 lagin hartu ditu. Horietatik, 21 analisi mikrobiologikoak egiteko eta 2, elikagai gehigarriak zehazteko. Lagin-kopurua murriztu egin da, aurreko urteekin alderatuta, Elikagai Ikuskaritzak parte hartu duelako laginketa-programan, zeina Nafarroako Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutuak ezarri baitu, Nafarroako Foru Komunitaterako, AESAN agentziaren jarraibideak betez. Udalaren parte-hartzea erroldatutako biztanleen eta Iruñeko udalmugartean dauden establezimenduen araberakoa izan da.

2020an, handitu da koordinazioa Nafarroako Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutuarekin (ikuskapen-protokoloak, laginak hartzea, osasun-erregistroari edo ikuskapenari buruzko bilerak).

Elikagai Ikuskaritzak 2015tik 2020ra bitartean hartutako elikagai-lagina

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Udal Laborategiarekin batera eginiko programa	538	516	538	457	140	**29**
Gainerakoak	59	30	50	27	27	**23**
GUZTIRA	**597**	**546**	**588**	**484**	**167**	**52**

ZOONOSIA
2020an, 189 txakur eta katu sartu dira Animaliak Hartzeko Zentroan, eta horien sarrera-arrazoia eta destinoa dagokien taulan zehazten dira, bai eta urtean sartu direnen kopuruaren eboluzioa ere.

	2016	2017	2018	2019	2020
Zakurrak	171	190	177	181	**135**
Katuak	35	37	82	62	**54**
Biak	**206**	**227**	**259**	**243**	**189**

189 animalia horietatik, 85 jabeei itzuli zaizkie, eta 113 adoptatu egin dira. Udalaren webgunean adopzioak egiteko orri espezifiko bat dago; hantxe eskura daiteke prozesuaren gaineko informazio guztia, bai eta animalien argazkiak ikusteko aukera ere.2015etik 2019ra adoptatutako animaliak

Animalia adoptatuak

	2016	2017	2018	2019	2020
Zakurrak	51	64	78	57	**62**
Katuak	25	24	47	58	**51**
Biak	**76**	**88**	**125**	**115**	**113**

	2016	2017	2018	2019	2020
Zehapen-arrazoiak	-	-	-	-	-
Zakurrak aske eramateagatik	69	128	109	109	**120**
Gorozkiak ez jasotzeagatik	11	21	13	10	**8**
Zakurrak egoera egokian ez edukitzeagatik	5	6	3	6	**2**
Txertatze eta identifikazioarekin lotutako arau-hausteengatik	3	8	9	8	**3**
APP araudia	38*	64	50	47	**31**
Zakurrekin lotutako bertzelako zehapenak	16*	7	28	19	**7**
Bertzelako animaliekin lotutako bertze zehapen batzuk	4	1	-	-	**1**
Zergati guztiak	**152**	**235**	**212**	**199**	**172**

Espediente bat ireki zaio txakur baten jabeari hura abandonatzeagatik, ez baitu Animaliak Hartzeko Zentrotik jaso.

2020. urtean, 37 kasutan esku hartu da, animaliek pertsonei hozka egiteagatik. Kasu horietan, 4 animaliari behaketa sanitarioa egin zaie, eta kasu bakar batean ere ez da detektatu gaixotasun kutsagarririk. Arriskugarriak gerta daitezkeen animaliak edukitzeari buruzko araudia aplikatuz, urte honetan zehar horiek edukitzeko beste 81 lizentzia eman dira, 36 lizentzia berritu eta 2 kopia eman dira lizentzia galtzeagatik.

CES/R - esterilizatutako, bizkarroiak hildako eta txertatutako katuak programaren estadistika

	Esterilizatzea, txertatzea, bizkarroiak hiltzea	Bestelako albaitaritza-arretak
Emeak	122	6
Arrak	81	7
Guztira	**203**	**13**

Uso-populazioaren gaineko kontrola eta usategi ekologikoa abian jartzea Azaroan abian jarri zen Taconera parkean eraikitako usategi ekologikoa, usoen populazioa eta haien ugalketa kontrolatzeko, eta emaitza onak lortu ziren. Halaber, uso batzuk hiritik kanpo dauden usategietara eraman ziren, usoen populazioa pixkanaka murriztea xede harturik.

INGURUMEN-OSASUNA

Udal-erregistroan salaketak edo eskaerak aurkeztu dituzten herritarraren eskariei erantzuteaz arduratzen da, eta Udalaren esku-hartzea eskatzen du Osasun Ikuskaritzari dagokion gai espezifiko batean. Gainera, ofizioz garatzen ditu merkataritza-jardueren osasun-zaintzako programak eta/edo etengabeko osasun-hobekuntza sustatzeko zerbitzuak.

ESKATU AHALA
Herritarrek 2020an egindako salaketa- eta eskaera-kopurua azken urteotako baxuena da.

URTEA	KOPURUA, GUZTIRA	SALAKETA KOPURUA	ESKAERA KOPURUA	SORRARAZITAKO IKUSKATZE KOP.	KOPURUA SORTURIKO LAGINAK
2016	54	36	18	36	2
2017	51	30	21	37	3
2018	36	26	10	57	4
2019	43	32	11	70	0
2020	**29**	**20**	**9**	**48***	**0**

*Sorrarazitako ikuskapen-kopurua askoz handiagoa da tatuaje-tinten gaineko osasun-alerta batek eragindako eskaeren kopurua baino, zeinak 28 lokal ikuskatu behar izan baitzituen.

OFIZIOZKO ZAINTZA

2020an garatutako osasun-zaintzako urteko programek zerikusia izan dute uraren osasun-kalitatearekin, honako kasu hauetan: kontsumoko ura, ibaiko zein igerilekuetakoa, haurtzaindegi eta haur-eskoletakoa, estetika eta garbitasun pertsonaleko lokaletakoa eta merkataritza-lokaletakoa.

ikuskapenak eta laginak, guztira, murriztu egin dira aurreko urteekin alderatuta. Lehenengo kasuan, ostalaritzako ikuskapenak indartu direlako; bigarrenean, 2019an laborategian egindako aldaketengatik, Nafarroako Osasun Publikoaren eta Lan Osasunaren Institutuko laborategian laginak hartzeko irizpide berriak ezarri direlako.

Ikuskapenak eta laginak

URTEA	IKUSKATZEAK, GUZTIRA	LAGINAK, GUZTIRA
2016	1.904	1.756
2017	1.759	1.761
2018	1.941	1.695
2019	1.835	1.500
2020	1.555	801

Ikuskapen guztietatik, 252 igerilekuetan egin dira; 34, haur-eskoletan; 808, estetika-lokaletan; 269, merkataritza-establezimendu berrietan, eta 92 kasutan, jarraipena eman zaie espedienteei ikuskapenetan antzemandako gabeziengatik. Halaber, giza kontsumoko uraren 574 lagin jaso dira, ibaietako uraren 5 eta igerilekuetako uraren 171.

Salaketaren bidez sortutako espedienteen % 85 eta eskaeraren bidez sortutakoen % 88, 2020an amaitu eta artxibatu dira. Beste 3 salaketa 2021ean ebazteke geratu dira –ohiko izapide administratiboa jarraitzen dute– eta 1, 2021eko urtarrilean amaitu zen.

Herritarrek formalizatutako salaketen % 50 udal-erregistroan aurkeztu eta 20 egun igaro baino lehen aztertu ziren. Jasotako eskaerak 17 eguneko epean kudeatu dira batez beste.

INGURUMEN INGENIARITZA

Zerbitzuaren jarduerak, funtsean, salaketei erantzutean eta zaratari eta usainei buruzko ingurumen-legeria betetzen dela egiaztatzeko eragozpenak sor ditzaketen jarduerak ofizioz ikuskatzean oinarritzen dira. Salaketak izan daitezke herritarrak instantzia orokorrean idatziz aurkezten dituen eta Ingurumen Ingeniaritzako Zerbitzuari zuzenduta dauden kexak, edo Udaltzaingoak herritarrek egindako deiengatik ipinitako salaketak.

	2016	2017	2018	2019	2020
Salaketa kopurua	174	199	133	145	**106**
Ikuskatze kopurua	97	175	100	63	**58**

KUTSADURA AKUSTIKOAK ERAGINDAKO SALAKETAK

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tabernak	48	46	50	29	33	**15**
Auzotarrak	56	66	71	59	63	**37**
Bertze batzuk	44	42	44	30	38	**39**
GUZTIRA	148	154	165	118	134	**91**

2020an, 18 zehapen jarri dira zaratagatik.

KUTSADURA ATMOSFERIKOAK ERAGINDAKO SALAKETAK

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Keak eta usainak	23	20	19	15	11	**15**

Ikus daitekeenez, kutsadura atmosferikoagatik jarritako salaketen kopurua murriztu da azken urteetan, nabarmen ugaritu baitira ofiziozko ikuskapenak.

UDAL-LABORATEGIA

Udal Laborategiko langileek Nafarroako Lan Osasunaren Laborategietako instalazioetan betetzen dute bere eginkizuna 2019az geroztik; urte horretan Iruñeko Udalak hitzarmen bat sinatu zuen Nafarroako Gobernuko Osasun departamentuarekin NOPLOIren laborategiko instalazioak aldi baterako erabiltzeko.

Elikagaien kontrola. Udalaren Elikagai Ikuskaritza zerbitzuak bat egin zuen NOPLOIren elikadura-segurtasunaren atalak ezarritako elikagaien gaineko lagin-planarekin.

Ingurumenaren kontrola. Giza kontsumorako ura, igerilekuetakoa eta udalerria zeharkatzen duten ibaietako ura kontrolatzean datza.

Elikagai mota	Saiakuntza kimikoak	Saiakuntza mikrobiolo-gikoak	Guztira
Sareko ura, eguneroko kontrola	10	4	14
Sareko ura, analisi osoa	87	5	92
Igerileku eta hidromasajeetako ura	9	2	11
Ibaietako ura	7	3	10
Guztira*	113	14	127

EPIDEMIOLOGIA

Epidemiologia Zerbitzua Udalaren osasun-zerbitzu bat da, eta herritarren osasuna babestea eta sustatzea du helburu. Alde batetik, aholkuak ematen ditu bere eskumenekoak diren gaietan dela emailez dela telefonoz, eta bestetik, zenbait programa garatzen ditu honako hauek sustatzeko: aire zabaleko ariketa fisikoa, ibilbide naturaletan barna ibilaldi nordikoen hastapenak eta 40 urtetik gorakoentzako ariketa fisikoa. 2020an, Udalak ibilketa nordikoko 18 saio eskaini ditu, eta 368 lagunek hartu dute parte. Aurreikusitako programa guztietan eragina eduki zuen oraingo egoerak (ikusi COVID).

Halaber, Herritarrendako Arreta Zerbitzuarekin lankidetzan, Epidemiologiak informazio- eta alerta-sistema kudeatu du, atmosferako polinizazio-maila altuari aurre egiteko (martxoaren 12tik ekainaren 28ra bitarte). 2020an, 18.383 SMS mezu eta 1.660 email bidali zitzaizkien 1.581 pertsonari, eta horietatik 86 izen-emate berriak izan ziren.

Polen-mailari buruzko informazioa jasotzen duen lagun kopurua

2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.035	1.182	1.323	1.404	1.495	**1.581**

Epidemiologia Zerbitzuak lankidetzan dihardu Nafarroako Gobernuarekin tenperatura altuegiek osasunean duten eraginaren aurkako prebentzio-planean, eta hori arrisku-mailari eta «bero-boladaren» kasuan prebentzio-neurriei buruzko informazioan zehazten da. 2020ko udan, plana bigarren aldiz aktibatu zen, 2019an aktibatu eta gero (uztailaren 31n)

Era berean, Udalaren Desinfekzio Parkearekin eta Nafarroako Gobernuarekin lankidetzan, 2016az geroztik, zerbitzua lanean ari da udalerrian eltxo tigrearen presentzia detektatzeko, 2020ko maiatzaren 18tik abenduaren 14ra bitartean arrautza-tranpen instalazio- eta bilketa-sistema baten bidez.

Arrautza-tranpen taula/erregistroa Iruñerrian. 2016-20

URTEA	TRANPA KOPURUA	ASTE KOPURUA	TRANPA KOPURUA				ALDATURIKO LEKUKO KOPURUA
			ZAINDUAK	POSITIBOAK	NEGATIBOAK	DESAGERTUAK	
2016	8	11	88	0	88	2	1
2017	10	16	160	0	160	2	4
2018	10	12	120	0	120	0	3
2019	10	15	150	0	144	3	3
2020	**10**	**16**	**150**	**0**	**148**	**1**	**1**

HIGIENE- ETA DESINFEKZIOKO-ZERBITZUA

DESINFEKZIO-PARKEA

Desinfekzio-parkeak arratoi-hiltze, desinfekzio, intsektu-kentze eta usain-kentze lanak egiten ditu lokaletan eta bide publikoan, ofizioz zein partikularrek eskatuta.

Desinfekzioak

	2016	2017	2018	2019	2020
Desinfekzioak (partikularrak)	18	11	14	9	**8**
Santo Domingo azoka eta Zabalgunea	102	104	104	100	**102**
Bide publikoa	1.949	2.663	2.432	1.991	**1.875**
Hauteslekuak	Bide publikoan bilduriko datuak			69	**0**
Udal-egoitzak	Bide publikoan bilduriko datuak			56	**90**
Zerbitzuak, guztira	2.069	2.778	2.550	2.225	**2.075**

Intsektuak hiltzea

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Intsektuak hiltzea (partikularrak)	129	150	152	192	188	**71**
Ikastetxeak eta haur-eskolak	35	41	43	40	41	**41**
Udal-egoitzak	307	270	314	514	93	**52**
Udaberriko kanpaina	Udal-egoitzetan bilduriko datuak				83	**112**
Bide publikoa	Udal-egoitzetan bilduriko datuak				318	**389**
Bainu-etxeak eta komun publikoak	167	169	55	15	14	**36**
Zerbitzuak, guztira	**641**	**630**	**564**	**761**	**737**	**701**

Arratoi-garbiketak

2020an jarduketak indartu dira bide publikoan, Bainuetxe eta komun publikoetan, eta baita udaberriko kanpainan, egindako jarduketetan ikus daitekeen moduan.

	2016	2017	2018	2019	2020
Estolderia: erregistroak	1.146	1.394	3.008	3.014	**3.050**
Estolderia: ikuskatzeak	896	3.942	3.282	3.763	**3.865**
Arratoiak hiltzea bide publiko eta udal-eraikinetan	395	612	543	717	**1.027**
Arratoiak hiltzea (partikularrak)	417	78	74	146	**49**
Berrikuspenak (partikularrak)	302	21	0	0	**0**
Zerbitzuak, guztira	**3.156**	**6.047**	**6.907**	**7.822**	**8.183**

2020an, estolderietako arratoiak kontrolatzeko urteko bi kanpainei eutsi zaie, zeinak ugalketa-garaiarekin batera egiten baitira (udaberrian eta udazkenean).2020an estolden tapaki gehiago jarri dira kanpainetan, eta ondorioz, zerbitzu kopurua handiagoa izan da 2019arekin alderatuta. Bide publikoetan eta Udal-eraikinetan egindako zerbitzu-kopurua ere handiagoa izan da, tratamenduak gehiago berrikusi baitira, eta beraz, errodentizida-kopurua hobeki doitu daiteke, erresistentziak sortzea ekiditeko eta tratamenduak eraginkorrago bihurtzeko.

ANIMALIEN KONTROLA

Labezomorroaren kontrola

Urtero, eta udaberrian espeziearen arrautzak eklosionatzearekin batera, Desinfekzio Parkeak ofizioz intsektuak garbitzen ditu Bigarren Zabalguneko eta bertze auzo batzuetako puntu jakin batzuetan, bai eta Txantrea auzo osoan ere.

Eltxo tigrea

Aurreko urteetan bezala, Udalak espezie hori zaintzeko eta kontrolatzeko programa ezarri du NOPLOIk zehaztutako jarraibideekin bat, lekuko bana duten hamar arrautza-tranpen bitartez. Aurten maiatzetik abendura bitarte egin da.

Liztortzar asiarra

Vespa Velutina/ liztortzar asiarra kontrolatzeko zerbitzuen kopuruak gora egin du, espeziearen izaera inbaditzaile eta hedakorrari erantzuteko. 2020ko otsailaren 6tik ekainaren 15era bitarte, 7tan berrikusi dituzte tranpak, 15 egunean behin gutxi gorabehera; guztira, 271 ikuskapen egin dira, eta 356 intsektu harrapatu. Tranpa horiek zuhaitzetan jarri ohi dira, hibernatzen ari diren erreginak daudela uste den tokietan.

HABIEN BILAKAERA URTEAN

	2016	2017	2018	2019	2020
Estolderia: ikuskatzeak	51	59	98	36	**83**
Arratoiak hiltzea bide publiko eta udal-eraikinetan	0	0	3	30	**35**
Arratoiak hiltzea (partikularrak)	0	0	10	398	**356**

KOMUN PUBLIKOAK

Hiriko komun tradizionalak itxita daude martxotik maiatzera bitarte. Gutxi gorabeheherako kopurua bilatzea xede hartuta, balioespena egin da azaroaren 16tik 22ra bitarteko asteko kopuruari dagokionez.

	Azaroa		Zenbatespena
	astea	eguna	Erabilera-eskuliburua
Gazteluko plaza	9.030	1.290	472.140
Gurutzeko plaza	5.096	728	266.448
Foruen plaza	3.865	552	202.084
Sarasate pasealekua	3.664	523	191.575
Antoniutti	3.497	500	182.843
Basotxoa	3.272	467	171.079
Ziudadela	3.218	460	168.255
Media Luna	1.421	203	74.298
Munduaren parkea	1.127	161	58.926
Landaben*	598	598	**25.714**
			1.813.363

GARBIKETA AUTOMATIKOKO KOMUNAK. Erabilera kopurua

2020an lizitazio bat egin da garbiketa automatikoko beste komun bat jartzeko Trinitariosen, Kosterapea pasealekuan. Komuna 2021ean jarri eta abiatuko da.
Ateratako datuak kontuan hartuta, erabileren % 65 garbiketa automatikoko 26 komunetatik 9etan gertatzen da, eta leku hauetan daude: Sarasate pasealekua, San Frantzisko plaza, Gazteluko plaza, Karlos III.aren etorbidea, Gartzia Naiarakoaren pasealekua, Serafín Olave kalea, Runako parkea, Alfredo Landa parkea eta Olivako Monasterioaren kalea.

GARBIKETA AUTOMATIKOKO KOMUNAK. Erabilera kopurua

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gazteluko plaza	40.333	39.488	42.777	40.299	31.945	32.108	15.011
Sanduzelai*	13.813	14.756	S.D	S.D	S.D	11.639	5.834
Magdalenako zubia*	13.842	14.120	S.D	S.D	S.D	7.457	3.327
Runako parkea*	11.077	14.462	15.122	12.975	18.896	17.566	8.513
Maiteminduen parkea*	13.432	10.386	7.977	9.099	10.123	9.686	5.692
Mendillorri ikastetxea	7.914	8.119	10.093	7.366	7.608	9.093	3.668
Mendillorriko aintzira	4.111	4.538	4.563	5.617	4.524	5.590	1.892
Karrikiri*	5.307	5.070	4.279	S.D	3.507	3.653	1.200
Felisa Munarriz plaza	10.649	6.994	7.401	5.833	5.987	6.639	3.325
Sarasate pasealekua	33.586	31.447	27.686	34.846	35.057	40.364	16.954
La Olivako Monasterioa	23.160	23.782	23.568	S.D	S.D	17.378	7.779
Ibarbidea	10.319	10.377	9.681	9.041	S.D	7.273	3.075
Gartzia Naiarakoaren pasealekua	22.398	22.195	12.603	S.D	21.285	21.336	10.220
Serafín Olave	23.201	23.147	22.959	23.795	23.489	21.557	8.811
Ilargi Enea parkea*	4.372	6.900	5.818	7.698	5.188	7.669	2.936
Karlos III.a	20.034	24.377	31.512	36.427	34.187	40.167	14.669
Elío epailearen plaza	6.024	3.428	4.463	5.609	6.419	7.249	3.903
Martzilla monasterioa	5.972	4.436	4.690	4.327	7.307	5.583	2.525
Viñaburu-Ospitaleak	3.815	2.977	2.867	2.874	2.844	2.441	1.201
Turrillas plaza	6.368	6.408	6.050	6.914	7.176	7.997	3.400
Gares plaza	5.583	6.271	5.604	5.846	5.709	7.194	3.317
Erriberri	6.538	7.200	7.271	7.408	6.485	7.642	3.482
San Frantzisko	25.916	36.901	36.187	41.667	30.269	31.210	15.062
Alfredo Landa	8.942	12.955	12.779	8.587	S.D	17.753	8.272
Sandua pasealekua		4.938	10.046	9.954	12.429	9.543	4.793
Taxoare				3.871	1.552	8.942	3.330
Guztira	326.706	345.672	315.996	290.053	281.986	364.731	162.191

* Kanpoaldean komun bikoitza duten komunak. Kanpoaldean dauden komunen erabilera ez da zenbatu, ez baitute kontagailurik. SD (Daturik gabe)

BAINU-ETXEA ETA ANTONIUTTIKO DUTXAK

Hiriak bainu-etxe bat du Eslava kaleko 9 zenbakian; ur beroz hornitutako instalazioak ditu, eta zortzi dutxa-kabina, sei bainugela (desgaitasunen bat duten pertsonek erabiltzeko egokitutako bi), hiru garbigailu eta hiru lehorgailu. Horrez gain, haiek modu egokian erabiltzeko tresna guztiak.

Dutxen erabileren joer

	2016	2017	2018	2019	2020
Gizarte-zerbitzuetako dutxa kop.	768	956	900	815	757
Dutxak, guztira	7.153	6.667	7.347	6.511	3.057
Bainu kopurua	24	19	6	16	0
Dutxak eta bainuak, guztira	**7.177**	**6.686**	**7.353**	**6.527**	3.814

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gizarte-zerbitzuetako garbiketa kop.	865	783	905	808	1.480	878
Gizarte-zerbitzuetako lehorketa kop.	865	783	905	808	1.480	878
GUZTIRA Gizarte-zerbitzuak	**1.730**	**1.566**	**1.810**	**1.616**	**2.960**	1.756
Ordaindutako garbiketak, guztira	1.545	1.615	1.659	1.542	1.974	1.210
Ordaindutako lehorketak, guztira	1.477	1.488	1.565	1.473	1.918	1.191
Ordainduak, guztira	**3.022**	**3.103**	**3.224**	**3.015**	**3.892**	2.401
GUZTIRA	**4.752**	**4.669**	**5.034**	**4.631**	**6.852**	4.157

XIRINGEN BILKETA

Bide publikoan utzitako xiringak erretiratzea da zerbitzu honen eginkizuna, hondakin sanitarioen bidez ustekabean gaixotasunak transmititzeko aukerarik izan ez dadin. Gaur egun, garbiketa automatikoko komunak dira xiringak aurkitzeko aukerarik handieneko lekuak. Zerbitzuak 2020an kendu dituen 72 xiringetatik 35 instalazio honetatik kendu dira eta beste 37, bide publikoan hartu dira. Xiringa gehien –15 inguru– aurkitu diren auzoak Alde Zaharra, Txantrea eta Donibane dira. Aitzitik, ez da xiringa bat ere agertu ez Iturraman, ez Mendillorrin, ezta Landabenen ere.

Bide publikoan bildutako xiringak

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Urtarrila	5	4	0	1	1	-
Otsaila	7	1	0	14	14	-
Martxoa	8	2	1	6	5	-
Apirila	5	5	8	0	10	-
Maiatza	6	3	5	5	9	-
Ekaina	0	2	9	2	13	-
Uztaila	0	3	3	1	10	-
Abuztua	1	5	12	1	1	-
Iraila	0	9	7	0	3	-
Urria	2	3	1	12	6	-
Azaroa	3	0	0	0	15	-
Abendua	5	7	6	1	20	-
GUZTIRA	**42**	**44**	**52**	**43**	**107**	72

UDAL-HILERRIA

Zerbitzu honen eginkizuna gorpuak lurperatzea eta erraustea da (eta ondorengo gorpuak ateratzea, berriro lurperatzea eta erraustea), guztia ere higiene- eta osasun-baldintza egokietan. Normaltasunez betetzen dira ehorzteko eta errausteko eskaera guztiak, jaso eta hurrengo hogeita lau ordutan. Pandemian handitu dira, aurreko urtearekin alderatuta, gorpu-eramateak (% 13,77) eta errausketak (% 11,10). Nitxoen kopurua ere handitu egin da (% 28,37), eta baita panteoiena (% 14,14) eta lurreko hilobiena ere (%24,32). Errausteen ehunekoa % 76,69era iritsi da urtean zehar, eta pixka bat murriztu zen aurreko urtearekin (% 78,453) alderatuta.

Urtea amaitzean, badaude 3.511 nitxo libre (aurreko urtean baino 93 gehiago, eta ezabatu dira lautik gorako altuera izan eta libre daudenak), lurreko 500 hilobi inguru (behar heinean gaitu daitezkeen hainbat lursail daude), gorpuzkietarako 13 kolunbario eta errautsendako 23 kolunbario libre.

Ehorzketen konparazio-taula

EHORZKETA MOTA	2016	2017	2018	2019	2020
Nitxoak	427	435	420	363	**466**
Lurra	8	24	32	37	**46**
Panteoiak	184	183	180	191	**218**
Gorpu-errausketak	2078	2033	2171	2162	**2402**
Guztira	**2697**	**2675**	**2803**	**2753**	3.132

Desobiratzeen konparazio-taula

DESOBIRATZE MOTAK	2016	2017	2018	2019	2020
Bertze hilerri bat	19	25	16	17	7
Hezurtegi komuna	803	592	643	314	384
Berrehorzketak	136	126	126	202	182
Gorpuzkien errausketak	261	238	206	308	231
GUZTIRA	1.219	981	991	841	804

Iruñeko hilerrian ehortzitako kanpotarren jatorria

DESOBIRATZE MOTAK	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Iruñerriko herrietakoak	520	538	442	519	575	571
Nafarroako bertze herri batzuetakoak	479	555	543	542	521	571
Bertze probintzia batzuetakoak	52	80	73	79	88	99
GUZTIRA	1.052	1.173	1.058	1.140	1.184	1.241

2.9.1.

PROIEKTU ESTRATEGIKOAK, MUGIKORTASUNA ETA JASANGARRITASUNA

PROIEKTUAK ETA OBRAK

JARDUERA NAGUSIAK

TXANTREAKO KALEAK BERRURBANIZATZEA

(DONEZTEBE, LESAKA, ELO, MENDIGORRIA ETA ETXARRI ARANATZ)

Aurrekontua: 2.044.470 euro.

Udalak, Iruñerriko Mankomunitateak eta Nafarroako Gobernuak finantzatuta, Tokiko Inbertsio Planaren bitartez (1.123.103 euro).

Deskribapena: espaloiak zabaltzea, galtzadak murriztea, oinezkoen pasabide goratuak instalatzea, bideak asfaltatzea, egonleku berriak sortzea eta zerbitzuak lur azpitik eramatea. Auzoak, lanak egin bitartean prestatu zen disuasio-aparkaleku eremu berria irabazi du Ezkaba kalean, doako aparkaleku gisa mantendu baita. Egindako obrek Etxarri Aranatz, Mendigorria eta San Kristobal kaleetan izan dute eragina, baita Doneztebe, Lesaka eta Elo esparru horretako barneko kaleetan. Esku-hartzeak irisgarritasunaren eta oztopo arkitektonikoak kentzearen inguruko araudia betetzen du.

Jarduketa horrek bere horretan mantentzen du kaleen egungo sekzioa, batetik, oinezkoen zein ibilgailuen zirkulazio-eskema bera mantenduz eta, bestetik, zoladura eta zintarri guztiak ordeztuz jarduketa-esparruaren perimetroan. Egonlekuak ere egin dituzte eraikinen eta kale perimetralen arteko esparruetan, koloretako galtzada-harrizko zoladuraz, hiri-altzari berriez eta zuhaitzez.

Barneko kaleetan, bideen sekzioa aldatu da, oinezkoendako eremua handituz eta galtzada murriztuz. Espaloien mailako plataforma-kale sekzio bat egin da, 2,2 metroko ilaran aparkatzeko bi alborekin eta 3,5 metro baino gehiagoko espaloiekin. Doneztebe eta Lesaka kaleen erdialdean oinezkoen pasabide goratuak egin dira barruko plazetatik igarotzen diren bideak elkar lotzeko.

Lan horiek berritu dituzte hoditeria orokorrak eta saneamendu-harguneak, eta baita ur-horniketa eta hiri-argiteriako instalazioa ere.

ESTALKIA LEZKAIRUKO FUTBOL-ZELAIAN (1. FASEA)

Aurrekontua: 123.790 euro.

Deskribapena: Udaleko futbol-zelaian harmailak estaltzea oinarrizko egitura flotatzaile batean oinarritutako diseinuaren bidez, zeinak espazioaren eta egituraren jarraitasuna mantenduko baitu Lezkairuko Kirol-hirira sartzeko eginen den aterpearekin.

Proiektuaren 11 mentsuletako 4 egin dira (harmailen erdialdean), 210,21 m2-ko azaleran, harmaila osoa (637 m2) estaltzeko behar den guztiaren heren batean, gutxi gorabehera.

Estalitako zatia altzairu angeluzuzeneko 'L' formako mentsulazko egitura nagusi batean bermatzen da. % 5eko malda du eta xafla uhinduz egina dago. Sabai horizontal faltsua jarri da, perimetro-fronte guztietan

estaldura bertikala duena, altzairu aurrelakatuzko xafla tolestuaren bidez.

Etorkizunean, hainbat fasetako obra guztia amaitzen denean, 100 metroko estalki-luzera gaindituko da, futbol-zelaiaren neurriekin bat datorrena, eta alde batean ahalik eta euskarri gutxien izanen ditu, dauden elementuei ahalik eta gutxien eraginez.

eratzen dute, eta haien gainean kokatzen da polikarbonato zelularra. Pilareak 100x100x40 cm-ko masa-ormigoizko zapata batzuei lotuta daude. Estalitako azalera 250 m² izan da.

EMAKUMEEN ETXEA. II. FASEA-OZTOPO ARKITEKTONIKOAK EZABATZEKO OBRAK ETA IGURATZAILE TERMIKOA HOBETZEA

Aurrekontua: 266.872 euro.

Deskribapena: Jarduketak oztopo arkitektonikoak ezabatu ditu igogailu bat jarriz, inguratzaile termikoa hobetu da kanpoko arotzeriak aldatuz eta lehen solairua eraberritu da liburutegia hartzeko (bertara lekualdatuko da IPESen funtsak dituen liburutegia).

Beheko solairuan, harrera-gunean, pasabide bat egin da igogailura heltzeko, harrera-gunearen eta ikasgeletako baten azalera murriztuz, sarrerako atakaren eta elektrizitate-kutxaren lekua aldatuz, eta eskailera-igogailua ezabatuta.

Erdisotoan bi ikasgela batu dira, pasabideko karga-horman beste sarrera bat sortuz. Lehen solairuan, pasabidetik biltegirako sarrera ezabatu egin da. Kanpoko arotzeria ordeztu da, zubi termikoaren haustura eta kristaltze egokia duten aluminiozko beste batzuk jarrita eraikin osoan.

JUARISTI DOKTOREAREN KALEKO IGAROBIDE JASANGARRIA BERRURBANIZATZEA

Aurrekontua: 418.517 euro.

Deskribapena: Jarduketak egin dira Juaristi Doktorearen kalearen 930 metroetan eta horren jarraipena den José Alfonso kalean, eta bietan lehenbizikoa bizitegi-kale bilakatu dute, abiadura orduko 20 kilometrora moteldute. Auzotarren eskariz, berrurbanizazio-proiektua Sanduzelai IParen inguruetara (Sanduzelaiko etorbidea) heldu da: bidegorri bereizi bat egin da eta Sanduzelaiko etorbideko oinezkoen pasabidea egokitu da bizikletetarako pasabide bat txertatuta.

Jarduketa horien bidez, bi ardatz landu dituzte. Alde batetik, ‘hezkuntza-sistema’ deitutakoa (José María Repáraz Doktorearen kalearen eta Nafarroa etorbidearen arteko tartea, Sanduzelai IP ikastetxeraino). Bertan auzoko bi ikastetxeak, haur-eskola eta futbol-zelaia daude. Bigarren ardatza ‘sistema komunitarioa’ izenekoa da, eta barne hartzen du Juaristi Doktorearen eta Labayen Doktorearen kaleetako zatiaren berrantolaketa, auzotarren elkarbizitza errazte aldera.

LAGUNTZAKO ANDRE MARIA KALEKO IGAROBIDE JASANGARRIA BERRURBANIZATZEA

Aurrekontua: 276.194 euro.

Deskribapena: Jarduketek Laguntzako Andre Maria kalea dute ardatz. Aita Adoain eta Imarkoain kaleen artean, iparraldeko aldean ilaran aparkatzeko dauden aparkatze-tokiak berrantolatu dira, eta noranzko biko bidegorri bereizia sortu da auzoko erdigunea Alemanes aldearekin lotzeko. Imarkoain eta Iruñerria kaleen artean oinezkoendako gune bat sortu da, berdeguneekin eta elkarbizitzarako ekipamenduekin (jolasak, bankuak, etab.), lur gainean aparkatzeko tokiak berrantolatuta. Gune horretan bizikletak eta bizilagunen ibilgailuak abiadura motelean ibil daitezke.

Jarduketaren hirugarren gunea Hontzaren plazaren ingurua da (Laguntzako Andre Maria kaleko zatia, Noain eta San Kristobal kaleen artekoa). Zirkulazioaren noranzkoa aldatu egin da Noain kaleko lotunean, eta jarraipena eman zaio noranzko biko bidegorri bereiziari, lehen aparkatzeko lekuak zeuden tokian. Plazatik hurbilen dagoen eremuan, Ororbia kaletik Subiza kaleraino, oinezkoendako gune berri bat eratu da, bizilagunek soilik zirkulatu dezakete bertan, eta bizikleten pasabideak nahiz berdeguneak sortu dira.

Iparraldeko aparkatzeko tokiak Subiza eta San Kristobal kaleen artera lekualdatu dira, bidegorriari jarraipena emateko, eta oinezkoendako pasabide bat sortu da. Amaitzeko, Oibar kaleko espaloia luzatu da.

ESTALKIAK HAUR-JOLASGUNEENDAKO

Aurrekontua: 159.720 euro.

Deskribapena: Olanazko bi estalki jarri dira Iturramako bulebarreko eta Mendillorriko aintzirako haur-parkeetan, horiek eguraldi txarretik eta eguzkitik babesteko. Lanek barne hartzen dute bi estalkietan argiteria jartzea eta jolas-lekua okupatzen ez duten zutabe perimetraletan oinarritzen den sostengu-sistema bat.

Iturramako bulebarreko parkean, Lopez pilotalekuaren ondoko eremu batean, 250 m2-ko azalera estali da. Mendillorriko aintzirako haur-parkean 220 metro koadro estali dira. Parke bietan, eta jolasgunearen edozein gunetan, 3 metrokoa da, gutxienez, pergolaren garaiera librea, eta jolas baten gainean dagoenean, horren punturik altuenetik 1,5 metrora gutxienez dago estalkia.

Erresistentzia handiko mintzez osatutako estalkia eusten duten egitura metalikoak erabili dira (PVC zuri zeharrargikoz estalitako poliesterra). Zutabe, habe, arku, tripode eta euskarrietan babes-material bigungarria jarri da.

SAN PEDRO AUZOKO HIRU UDAL-ETXEBIZITZA ZAHARBERRITZEKO LANAK

Aurrekontua: 131.123 euro.

Deskribapena: Hiru etxebizitza berritu dira San Pedro multzoan, geometria ia karratua duten beheko, lehen eta bigarren solairuko hainbat erakinetan. Etxebizitzek komuna, sukaldea, 3 logela eta egongela dituzte, eta 69 m2 inguruko azalera eraikia. Etxebizitza hauek 1948. urtekoak dira eta garai hartako instalazioak eta ekipamenduak dituzte.

Esku hartu da etxebizitzako gela guztietan, hala nola egongela, sukalde, komun, logela eta abarretan, eta berokuntza-sistema instalatu eta kanpoko zein barneko arotzerietan esku hartu da.

BEHEKO SOLAIRUKO KOMUNAK ETA BIGARREN SOLAIRUKO AROTZERIAK BERRITZEA SANDUZELAI IP-N.

Aurrekontua: 112.193 euro.

Deskribapena: Proiektuak beheko solairuko komunak eta bigarren solairuko arotzeriak ditu ardatz; azken horien ordez aluminiozko zubi termikoaren haustura eta kristal bikoitza duen arotzeria jarri da. Ikasgeletan pertsiana-kutxa eta baranda bat jarri dira, barneko baldintza termikoak hobetzeko.

Komunetan, kendu eta aldatu egin dira alikatatuak eta zoladurak, komun-ontziak, luminariak eta mekanismo elektrikoak, eta beste bereizketa-trenkada batzuk eraiki dira, 6,20 m2-ko komun irisgarria sortzeko. Jarduketa-eremuak 51,10 m2 jo du.

ARROTXAPEKO “LA CARBONILLA” ZENTRO KOMUNITARIOA

Aurrekontua: 98.524 euro.

Deskribapena: Lanek beheko eta lehenengo solairuei eragin diete. Beheko solairuko komunak berritu eta kanpoko arotzeria guztiak aldatu dira. Eraikineko sarrera nagusiko atea eta esparrua inguratzen duen hesiko atea ere berritu dituzte. Irisgarritasuna dela-eta, sartzeko arrapala eraiki da, eta plataforma jasotzaile bat kokatu da beheko solairua eta lehena lotzen dituzten eskaileretan.

BERNAT ETXEPARE IP-KO PATIOA

Aurrekontua: 94.365 euro.

Deskribapena: Hormigoizko patio zaharra zuhaitzak, jolasguneak eta egoteko eremuak dituen berdegune bihurtu da. Diseinuak kontuan hartzen ditu soziabilitatearen inguruko hezkuntza-estrategia berriak erabilerak gehituz, ez bakarrik kirolekoak, baina saskibaloi-pista bat ere egin da. Sarbide berri bat egin da Maiatzaren Lehena plazatik, eta esku-hartzea instalazioekin osatu da: ureztatzea, euri-urak eta argiteria.

SOROPIL ARTIFIZIALA ORDEZKATZEA SANDUZELAIKO FUTBOL-ZELAIAN

Aurrekontua: 137.622 euro.

Deskribapena: Sanduzelaiko udal futbol-zelaian soropil artifizial mistoa instalatu da, 60 mm-ko altuera duena, polietilenozko bi koloreko hariaz, 360 eta 400 mikrako lodierarekin, FIFA 25 metodoaren araberako neurriarekin. Aspertsoreen ordez, gainerakorrak diren beste batzuk jarri dira, ureztapen-programagailua egiaztatu da eta ubideak garbitu dira. Dotazio horretan bertan, aulkien polipropilenozko banakako eserlekuen ordez, egurrezko banku jarraitu bat jarri da, ateak berrikusi dira eta baranda perimetraleko zutoin eta eskudelen arteko lotura errematxatuak errepasatu dira.

Erabiltzaileek eskatuta, hesi estanko hidrauliko bat ezarri da ibilgailuak sartzeko atearen behealdean, Argako uraldiak geldiarazteko, eta itxitura jarraitua sortu da, zelaia inguratzen duen hormigoizko hormatxoarekin.

ANTONIUTTI PARKEKO SKATE PARKEA

Aurrekontua: 157.363 euro

Deskribapena: Obrek errodadura-gainazalak berritu dituzte, baita metalezko elementuak eta babesak ere, bi hamarkada baino gehiagoko erabileraren ondoren. Horretaz gain, 'corner' izeneko bi arrapala berri diseinatu dira, 'miniramp' delakoarekin lotzen direnak, funtzionalitatea eta irristaketa-lerroak hobetuz. Aldatu dira 'quarter channel' eta 'grind box' deituriko alboetako diseinuak, bai eta 'wallride' izena duen elementuarena ere. Berritu dira skate-parka osatzen duten elementu metaliko guztiak.

Instalazioak 114 m2-ko erdi-lurperatutako bainerak, bihurguneak eta arrapalak mantentzen ditu, hormigoiz egindakoak. Argiztapena sendotu da eta hustubideak aldatu dira euri-urak hobeki husteko.

ERAIKIN BATEN ERAISKETA OSCOZ ETXE-MULTZOAN. Atariak: 12. eta 14. zenbakiak.

Aurrekontua: 143.695 euro

Deskribapena: Abandonaturiko erakina eraitsi eta orubeko hondakinak kendu dira, auzorako oinezkoendako plaza bat lortzeko. Beheko solairu eta hiru altuerako erakinean (1917) ez zen inor bizi, antolamendutik kanpo zegoen.

MANTENTZE-LANAK HARRESIETAN, ZIUDADELAN ETA BARRUTI GOTORTUAN

Aurrekontua: 150.000 euro.

Deskribapena: 2014az geroztik, harresiak, Ziudadela eta Arga ibaiaren gaineko Erdi Aroko zubiak mantentzeko lanak egin dituzte deitutako lehiaketetako enpresa adjudikaziodunek. 2020an, egin den lan nagusia izan da Ziudadelako kanpoaldeko eta barrualdeko hormen garbiketa. Landaretza osoa kendu da 5.950 m2-ko hormetan, 120 m2-tan harlanduzko hormetako eta harri-hormetako junturak pikatu eta horiek berriz bete dira (eraikin singulareko lubanarroak eta Ziudadelako hainbat erakinetako hormak barne). Ziudadelara Armada etorbidetik sartzeko portada zaharberritu da. Graffitiak kendu dira.

Zaharberritze-lanak egin dira Andre Dona Maria bastioiko garitaren hainbat harritan, eta esku hartu da San Bartolome gotorlekuko kanoi-zuloetan eta hara sartzeko horman, Gonzaga bastioian eta Santa Engrazia zubian. Sarasateren mausoleoa garbitu egin da, eta Ziudadelako Arma aretoko arrakala eta Frantziako portaleko gangaren barnealdeko pitzadurak konpondu dira. Halaber, harrizko 170 metro lineal estalki jarri da autobus-geltokiko kontraezpondan (Ziudadelako lubanarroetan).

AIRE-GIROTZEA ZALDI ZURIAN

Aurrekontua: 28.982,16 euro.

Deskribapena: Hiria Birgaitzeko Bulegoak hala eskaturik, kanpotik ikusten diren bero-ponpen instalazioa desmuntatu da, barrualdean estaldura azpiko hozte- eta berokuntza-unitate zentrifugo bat jartzeko, zeina konektatzen baita kanpoaldearekin komunikatzeko tximinia berri batera.

JARDUKETA TAKTIKOAK MANUEL DE FALLA KALEAN ETA INGURUETAN

Aurrekontua: 198.020 euro.

Deskribapena: Espazioaren berrantolaketa, lurrean margoturiko tramaren bidez, hiri- eta lorezaintza-altzarien instalazioa eta oinezkoendako pasabide berrietan seinaleak jartzea.

Oinezkoendako guneak sortu dira, igarotzeko eta egoteko eremu gisa, eta ibilgailuen zirkulazioa mugatu da hainbat puntutan (soilik garajeetara sartzeko). Zirkulazioari dagokionez, zirkuitu berriak ezarri dira eta aparkaleku-plazak kendu dira, 3. sektoreko bizilagunendako prestatutako aparkatze-eremu berdearekin konpentsatu direnak.

Egonleku-plaza berriak San Fermín elizaren parean daude, Guelbenzu eta Manuel de Falla kaleen elkargunean, eta jarduketaren erdian, erdiko plaza gisa, Urrobi Errekaren kalea, Urrobi Errekaren zeharkalea, Araxes Errekaren kalea eta Manuel de Falla kalea elkartzen diren tokian. Jarduketa soilez, lurra koloretako tramaz margotuz, zedarritu dira oinezkoendako eremu berriak, hiri-espazioari kalitate handiagoa emanen dioten altzairu berriak (bankuak eta paperontziak) nahiz jardineretan landare-elementu desberdinak ere jarriz, gaur egun inongo landaretza-elementurik ez duten kaleetan.

ARROTXAPEKO OLGETARAKO SOFTBOL-ZELAIA

Aurrekontua: 104.264 euro.

Deskribapena: Olgetarako proiektua da. Softbol-zelaia lurzoruaren geometriara egokitu da, ipar-mendebaldeko orientazioaz, eta jarduketak egin dira 5.000 m2-tan, 30 metroko luzerako hesia jarri da zelaiaren alde bakoitzean, 4 metroko garaierako sarearekin. Baseen, Home-aren eta jaurtitzailearen kokapena markatzeko zoladuran sartutako altzairu galbanizatuko xaflak erabili dira. Halaber, egonleku eta berdegune bat sortu dira zelaiaren ondoan.

BUZTINTXURI IP-KO KIROL-PISTA

Aurrekontua: 24.435 euro

Deskribapena: Buztintxuri Ikastetxe Publikoaren kirol-pistaren estalkia berritzea, estalkiaren lau aldeetako bitan bi metroko hegala duen teilatu-hegal bat jarriz, euria egiten duen egunetan ura pistara irits ez dadin. Horrek 128 m2-tan zabaltzen du estalitako azalera, ia mila metro koadrora iritsi arte. Teilatu-hegala bolumen prismatiko triangeluarra da, profilezko egitura metalikoa du, luzetarako uhalak, eta zeharkako malda duen nerbiodun xafla batez estaltzen da, leiho-isurkiekin errematatua. Teilatu-hegalaren malda % 60koa da, lurzatiaren ekialderantz eta hegoalderantz.

GARBIKETA AUTOMATIKOKO KOMUNA JARTZEA TRINITARIOSEN

Aurrekontua: 90.000 euro.

Deskribapena: Garbiketa automatikoko komuna lotzeko lanak Trinitarioseko parkean. Komunak eserleku zintzilikaria eta estalki etzangarria izanen ditu, altzairu herdoilezinez eginak, eta automatikoki garbitu, desinfektatu eta lehortuko da erabili ondoren. Garbiketa puntu desberdinetatik eginen da desinfektatzailea eta desodorantea daukaten ur-zurrutez. Konketak ur-hornidura izanen du, saneamendurako hustubideekin. Horrez gain, komunak desgaituendako laguntza-barrak izanen ditu, hala nola, komuneko paper banatzailea, zakarrontzi edo edukiontzi higienikoa eta esekitokia, eta baita aire beroa duen esku-lehorgailua, xaboia dosifikatzeko gailua eta distira-ispilua ere.

Hala, Trinitariosko parkea urbanizatu zenetik hara doazen pertsona ugarientzako zerbitzua izanen da, orain arte ez zutena. Eguneko 24 orduetan erabiltzen ahalko da eta Iruñean ezaugarri horiek dituen 27.a izanen da.

GOIZ EDER HAUR-ESKOLA (I. FASEA)

Aurrekontua: 49.748 euro.

Deskribapena: Logela berria, eta guneak egokitzea bi hizkuntza-ereduen elkarbizitzarako; euskara eta gaztelania ingelesezko jarduerekin.

Lanak bularrekoen eta ibiltarien modulu zaharretan egin dira. Zegoen logela bakarra bitan banatu da, bat sehaskekin, eta bestea, ohe – koltxoiekin, atzamarrak ez harrapatzeko atea duen trenkada bereizle baten eta pertsiana duen leiho baten bidez, bularrekoen moduluaren biltegiko espazioa gehituta.

Gunea altzariz hornitu da (biberoientzako altzaria, bazkari-lanetan laguntzen duen plataforma bat jantokian eta beste altzari bereizle batzuk ikasgela eta jantokiaren artean), eta gaur egun dauden bi jantokiak bereizteko trenkada bat egin da, gune horiek lantegi gisa berreskuratzeko. Amaitzeko, hormak pintatu dira.

PROIEKTUAK

SAN JUAN DE LA CADENA IP-KO JANTOKIA

Aurrekontua: 3.291 euro. Udal-teknikariek egina.

Deskribapena: Proiektua patioko fatxadan, gaur egungo jantokiaren ondoan, zulo bat irekitzean datza, gune horretatik handitu den gunera igaro ahal izateko. Proposamena da egitura berri bat egitea, hormigoi-zapata gaineko zutabe metalikoz, altzairuzko pilarez eta txapa kolaborante forjatuz osatua. Handitzearen estalkia erabiliko da gune berria aireztatzeko kanpoko elementuak paratzeko. Gunea handitzeak ez du patioko espazio guztia hartuko. Patio txiki bat sortu da igogailuaren ondoan, eta horri esker, zirkulazio-eremu horiek argiztapen- eta aireztapen-naturala izaten jarraituko dute.

Beharrezkoa izanen da lehen solairuko idazkaritzan jardutea ikasgela berrira sartzeko pasabide bat sortze aldera, idazkaritzaren azalera zertxobait murriztuz. Handitzearen fatxada berria arotzerian zubi termikoaren haustura duten kristalezko bao handiz eratuta egonen da.

ITURRAMA IP-KO ETA GARCÍA GALDEANO IP-KO LEIHOAK ORDEZTEA

Aurrekontua: 0 euro. Udal-teknikariek egina.

Deskribapena: Proiektua kanpoko arotzerien ordez (pertsianak eta sarrailak barne) aluminiozko arotzeria metaliko berriak paratzean datza, kristal bikoitzak eta pertsianak barne. Iturrama IPko ekialdeko eta mendebaldeko fatxadetako leihoak aldatuko dira, eta García Galdeano IPko lehen solairukoak. Jarduketa honen bidez, ikastetxe horien inguratzailearen elementu batzuen parte bat birgaitu nahi da, baldintza termikoak, bizigarritasunekoak eta erabilerakoak hobetzeko.

SAN FRANTZISKO IP-KO GIMNASIOA BERRITZEA

Aurrekontua: 3.630 euro.

Deskribapena: San Frantzisko IPko gimnasio berriaren proiektua patioan eraikitako bolumenean kokatuko da, zeina bertan estalkia jartzeko 2018an egindako lanen ondorio baita. Estalkiaren pieza nagusia eraikin-zubi moduan egin eta bolumetrikoki patio karratu moduan eratu zen.

Estalkiaren espazio horretan ez ezik, bertara sartzeko bi sarbideetan eta San Frantzisko kaleko aldean lehen solairuan dauden bi komun multzoetan ere jardun behar da. Komun horietako ontziak murriztuko dira bi solairuetan. Beheko solairuan komunak pixka bat murriztuko dira gimnasiora bide nagusietatik sartu ahal izateko. Goiko solairuko komuna neurri handiagoan murriztuko da, instalazio-gela bat jarri behar delako, bertan beharrezko aireztatze- eta berogailu-elementuak paratze aldera.

HEGOALDE IKASTOLAKO KOMUNAK BERRITZEA

Aurrekontua: 0 euro. Udal-teknikariek egina.

Deskribapena: Eraikin zaharreneko beheko eta lehen solairuan dauden komunen espazioak birbanatu dira, gune bakar batean batzeko, eta bertan leku bat erreserbatuko da komun egokitu bat egiteko.

AMAIUR IKASTOLAKO KOMUNAK BERRITZEA (II. FASEA)

Aurrekontua: 1.210 euro. Udal-teknikariek egina

Deskribapena: iparralderago dagoen eraikinaren hegalean dauden komunei eraginen die, beheko eta lehenengo solairukoei. Ikasleendako bi komun sortuko dira, gaur egun irakasleendako komun txiki batek eta ikasleendako beste batek okupatzen duten espazioa birbanatuz.

AMAIUR IKASTOLAKO KOMUNAK BERRITZEA (II. FASEA)

Aurrekontua: 0 euro. Udal-teknikariek egina.

Deskribapena: Lehen solairuko komunak berritzea, alikatatuak eta zoladurak, komun-ontziak, luminariak eta mekanismo elektrikoak kenduz. Kanpoko arotzeriak ordeztuko dituzte aluminiozko leihoekin, zubi termikoaren hausturaz eta kristal bikoitzaz.

2.9.2.

HIRI KONTSERBAZIOA

BERRITZE-LANAK

IKUSKAPENAK, KEXAK ETA ERREKERIMENDUAK

Obretako Zerbitzua Iruñeko Udalaren eskumenekoak diren zoladurak eta beste hainbat udal-ondasun konpontzeaz arduratzen da. Alde batetik, kaleak egunero ikuskatzen dituzten langileak ditu bere eskumeneko narriadurak detektatzeko. Bestalde, hainbat jatorritako (herritarrak, lankideak, prentsa, Udaltzaingoaren parteak eta abar) kexa edo instantzietatik abiatuta jarduten du, eta Udalaren jabetzakoak diren aztertu ondoren, esku hartu edo entitate eskudunarekin kudeatzen da (ur iragazpenak bizilagunen komunitateen kasuan eta abar). 2020an, 300 kexa eta 1.000 ofiziozko ikuskapen baino gehiago aintzat hartu ziren.

Beste udal-arlo batzuei ere abisatzen zaie, hirugarren bati konponketa bat erreklamatu behar zaionean edo beste konpainia edo zerbitzu batzuei (Iberdrola, Telefónica eta Retena) konponketak eskatu behar zaizkienean, arazoak instalazioek edo kutxatilek sortzen dituztenean (37, 2020an). Hori guztia dokumentatu, erregistratu, artxibatu eta jasotako bidetik erantzuten da. Oro har, lan horiek bost brigaden bidez izapidetzen dira, mantentze-lanak egiten dituen kontrataren bidez eskuragarri daudenak.

Bestalde, bide publikoan gertatutako ezbehar batek zerbitzuaren berezko mantentze-elementuei eragiten badie, aurretiazko tasazioa barne hartzen duten txostenak egin eta Ondare Zerbitzura bideratzen dira, segurtasun publikoa mantentzeko beharrezko birjartzeak eginez eta ordezko exekuzioan jardunez (oso gutxitan gertatzen da hori). 2020an, ezbeharrei buruzko 10 txosten egin ziren guztira.

BITARTEKO BEREZIEKIN EGINDAKO LANAK ETA KANPAINAK

Zenbait lanek bitarteko bereziak behar dituzte, ohiko lanari gehituko litzaizkiokeenak , hala nola asfaltatze-kanpaina txikiak, ezpondetako sastrakak kentzea, espaloiak granailatzea, eta abar. Halaber, zerbitzuak zeregin nabarmena du Sanferminetan zehar (ikus COVID), eta neguan, Elurretako Plana abiatzeko orduan, ahal duten langile guztiek aurretik finkatutako kaleak garbitu eta ibilgailu txikiek oinezkoendako eremuak eta kale estuak garbitzen dituzte. 2020an bide publikoko zoladuren mantentze-lanetarako kontratak Udalaren eskura jarri zituen pick-up motako lur orotarako hiru ibilgailu elurra kentzeko xaflez eta urtzeko ekipoez hornituta, eta urte honetan bi aldiz aktibatu zen Elurretako Plana, prebentzioz.

Jarduera batzuk, duten jatorriagatik eta garrantziagatik, inbertsio-jardueratzat har daitezke, eta azterketa, ikuskapen eta jarraipen zehatzak behar dituzte. Jarduera horiek honako hauek dira: espaloi eta galtzadak berritzea, zolak eta zoladurak barne, edo zenbait espazio birmoldatzea, hala nola, biribilguneak, hormak eta ezpondak eraiki edo berreraikitzea, berrurbanizazio txikiak eta oztopo arkitektonikoak kentzea (oinezkoendako pasabide berriak egin edo zeudenak moldatzea, arrapalak eta desgaitasunen bat dutenendako erreserbatutako plazetara sarbidea). Batzuk kontratu bidez ezarritako partiden bidez egiten dira, beste batzuk banakako lizitazioak eskatzen dituzte.

2020an mantentze-lanak egin ziren Sarasate pasealekuan, Foruen plazan eta Labrit aldapan, eta 1,56 milioi euro jo zuten. Mendillorriko kaleetan, Urdanoz multzoko espaloi eta aparkalekuetan eta Sarrigurengo errepideko armairuen zonaldean ere inbertitu zen, besteak beste. Halaber, beste alor eta enpresendako lan egin zen (eskola-inguruneak egokitzea Herritarren Segurtasuneko alorrarendako, mupi digital baten zimenduak egitea Komunikazio Zerbitzuarendako, kanalizazioak irekitzea ANIMSArendako, argiteriako sare publikotik bizikletetarako aparkalekuetako argia instalatzea Mugikortasun zerbitzuarendako, eta abar) urte horretan; gainera, neurketak egiteko estazio baten zolata egin zen Felisa Munárriz plazan Nafarroako Gobernuarendako.

TXOSTENAK

Zerbitzuak txosten asko egin ditu askotariko edukiekin. Ondare Zerbitzuari jakinarazi dio herritarrek edo enpresek erreklamazio ekonomikoak egiten dituztenean erorikoek, gurpil lehertzeek eta iragazpenek eragindako kalteengatik. 2020an mota horretako 59 egin ziren. Halaber, 32 kasutan, alorraz kanpoko lanei buruzko informazioa eman du, proiektuak egiteko, obrak hartzeko edo abalak itzultzeko adostasuna emateko, eta 22 kasutan, bide publikoan egindako ekitaldiei buruz (azokak, merkatuak, lasterketak, etab.). 2020an, aurreko urteetan baino askoz gutxiago (ikus COVID), eta bidea beste arrazoi batzuengatik okupatzeari buruz (7).

LIZENTZIAK

ZANGAK

Lanaren funtsezko atal bat zangekin lotuta dagoena da. Bide publikoan zangak irekitzeko lizentziak jaso eta eman dira. 2020an, 26 premiazko lizentzia izapidetu ziren, 23 bide normalizatutik eta 270 baino gehiago prozedura laburtuaren bidez, ibiak konpontzeko zoladurak mugitzea baimentzeaz gain (7).

Erantzuna eman zitzaien lan tekniko guztiak eginez, baina, horrez gain, agirien kontrola eta zerga, tasa eta fidantzen ordainketa-eskutitzak aurkeztu ziren, eta eskatzaileekin zuinketa-lanak egin ziren, Udaleko beste zerbitzu eta alorrekin koordinatu zen, obrak zaindu, gauzatzearen gaineko kontrola eraman eta denboran zehar izan duten bilakaera zaindu zen. Lan horiek, gainera, hainbat entitaterekin harremana eta kontaktu zuzena dakarte, hala nola, Mankomunitatearekin, Gas Navarrarekin, Iberdrolarekin, Telefónicarekin, Opnatelekin eta Onorekin.

IBIAK

Ez da zerbitzuaren eskumena ibietarako lizentziak ematea, ez eta horiek kudeatzea ere, baina bai, ordea, ibia jaisteko baimena ematea, zanga-lizentziaren bidez. Tradizioz, Obretako Zerbitzua partikularrek egindako seinaleztapenak gainbegiratzeaz arduratzen da, ordenantzan deskribatzen dena betetzen duten ala ez jakinarazteko.

HIRI ALTZARIETAKO ZERBITZUA

Zerbitzu honek espazio publikoan hiri altzariak herritarren eskura jartzen lan egiten du: eserlekuak, iturriak, paperontziak, atari zabaleko gimnasia-zirkuituak, haurrendako jolasguneak, bizikletak aparkatzeko euskarriak eta abar.

2020an zakurrendako eremuak eraiki ziren Premín de Iruña pasealekuan, Mendebaldean eta Txantreako Bideko Ama Birjina parkean, eta aldatu egin ziren haurrendako jolasguneak Iturramako bulebarrean eta

Maiteminduen parkean, segurtasun-zoladura Iturramako bulebarreko, Taconera parkeko eta Remiro de Goñi kaleko zabuetan, bai eta hiri-gimnasia praktikatzeko 6 zirkuitu ere.

Halaber, 96 eserleku instalatu, kaltetuak zeuden 34 aldatu eta beste 575 margotu ziren. Zerbitzuak bizikletak aparkatzeko 44 euskarri jarri zituen espazio publikoan, 126 hesi eta 48 paperontzi eremu berrietan, hiriko eremu berdeetan zeuden beste batzuk konpontzeaz gain. Biurdana kaleko eta parkeko eta Plazaola zubiko baranda pintatu eta Nafarroa etorbideko eta Donibane Kirol Elkarteko sarbideetan lan egin zuten. Halaber, polietilenozko 160 mutiloi jarri zituzten eta beste 37 konpondu.

Urtean zehar, Hiri-altzarietako Zerbitzuak honako hauek egin ditu: ura edateko iturriak ireki, itxi eta mantentzea, hainbat altzaritako elementuak aldian aldian pintatzea, hala nola, mugarriak, iturriak, metalezko moduluak eta eserlekuen taulak eta altzarietako kolpe txikien konponketak. 2020an udal-biltegia Sanduzelai kaletik Mercairuñako nabera lekualdatu zen.

ARGITERIA PUBLIKOAREN MANTENTZE-LANEN ZERBITZUA

PROGRAMATUTAKO KONTSERBAZIOA

2020an, lanparak aldatzeko urteko programazioaren barruan (beharrezkoa da 4 urtean behin aldatzea), hiriko 6.004 puntutan lanparak aldatu eta luminariak garbitu ziren, 256.000 euroko zenbatekoarekin.

Halaber, bideko argiteria led teknologiako luminarien truke aldatu zen, Nafarroako, Sanduzelaiko, Gipuzkoako, Zaragozako, Marcelo Celayeta eta Atarrabiako etorbideetako eta Agustindarren industrialdeko 1.050 luminaria, guztira. Kasu honetan eragiketa kostu zehatzik gabekoa da ETRA NORTE SA - SICE SA ABEEri adjudikatutako hiri-argiteria mantentzeko kontratuaren parte delako, Udalari ingurugiroaren ikuspuntutik egindako enpresa-proposamen gisa. Esku-hartze horiek energia eraginkortasuna hobetzeko eta kontsumoa murrizteko lantzat jotzen dira.

Halaber, hiri-argiteriako instalazio berriak egin ziren eta lehendik zeudenak berritu edo ordeztu, oro har, pantaila fluoreszenteen edo lanpara zaharren ordez led teknologiakoak jartzeko. Ildo horretan egindako esku-hartzeek 361.400 euroko inbertsioa gainditu zuten 2020an.

2020an egindako instalazioak honako hauek dira, besteak beste: Sanduzelaiko osasun zentroaren plazakoa (15.816 euro) eta Agoitz kaleko musika-kontserbatorio zaharreko atzealdekoa, kasu horretan berreskuratutako materialekin (2.385 euro). Berritze-lanak, besteak beste, honako toki hauetan egin ziren: Runa parkeko pergolan (7.038 euro), Arrotxapeko futbol-zelaian (49.765 euro), Yamaguchi parkean (101.237 euro), Taconera parkeko bideetan (117.378 euro) eta Baluarte Biltzar Jauregi eta Auditorioan (28.599 euro). Kasu askotan kono-enbor formako zutabeak jarri behar izan ziren luminariak sostengatzeko.

Ordezkapenak nagusiki Erletokietako tunelean (8.365 euro), San Roke kalearen eta Vistabella parkearen arteko tartean (23.207 euro) eta Oblatuen zubian (7.701 euro) egin dira.

BESTE KONTSERBAZIO-LAN BATZUK

Zerbitzuan matxura lodiak konpontzen dira (kutxatilak, lurpeko instalazioetako matxurak, erretako borneak, kanalizazioak buxatzea, aginte-zentroetako elementuak ordezkatzea, istripuz botatako argi-puntuak, eta abar). 2020an, bide publikoan gertatutako istripuek instalazioetan eragindako kalteek 30.600 euro jo zuten.

OINARRIZKO MANTENTZE-LANAK

Barne hartzen dute instalazioen eragintza-kontrola (piztu eta itzaltzea), eguneko eta gaueko ikuskaritza-zerbitzuak, guardiako zerbitzua, aginte-zentroen telekudeaketa, matxura arinak konpontzea, ustekabean erretako lanparak berritzea, fluxua murrizteko ekipoen funtzionamendua aldizka kontrolatzea, baliabide materialak eta pertsonalak eskura izatea, hiri-argiteriaren inbentarioa eguneratzea.

2020an erregelamenduan zehazten diren aldizkako ikuskapenak egin ziren hiriaren iparraldeko hiri-argiteriako instalazioetako 89 aginte-zentrotan.

IBILGAILU PARKEKO ZERBITZUA

Udalaren ibilgailu-flotaren kudeaketaz eta mantentze-lanez arduratzen den udal-zerbitzua da, eta 2020an, 259 ibilgailu ziren guztira.

2020an, 252k IAT azterketa pasa zuten, eta 950 kasutan esku-hartzeak behar izan zituzten barne-lantegietan, hala nola, abiadura-kaxak berritzea, haizetako-garbigailu berriak instalatzea, olioa eta bonbillak aldatzea, IAT azterketa pasa aurreko azterketak, eta abar. 87 kanpoko lantegietan konpondu ziren, eta 27 karrozeria-konponketa egin ziren.

Zerbitzuak lau hilabetean behin aztertzen ditu plataforma altxagarriak, bai kamioietan, bai Laneko Arriskuen Prebentzioko Zerbitzuak ezartzen duenean.

Garai horretan 26 istripu erregistratu ziren, 12 ibilgailu bajan eman ziren eta langileen jantzien, garbiketa-materialen, bulegoko materialen, botikinak hornitzeko eta erregai-txartelen hornidura eskaerak kudeatu ziren. 130 erregai-faktura izapidetu ziren eta 400 inguru, ibilgailuak eta makina autopropultsatuak mantendu eta konpontzeko zerbitzu eta horniduragatik.

MUGIKORTASUNA

BIDEGORRIA YANGUAS Y MIRANDA KALEAN ETA ARMADA ETA BAIONA ETORBIDEETAN

Aurrekontua: 227.630 € (BEZa barne)

Deskribapena: esku-hartze taktikoen bidez bi noranzkoko bidegorri babestua egin da, Europa plaza eta Bake plaza elkar lotuz, Baiona etorbidea – Armada etorbidea ardatzaren bidez. Bake plazaren eta Sarasate pasealekuaren arteko loturarekin batera, 1.600 metroko distantzia lineala osatzen dute. Haren konfigurazioan, pintura, kautxuzko bereizgailuak eta bi koloretako oztopo-zutoinak erabiltzen dira, tarte zehatzaren arriskuaren arabera.

Gainera, saneamendu-sistemak birgaitu dira; autobus-geraleku aurreratuak, bidegorrira sartzeko arrapalak eta ertz-erretenak egin dira; Baiona etorbideko aparkaleku-lerroak, edukiontziak eta horiek mugatzen dituzten muga metalikoak lekuz aldatu dira. Armada etorbidean, zirkulaziorako errei bat galdu da Iturrama eta Donibanerako noranzkoan (Pio XII.erantz eta Baiona etorbiderantz), bertan bi noranzkoko bidegorria paratzeko, zeina paralelo baitoa Baluarte Biltzar Jauregi eta Auditoriumarekin mugakide den espaloiarekin.

Baiona etorbidean ere ibilgailu motordunendako zirkulazio-errei bat kendu da Europa plazaranzko norabidean. Bidegorriak espaloiari lotuta jarraitzen du Azueloko Monasterioaren plazaren ondoan, eta Baiona etorbidea gurutzatzen du, non aparkaleku-lerroa lekualdatzen baita, bidegorria espaloiaren eta aparkaleku-lerro horren artean utzita. Bidegorriak bi noranzkokoa izaten jarraitzen du, eta Europako plazaraino iritsiko da.

GIPUZKOAKO ETORBIDEKO BIDEGORRIAREN LOTURA, TREN GELTOKIAREN ONDOAN

Aurrekontua: 25.356 euro.

Deskribapena: Buztintxuri eta Arrotxapea lotzen dituen bi noranzkoko bidegorriaren tarte berria eratzea, Gipuzkoako etorbidearen eta Trenbideko kalearen arteko bidegurutzera iristen den ziklista-bidea Nazario Carriquiri kalearekin lotuz. Azpiegitura berri honek Santa Engraziako bidegurutzea gainditzen du.

Bidegorri-tarte berria galtzadaren maila berean doa, 160 metro luze da eta 3 metro zabal ditu, eta metro erdiko babes-banda bat dauka gomazko bereizgailu eta oztopo-zutoinekin. Tarte horren hasieran eta amaieran ziklistendako pasabide bana eraiki dira, gorriz margotuta.

Bidegorri-trazadura berrian, bi tarte bereiz daitezke. Gipuzkoako etorbidearen eta Trenbideko kalearen arteko bidegurutzetik abiatzen dena galtzadaren eta Santa Engraziako etxebizitzen arteko bidean barna igarotzen da. Azpiegitura berria abiatzeko, debekatu egin da eremura ibilgailuekin sartzea, eta horri esker oinezkoen gune berri bat prestatu da. Bigarren tartea trenbidearen gaineko zubian barna doa, eta ibilgailuendako erreien zabalera murriztuz ezarri da.

BIDEGORRIA NAVAS DE TOLOSA KALEAN

Aurrekontua: 9.226 euro

Deskribapena: Dagoen bidegorria egokitzeko eta osatzeko esku-hartzea, Basotxo ondoko hiri-garraioaren geralekuan ere jardunez. Bidegorriaren trazadura espaloiaren eta villavesaren plataforma handituaren ondoan kokatzen da. Hala, biribilgunetik datorren ziklistendako trazadurari jarraipena ematen zaio, Alde Zaharra eta Zabalguneak Pío XII.aren etorbidearekin lotzeko.

OINEZKOEN PASABIDEEN IRISGARRITASUNA BERGAMÍN KALEAN

Aurrekontua: 7.061 euro.

Deskribapena: Proiektu pilotua Bergamín kaleko sei espaziotan, ikusgaitasuna handitzeko eta segurtasuna hobetzeko. Oinezkoen lau pasabide aldatu dira, kostu gutxiko esku-hartzeen bidez; inguruneko oinezkoendako azalera zabaldu da hiri-altzariz eta beste elementu batzuez egindako 'espaloiaurre' batzuen bidez. Halaber, oinezkoen pasabideak Mugikortasuneko ordenantzara egokitu dira. Pasabide horien ingurunean errepideko zirkulazioaren erreia 2,85 metrora estutu da, zirkulazioa baretzeko eta segurtasuna handitzeko. Hala ere, halako batean ibilgailuren batek zabalera handiagoa beharko balu, gutxienez 3,25 metroko zabalera erreala duen plataforma bat izanen du.

Eratutako azalera berriek berezko ezaugarriak dituzte: beste kolore bat, asfaltoarenaz bestelakoa eta espaloiarenaren antzekoa; 10 cm zabal dituen bide-marra zuri bikoitza jarduketa nabarmentzeko eta oinezkoendako espazioak irregularki okupatzea eragozteko elementuak.

PONLE FRENO KOMUNIKAZIO-KANPAINA

Aurrekontua: 18.150 euro.

Deskribapena: Atresmedia komunikazio-enpresa trafiko-istripuen prebentziorako kanpaina baten buru da, "Ponle freno" izenekoa. Udalak kanpaina hori lagundu du irrati-iragarkien edukiak aldizka definituz. Iragarki horiek Onda Cero Iruña irratian grabatu eta egunero audientzia handieneko ordutegietan igorri dira.

LABRIT ETA AMAIA KALEKO INGURUNEKO MUGIKORTASUNAREN AZTERKETA

Aurrekontua: 3.121 euro.

Deskribapena: Lau hilabetez zirkulazio-azterketa bat egin da Joan Labritekoaren eta Amaia kaleen inguruan, eta horretarako, matrikula-irakurgailuak dituzten 7 neurgailu instalatu dira. Sistema eguneko 24 orduetan aktibatuta egon da hainbat astez, eta radar teknologian oinarritzen da. Horri lotuta, matrikulak hautemateko kamerak erabili dira, datu horiek anonimoki landu eta zirkulazio-fluxua zehazte aldera.

Anteral enpresak egindako azterlanean lortutako emaitzak abiapuntutzat hartu dira Labriteko igarobide jasangarriaren proiektua egiteko.

BIDEGORRIEN AUDITORETZA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Mugikortasun zerbitzuak hiriko bidegorrien egoerari buruzko auditoretza egin du 2020an. Antzemandako gorabeherak plano batera eraman eta garrantziaren arabera lehenetsi dira. Auditoretza hori "bizirik" dago, udal-teknikariek instalazioak ikuskatzen dituztelako. Herritarrek antzeman eta Udalari hainbat bideren bidez jakinarazitako gorabeherak berrikusteko balio du. Horrez gain, Udalaren bidegorrien sarean egin beharreko mantentze-lanetako esku-hartzeak gauzatzeko abiapuntu da tresna hori.diseinatuz eta gauzatuz.

AZKEN MILIAKO BANAKETAREN PROIEKTU PILOTUA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Udalak lankidetza-hitzarmen bat sinatu zuen Vectalia eta Correos Expressekin, Alde Zaharrean azken miliako banaketa jasangarriko sistemak ezartzeko proiektu pilotu bat garatu eta kudeatzeko, sistema iraunkorrak denboran zehar, eta, ahal izanez gero, udalerri osora zabaltzen ahal direnak. Helburua: CO2-ko isurketak murriztea eta pakete-banaketa jasangarriagoa lortzea. Irailaz geroztik, karga-moto elektriko bat arduratzen da Correos Express-en paketeak banatzeaz.

BIZIKLETETARAKO APARKALEKU PUBLIKOEN SAREAA

Aurrekontua: 109.635 euro.

Deskribapena: Bizikleta sustatzeko, bizikleta-sare bat behar da, bai eta aparkaleku egokiak ere, bizikleta elektrikoak ere erabiltzen laguntzeko. Behar horri erantzunez, Udalak Bizikletetarako Aparkaleku Publikoen Sarea abiatu zuen; aparkaleku babestuak, seguruak eta txandakakoak dira, sarbide-kontrolarekin eta bideoz zainduak.

Lehenengo hiru moduluak instalatu egin ziren Zezen-plazan (Emilio Arrieta kalearen ondoan), Nafarroako Ospitalegunearen eremuan (Protomedicato plazan, lurpeko aparkalekuaren gainean) eta Arriurdiñeta plazan (Txantreako liburutegi publikoaren ondoan). Urtean zehar, sarea handitu eta hiru modulu berri jarri dira Liburutegi Nagusiaren inguruan (Ermitagaña auzoa), Iturramako Civivoxaren ondoan eta Autobus-geltokiaren ondoan.

Aparkalekuak aluminiozko egituraz eta polikarbonato gardeneko paramentuz eginak dira, eta argiztapen artifiziala dute. Aparkaleku bakoitzak 50 leku, bizikleta elektrikoetarako 2 kargagune adimentsu eta gurpiletarako puzgailu bat dauzka. 2020an, 12.000 lagunek baino gehiagok erabili zituzten udal-instalazio horiek.

AUZOTARRENDAKO BIZIKLETA-APARKALEKUAK

Aurrekontua: 6.850 euro.

Deskribapena: 2017az geroztik, Iruñeko Udalak bost lokal egokitu ditu bizitegi-erabilerako bizikleta-aparkalekuak izateko, bizikletak etxeetan gordetzearen arazoa konpontzeko. 2020an, Alde Zaharrean beste lokal bat egokitu dute (San Anton kaleko 7an), 57 lekurekin. Apirilean 10 urteko erabilera-baimenak adjudikatu ziren auzoan erroldatutakoen artean, eta horrez gain, 100 lagun baino gehiagoko itxaron-zerrenda sortu zen. Aurten prezioa 60 €/urte eta 30 €/urte bitartekoa da (errenta-maila eta erabilera-modalitatea zein diren). Plazen adjudikaziodunek Biziz aplikazioaren bidez sar daitezke aparkalekura, edo atean markatzen den kodeaz edo larrialdietarako telefono baten bidez ere.

Intelligent Parking enpresak egiten du aparkaleku horien kudeaketa eta mantentzea, urteko zerbitzuak emateko kontratu baten bidez, eta ordainagiriak ANIMSA enpresa publikoak garatutako aplikazio baten bidez kobratzen dira.

BIZIKLETAK APARKATZEKO EUSKARRIAK BIDE PUBLIKOAN EZARTZEKO PLANA

Aurrekontua: 18.150 euro.

Deskribapena: Urtero bezala, bide publikoan bizikletak aparkatzeko euskarriak ordezkatu eta kopurua handitu da, urteko ezarpen-plan baten arabera. 2020an, ikastetxe eta haur-eskoletako barrutietan bizikletak aparkatzeko 40 modulu paratu dira, "Universal" motakoak, 6 bizikletetarako tokiarekin. Modulua buruz behera jarritako hiru "U"-k osatzen dute, altzairu galvanizatuzko hodiz eginak dira, bi pletinek lotzen dituzte eta torlojuz ainguratzen dira zoruari.

Kokapenak aukeratzeko hiru aldagai hartu dira kontuan: Udaleko teknikarien ikuskaritza bidez ofizioz atzemandako beharrak asetzeari zuzendutakoak; Udal-lurzoruan kokatutako administrazioek, elkarteek, erakunde publikoek eta pribatuek Udalari egindako eskaerak, aztertu eta, hala badagokio, erantzun egiten direnak, eta espazio publikoan birmoldaketak egitea, non beharrezkoa baita euskarri horiek jartzea edo daudenak lekuz aldatzea.

BIZIESKOLA HELDUENTZAT

Aurrekontua: 3.649 euro.

Deskribapena: 'Bizieskola helduentzat' prestakuntza-programa bat da, eguneroko joan-etorrietarako garraiobide gisa bizikletaren alde apustu egiten duten helduen kopurua sustatzera bideratua, eta bizikletan ibiltzen ikasi ez dutenei edo, jakinda ere, hirian barna ibiltzeko gaitasun edo konfiantza nahikoa ez dutenei zuzendua dago. Ikastaroak taldeka eta mailaka antolatzen dira. 2020an, irailean egin ziren lantegiak, Europako Mugikortasun Astearen barruan, eta 50 lagunek parte hartu zuten

BIZIKLETA ESKOLAN

Aurrekontua: 38.150 euro.

Deskribapena: "Bizikleta Eskolan" hiriko ikastetxe guztiei zuzenduta dagoen prestakuntza-programa da, hala Lehen Hezkuntzan (5. eta 6. mailak) nola Bigarren Hezkuntzan (DBHko 1. eta 2. mailak). Esparru-akordio baten bidez garatzen da, zeinaren arabera bi enpresak lantegiak ematen baitituzte. Segurtasunez zirkulatzen eta bizikletak eta horien segurtasun-ekipoak egoera onean mantentzen irakatsi nahi da. Ikaskuntza hiru etapatan egiten da, bi etapa teorikotan eta hirugarren etapa praktiko batean, begiraleek gidatutako ibilbide baten bidez. 2019-2020ko ikasturtean 5 ikastetxek eta 400 ikaslek parte hartu dute guztiraaplikazio informatikoa.

EUROPAKO MUGIKORTASUN ASTEA. EMA-2020

Aurrekontua: 4.383 euro.

Deskribapena: Iruñeko Udalak bat egin du Europako Batzordearen '2020ko Europako Mugikortasun Astea' (EMA-2020) kanpainarekin. Aurten irailaren 16tik 22ra garatu da, "Mobility with Cero Emissions" ("Isurketarik gabeko mugikortasuna") lelopean.

Trantsizio Ekologikoko Ministerioak Iruña aintzatetsi du, Espainiako Mugikortasun Asteko Idazkaritzaren bidez. Idazkaritza horrek Espainiako hirietako kanpainak kudeatzen ditu eta 'Espainiako Mugikortasun Astea' sariak deitzen ditu, urtean egindako mugikortasunaren kudeaketa nabarmena izan eta neurri iraunkorren bidez frogatu duten Espainiako udalerriak saritzeko.

EMA-2020an garatutako jarduerek ardatz izan dute Udalak ezarritako mugikortasun-azpiegiturak eta -zerbitzuak ezagutaraztea eta balioestea, etorkizunean horien erabilera areagotzeko. Orotara, 1.000 lagun inguruk parte hartu dute jarduaretan.

Gazteluko plazan argibidegunea jarri zen, eta horrez gain, Ciclos Martín enpresak bizikleten doako prebentzio-azterketak egin zituen; ibilaldi gidatuak egin ziren bizikleta sarean AMTS elkartearen eskutik, bidegorri berrietan eta esku-hartze taktikoetan zehar ibiliz; helduek bizikletan segurtasunez ibiltzen ikasteko ikastaroak; bi bizikleta-ibilbide kultural (Alde Zaharreko, Donibaneko eta Mendebaldeako hiri-baratzeak, eta hiriko parkeak); ate irekien jardunaldiak deitu ziren Bizikletetarako Aparkaleku Sarean, eta horiei buruzko dibulgazio-kanpaina egin zen.

Hitzaldiak, mahai-inguruak eta hainbat erakusketa egin ziren (Conor Bikes markako bizikleta elektrikoak eta hiri-bizikleta konbentzionalak, bilduma partikular bateko bizikleta-modeloak eta %100 elektrikoak diren ibilgailuak). Halaber, hirian mugikortasunari buruz egin diren hirigintzako esku-hartzeetara bisita gidatuak egin ziren, Euskal Herriko Arkitektoen Elkargoarekin (EHAEO) eta auzo-elkarteekin elkarlanean.

JASANGARRITASUNA

IRUÑEKO UDALEKO ENERGIA-AGENTZIA (IUEA)

Aurten hiriko Energiari buruzko Diagnostikoa egin da, eta Energia Trantsizio eta Klima Aldaketarako 2030 Estrategia lantzen hasi dira, ohiko jarduera alde batera utzi gabe: barne- zein kanpo-aholkularitza herritarrentzat, hiri-sareetan parte hartzea energiaren alorrean, Europako proiektuetan eta hainbat sentsibilizazio-ekitaldi eta -jardunalditan parte hartzea. Kontabilizatutako diru-sarrerak Udalaren instalazio fotovoltaikoek (FV) sortutako energiaren salmentatik datoz, modalitate honetan legalizatutako FV instalazioetan zuzeneko autokontsumoen bidez aurreztutako energiatik eta Europako proiektuek emandako finantzaziotik.

ENERGIA-TRANTSIZIORAKO ESTRATEGIA

Aurrekontua: 40.553 euro.

Deskribapena: 2020an hasi da 2030erako Energia Trantsizio eta Klima Aldaketarako Estrategiaren garapena. Lan hori Iruñeko 2030erako Hiri Plan Estrategikoaren 1. dimentsioaren barruan sartzen da (‘Iruña berdea, ekologikoa eta klimarekin engaiatua’). Energia-trantsizioak inpaktua eduki dezake bai Udalaren beste ekintza-ildo batzuetan bai Iruñeak 2030erako jarrita dituen Garapen Jasangarriko helburu askotan.

UDAL-INSTALAZIO FOTOVOLTAIKOAK

Aurrekontua: 0 €

Deskribapena: Funtsezkoa da Udalaren energia-eskariari ikuspuntu holistiko batetik heltzea, eta Iruñeko Udaleko Energia Agentzia lanean aritu da urtean zehar ikuspuntu mota hori izaten hasteko eta horren gaineko segimendua zuzen egiteko bitartekoak eskuratzeko. Jarraian 2020ko datu errealak aurkezten dira Udalaren energia-eskariari dagokionez (kWh eta €-tan):

Udalak, besteak beste, energia-kontrol eta kudeaketako tresna hauek ditu behar horiek asetzeko:

- Arelsa, Argiteria Publikoaren kontrola
- TREND Energy Manager, eraikinetarako
- Eguzkiko instalazio foltovoltaikoak, inbertsore fabrikatzaileen teknologiaz

Eta Agentziak iturri horiek guztiak Energia Kudeaketako goi-geruza batean batu ditu, bertan konpainia elektrikoaren kontagailu fiskalak ere txertatuta; horrela, Hiria Plataforma sortzeko lehen urratsak eman dira. Hura tresna garrantzitsuenetako bat izanen baita Iruña benetako Smart City bilakatu dadin.

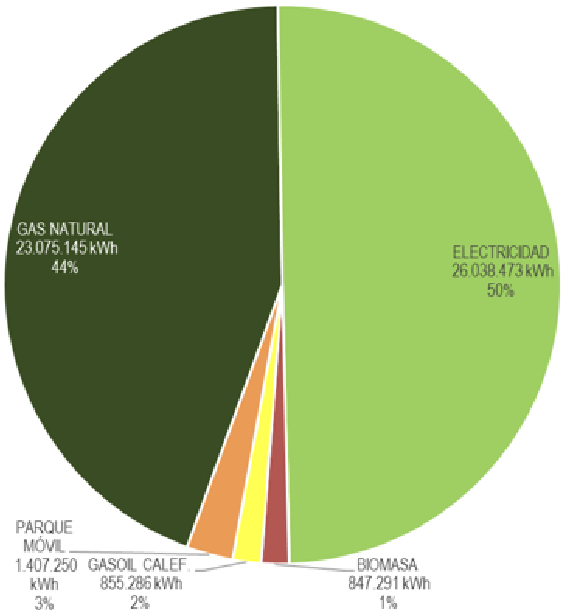

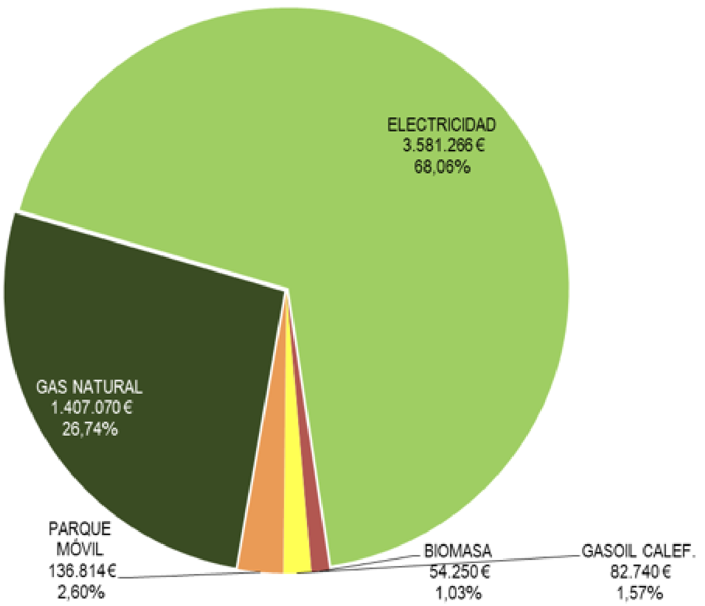

KLIMA ETA ENERGIAREN ALDEKO ALKATEEN ITUNAREKIN BAT EGITEA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: 2020an Udalak berritu egin zuen Iruñeak sinatutako Klima eta Energiaren aldeko Alkateen Ituna, eta konpromisoa hartu zuen "CO2 isurketak (eta, ziur aski, berotegi-efektuko beste gas-isurketa batzuk) gutxienez % 40 murrizteko, hemendik 2030era bitarte, bereziki energia-eraginkortasuna hobetuz eta energia-iturri berriztagarriak gehiago erabiliz", eta "erresilientzia areagotzeko klima-aldaketaren ondorioetara egokituz".

Iruñeak aurreikusitako sekuentzia honako hau da: erreferentziazko isurketen inbentarioa eta klima-aldaketaren ondoriozko arriskuen eta kalteberatasunen ebaluazioa egitea; Klimaren eta Energia Jasangarrirako Ekintza Plana aurkeztea bi urteko epean, Udalak erabakia hartu zuenetik hasita, eta egoera-txosten bat aurkeztea, gutxienez bi urtean behin, Ekintza Plana aurkezten denetik aurrera, ebaluazioa, jarraipena eta kontrola egiteko.

UDAL-INSTALAZIO FOTOVOLTAIKOAK

Aurrekontua: 7.843 euro.

Deskribapena: Iruñeko Udaleko Energia Agentziak Udalaren 31 instalazioen jarraipen teknikoa egiten du hilero, funtzionamendu egokia dutela ziurtatzeko. 2020an, segimendua egiterakoan, mantentze-operazio batzuk egin dituzte, akatsak eta matxurak konpontzeko inbertsoreetan, panel didaktikoetan, fusible-kutxetan edo panel fotovoltaikoetan. Udalak 411 kW-ko potentzia instalatua du.Jasangarrirako Ekintza Plana aurkeztea bi urteko epean, Udalak erabakia hartu zuenetik hasita, eta egoera-txosten bat aurkeztea, gutxienez bi urtean behin, Ekintza Plana aurkezten denetik aurrera, ebaluazioa, jarraipena eta kontrola egiteko.

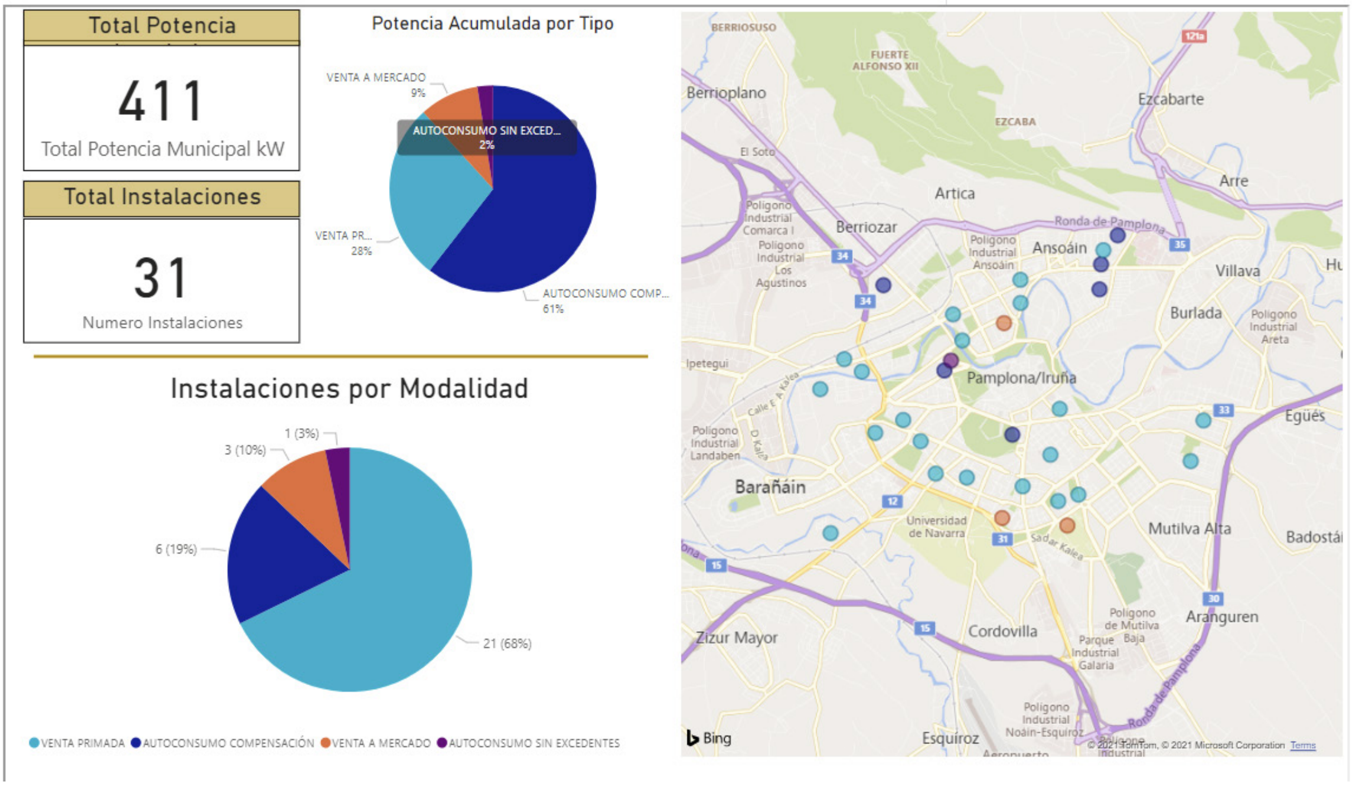

EGUZKI-MAPA

Aurrekontua: 18.150 euro.

Deskribapena: Aurten Iruñeko Udala eta Nafarroako Unibertsitatea hiriko eguzki-mapa prestatzen hasi dira. Hiriak eguzki-energia fotovoltaikoa (elektrikoa) eta eguzki-energia termikoa sortzeko duen ahalmenaren azterketa da, jasotako eguzki-erradiazioaren arabera.

Mapak oinarrizko informazioa eskainiko du instalazioaren amortizazioa aztertzeko; izan ere, kontsumo indibiduala teilatu bakoitzean ekoiztu daitekeen energiarekin parekatzeko aukera ematen du, eta, beraz, pizgarri bat izan daiteke sektore horretan inbertsio pribatua mobilizatzeko eta energia-trantsiziorantz aurrerapausoak emateko. Tresna horri esker mapa osagarriak egiteko jarraibideak ezartzen ahalko dira, horien bidez erosotasun termikoko arazoak izan ditzaketen kanpo-eremuak identifikatzeko.

LAGUNTZAK AUTOKONTSUMOKO INSTALAZIOETARAKO

Aurrekontua: 20.000 euro.

Deskribapena: Udalak autokontsumorako energia elektriko fotovoltaikoa sortzeko instalazioetan egindako inbertsioak diruz laguntzeko deialdia deitu du, 20.000 euroz hornituta eta inbertsioetara zuzendua, bai familia bakarreko etxebizitzetan (banakako autokontsumoa), bai auzotarren komunitateetan (banakako autokontsumoa edo partekatua). Laguntza jasotzeko mugaeguna urriaren 30a da, eta lehenengo aldiz aurrekontu-partidaren % 100 banatu da.

AUTOBUS-GELTOKIKO INSTALAZIO FOTOVOLTAIKOA - FOTOLINERA

Aurrekontua: 165.072 euro.

Deskribapena: Udalak mikrosare adimentsu bat instalatu du autobus-geltokian, honako hauez osatua: auto elektrikoak kargatzeko gune bat –eraikinaren estalkian paratutako eguzki-panelen energiaz hornitua–, bigarren bizitzako bateriekin egindako metatze-sistema bat eta elementu horiek guztiak kontrolatzeko sistema bat. Hiriko instalaziorik handiena da, 100 kW-eko potentziarekin.

Ibilgailu elektriko bidezko mugikortasun-eredu berriarentzako euskarri bat da, bereziki garraio publikoarentzako. Izan ere, fotolinera lurpean instalatu da (-1. solairuan), taxi-geralekuaren ondoan. 500 m2-ko estalkian 400 Wp-ko 270 panel fotovoltaiko daude. Energia kargagunera heltzea kudeatzeko sistemak honako hauek ditu: konexio elementuak, fluxuen komunikazio eta bateragarritasuna bermatuko duen kudeatzaile bat, inbertsore bat, bateria-inbertsore trifasiko bat eta kargagailu bat. Gehieneko karga-potentzia DC-n 50 kW izanen da. Kargagailu azkarrak kontrol dinamikoko sistema bat du, gehieneko karga-potentzia ahalik eta handiena izan dadin hargune bakoitzean, modu dinamikoan eta denbora errealean.

Instalazioak inpaktu bisuala ahalik eta gehien murriztu nahi du. Proiektuaren xedea jasangarritasuna bultzatzea da, eta horrekin koherente izateari eusteko asmoz, euskarri-egiturak, ekipamendu elektronikoak eta bigarren bizitzako bateriak ekoiztu dituztenak Espainia iparraldekoak izan dira, horrela instalazioa eraikitzean karbono-aztarna ahalik eta txikiena izan dadin.

UDAL-ERAIKINEI LOTUTAKO KARGA-ZUTOINAK

Aurrekontua: 32.700 euro.

Deskribapena: Bi kargagune bikoitz instalatu dira Sanduzelaiko Civivoxaren ondoan (Gortari Doktorearen kalean) eta Buztintxuri ikastetxe publikoaren ondoan (Víctor Eusa kalean). Azken puntu hori ondoko eraikinetik elikatzen da, eta bestea, berriz, nola gehitu aztertzen ari dira.

BARNE-AHOLKULARITZA

Aurrekontua: 0 euro.

2020an, honako entitate eta lan hauekin aritu izan da elkarlanean:

- Gayarre antzokia. Energia elektrikoa kontratatzeko aholkularitza.
- Comiruña. Horniduren kontratu-baldintzak berrikustea.
- Kirolak. Instalazioen azterketa eta ESE auditoretzari buruzko aholkularitza espezifikoa.
- Gizarte Ekintza. Aholkularitza pobrezia energetikoaren arloan.
- Mugikortasuna. Ibilgailuak kargatzeko zutoinen egoera aztertzea eta bilerak egitea hornitzaile izan litezkeenekin.
- Estrategia Bulegoa. 2030 Hiri Plan Estrategikoa eta Europako beste proiektu batzuk garatzeko mahaietan parte hartzea.
- Proiektu Estrategikoak. Exekuzio-proiektuen erredakzioan aritzea, zero energia-kontsumoaren, berriztagarriak txertatzearen eta energia-kudeaketaren ikuspuntutik abiatuta, eta Nasuvinsak Passivhaus etxebizitzetara egindako bisiten koordinazioa.

- Haur Eskolak. Printzearen Harresiko geotermia bidezko klimatizazioa eraldatzen eta haren funtzionamenduan laguntzea.
- Hirigintza Gerentzia. Hornidura elektrikoa optimizatzea: tarifei buruzko aholkularitza, kontratazioa eta kontsumoa optimizatzea kondentsadoreen baterien bidez.
- Iruña Biziberritzen (PCH). Kale Nagusiko 59. zenbakian gas naturalaren horniduraren titulartasuna aldatzeko laguntza.
- Hirigintza Gerentzia. Hornidura elektrikoa optimizatzea: tarifei buruzko aholkularitza, kontratazioa eta kontsumoa optimizatzea kondentsadoreen baterien bidez.
- Iruña Biziberritzen (PCH). Kale Nagusiko 59. zenbakian gas naturalaren horniduraren titulartasuna aldatzeko laguntza.

KANPO-AHOLKULARITZA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Iruñeko Udaleko Energia Agentzia erreferentziazko aholku-emailea da hiriko herritarrentzat eta enpresentzat. Hortaz, halako kontsultak jasotzen ditu. 2020an 97 kontsultari erantzun die; horietatik % 65 baino gehiago partikularrek egiten dituzte, % 27 enpresek eta gainerako % 8a beste administrazio batzuek. Edukien eta garrantziaren arabera, autokontsumorako laguntzak, bestelako laguntzak eta energia berriztagarrien aukerak hirian izan dira gaiak.

HIRIEN EDO ERAKUNDEEN ENERGIA-SAREAK

Aurrekontua: 3.500 euro

Deskribapena: Iruñeko Energia Agentziak zenbait hiri-saretan parte hartzen du, bai Espainia mailan, bai nazioartean. 2020an bereziki bitan jarduten du:

ENERAGENekin lankidetzan aritu da sarien hedapenean eta sarietarako hautagaiak hautatzen, eta http://www.autoconsumoaldetalle.es/ webgunearen mantentze-lanetan, jatorri berriztagarriko elektrizitatearen autokontsumoa sustatu eta bultzatzeko. Horrez gain, aktiboki parte hartu du organo kudeatzailean eta hainbat lantaldetan.

ENERGY-CITIES, sareko hainbat teknikaririrekin aritu da lankidetzan, Agentziak abian dituen proiektuen balioa nabarmentzeko: energia merkaturatzeko udal-proiektua, energia-pobreziaren jarraipena, udal-instalazioekin energia berriztagarria sortzea, autokontsumoa bultzatzea...

EUROPAKO PROIEKTUAK

2020an Iruñeko Udalak jasangarritasunari lotutako Europako proiektuen esparruan jarraitu du, hala nola STARDUST (energia-eraginkortasun orokorrari buruz), POTENT (agintari publikoek ematen dituzten energia-zerbitzuen hobekuntza) eta MPOWER (energia berriztagarriak), eta zeregin hori Udalaren Estrategia Bulegoarekin elkarlanean garatzen du.

EUROPAKO PROIEKTUAK

Aurrekontua: 0 euro.

Iruñeko Udaleko Energia Agentzia eta Estrategia Bulegoa hizlari gisa aritu dira honako hauetan: Energia eta autokontsumoari buruzko jardunaldian (urtarrila, Ingurumen Hezkuntzako Museoa, Iruña), Autokontsumoari buruzko Nafarroako II. Kongresuan (urria, Nafarroako Industri Ingeniarien Elkargo Ofiziala eta Nafarroako Industria Fundazioa) eta Civivox sareko zentroetan argindarraren fakturari buruz egindako hainbat saiotan.

IRUÑEKO TOKIKO AGENDA 21

ADIERAZLEAK EGUNERATZEA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Iruñeko Tokiko Agenda 21ek 14 jasangarritasun-adierazleko sistema bat dauka. Hasiera batean Iruñeko Agenda 21eko Foroan hautatuak eta 2012an aldatuak, hasierako zenbait adierazleri buruzko informazioa ezin zenez eskuratu, 2020an horiek bazter uztea erabaki da eta informazioa eskuratzea bideragarria den adierazle horiek eguneratzen jarraitzea.

Tokiko Agenda 21eko adierazleak

- Biztanleriaren zahartzea
- Pobrezia
- Okupatu gabeko etxebizitzak
- Biztanleria aktiboa
- Dibertsifikazio ekonomikoa
- Ur-kontsumoa
- Energia-kontsumoa
- Energia berriztagarrien ekoizpena
- Hondakinen sorrera
- Airearen kalitatea
- Soinu-kutsadura
- Klima-aldaketa
- Aztarna ekologikoa
- Ingurumen-hezkuntza

ETXABAKOITZEKO BARATZE ILEGALAK KENTZEA

Aurrekontua: 30.946 euro.

Deskribapena: 2020. urtearen amaieran, hogei bat baratze utzarazi dira Ipar Etxabakoitz eta Hego Etxabakoitzen arteko mendi-hegalean eta eremu horiek lotzen dituen bidean, bai eta jabetza publiko eta pribatuko hainbat lurzati ere, Elortz ibaiaren eskuinaldean. 25.000 euro kostatu da hondakinak kendu eta zabortegira eramatea.

Lurra prestatu da 100 zuhaitz autoktono —haritz ilaunduna, artea, intxaurrondoa, urkia, lizarra, haltza, zumarra, pikondoa— eta ia mila zuhaixka landatzeko, auzoko eremuak lotzeko eta ibai-parkerako sarbidea errazteko. Lehengoratze-lanek 15.946 euro jo dute. Trantsizio Ekologikoaren eta Erronka Demografikoaren Ministerioak eman ditu zumarrak, espeziearen epe luzeko biziraupena bermatzeko hobekuntza-programaren barruan, grafiosiak sortutako arazoaren ondoren.

AIREAREN KALITATEAREN ESTAZIOA LEKUALDATZEA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Nafarroako Gobernuaren airearen kalitatearen estazioa Gurutzeko plazatik Felisa Munarriz plazara lekualdatzeak xede du zirkulazioak airearen kalitatean duen eragina neurtzea hiriko sarrera nagusietako baten ondoan dagoen ingurunean. Udaleko zerbitzuek hura lekuz aldatzen lagundu dute estazioarendako kokapenik egokiena definituz eta obra zibila koordinatuz Nafarroako Gobernuarekin elkarlanean.

HIRI-BARATZE KOMUNITARIOAK

Aurrekontua: 6.101 euro.

Deskribapena: Hiri-baratze komunitarioetan egiten den hiri-nekazaritzak lotura du autogestioarekin, tokiko garapenarekin, ingurune degradatuen hobekuntzarekin, gizarteratzearekin, komunitatearen indartzearekin eta ingurumen-hezkuntzarekin; horretaz gain, hiriak jasangarriago egiten ditu eta biodibertsitatea babesten du. Inguruko ingurumen-kalitatea hobetzen dute (klima-aldaketa murrizten laguntzen dute, karbono dioxidoaren hustuleku gisa), zero kilometro arauan oinarritutako produktuak ekoizten dituzte eta auzotarren arteko harremanak sustatzen dituzte. Udalak baratze bakoitzarendako beharrezko baliabide ekonomikoak eskaintzen ditu.

Gaur egun Iruñean 5 hiri-baratze komunitario daude, auzoetako elkarteek kudeatuta. Arrotxapea (Mendialdea elkartea), Txantrea (Krispilak elkartea), Alde Zaharra (Piparrika elkartea), Mendebaldea (Ermitaldea elkartea) eta Donibane (San Juan Xar elkartea).

HEGAZTIAK IRUÑEAN

Aurrekontua: 2.999,95 €. 2019an, Ornitolanen eskutik, hegazti arrunten populazioaren tamainari buruzko azterlanaren bertze edizio bat egin da, bizi-kalitatea eta garapenaren jasangarritasuna neurtzeko adierazle nagusietako bat den aldetik (SEO/BirdLife, 2010). 57 hegazti-espezie detektatu dira; 2017an ikusitakoak (61) baino gutxiago badira ere, urte hauetan detektatutako kopuruen artean bigarren tokian dago aurtengoa aurkitutako espezie-aniztasunari dagokionez. Aurten egindako transektuetan (aurrez diseinatutako ibilbideak), 55 espezietako 1.808 hegazti ikusi dira, horietatik 27 ez zeuden maila espezifikoan identifikaturik.

GAU-SAGUZAR ERTAINAREN URTEROKO BERRIKUSPENA

Aurrekontua: 2.360 euro.

Deskribapena: Gau-saguzar ertaina (Nyctalus noctula) saguzar handia da, migratzailea eta zuhaiztarra. Iberiar penintsulan, 6 talde txiki baino ez dira aurkitu, horietako bat, Iruñean. Azken hamarkadetan 45 babes-zuhaitz desagertu dira, eta horrek berekin ekarri du espeziea gutxienez Iruñeko 9 gunetatik desagertzea. Amaia kluba, Caparrosoren errota, Larrainako aldapa, Sanduzelai, Gaztelugibel, Vistabella parkea, Basotxoa, Nafarroako Unibertsitate Publikoko campusa eta Lezkairuko zaldua.

2000. urtean hasi ziren babes-kutxak jartzen gau-saguzarrentzat Iruñeko parkeetan. 2020an 37 babes-kutxa berrikusi ziren (% 49 beteta zeuden). Bost berrikuspenetan, 17 ale ikusi dira gehienez. Lan horietan aurkitutako espezieak identifikatu, erabili gabeko kutxak birkokatu eta hondatutakoak kentzen dira. Halaber, Iruñeko parke nagusiak berrikusten dira (NUP eta UNAVeko campusak, Miluze-Biritxitu, Basotxoa, Caparrosoren errota), non gau-saguzarren berri izan baita bertako zuhaitzetan, babes naturala ematen dieten zuhaitzak identifikatzen saiatzeko.

UR-ARRATOIA EDO LURSAGUA MENDILLORRIKO LAKUAN

Aurrekontua: 2.265 euro

Deskribapena: Mendillorriko lakuan ur-arratoia agertzeak kezka sortu zuen bizilagunen artean. Espezie hori kaltebera gisa katalogatuta dago. Espeziea eta lakuaren ingurumen balioak ezagutarazteko inguruaren seinaleak berrikusi ziren eta beste bi eduki sortu ziren: bata ur-bazterraren birnaturalizazioari buruzkoa, eta bestea espezie horri buruzkoa. Ibilbidearen bost panelen diseinua eta kartelak koordinatu ziren, non zuhaitz eta zuhaixken 10 espezie identifikatzen baitira. Irailean instalatu ondoren, ibilbide gidatua antolatu zen lakuan barna.

ESPEZIE EXOTIKOAK LAKUETAN

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: 2020an, espezie exotikoei buruzko jarduerek karramarro amerikarra (Procambarus clarkii) hartzen dute ardatz, Ziudadelako Lubanarroetako eta Gazteluko plazako espezie exotiko eta inbaditzailea baita.

Hilero (abuztutik azarora) ikuskatzen dira putzu eta hobiak, eta karramarro hilak (22) zein biziak (9) aurkitzen dira. Datuak Bide-garbiketako Zerbitzuari helarazten zaizkio, handik kendu ditzan. Lanak egitean, txantxikuen kumeak eta txipak (ziprinidoa) daudela egiaztatu da.

DRAINATZE-JASANGARRIKO HIRI-SISTEMA

Aurrekontua: 6.124 euro.

Deskribapena: Hirien iragazgaizteak eragiten du euri-ura teilatuetatik, kaleetatik eta espaloietatik igarotzea urak biltzeko sistema tradizionaletara heldu arte, eta bertatik isuriak tratatzeko instalazioetara edo ibaira bideratzea. Euri-lorategiek jariatze-ura jaso, iragazi eta infiltratzen dute, akuiferoak kargatuz eta gehienezko emaria erregulatuz. Lorategia estaltzen duten landareek faunarendako babesleku eta elikagaiak ekartzen dituzte, eta ikusten ditugunendako, gozamena.

2020an, oinezkoendako lehen pasabide iragazkorraren sistema egin zen, Ugaldeko Andre Maria kalean. Oinezkoendako pasabideen aurreko 5 metroetan jartzen denez, galtzada estutuz, oinezkoendako ibilbideak hobetzen dira eta trafikoa baretzen da.

HONDAKINEN PREBENTZIO-PLANA ARMADA ETORBIDEKO UDAL-ERAIKINEAN

Aurrekontua: 364 euro.

Deskribapena: Armada etorbideko 9. solairuko bulegoetan 4 frakzioko 2 edukiontzi jarri dira, eta dosier bat prestatu da udal-eraikinetako hondakinak kudeatzeko planaren barruan bulegoan sortzen diren hondakinekin. Langileei horiek erabiltzeko moduari buruzko informazioa eman zaie.

HONDAKINEN PREBENTZIO-PLANA HAUR-ESKOLETAN

Aurrekontua: 150 euro.

Deskribapena: Iruñeko 11 haur-eskolek elikagai ekologikoak erosteko programa bat diseinatu dute, hondakin organikoak eta gertukoak gutxitzen dituena, ontzi berrerabilgarriekin, elikagaien zero hondakin lortzeko bidean. Garbiketa-produktuak erosteko irizpidea ere aldatu da, arlo horretako hondakinak minimizatzeko.

Planaren barruan, sortutako zaborra aztertzen da, eta hondakinak bereizi eta bereizita biltegiratzea antolatzen da, organikoak (guztizkoaren % 50) bosgarren edukiontzira joan daitezen bermatzeko.

HONDAKINEN PREBENTZIO-PLANA ZENTRO KOMUNITARIOETAN

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Txantreako Udalaren zentro komunitarioa aztertzen da, antzeko tipologia duten 24 zentro komunitarioetarako kudeaketa-plan bat garatzeko oinarri gisa. Gela bakoitzean papererako, ontzietarako, errefusarako eta organikorako edukiontziak jartzea proposatzen da, horiei lotutako kartelekin batera.

HEGAZTIAK IRUÑEAN

Aurrekontua: 2.990 euro.

Deskribapena: Urtero, maiatzaren erdialdean udalerrian ugaltzen diren hegaztiei buruzko azterlan bat egiten da (migratzaileak eta egoiliarrak). Trantsektuaren metodologia erabili eta auzo guztietan garatzen da.

2020an 55 espezie desberdinetako 1.958 hegazti zenbatu dira. Taconerak eta Arantzadik dute espezie-barietate handiena, 21 espezierekin. Ale kopuruari dagokionez, Magdalena nabarmentzen da (292), eta haren atzetik, Gaztelugibel (177). Espezie ugariena haitz-usoa da (523 ale). Ondoren etxe-txolarrea (324) eta sorbeltz arrunta (286) datoz.

INGURUMEN-HEZKUNTZA

INGURUMEN-HEZKUNTZAKO ZERBITZUA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Ingurumen-hezkuntzako Zerbitzuak hiru lan-ildotara bideratzen du bere esku-hartzea: Ingurumen-hezkuntza ikastetxeetan, ingurumen-hezkuntza herritarrentzat eta ingurumen-hezkuntza Udalean. Esparru horretan, 2020an, 15 programa edo ingurumen-hezkuntzarako proiektu garatu ditu, non 9.467 lagunek parte hartu baitute aurrez aurre; horrez gain, beste 2.220k materialak deskargatu, onlineko proposamenetan parte hartu edo Ecozineko laburmetraiak ikusi dituzte (ikus COVID-19).

Jarduera orokor horiez gain, zerbitzuak unean uneko jarduerak egiten ditu eta/edo hainbat entitaterekin lankidetzan aritzen da.

«JASANGARRITASUNA LANTZEN ELKARREKIN» PROGRAMA

Aurrekontua: 11.837 euro.

Deskribapena: Ingurumen Hezkuntzako Museoak garatutako programa, haur hezkuntzatik unibertsitateko irakaskuntzara bitarteko ikastetxeei zuzendua. 2020an, ohikoak ez diren ekintzak garatzen dira, eta batez beste talde bakoitzeko parte-hartzaile gutxiago daude (ikus COVID-19).

2020-2021eko proposamena lantzen da, honako hauez osatua: unean uneko jarduera dinamizatuen programa, onlineko proiektuak, Natura sentitu programa, Maleta ibiltariak eta Museoa zeureganatu.

NATURA SENTITZEA HEZKUNTZA-PROGRAMA

Aurrekontua: 7.260 euro.

Deskribapena: Natura sentitu proiektua sortzen da hezkuntza arloko esku-hartzea konfinamenduaren ondorengo gizarte premiara egokitzeko, hiriko naturarekin berriz ere konektatzeko. Haur eta Lehen Hezkuntzako 46 taldetako 581 parte-hartzaile izan zituen, eta udazkenean egin zen.

ESKOLA-BARATZEEN HEZKUNTZA-PROGRAMA

Aurrekontua: 7.020 euro.

Deskribapena: 2020an proiektuak aurrera jarraitzen du 2020-2021eko ikasturtean, 5 ikastetxerekin (Doña Mayor IP, García Galdeano IP, Amaiur IP, Mendigoiti IP eta Mendillorri IP). 2.798 ikaslek eta 260 irakaslek parte hartzen dute (ikus COVID-19).

IRAKASLEENDAKO PRESTAKUNTZA-PROGRAMA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: prestakuntza eskola-baratzeetan eta klima-aldaketan. 2019-2020ko ikasturtean garatzen dira Baratze-eskolako prestakuntza ikastaroak (gaztelaniaz) eta Klima-aldaketakoak (euskaraz). 2020ko irailean hezkuntza-eskaintza berria egin zen, osasun-neurrietara egokitua.

- Baratze-eskoletako prestakuntza ikastaroa: 2 saio online eta 2020-2021eko ikasturtean zehar norberak egin beharreko 9 etxeko lan.
- Klima-aldaketako prestakuntza ikastaro erdipresentziala: aurrez aurreko 2 saio eta onlineko 2, 2020-2021eko ikasturteko 2. hiruhilekoan zehar garatzeko

PLANETA DANTZAN PROGRAMA

Aurrekontua: 5.524 euro. Akitania Berria-Euskadi-Nafarroa euroeskualdearen deialdiek finantzatua.

Deskribapena: Ingurumen Hezkuntzako Lantaldeak Sirenas- Itsas Laminak–Sirènes programa garatu du Miarritzeko Malandain baletarekin eta Donostiako Cristina Enea fundazioarekin batera 2018-2019 eta 2019-2020ko ikasturteetan zehar.

2020-2021eko deialdian Planeta Dantzan izena eman zitzaion proiektuari, modu globalagoan diseinatzen baita, eta Euroeskualdearekin batera lankidetza estrategikoa lortu zen, 3 urterako finantzaketarekin. Proiektua 2020ko urriaren erdialdean sinatu zen. Hasierako ibilbide pedagogikoa mantendu egiten da, baina beste ekintza batzuk ere gehitzen dira, hala nola erakusketa bat eta dokumental bat Malandain Baletaren ikuskizunaren proiektuari buruz, "Fossile", ingurumen-krisiari buruzkoa.

Parte hartzen duten hirietako bakoitzean (Biarritz, Donostia eta Iruña), Bigarren Hezkuntzako lehen zikloko 15 taldek, gehienez ere, eginen dute ibilbide pedagogiko hau. Iruñean 282 ikaslek eta 3 irakaslek parte hartzen dute.

XAHUTZEAREN AURKAKO EKINTZA PROGRAMA

Aurrekontua: 26.146 euro.

Deskribapena: 2020an, erakunde bat kontratatzeko prozesuari ekin zitzaion, energiaren arloko gamifikazio-tresna bat egiteko, Stardust proiektuaren esparruan, zeina Udaleko Estrategia Bulegoak kudeatzen baitu. Ikastetxeei zuzendutako tresna horren helburua da CO2 isurpenak murriztea, larrialdi klimatikoaren ondorioz trantsizio ekologiko baterantz joanez. Programa 2021etik aurrera gauzatuko da.

JASANGARRITASUN-ESKOLAREN PROGRAMA

Aurrekontua: 10.479,38 €. 2019ko maiatzean, Golem Baiona aretoetan, topaketa honen bigarren edizioa egin da Iruñean (Zaragozan 12 urtez jarraian egindako jaialdia). Zinema-jaialdiko Gazte Atala Bigarren Hezkuntzako ikasleak ingurumenaz sentsibilizatzeko espazio bat da, eta ikus-entzunezko lanak baliatzen dira horretarako. Atal hau Civivox Iturraman egin da, eta bertan 497 ikaslek parte hartu dute.

Jarduerak	Jarduera kop	Parte-hartzaile kop.
Hitzaldiak, lantegiak, familiarteko irteerak, etab.	43	724
Dirurik gabeko truke-azoka txikia	9	305
Jostailuen azoka txikia	4	106
Bisitaldia aldi baterako erakusketetara	8	627
Antolatutako taldeendako jarduerak eta urtaroko jarduerak	21	284
Ingurumen-gai ezberdinei buruzko baliabideak newsletter-aren bitartez (konfinamenduan)		348 sarrera materialetara
Herritarrendako erronkak newsletter-aren bidez (konfinamenduan)		70 proposamen
GUZTIRA	86	2.033

IRUÑA BERDEA DA PROGRAMA

Aurrekontua: 2.281 euro.

Deskribapena: Irailaren 15etik azaroaren 21era, Ingurumen Hezkuntzako, Kulturako eta Turismoko udal-zerbitzuen arteko ekintzak koordinatzen dituen programa bat garatzen da.

- Ornitologiari buruzko herritarren zientzia (3 saio: 2 prestakuntzakoak eta 1 behaketa-irteera).
- Udazkeneko sendabelarrei buruzko lantegia (2 saio).
- Ezagutu dezagun Taconera familiartean.
- Bizikleta-ibilaldia Iruñeko baratze komunitarioetan barna.
- Ibilbidea Ezkaban barna, hurbilekoaren balioa.
- Argaren sekretuak familiartean.
- Baratze-lantegi praktikoa (Piparrika baratzea).
- Arantzadi: Baratzea eta tradizioa.

- Iruñeko zuhaitz zahar eta bereziak bizikletan.
- Natura sentitu: behatu, sortu eta sentitu artearen bidez.
- Natura eta sormena familiartean.
- Aintzira baten balioa (Mendillorriko aintzira).
- Ziudadela eta Gaztelugibel
- Yamaguchi eta Galaxiaren Lorategia.
- Media Luna parkea

KLIMA-EKINTZARAKO LANTALDEA PROGRAMA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Iruñeko Udaleko Ingurumen Hezkuntzako lantaldeak konpromisoa hartu zuen 2020ko urria eta 2021eko maiatza bitartean hileko topaketa batean egungo gizarteak klima-erronkari aurre egiteko dituen moduak jorratzeko, trantsizio ekologikoaren bidez. Lantaldea 15 parte-hartzailerekin hasi zen, osasun-egoerak edukiera murrizten zuelako

BISITA PARTIKULARREN PROGRAMA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Ingurumen Hezkuntzako Museoak bisitariei aurrez aurre arreta emateko zerbitzua eskaintzen du, bai kontsultak egiteko, bai espazioaren erakusketa iraunkorra bisitatzeko. 2020an 745 bisitari joan ziren Ingurumen Hezkuntzako Museora, % 76 kontsultetarako eta % 24 erakusketa bisitatzera.

ESPAZIOAK LAGATZEKO PROGRAMA

Aurrekontua: 0 euro.

Deskribapena: Ingurumen Hezkuntzako Museoak jarduerak egiteko espazioak lagatzen dizkie Udaleko berezko zerbitzuei eta talde eta/edo kolektibo antolatuei. 2020an, 60 lagapen egin ziren, eta horietan 691 lagunek hartu zuten parte.

Udalarenak ez diren kolektibo eta entitate hauek eskatu dute “Museoa zeureganatu” espazioen lagapena: ASANACEM, San Pedroko liburutegia, Suma con Causa, Mundu Bat eta Gorosti. Parte-hartzea % 62 murriztu da 2020an, 2019arekin alderatuta. Aldiz, ekitaldien kopurua oso antzekoa izan da, 2020an 60 erregistratu baitziren eta 2019an, 65.